Agatha Christie

Agatha Christie

Uciderea lui Roger Ackroyd

CUPRINS:

Doctorul Sheppard îşi ia micul dejun.
II. Locuitorii din King's Abbot.
III. Cultivatorul de dovleci.
IV. Cina de la Fernly.
V. Crima.
VI. Stiletul tunisian.
VII. Aflu profesiunea vecinului meu.
VIII. Inspectorul Raglan este plin de încredere.
IX. Iazul cu peşti aurii.
X. Fata din casă.
XI. Poirot face o vizită.
XII. În jurul mesei.
XIII. Pana de gâscă.
XIV. Doamna Ackroyd.
XV. Geoffrey Raymond.
XVI. O seară de Mah Jong.
XVII. Parker.
XVIII. Charles Kent.
XIX. Flora Ackroyd.
XX. Domnişoara Russell.
XXI. Ştirea din ziar.
XXII. Povestea Ursulei.
XXIII. Mica reuniune a lui Poirot.
XXIV. Povestea lui Ralph Paton.
XXV. Întregul adevăr.
XXVI... Şi numai adevăr!
XXVII. Justificare

I. Doctorul Sheppard îşi ia micul dejun.

Doamna Ferrars a murit în noaptea de 16 spre 17 septembrie, într-o joi. Eu am fost chemat vineri, 17 septembrie, la 8 dimineaţa. Nu mai era nimic de făcut, fiindcă decedase de câteva ore.

Câteva minute după ora 9, m-am înapoiat acasă. Am descuiat uşa din faţă cu cheia mea şi am zăbovit dinadins câteva clipe în vestibul, atârnându-mi în cuier pălăria şi pardesiul subţire, pe care-l luasem să mă apere de răcoarea dimineţii unei toamne timpurii. Mărturisesc sincer că eram tare tulburat şi preocupat. Nu susţin că am prevăzut chiar de atunci evenimentele care s-au petrecut în săptămânile următoare, fiindcă aş spune un neadevăr. Dar instinctul mă avertiza că voi trece prin multe emoţii.

Prin uşa din stânga, dinspre sufragerie, se auzea zgomot de ceşti şi tuşea seacă a surorii mele Caroline.

— Tu eşti, James? A strigat ea.

Întrebarea nu aveanici un rost, căci cine altcineva ar fi putut fi? Ca să vorbesc pe şleau, întârziasem câteva minute tocmai din cauza ei. Kipling spune că deviza familiei de manguste este: „Umblă şi află!” Dacă s-ar hotărî vreodată Caroline să adopte o deviză, i-aş propune-o pe aceea a neastâmpăratei manguste. Iar de prima parte a devizei s-ar putea lipsi, fiindcă ea află totul fără să se mişte de acasă. Nu ştiu cum face, dar ăsta-i adevărul. Bănuiesc că aparatul ei de informaţii e alcătuit din servitori şi negustori. Nu iese din casă după ştiri, ci numai ca să le difuzeze. Şi e extrem de pricepută şi în acest domeniu.

Din cauza trăsăturii sale de caracter de mai sus şovăisem cele câteva clipe. Eram sigur că orice amănunte i-aş furniza în legătură cu decesul doamnei Ferrars, s-ar afla în tot satul într-o oră şi jumătate. Ca medic, sunt obligat să fiu discret. Aşa că-mi luasem obiceiul să nu-i dau surorii mele nici o informaţie. Ştiu că află în mod obişnuit tot ceea ce-i ascund, însă am satisfacţia morală că nimeni nu poate da vina pe mine. Soţul doamnei Ferrars murise cu un an mai înainte, şi

Caroline susţinea constant, fără cea mai mică dovadă, că fusese otrăvit de soţia lui.

Mă ia peste picior ori de câte ori îi demonstrez că domnul Ferrars murise din cauza unei gastrite acute, agravată de o permanentă şi extrem de mare indulgenţă faţă de alcool. Sunt de acord că simptomele gastritei şi ale otrăvii cu arsenic se aseamănă, însă Caroline îşi întemeiază acuzaţiile pe cu totul alte consideraţii.

— E destul s-o priveşti, am auzit-o spunând.

Fără să mai fie prea tânără, doamna Ferrars era o femeie atrăgătoare şi hainele, deşi simple, îi stăteau de minune, dar câte femei nu-şi comandă rochii la Paris, fără ca din cauza asta să-şi otrăvească soţii.

În vreme ce întârziam în vestibul, gândindu-mă la toate acestea, i-am auzit din nou vocea Carolinei, acum şi mai ascuţită:

— Ce naiba faci acolo, James? De ce nu vii la micul dejun?

— Numaidecât, scumpa mea, am răspuns eu grăbit. Tocmai îmi agăţam pardesiul în cuier.

— De când ai venit, ai fi putut agăţa o jumătate de duzină de pardesiuri!

Era foarte adevărat.

Am intrat în sufragerie, am sărutat-o pe Caroline ca de obicei pe obraz, apoi m-am aşezat la locul meu, unde mă aşteptau ouăle şi costiţa care se cam răcise.

— Astăzi ai fost chemat foarte devreme, a început ea.

— Da, la King's Paddock, pentru doamna Ferrars.

— Ştiu.

— De unde?

— De la Annie.

Annie este servitoarea. Drăguţă, dar foarte vorbăreaţă.

A urmat o pauză, în care timp îmi mâncam ouăle şi costiţa. Vârful nasului ascuţit al surorii mele tremura puţin, ca totdeauna când era curioasă sau foarte nerăbdătoare să afle ceva.

— Ei bine? A întrebat ea.

— Un caz nefericit. Nu mai era nimic de făcut. Probabil a murit în somn.

— Ştiu, a zis iar sora mea.

Atunci m-am enervat.

— N-ai de unde şti! Nici eu, n-am aflat asta decât după ce am ajuns acolo şi n-am suflat o vorbă nimănui. Dacă Annie le ştie pe toate, probabil că are darul clarviziunii, i-am spus eu sec.

— Dar nu Annie, ci lăptarul mi-a zis, care a stat de vorbă cu bucătăreasa doamnei Ferrars.

După cum am arătat, sora mea nu e silită să plece după informaţii. Stă liniştită acasă, şi acestea îi parvin.

Caroline a continuat:

— Din ce cauză a murit? Sincopă cardiacă?

— Pe asta nu ţi-a mai spus-o lăptarul? Am întrebat-o eu cu o ironie muşcătoare.

Însă ironia nu are efect asupra ei. A luat-o în serios şi a răspuns în consecinţă:

— Nu, fiindcă nu ştia.

M-am gândit că la urma urmei o să afle şi aşa totul. Era mai bine s-o lămuresc eu.

— A murit din cauza unei doze prea mari de veronal. În ultimul timp suferea de insomnii şi probabil că a ingerat prea multe pastile.

— Absurd! A sărit Caroline. Le-a luat dinadins, ca să se sinucidă! Nu mai insista!

Ciudat e faptul că atunci când ai o părere proprie într-o chestiune despre care nu vrei să vorbeşti, o combaţi cu furie când o exprimă altcineva. De aceea am strigat imediat, cu indignare:

— Iar începi! Te grăbeşti să faci afirmaţii neîntemeiate! De ce naiba să se fi sinucis doamna Ferrars? O văduvă, încă tânără, foarte bogată, sănătoasă, căreia nu-i lipsea nimic ca să se bucure de viaţă. E absurd!

— Nicidecum. Ai observat, desigur, că în ultimele şase luni, se schimbase mult. Arăta pur şi simplu ca şi cum ar fi fost

chinuită de coşmaruri. Nu ai afirmat tu acum că nu mai putea să doarmă?

— Şi care e diagnosticul tău? Am întrebat-o eu indiferent. Poate o dragoste nefericită nu-i aşa?

A clătinat din cap.

— Remuşcarea, a zis ea, plină de emfază.

— Remuşcare?

— Da. Nu m-ai luat niciodată în serios când îţi spuneam că şi-a otrăvit bărbatul. Acum sunt mai convinsă decât oricând că à făcut-o.

— Nu ar fi logic, am obiectat eu. Dacă o femeie a comis o crimă, ca un ucigaş de rând, e, nici vorbă, în stare să se bucure cu sânge rece, fără mustrări de conştiinţă, şi de avantajele faptei sale.

Caroline clătină din nou din cap.

— Există probabil femei care sunt aşa cum spui tu, dar doamna Ferrars nu făcea parte dintre acestea. Era foarte nervoasă. Un impuls irezistibil a împins-o la crimă, fiindcă era din categoria celor ce nu pot suportanici un fel de suferinţă, şi nu încape nici cea mai mică îndoială că, trăind cu un bărbat ca Ashley Ferrars, trebuie să fi suferit mult…

Am aprobat în tăcere.

— Şi de atunci a fost frământată mereu de remuşcări. Nu pot să n-o compătimesc.

Nu cred că sora mea o compătimise pe doamna Ferrars cât timp fusese în viaţă; dar acum, când aceasta se dusese acolo, unde (după cum se presupune) nu se mai poartă rochii după moda parizianã, Caroline era gata să fie mai miloasă şi mai înţelegătoare.

I-am spus ferm că ideea era absurdă. Cu atât mai mult cu cât eram de acord în sinea mea cu unele dintre părerile ei. Dar ar fi fost absolut greşit să-mi închipui că ea descoperise adevărul datorită unei inspiraţii. Totuşi, nu puteam s-o încurajez pe drumul acesta. Ar fi fost în stare să-şi împrăştie părerile în tot satul, făcându-i pe oameni să creadă că

concluziile ei se întemeiază pe informaţii medicale căpătate de la mine. Viaţa este destul de grea.

— Ridicolă? A replicat ea. Vei vedea! Pariez pe ce vrei că a lăsat o scrisoare în care mărturiseşte totul.

— N-a lăsatnici o scrisoare, i-am tăiat-o eu scurt, fără să-mi dau seama ce urmări vor avea vorbele mele.

— O! A sărit Caroline. Ai întrebat va să zică şi tu de lucrul ăsta, nu-i aşa? Ei bine, James, sunt convinsă că în sinea ta eşti de aceeaşi părere cu mine. Nu eşti decât un bătrân ipocrit.

— Te poţi gândi totdeauna la posibilitatea unei sinucideri, am răspuns eu, cu hotărâre.

— Se va face o anchetă?

— S-ar putea. Însă depinde. Dacă mă declar absolut convins că doza prea mare de veronal a fost ingerată cu totul accidental, desigur că nu va fi nevoie de o anchetă.

— Şi eşti absolut convins? M-a întrebat ea, răutăcioasă.

M-am ridicat de la masă fără să răspund.

II. Locuitorii din King's Abbot.

Înainte de a povesti ce i-am spus Carolinei şi ce mi-a răspuns ea, cred că e bine să dau câteva lămuriri despre ceea ce numesc eu geografia noastră locală. Satul nostru, King's Abbot, nu se deosebeşte de alte localităţi de acelaşi fel. Oraşul cel mai apropiat e Cranchester, la o distanţă de nouă mile. Avem o gară mare, un mic oficiu poştal şi două magazine universale", mereu în concurenţă. Tinerii părăsesc de timpuriu satul, în schimb avem multe femei nemăritate şi mulţi ofiţeri pensionari. Pasiunile şi distracţiile noastre se pot rezuma într-un singur cuvânt: bârfa.

În King's Abbot nu sunt decât două case mai arătoase. Una este King's Paddock, moştenită de doamna Ferrars de la soţ, şi cealaltă – Fernly Park, proprietatea lui Roger Ackroyd. Despre Ackroyd am avut totdeauna impresia că e tipul autentic al nobilului englez de ţară. Îmi aminteşte de sportivii cu obrajii îmbujoraţi din operele demodate, având drept decor o pajişte dintr-un sat. Aceştia cântau de obicei

un cântec, prin care-şi exprimau dorinţa de a ajunge la Londra. Astăzi avem reviste muzicale, şi nobilul de la ţară nu mai este la modă.

La drept vorbind, Ackroyd nici nu este un nobil de ţară autentic, ci un mare industriaş, care fabrică (pare-se) roţi de trenuri. În vârstă de vreo cincizeci de ani, cu faţa rotundă şi roşie, binevoitor, e foarte intim cu pastorul, participă cu o mare dărnicie la colectele fondurilor parohiale (deşi se zvoneşte că e foarte zgârcit în ceea ce priveşte cheltuielile sale personale), patronează meciurile de crichet, cluburile de femei şi instituţiile pentru soldaţi invalizi. El e de fapt sufletul paşnicului nostru sat King's Abbot.

La vârsta de douăzeci şi unu de ani s-a căsătorit din dragoste cu o femeie foarte frumoasă, cu cinci sau şase ani mai mare decât el. O chema Paton, era văduvă şi avea un copil. Dar căsnicia lor a fost scurtă şi nefericită. Sincer vorbind, doamna Ackroyd era beţivă – viciu care a băgat – o în mormânt numai după patru ani de căsnicie. În anii care au urmat, Ackroyd nu a mai dovedit nici o înclinare pentru o a doua aventură matrimonială. La moartea soţiei sale, copilul acesteia din prima căsătorie nu avea decât şapte ani. Acum are douăzeci şi cinci. Ackroyd l-a considerat totdeauna ca pe propriul său fiu, a fost crescut în consecinţă, deşi fusese un băieţandru nebunatic, care-i pricinuise griji şi necazuri tatălui său vitreg. Cu toate acestea, noi, cei din King's Abbot, îl iubim pe Ralph Paton, mai ales că e un tânăr foarte chipeş.

Cum am mai spus, în sat suntem oricând gata de bârfa. Toţi observaseră, încă de la început, că Ackroyd şi doamna Ferrars se înţelegeau foarte bine. După moartea soţului ei, intimitatea lor se adâncise.

Puteau fi văzuţi mereu împreună, din care cauză era de aşteptat ca, la sfârşitul perioadei de doliu, doamna Ferrars să devină doamna Roger Ackroyd. Lucrul acesta era privit ca ceva de la sine înţeles. Soţia lui Roger Ackroyd îşi

pierduse viaţa din cauza băuturii. Ashley Ferrars fusese un beţiv pătimaş cu mulţi ani înainte de moartea sa. Era absolut firesc ca aceste două victime ale excesului de alcool să se consoleze reciproc pentru tot ceea ce suferiseră în căsniciile anterioare.

Familia Ferrars se stabilise în sat doar cu un an înainte de moartea bătrânului, dar Ackroyd fusese întotdeauna ţinta tuturor bârfelor. Menajul acestuia din urmă fusese condus, în timpul educaţiei lui Ralph Paton, de o serie de guvernante, şi fiecare dintre ele fusese privită cu suspiciune de Caroline şi prietenele sale. Pot spune fărănici o exagerare că satul s-a aşteptat timp de cel puţin cincisprezece ani ca Ackroyd să ia de soţie pe una dintre menajerele care i-au condus, succesiv, gospodăria. Ultima, o femeie de temut, domnişoara Russell, domnise în mod absolut timp de cinci ani, deci de două ori mai mult decât oricare dintre predecesoarele sale. Şi toţi erau convinşi că, fără venirea doamnei Ferrars, ar fi fost greu ca Ackroyd să-i scape. Asta era una din cauze, cealaltă fiind sosirea neaşteptată din Canada a unei cumnate văduve, împreună cu fiica ei. Doamna Cecil Ackroyd, văduva unui frate mai tânăr al lui Roger, un pierde-vară, se stabilise la Fernly Park şi izbutise, după câte spunea Caroline, s-o pună pe domnişoara Russell la locul ei.

Nu ştiu bine expresia „la locul ei” cu rezonanţa sa rece şi neplăcută,dar ştiu că domnişoara Russell se poartă extrem de distant zâmbind, aş putea spune, acru, când îşi exprimă foarte adânca-i simpatie pentru „sărmana doamnă Ackroyd, a cărei situaţie depinde de mărinimia cumnatului său. Pâinea pe care-o mănânci la alţii are un gust amar, şi eu m-aş simţi tare nenorocită dacă nu mi-aş câştiga existenţa prin muncă”.

Nu ştiu ce a gândit doamna Cecil Ackroyd despre iubita Ferrars, când aceasta a apărut la orizont. Ea avea tot interesul ca Roger să nu se căsătorească. De câte ori se întâlnea cu doamna Ferrars era foarte binevoitoare şi

prevenitoare. Dar Caroline susţinea că asta nu dovedeşte nimic.

Cam astea au fost preocupările din ultimii ani ai celor din King's Abbot. Am disecat cazul Ackroyd şi implicaţiile sale din toate punctele de vedere, doamna Ferrars păstrându-şi locul ei în această schemă.

Acum, caleidoscopul se schimbase. De la discuţiile despre cadouri de nuntă intrasem în plină tragedie.

Gândindu-mă la toate aceste lucruri şi la altele asemănătoare, îmi făceam vizitele medicale zilnice pe la bolnavi care nu aveau neapărată nevoie de asistenţă, ceea ce-mi convenea, fiind preocupat de misterul morţii doamnei Ferrars. Era vorba de o sinucidere? Dacă a făcut-o, nu încape îndoială că a lăsat o scrisoare cu destăinuiri lămuritoare. Ştiu din experienţă că atunci când femeile se hotărăsc la pasul acesta simt nevoia să dezvăluie starea sufletească ce le-a împins la gestul fatal, fiindcă le place publicitatea.

Când o văzusem ultima dată? Da, cu mai puţin de-o săptămână înainte de moartea ei. Comportarea sa. Ţinând seama de împrejurări. Mi se păruse absolut normală.

Apoi mi-am amintit pe neaşteptate că o întâlnisem chiar în ziua precedentă, dar nu vorbisem cu ea. Se plimba cu Ralph Paton, ceea ce mă surprinsese, fiindcă nu ştiam că tânărul se mai afla în King's Abbot. Credeam că se certase definitiv cu tatăl său vitreg, deoarece nu mai venise pe la acesta de aproape şase luni. Se plimbau foarte apropiaţi unul de altul, ţinându-se de mână, ea vorbind cu mare însufleţire.

Mărturisesc deschis că amintindu-mi de toate acestea, am avut o presimţire, nefiind desigur vorba de nimic concret – numai de o intuiţie vagă în legătură cu evenimentele viitoare. Acel tête-à-tête dintre Ralph Paton şi doamna Ferrars mi-a lăsat o impresie neplăcută.

Mă gândeam încă la ea, când mi-a ieşit deodată în faţă Roger Ackroyd.

— Sheppard! A exclamat el. Tocmai omul pe care voiam să-l întâlnesc! Groaznică întâmplare!

— Atunci înseamnă că aţi auzit?

A afirmat din cap. Se vedea că vestea îl tulburase, fiindcă obrajii săi roşii păreau supţi şi-şi pierduse cu desăvârşire aerul jovial, sănătos.

— Situaţia e şi mai îngrozitoare decât îţi închipui, îmi spuse el calm. Ascultă, Sheppard, trebuie să-ţi vorbesc. Poţi să vii acum cu mine?

— Ar fi foarte greu. Mai am trei vizite de făcut şi după aceea trebuie să mă întorc la 12 pentru pacienţii operaţi.

— Atunci, după masă; ba nu, mai bine să luăm cina împreună. La 7:30. Îţi convine?

— Da. Dar ce s-a întâmplat? E vorba de Ralph?

Nu ştiu de ce rostisem numele tânărului. Poate din cauză că Ralph fusese adesea pricina necazurilor lui.

Ackroyd îmi aruncă o privire cu totul absentă, de parcă nu înţelegea. Şi abia atunci mi-am dat seama că părea să fie într-adevăr ceva grav, fiindcă nu-l văzusem niciodată atât de tulburat.

— Ralph? Spuse el nedumerit. O, nu e vorba de Ralph! El e la Londra. Ei drăcie! Uite că se apropie bătrâna domnişoară Gannett. Nu vreau să vorbesc cu ea despre întâmplarea asta tristă. Aşadar, ne vedem la şapte şi jumătate!

Am dat din cap, şi el a plecat grăbit, lăsându-mă cu totul uimit. Ralph la Londra! Dar fusese în King's Abbot în după-amiaza precedentă! Atunci plecase în noaptea trecută sau astăzi, în zori, însă Ackroyd îmi lăsase o altă impresie.

Îmi vorbise de Ralph ca şi cum nu mai fusese prin partea locului de cine ştie câte luni!

N-am avut timp de reflecţii, fiindcă domnişoara Gannett s-a năpustit asupră-mi, însetată de noutăţi. Aceasta avea o mare asemănare cu sora mea, fără să ajungă însă la concluzii tot atât de strălucite ca cele ce încununează manevrele Carolinei. Domnişoara Gannett gâfâia şi ardea de curiozitate.

Nu era oare moartea sărmanei doamne Ferrars ceva îngrozitor? Lumea şoptea că lua stupefiante de ani de zile. Însă oricât ar fi lumea de rea, în clevetirile astea există totdeauna un sâmbure de adevăr. Că nu iese fum fără foc! Se mai şopteşte că domnul Ackroyd, aflând de viciul ăsta, rupsese logodna – fiindcă ea, domnişoara Gannett, e absolut convinsă, având dovezi, că au fost logodiţi. Desigur că eu, ca doctor, trebuie să ştiu multe despre toate astea – doctorii ştiu totdeauna multe – dar nu vorbesc.

Şi-n timp ce-i mergea gura, se uita ţintă la mine, ca să vadă cum reacţionez la insinuările ei. Din fericire, îndelungata convieţuire cu sora mea mă învăţase să-mi păstrez calmul şi să dau mereu răspunsuri pline de rezervă.

Cu acest prilej am felicitat-o că dânsa nu lua parte la astfel de bârfeli, ceea ce era un mic contract. Am lăsat-o cu totul nedumerită, continuându-mi drumul înainte ca ea să-şi vină în fire.

Cufundat în gânduri, m-am întors acasă, unde am găsit câţiva pacienţi în camera de aşteptare.

Terminasem consultarea ultimului dintre ei şi contemplam distrat grădina, înainte de a mă duce la masa de prânz, când am descoperit că mă mai aşteaptă o pacientă. Aceasta s-a ridicat şi s-a îndreptat spre mine; recunoscând-o, am rămas oarecum surprins, fiindcă domnişoara Russell lăsase totdeauna impresia că este foarte rezistentă şi imună faţă de orice boală.

Menajera lui Ackroyd era o femeie înaltă, frumoasă, dar întrucâtva respingătoare. Avea o privire aspră şi buzele subţiri, şi îmi dădeam seama că dacă aş fi fată în casă ori bucătăreasă sub ordinele ei aş tremura de frică ori de câte ori s-ar apropia de mine.

— Bună dimineaţa, doctore Sheppard, spuse ea. V-aş rămâne foarte obligată dacă v-aţi uita la genunchiul meu.

Am examinat genunchiul şi mărturisesc că n-am găsit nimic. Vagile dureri pe care spunea că le simte erau atât de neconvingătoare, încât, dacar fi fost vorba de o femeie cu

un caracter mai puţin integru, aş fi bănuit că inventase întreaga poveste. M-am gândit o clipă că născocise o afecţiune la genunchi ca să mă descoasă în legătură cu moartea doamnei Ferrars, dar mi-am dat numaidecât seama că cel puţin în privinţa asta o judecasem greşit. A vorbit despre tragica întâmplare fără insistenţă. Dar părea înclinată să mai întârzie şi să stăm de vorbă.

— Vă mulţumesc foarte mult pentru alifie, domnule doctor, spuse în cele din urmă, cu toate că nu sunt convinsă că-mi va ajuta.

Eram de părerea ei, dar am protestat, fiindcă un medic e dator să recomande medicamentele cu toată convingerea. Şi, la urma urmei, rău nu putea să-i facă.

— N-am încredere în medicamente, a zis domnişoara Russell, plimbându-şi privirea pe şirul de sticle din cabinetul meu. Ele pot face mult rău. De pildă, cocaina.

— Da, aici contează doza.

— Totuşi, cocaina e foarte răspândită în înalta societate.

Fiind sigur că ea ştie mai multe decât mine despre înalta societate, nu am contrazis-o.

— Îngăduiţi-mi să vă cer o lămurire, domnule doctor. Să presupunem că eşti un sclav al acestui viciu. Există vreun tratament?

La o asemenea întrebare nu poţi răspunde în câteva cuvinte. Aşa că am început să-i fac o scurtă expunere asupra subiectului, pe care ea o ascultă cu mare atenţie, în timp ce eu bănuiam că încearcă totuşi să afle amănunte despre doamna Ferrars.

— Veronalul, de pildă. Am urmat eu.

Dar mi s-a părut destul de ciudat că subiectul acesta nu o prea interesa. Ba chiar mai mult, a schimbat vorba şi m-a întrebat dacă este adevărat că există anumite otrăvuri rare ce nu pot fi detectate.

— Ah, aţi citit romane poliţiste! Am spus eu.

Dânsa a încuviinţat.

— De obicei, în orice roman poliţist, am continuat, este vorba de o otravă rară – de cele mai multe ori de origine sud-americană şi necunoscută de nimeni – ceva asemănător cu otrăvurile folosite de triburile sălbatice la ungerea săgeţilor. Moartea este instantanee şi ştiinţa apuseană nu e în stare să dezlege taina. La asta vă gândiţi?

— Da. Există într-adevăr astfel de otrăvuri?

Am clătinat din cap.

— Cred că nu, desigur exceptând curara.

I-am vorbit pe larg despre ea, însă mi s-a părut din nou că substanţa aceasta nu o interesează. Apoi m-a întrebat dacă am vreo otravă în dulapul cu medicamente, şi când i-am răspuns negativ, am simţit că i se micşorează stima pe care mi-o acordase.

După aceea a spus că trebuie să plece şi am condus-o afară din cabinet tocmai când suna gongul pentru masa de prânz.

N-aş fi crezut niciodată că domnişoarei Russell îi plăceau romanele poliţiste. Mi-o închipuiam, amuzat, ieşind din camera ei ca să, dojenească o femeie de serviciu neascultătoare şi să se întoarcă apoi la lectura pasionantă a unui roman intitulat „Misterul celei de-a şaptea morţi”, sau ceva în genul ăsta.

III. Cultivatorul de dovleci.

Am informat-o pe Caroline în timpul prânzului că voi lua cina la Fernly. N-a făcutnici o obiecţie – dimpotrivă.

— Minunat, mi-a zis. Acolo vei afla totul. Apropo, ce s-a întâmplat cu Ralph?

— Cu Ralph? Am răspuns eu surprins. Nu ştiu nimic!

— De ce o fi locuind la „Three Boars”, în loc să se ducă la Fernly Park?

Nu m-am îndoitnici o clipă că Ralph Paton locuia la hanul din sat. Afirmaţia surorii mele îmi ajungea.

— Ackroyd mi-a spus că e la Londra! Am zis eu, uimirea făcându-mă să-mi uit principiul de a nu da informaţii.

— O! A exclamat, şi vârful nasului îi tremură. A descins la „Three Boars” ieri-dimineaţă. Şi mai e şi acum. Noaptea trecută a fost văzut plimbându-se cu o fată.

Asta nu m-a surprins deloc, fiindcă Ralph se plimba aproape în fiecare noapte cu câte o fată. Mă uimea însă faptul că venise în sat ca să se distreze, în loc să rămână în metropola cea veselă.

— Vreo chelneriţă? Am întrebat-o.

— Nu ştiu. A avut o întâlnire cu ea, dar n-am aflat cine e (destul de trist pentru Caroline să facă o astfel de mărturisire), însă pot să ghicesc, a continuat neobosita mea soră.

Aşteptam nerăbdător.

— Era vara lui.

— Flora Ackroyd! Am exclamat eu uimit.

Fata nu e rudă cu Ralph Paton, dar fiindcă acesta fusese privit dintotdeauna ca fiul lui Ackroyd, a-i socoti veri era ceva obişnuit.

— Flora Ackroyd, a repetat Caroline.

— Dar pentru ce nu s-a dus la Fernly, dacă voia s-o vadă?

— Sunt logodiţi în taină, a zis sora mea, nespus de satisfăcută. Fiindcă bătrânul Ackroyd se împotriveşte, ei se întâlnesc într-ascuns.

Am observat numeroase fisuri în teoria Carolinei, dar am tăcut. O remarcă inocentă despre noul nostru vecin, a schimbat cursul discuţiei.

Casa de alături, The Larches, fusese închiriată de curând unui necunoscut. Spre marea nemulţumire a surorii mele, în afară de faptul că era străin, nu mai aflase nimic despre el. Serviciul ei de informaţii suferise o mare înfrângere. Probabil că persoana respectivă cumpăra lapte, carne, legume şi câteodată peşte, ca orice om, darniciunul dintre furnizori nu părea să fi obţinut vreo informaţie. Numele lui, parcă Porrott – îmi provoca o senzaţie ciudată, de ceva ireal. Numai un singur lucru ştiam despre el – că-i plăcea să cultive dovleci.

Lucru ce n-o interesa pe Caroline. Ea voia să afle de unde vine, cu ce se ocupă, dacă este căsătorit, cum arată nevastă-sa, dacă are copii, care a fost numele de fată al mamei lui, şi aşa mai departe. Probabil că cineva cu aceeaşi mentalitate ca a surorii mele inventase întrebările de pe paşapoarte.

— Scumpa mea soră, am zis eu, nu există nici cea mai mică îndoială în legătură cu profesiunea lui. E un coafor pensionar. Uită-te ce mustaţă are.

Dar ea nu era de acord. Mi-a spus că un fost coafor poartă părul ondulat, nu lins. Că toţi coaforii au aspectul ăsta.

I-am indicat câţiva coafori cunoscuţi de mine, care aveau părul lins, dar nu s-a lăsat convinsă.

— Nu pot să-mi facnici o părere despre el, a zis Caroline, înciudată. Ieri am împrumutat de la dânsul dinadins câteva unelte de grădinărit; a fost foarte amabil, dar nu am putut să scot nimic de la el. L-am întrebat direct dacă e francez, mi-a răspuns că nu. Şi nu ştiu de ce nu am mai insistat.

Misteriosul nostru vecin a început să mă intereseze şi pe mine mai mult. Pentru că un bărbat în stare s-o reducă la tăcere pe Caroline şi s-o expedieze ca pe regina din Saba, fără ca ea să fi obţinut nimic, trebuie să aibă o puternică personalitate.

— Cred, a urmat sora mea, că şi-a cumpărat un model nou de aspirator de praf.

Mi-am dat seama imediat de intenţia ei de a împrumuta aspiratorul, ca să aibă prilejul să-l descoasă din nou pe; străin.

Îmi place să cultiv flori. Tocmai rupeam nişte buruieni, când am auzit de aproape un strigăt de prevenire şi un corp greu mi-a vâjâit în aceeaşi secundă pe la ureche, căzând la picioarele mele cu o plesnitură supărătoare. Era un dovleac!

Am ridicat capul furios. De după zid, în stânga mea, a apărut o figură. Un cap oval, acoperit parţial cu un păr de o culoare suspect de neagră, nişte mustăţi grozave şi ochi

iscoditori. Era misteriosul nostru vecin, domnul Porrott, care se pierdu într-o avalanşă de scuze:

— Vă cer de mii de ori, monsieur, să mă iertaţi. Ştiu că nu amnici o scuză. De câteva luni cultiv dovleci. Azi-dimineaţă m-a cuprins deodată revolta împotriva lor şi, vrând să scap de ei, nu numai la figurat, dar şi la propriu, l-am luat pe cel mai mare şi l-am aruncat peste zid. Stimate domn, sunt teribil de ruşinat şi de umilit.

În faţa unor astfel de scuze, furia mi s-a potolit. La urma urmei, blestematul de dovleac nu mă lovise. Şi puteam cel puţin nădăjdui că aruncarea de dovleci mari peste zid nu era hobby-ul noului nostru prieten. Fără îndoială că un vecin cu un astfel de obicei nu mi-ar fi putut fi simpatic. Mărunţelul şi enigmaticul vecin păru că-mi citeşte gândurile.

— O, nu! A exclamat el. Fiţi fără grijă! Nu e vorba de un obicei, dar vă puteţi închipui ce înseamnă uneori să munceşti urmărind un ţel, să te străduieşti să devii pensionar, ca să te ocupi cu ce-ţi place, şi să constaţi că regreţi părăsirea îndeletnicirilor tale din trecut, de care credeai că te desparţi cu plăcere?

— Da, am aprobat eu, domol. Asta se întâmplă destul de des. Chiar şi eu sunt un astfel de exemplu. Acum un an am moştenit o sumă destul de mare ca să-mi îngădui înfăptuirea visului meu de totdeauna – să călătoresc, să văd lumea, şi iată că a trecut anul şi eu. Tot aici sunt.

Mărunţelul meu vecin încuviinţă dând din cap.

— Lanţurile obişnuinţei. Ne străduim, urmărind o ţintă, şi, când am ajuns la ea, simţim lipsa muncii de fiecare zi. Să ştiţi, monsieur, că profesia mea e foarte interesantă. E cea mai interesată din lume.

— Da? Am zis eu cu un ton de încurajare. În clipa aceea simţeam cum se trezeşte în mine curiozitatea Carolinei.

— Studiez natura umană, monsieur!

— Aşa! Am încuviinţat eu amabil. Acum eram convins că era un coafor la pensie. Fiindcă cine cunoaşte mai bine

decât un coafor secretele naturii umane?

— De asemenea, aveam un prieten, a continuat vecinul meu, care nu m-a părăsit mulţi ani de-a rândul. Uneori era înspăimântător de prost, dar ţineam foarte mult la el. Închipuiţi-vă că astăzi îmi lipseşte stupizenia sa. Naivitatea lui, ideile sale cinstite, plăcerea de a-l încânta şi a-l uimi cu valoroasele mele talente, ei bine, le duc lipsa mai mult decât vă pot spune.

— A murit? Am întrebat eu compătimitor.

— Nu. Trăieşte şi-i merge din ce în ce mai bine. Dar e tocmai în partea cealaltă a planetei, în Argentina.

— În Argentina? Am exclamat eu cu invidie. Totdeauna am dorit să vizitez America de Sud. Am suspinat şi am băgat de seamă că domnul Porrott mă privea şi el compătimitor. Părea un omuleţ înţelegător.

— Vreţi să vă duceţi acolo? A întrebat dânsul.

Am clătinat din cap, oftând.

— Acum un an aş fi putut s-o fac, am zis eu, dar am fost un prost, mai mult decât un prost – m-am lăcomit. Am riscat totul pentru o himeră.

— Înţeleg. Aţi jucat la bursă?

Am încuviinţat tăcut şi cu tristeţe, dar în sinea mea mă amuzam copios. Omuleţul acesta era tare grav.

— N-o fi vorba de acţiunile terenurilor petrolifere Porcupine? A întrebat el deodată.

L-am privit uimit.

— E drept că m-am gândit la ele, dar până la urmă m-am hotărât pentru o mină de aur din Australia de vest.

Vecinul meu mă privea cu o expresie ciudată, despre care nu ştiam ce să gândesc.

— Destinul, a spus el în cele din urmă.

— Ce înţelegeţi prin destin? Am întrebat eu, oarecum iritat.

— Faptul că am ajuns vecinul unei persoane pe care o interesează acţiunile terenurilor petrolifere Porcupine şi

minele de aur din vestul Australiei. Spuneţi, vă rog, vă place cumva şi părul castaniu?

L-am privit cu uimire şi el a izbucnit în râs.

— Nu, nu sunt nebun. Liniştiţi-vă. V-am pus o întrebare caraghioasă; prietenul de care vă vorbeam era un tânăr care găsea că toate femeile sunt bune, iar cele mai multe, frumoase. Dumneavoastră sunteţi un om de vârstă mijlocie, medic, cunoaşteţi ridicolul şi deşertăciunea majorităţii lucrurilor din viaţa noastră. Ei bine, în calitatea mea de vecin, vă rog să acceptaţi şi să oferiţi surorii dumneavoastră cel mai frumos dintre dovlecii mei. Se apleacă şi, cu un gest larg, îmi întinse un specimen uriaş, pe care l-am acceptat fără fasoane, aşa cum îmi fusese dăruit.

— Într-adevăr, a zis atunci vesel omuleţul, nu mi-am pierdut dimineaţa fărănici un folos. Am făcut cunoştinţă cu un om care se aseamănă în anumite privinţe cu îndepărtatul meu prieten. Apropo, aş vrea să vă întreb ceva. Cunoaşteţi, desigur, pe toată lumea din satul acesta mic. Cine e tânărul frumos, cu păr şi ochi negri? Când umblă, îşi ţine capul dat pe spate, şi buzele îi flutură un zâmbet uşor?

Descrierea nu-mi lăsănici o îndoială.

— Cred că e căpitanul Ralph Paton, am răspuns eu.

— Nu l-am mai văzut până acum.

— Fiindcă a lipsit destul de multă vreme. Este băiatul – mai bine zis fiul adoptiv – al domnului Ackroyd, de la Fernly Park.

Vecinul meu a făcut un gest de nerăbdare.

— Desigur, ar fi trebuit să-mi dau seama. Domnul Ackroyd mi-a vorbit deseori despre el.

— Îl cunoaşteţi pe domnul Ackroyd? Am întrebat uşor uimit.

— Am făcut cunoştinţă cu el la Londra, pe când îmi exercitam profesiunea. L-am rugat să nu spună nimănui nimic despre natura ocupaţiei mele.

— Înţeleg, am zis, puţin amuzat de aspectul lui afectat.

Dar micuţul meu vecin continuă să zâmbească emfatic.

— E mai bine să rămâi incognito. Celebritatea nu-mi place. Nici nu mam străduit să corectez versiunea locală a numelui meu.

— Într-adevăr?

— Căpitanul Ralph Paton, a murmurat el. Şi este logodit cu nepoata domnului Ackroyd, fermecătoarea domnişoară Flora.

— Cine v-a spus? Am întrebat uluit.

— Chiar domnul Ackroyd. Acum o săptămână. E foarte încântat, fiindcă, din câte am înţeles, dorea mult să vadă încheindu-se această logodnă. Cred că a exercitat chiar şi o oarecare presiune asupra tânărului. Asta nu este niciodată înţelept. Un tânăr trebuie să se căsătorească potrivit gusturilor sale – nu ca să dea satisfacţie dorinţelor unui tată vitreg pe care aşteaptă să-l moştenească.

Îmi demolase ideile. Nu mi-l închipuiam pe Ackroyd făcând confidenţe unui coafor şi discutând cu el despre căsătoria dintre fiul său vitreg şi nepoata lui. El avea totdeauna un aer protector faţă de inferiori şi păstra un viu simţământ al propriei sale demnităţi. Mi-a trăsnit prin cap că poate Porrott nici nu era coafor. Ca să-mi ascund tulburarea, am spus repede ce mi-a venit în minte:

— Dar ce v-a atras atenţia asupra, lui Ralph Paton? Faptul că e frumos?

— Nu numai asta, deşi pentru un englez e foarte chipeş, putând fi asemuit cu ceea ce romancierele dumneavoastră ar denumi un zeu grec. Nu, în atitudinea acestui tânăr e ceva ce nu înţeleg.

A spus ultimele cuvinte cu un ton grav, care a stârnit o senzaţie stranie. Părea că-l judecă pe Paton prin prisma unor elemente de apreciere pe care nu le puteam sesiza. M-am despărţit de vecinul meu cu această impresie, fiindcă în clipa aceea m-a strigat sora mea.

Am intrat în casă. Caroline avea încă pălăria pe cap, semn că tocmai venise din sat. De cum m-a văzut, a început să vorbească fărănici o introducere:

— L-am întâlnit pe domnul Ackroyd.
— Da?
— Bineînţeles că l-am oprit, dar părea foarte grăbit şi dornic să scape de mine.
Nu m-am îndoit o clipă că lucrurile se petrecuseră întocmai. Probabil că-i provocase aceleaşi simţăminte ca şi domnişoara Garnnett, pe care o întâlnise în dimineaţa aceea, ba poate chiar mai accentuate, deoarece de Caroline nu poţi scăpa aşa de uşor.
— L-am întrebat imediat despre Ralph. A fost absolut surprins. Habar n-avea că tânărul se află în sat. Mi-a spus chiar că fac o confuzie. Auzi, eu şi confuzie!
— E într-adevăr ridicol. Ar fi putut să te cunoască mai bine.
— Apoi, am aflat de la el că Ralph şi Flora s-au logodit.
— Ştiu, am întrerupt-o cu oarecare mândrie.
— De la cine?
— De la noul nostru vecin.
Ea a şovăit câteva clipe, întocmai ca o bilă de ruletă care ezită lent între două numere, dar nu a muşcat din momeala aruncată.
— L-am înştiinţat pe domnul Ackroyd că Ralph a tras la „Three Boars”.
— Caroline, oare nu-ţi dai seama cât rău poţi să faci cu mania ta de a vorbi fărănici un fel de discernământ?
— Prostii, totdeauna e bine ca oamenii să fie avertizaţi. Cred că e de datoria mea să fac asta. Mi-a fost foarte recunoscător.
— Şi?
— Cred că s-a dus direct la „Three Boars”, dar nu l-a găsit pe Ralph acolo.
— Nu?
— Nu. Fiindcă, întorcându-mă acasă prin pădure.
— De ce prin pădure? Am întrebat-o eu.
Ea s-a înroşit.

— A fost o zi atât de încântătoare! A exclamat. M-am gândit să fac o mică plimbare! Nuanţele de toamnă ale pădurii sunt minunate.

Pe sora mea n-o interesează pădurea înnici un anotimp. O priveşte de obicei ca pe un loc unde ţi se udă picioarele şi unde ţi se pot întâmpla lucruri foarte neplăcute. Probabil că instinctul ei de mangustă o mânase spre pădurea locală. Din toată mica noastră aşezare, numai acolo poţi vorbi cu o fată fără să te vadă tot satul. Pe lângă faptul că se învecinează cu parcul de la Fernly.

— Ei bine, continuă!

— După cum ţi-am spus, traversam pădurea, când am auzit nişte voci. Aici, Caroline a făcut o pauză.

— Şi atunci?

— Am recunoscut imediat una din voci: era a lui Ralph Paton. Cealaltă, a unei fete. Desigur că nu m-am gândit să ascult.

— Se-nţelege, am zis eu cu sarcasm, fără însă ca acesta să aibă vreun efect asupra ei.

— Nici urechile nu-mi erau astupate, ca să nu aud. Ce a spus fata nam înţeles, însă Ralph i-a răspuns foarte înfuriat: „Scumpa mea, nu-ţi dai seama că bătrânul îmi va tăia aproape sigur toate resursele? L-am plictisit destul în ultimii ani şi nu-i mai trebuie mult ca să mă dezmoştenească. Şi avem nevoie de bani, draga mea. Când va crăpa bătrânul, voi fi un om bogat. Îţi par poate meschin, dar se lăfăie în bani. N-aş vrea să-şi modifice testamentul. Lasă totul pe seama mea şi nu te mai frământa”. Cuvintele acestea ale lui mi le amintesc foarte bine. Din nefericire, în clipa aceea am călcat pe o creangă uscată sau pe ceva asemănător, şi au început imediat să vorbească în şoaptă, îndepărtându-se. Desigur că nu puteam să alerg după ei, aşa că nu am văzut cine era fata.

— Un lucru într-adevăr supărător. Dar presupun că te-ai îndreptat grăbită spre han, ai simţit că leşini, aşa că te-ai

dus şi ai luat un coniac, ca să vezi dacă cele două fete de la bar sunt acolo, nu-i aşa?

— N-a fost o fată de la bar, mi-a răspuns Caroline fără şovăire. Sunt aproape sigură că era Flora Ackroyd, numai.

— Numai că atunci totul pare de neînţeles, am completat eu.

— Dar dacă n-a fost Flora, cine putea fi?

Sora mea a trecut repede în revistă toate fetele tinere din vecinătate, găsind motive pro şi contra prezenţei lor în pădure. Când a făcut o pauză, ca să mai răsufle, am pretextat ceva în legătură cu un pacient şi am plecat.

Mă hotărâsem să mă duc la „Three Boars”. Era de aşteptat ca Ralph Paton să fie acum acolo.

Îl cunoşteam bine, poate mai bine decât oricare altul din King's Abbot, fiindcă o cunoşteam pe mama lui mai înainte şi puteam să-mi explic multe din trăsăturile sale de caracter, neclare pentru alţii. Până la un anumit punct, era o victimă a eredităţii. Nu moştenise de la maică-sa patima fatală spre băutură, dar avea o oarecare slăbiciune. După cum spuse noul meu prieten în dimineaţa aceea, era deosebit de frumos. Înalt, cam de un metru optzeci, perfect proporţionat, avea supleţea unui atlet şi moştenise de la mama lui părul negru care-i încununa faţa bronzată de soare, totdeauna luminată de un zâmbet. Ralph Paton era făcut să-i încânte pe alţii uşor, fărănici un efort. Înclinat spre plăceri şi necumpătat, nu lua nimic în serios, rămânând totuşi simpatic, ceea ce-i atrăgea devotamentul prietenilor lui. Puteam oare să fac ceva pentru el?M-am gândit că aş putea.

Când am întrebat la „Three Boars”, am aflat că Ralph Paton tocmai se întorsese. Am urcat scara şi am intrat în camera lui fără să mă anunţ.

O clipă, amintindu-mi de ceea ce auzisem şi văzusem, m-am îndoit că o să fiu primit cu plăcere, deşi nu aveanici un motiv.

— Sheppard! Mă bucur că te văd, a exclamat Ralph, întâmpinându-mă cu mâna întinsă, pe faţă cu un zâmbet deschis. Eşti singura persoană pe care mă bucur că o întâlnesc în acest loc blestemat.

M-am încruntat.

— Dar ce vină are locul?

A râs cu amărăciune.

— E o poveste lungă. Doctore, lucrurile nu se petrec după dorinţa mea. Dar nu vrei să bem ceva?

— Mulţumesc, cu plăcere.

A sunat, apoi s-a întors şi s-a aşezat într-un fotoliu.

— Nu e vorba de o bagatelă, a zis el trist. Mă aflu într-o situaţie îngrozitoare. Nu ştiu cum să procedez în continuare.

— Ce s-a întâmplat? Am întrebat eu cu bunăvoinţă.

— E vorba de afurisitul meu de tată vitreg!

— Ce-a făcut?

Nu interesează ce-a făcut, ci ceea ce probabil va face. În clipa aceea a intrat un om de serviciu şi Ralph a comandat băuturile. După ce omul a plecat, a rămas ghemuit şi posomorât în fotoliul său.

— E ceva serios?

A dat afirmativ din cap.

— De data asta sunt lefter, suspină el cu amărăciune. Tonul lui neobişnuit de grav îmi dovedea că spunea adevărul. Numai ceva serios putea să-l tulbure atât.

— De fapt, a continuat el, nu mai ştiu ce să fac. Să fiu blestemat dacă ştiu!

— Dacă te-aş putea ajuta. Am sugerat eu cu oarecare ezitare.

Ralph a dat dârz din cap.

— Frumos din partea dumitale, doctore, dar nu vreau să te implic în treaba asta. Trebuie să mă descurc singur.

A tăcut o clipă, apoi a repetat cu o inflexiune ciudată a vocii:

— Da. Trebuie să mă descurc singur.

IV. Cina de la Fernly.

Cu câteva minute înainte de şapte şi jumătate am sunat la intrarea principală de la Fernly Park. Majordomul Parker a deschis uşa cu o promptitudine admirabilă.

Noaptea era foarte frumoasă, aşa că preferasem să vin pe jus. Am intrat în marele hol de formă pătrată unde Parker mi-a luat pardesiul, apoi l-am urmat pe secretarul stăpânului casei, un tânăr simpatic, anume Raymond, care se îndrepta spre biroul lui Ackroyd cu o mână plină de hârtii.

— Bună seara, doctore. Aţi venit la cină sau este vorba de o vizită medicală? Ultima parte a întrebării se referea la geanta mea neagră, pe care o lăsasem pe un scrin de stejar.

I-am spus că mă aşteptam din clipă în clipă să fiu chemat la o naştere şi plecasem de acasă pregătit pentru orice eventualitate. Raymond a dat din cap, fără să se oprească, strigând peste umăr:

— Treceţi în salon; cunoaşteţi drumul. Doamnele vor coborî imediat.

Tocmai duc hârtiile astea domnului Ackroyd şi-i voi spune că sunteţi aici.

O dată cu venirea lui Raymond, Parker se retrăsese, aşa că rămăsesem singur în holul casei. Mi-am aranjat cravata, uitându-mă întro oglindă mare de pe un perete al încăperii şi m-am îndreptat spre uşa din faţa mea, despre care ştiam că dă în salon.

În clipa când apăsam pe clanţă, am desluşit înăuntru un zgomot oarecum asemănător cu închiderea unei ferestre, care mi s-a fixat în memorie, cu totul mecanic, fără să-i dau în momentul acela vreo importanţă.

Am deschis uşa şi, intrând, aproape că m-am ciocnit de domnişoara Russell, care tocmai ieşea. Amândoi ne-am cerut scuze.

Pentru prima oară am admirat-o, gândindu-mă ce femeie frumoasă trebuie să fi fost în tinereţea ei, dacă şi acum era încă atât de atrăgătoare. În părul ei negru nu distingeainici

un fir alb, şi când era îmbujorată, ca în clipa aceea, asprimea privirii sale părea că dispăruse cu totul. Inconştient m-am întrebat dacă venise de afară, fiindcă gâfâia de parcă alergase.

— Mă tem că am sosit cu câteva minute mai devreme, m-am scuzat eu.

— O, nu cred! E trecut de şapte şi jumătate, doctore. A tăcut o clipă înainte de a continua: Nu ştiam că sunteţi aşteptat la cină astă-seară. Domnul Ackroyd nu mi-a spus nimic.

Am avut vaga impresie că invitaţia mea la cină nu-i făcea prea mare plăcere, însă nu mi-am putut da seama din ce cauză.

— Cum merge cu genunchiul?

— Aproape la fel, vă mulţumesc, domnule doctor. Acum trebuie să mă duc. Doamna Ackroyd va coborî numaidecât. Am. Am venit doar să văd dacă florile sunt încă proaspete.

A părăsit imediat camera. M-am apropiat de fereastră, mirat de dorinţa ei evidentă de a-şi justifica prezenţa în încăpere. În timpul acesta am observat ceea ce, dacă mi-aş fi dat osteneala să mă gândesc, ştiusem dintotdeauna, şi anume că ferestrele erau de fapt nişte uşi mari, cu geamuri ce dădeau pe terasă. În clipa aceea erau deschise, aşa că zgomotul auzit mai înainte nu fusese făcut de o fereastră care se închidea.

Neavând ce face şi fără alt scop decât de a scăpa de gândurile mele triste, am început să mă distrez căutând să ghicesc cauza acestui sunet.

Să fi fost produs de cărbunii puşi pe foc? Nu. Era altceva. Poate sertarul unui birou împins înăuntru? Nici asta.

În clipa aceea mi s-a fixat privirea pe un fel de masă de argint, cu o vitrină prevăzută cu un capac ce se putea ridica. M-am apropiat de ea, şi am început să examinez cu atenţie lucrurile dinăuntru. Am văzut două bibelouri de argint patinate de vreme, un pantof de copil, pe care-l purtase regele Charles, câteva figurine de jad chinezesc şi

un număr oarecare de curiozităţi şi unelte africane. Vrând să examinez mai bine una din figurinele de jad, am ridicat capacul, dar mi-a scăpat din mână, închizându-se.

Am recunoscut imediat sunetul pe care-l auzisem. Fusese produs de capacul acestei mese, care fusese închis uşor şi cu grijă. Am repetat operaţia o dată sau de două ori, pentru propria mea satisfacţie. Apoi am ridicat capacul, ca să cercetez conţinutul vitrinei cu mai multă atenţie.

Tocmai stăteam aplecat asupra mesei de argint deschise, când a intrat în cameră Flora Ackroyd. Le e multor oameni antipatică, dar nimeni nu poate să n-o admire. Iar cu prietenii ei poate fi de-a dreptul fermecătoare. Ceea ce îţi sare în primul rând în ochi la ea este tipul său de blondă autentică. Are un păr auriu deschis, de un blond scandinav; ochii – albaştri ca apele unui fiord norvegian, iar pielea – albă-trandafirie. Umerii ei sunt drepţi, ca de băiat, şi coapsele lungi. Iar ochiul experimentat al unui medic constata cu foarte mare satisfacţie o sănătate perfectă.

O tânără englezoaică deschisă şi simplă – s-ar putea să par de modă veche, dar eu am preferat totdeauna făpturile naturale.

Flora a venit lângă mine şi şi-a exprimat îndoiala că regele Charles ar fi purtat vreodată pantoful acela de copil.

— Şi, în orice caz, a continuat ea, zarva asta care se face în jurul unor anumite lucruri, fiindcă le-a purtat sau le-a folosit cineva, mi se pare absurdă. Doar acum nu le mai folosesc. De pildă, tocul cu care George Eliot a scris „Moara de pe Floss” nu este la urma urmei decât tot un toc. Iar dac-o admiri într-adevăr pe Eliot, de ce să nu cumperi mai bine „Moara de pe Floss” într-o ediţie ieftină şi s-o citeşti?

— Presupun că n-ai citit niciodată cărţi atât de demodate, domnişoară Flora?

— Greşeşti, doctore Sheppard. Îmi place foarte mult romanul acesta.

Răspunsul ei m-a încântat, fiindcă ceea ce citesc astăzi tinerele, lăudându-se că le place, mărturisesc că mă

înspăimântă.

— Doctore, nu m-ai felicitat încă, a zis Flora. Nu ai aflat? A urmat ea, întinzând mâna stângă şi arătându-mi pe degetul mijlociu o perlă cu o montură foarte originală. Mă voi căsători cu Ralph. Unchiul este foarte încântat. După cum vezi, mă păstrează în familie.

I-am luat mâinile într-ale mele.

— Scumpa mea, am zis, sper că vei fi foarte fericită.

— Suntem logodiţi de aproape o lună, a continuat fata cu vocea ei calmă, dar nu am anunţat evenimentul decât ieri. Unchiul va renova Cross-stones şi ne va dărui această proprietate, unde vom trăi cu ambiţia de a deveni fermieri, iarna vom vâna, vara ne-o vom petrece la oraş şi vom merge să ne plimbăm şi cu iahtul. Marea îmi place enorm. Desigur că mă voi interesa şi de treburile parohiale şi voi participa la toate întrunirile mamelor.

În clipa aceea a intrat doamna Ackroyd, cerându-şi nenumărate scuze pentru întârziere.

Cu părere de rău recunosc că nu o pot suferi pe doamna Ackroyd. Pare făcută numai din oase, dinţi şi bijuterii. O femeie foarte neplăcută. Are nişte ochi mici, de un albastru deschis ca oţelul şi oricât de călduroase i-ar fi cuvintele, ochii ei rămân totdeauna plini de un calcul rece.

M-am dus spre dânsa, lăsând-o pe Flora lângă fereastră. Dânsa mi-a întins mâna plină de inele şi bijuterii şi a început foarte locvace: Oare auzisem de logodna Florei cu Ralph? Atât de potriviţi în orice privinţă! Tinerii aceştia scumpi s-au îndrăgostit unul de altul din prima clipă. O pereche atât de perfectă – el atât de brunet, şi ea atât de blondă!

— Îţi mărturisesc sincer, scumpul meu doctor Sheppard, că inima mea de mamă e foarte uşurată.

Doamna Ackroyd a scos un suspin – un tribut pentru inima ei de mamă, în timp ce mă observa, fixându-mă cu mult interes.

— Dragul meu, dumneata eşti un vechi prieten al scumpului nostru Roger. Ştim cât de mult apreciază

judecata dumitale. Pentru mine.

— În situaţia mea de văduvă a sărmanului Cecil.

— E nespus de greu să mă amestec, dar sunt foarte multe lucruri plictisitoare care trebuie aranjate: actul de dotă, după cum îţi închipui şi altele de felul ăsta. Sunt absolut convinsă că Roger are intenţia să-i dea o zestre scumpei noastre Flora, dar ştii şi dumneata că e puţin cam ciudat în ceea ce priveşte banii. Am auzit, de altfel, că acesta este un obicei foarte obişnuit la marii industriaşi. Mă întreb dacă n-ai putea să faci dumneata un sondaj în privinţa asta. Flora ţine foarte mult la dumneata. Noi ne dăm seama că avem de-a face cu un vechi prieten, deşi e drept că nu ne cunoaştem decât de doi ani.

Aici fluxul de elocvenţă al doamnei Ackroyd a fost întrerupt, deoarece uşa salonului s-a deschis din nou, ceea ce m-a încântat. Nu-mi place să mă amestec în treburile altora şi nu aveam nici cea mai mică intenţie să vorbesc cu Ackroyd despre dota domnişoarei Flora. Dacă ar mai fi trecut o clipă, aş fi fost nevoit să-i spun asta deschis.

— Îl cunoaşteţi pe maiorul Blunt, nu-i aşa, domnule doctor?

— Desigur, am răspuns eu.

Pe Hector Blunt îl cunoaşte multă lume – cel puţin după reputaţie. Presupun că el a împuşcat mult mai multe animale sălbatice prin locuri neumblate decât oricare altă persoană în viaţă. Când vorbeşti despre el, spui: „Blunt? E vorba de cel care vânează numai animale mari, nu-i aşa?”

Prietenia lui cu Ackroyd m-a nedumerit totdeauna. Nu se potriveau deloc. Hector Blunt era probabil cu cinci ani mai mic decât Ackroyd. Au fost prieteni din tinereţe şi cu toate că drumurile li se despărţiseră, prietenia lor nu suferisenici o schimbare. Blunt petrece cam la fiecare doi ani câte două săptămâni la Fernly, şi un cap imens de animal cu un număr uimitor de coarne, care te fixează cu ochii lui de sticlă chiar din clipa când intri pe uşa principală, reprezintă o amintire permanentă a acestei prietenii.

Blunt pătrunsese acum în cameră cu pasul său caracteristic, hotărât, şi totuşi înăbuşit. Era un bărbat de statură mijlocie, viguros, mai curând îndesat. Faţa lui, aproape de culoarea mahonului, era, în chip foarte bizar, lipsită de orice expresie. Ochii săi cenuşii parcă păndeau mereu ceva ce se petrecea foarte departe. Nu era prea vorbăreţ, iar când vorbea, cuvintele lui erau repezite parcă i le smulgea cineva cu forţa.

— Ce mai faci, Sheppard? Zise el, în felul lui abrupt de a vorbi, apoi se aşează chiar în faţa căminului, uitându-se pe deasupra capetelor noastre, ca şi cum ar fi urmărit ceva foarte interesant, ce se petrece în Tombuktu.

— Maior Blunt, îl rugă Flora, aş vrea să-mi spui câte ceva despre obiectele acestea din Africa, fiindcă sunt convinsă că le cunoşti.

Auzisem despre Hector Blunt că ar fi misogin, dar am observat că s-a îndreptat repede spre Flora şi masa de argint, aplecându-se împreună asupra ei.

Mă temeam ca doamna Ackroyd să nu deschidă iar vorba despre contractul de dotă, aşa că am făcut câteva observaţii grăbite în legătură cu noua specie de mazăre dulce. Aflasem despre existenţa acestei noi varietăţi de mazăre chiar în dimineaţa aceea, din „Daily Mail”. Doamna Ackroyd nu are nici cea mai mică idee de legumicultura, însă face parte dintre femeile cărora le place să dea impresia că sunt bine informate cu privire la subiectele curente, şi citea şi ea „Daily Mail”. Am avut astfel prilejul să ducem o conversaţie agreabilă, până când Ackroyd şi secretarul lui s-au alăturat grupului nostru, şi Parker a anunţat cina.

Stăteam la masă între doamna Ackroyd şi Flora. Blunt se afla de partea cealaltă, în faţa doamnei Ackroyd, iar Geoffrey Raymond lângă el.

Cina nu a fost deloc veselă. Ackroyd era vizibil preocupat. Părea abătut şi nu a mâncat aproape nimic. Conversaţia a fost întreţinută de mine, doamna Ackroyd şi Raymond. Flora

părea afectată de deprimarea unchiului ei, iar Blunt era cufundat în tăcerea lui obişnuită.

Imediat după cină, Ackroyd m-a luat de braţ şi m-a condus în biroul lui.

— După ce ni se va servi cafeaua, nu ne va mai deranja nimeni, mi-a spus el. L-am rugat pe Raymond să aibă grijă să nu fim deranjaţi.

L-am privit cu atenţie, fără să am aerul c-o fac. Se vedea limpede că e cuprins de o emoţie puternică. Un minut sau două s-a plimbat în susul şi în josul camerei, apoi, după ce Parker a adus tava cu cafele, s-a cufundat într-un fotoliu în faţa căminului în care ardea focul.

Biroul era o încăpere foarte confortabilă. Rafturi cu cărţi acopereau un perete întreg. Fotoliile mari erau îmbrăcate în piele de un albastru închis. Pe un birou masiv de lângă fereastră se aflau o mulţime de hârtii clasate şi îndosariate cu grijă, iar pe o masă rotundă, felurite reviste şi jurnale sportive.

— După ce mănânc mă apucă din nou durerile de stomac, zise el, în treacăt, în timp ce-şi turna cafeaua. Să-mi prescrii câteva tablete.

Mi s-a părut că voia să dea majordomului cu tot dinadinsul impresia că fusesem chemat pentru o consultaţie medicală. I-am făcut jocul, răspunzându-i în consecinţă:

— M-am gândit şi eu la asta şi am adus câteva cu mine.

— Eşti un bun prieten. Te rog să mi le dai chiar acum.

— Sunt în trusa mea, pe care am lăsat-o în hol. Mă duc să le iau.

M-a oprit.

— Nu te deranja. Se duce Parker. Vrei să aduci trusa doctorului, Parker?

— Desigur, domnule.

Majordomul a ieşit. Când am vrut să vorbesc, Ackroyd a ridicat mâna.

— Nu acum. Aşteaptă. Nu vezi că sunt într-o stare de nervi atât de îngrozitoare, încât abia mă mai pot stăpâni?

Îmi dădusem bine seama de asta şi eram foarte îngrijorat. Mă frământau tot felul de presimţiri. Ackroyd a spus apoi aproape imediat:

— Vezi, te rog, dacă fereastra este închisă, da? Oarecum surprins, mam ridicat şi m-am dus la fereastră; nu era de tip glasvand, ci una obişnuită, care se ridică. Perdelele de catifea groasă, albastră, din faţa ei erau trase, dar fereastra era deschisă în partea de sus.

Parker s-a întors cu trusa mea tocmai când mă aflam acolo.

— Totul e în regulă, am spus eu, venind din nou în mijlocul camerei.

— Ai închis-o bine?

— Da, da. Dar ce-i cu dumneata, Ackroyd? Parker tocmai ieşise, altfel nu aş fi pus întrebarea. Stăpânul casei a aşteptat o clipă înainte de a-mi răspunde:

— Trăiesc ca în iad, a zis el încet, după o scurtă pauză. Lasă blestematele alea de tablete. Am vorbit de ele numai fiindcă era Parker de faţă. Servitorii sunt foarte curioşi. Vino lângă mine şi aşează-te. Şi uşa este închisă, nu-i aşa?

— Desigur. Nu putem fi auziţi, calmează-te.

— Sheppard, nimeni nu-şi poate închipui prin ce am trecut în ultimele 24 de ore. Dacă cineva a văzut vreodată prăbuşindu-i-se casa în cap, apoi eu sunt acela. Chestiunea cu Ralph e ultima lovitură pentru mine. Dar nu de ea e vorba acum, ci de altceva, de cu totul altceva! Nu ştiu ce să fac, însă trebuie să iau imediat o hotărâre.

— Dar ce s-a întâmplat?

O clipă sau două, Ackroyd nu a răspuns. Mi se părea că şovăie. Când a vorbit, mi-a pus o întrebare care m-a uimit cu totul. Era ultimul lucru la care mă aşteptam.

— Sheppard, dumneata l-ai îngrijit pe Ashley Ferrars cu prilejul ultimei sale boli, nu-i aşa?

— Într-adevăr.

Părea că ezită şi mai mult să pună întrebarea următoare.

— N-ai bănuit niciodată. Ţi-a trecut vreodată prin minte cĂ. Ar fi putut să moară. Otrăvit?

Am tăcut câteva secunde. Apoi m-am hotărât să vorbesc. La urma urmei, Roger Ackroyd nu era Caroline.

— Îţi voi spune adevărul. În momentul decesului nu am avutnici o bănuială, dar mai târziU. Au fost doar câteva vorbe neîntemeiate ale surorii mele, care mi-au băgat în cap ideea asta. Şi de atunci nu am mâi scăpat de ea. Însă poţi să mă crezi că bănuiala nu se întemeiază pe absolut nimic concret.

— A fost otrăvit, a spus Ackroyd. Vocea lui era gravă şi întunecată.

— De cine? Am întrebat eu înfrigurat.

— De soţia lui.

— De unde ştii?

— Mi-a mărturisit-o chiar ea.

— Când?

— Ieri! Dumnezeule! Ieri! Parc-au trecut zece ani de atunci! După o clipă de tăcere, a continuat: Mă înţelegi, Sheppard? Tot ce-ţi spun trebuie să rămână între noi. Să nu afle nimeni. Am nevoie de sfatul tău, fiindcă singur nu pot suporta povestea asta. Aşa cum ţi-am spus adineauri, nu ştiu ce să fac.

— Poţi să-mi povesteşti tot? Sunt încă nelămurit. Cum a ajuns doamna Ferrars să-ţi facă o asemenea mărturisire?

— Acum trei luni i-am cerut să se cunune cu mine. A refuzat. I-am repetat cererea şi a consimţit, dar s-a opus anunţării logodnei în mod public până la trecerea anului de doliu. Ieri m-am dus la ea şi i-am amintit că de la moartea soţului ei se scurseseră un an şi trei săptămâni şi că nu mai existănici o piedică să anunţăm logodna noastră. Băgasem de seamă că de câteva zile avea o comportare foarte ciudată. Deodată, fără nici cel mai mic avertisment, a izbucnit. Mi-a mărturisit totul. Ura ei împotriva soţului, care era o brută, iubirea ei din ce în ce mai mare pentru mine şi.

Îngrozitorul mijloc folosit de ea: otrava! Dumnezeule! A săvârşit o crimă cu sânge rece!

Am văzut repulsie, oroare pe chipul lui Ackroyd. Tot aşa trebuie să-l fi văzut şi doamna Ferrars. Roger nu făcea parte dintre îndrăgostiţii care uită orice numai de hatârul dragostei. Înainte de toate era un bun cetăţean. Probabil că ceea ce era sănătos, integru şi onest în el, îl îndepărtase definitiv de ea, în momentele acelea de destăinuire.

— Da, a continuat el cu o voce joasă, monotonă. A mărturisit tot. Se pare că există o persoană care a ştiut de la început de crima ei. Şi a şantajat-o cu sume mari de bani. A fost o presiune constantă care aproape că o înnebunise.

— Şi cine e şantajistul?

Mi-a apărut deodată în faţa ochilor imaginea lui Ralph Paton şi a doamnei Ferrars, unul lângă altul. Capetele lor aproape că se atingeau. Ma cuprins o clipă teama. Să presupunem – oh, nu – asta e imposibil! Mi-am amintit de sinceritatea cu care mă primise Ralph chiar în după-amiaza aceea. Ar fi absurd!

— Nu a vrut să-mi spună numele, mi-a răspuns Ackroyd încet. De fapt, nu a precizat că ar fi vorba de un bărbat. Dar sunt sigur că.

— Desigur, am confirmat eu. Trebuie să fi fost un bărbat. Şi nu bănuieşti pe nimeni?

Drept răspuns, Ackroyd a gemut, lăsându-şi capul în palme.

— Nu se poate, spuse el, înnebunesc numai când mă gândesc la asta! Nu, nici măcar dumitale nu-ţi pot împărtăşi bănuiala îngrozitoare care mia trecut prin minte. Totuşi, îţi voi spune ceva. Prin vorbele ei mi-a dat a înţelege că persoana aceea ar putea să facă parte dintre cei din casa mea. Dar n-ar fi cu putinţă. Probabil că am înţeles-o greşit.

— Ce i-ai răspuns?

— Ce aş fi putut să-i răspund? Desigur că şi-a dat seama de şocul îngrozitor pe care îl suferisem. Şi apoi, care era datoria mea în această situaţie? Doar mărturisirea ei făcuse

din mine un complice. Cred că a observat toate acestea mai iute decât mine. Îţi închipui că eram buimac. Atunci mi-a cerut un răgaz de 24 de ore, cerându-mi să-i făgăduiesc să nu întreprind nimic în acest timp. A refuzat cu îndârjire să-l numească pe ticălosul şantajist. Presupun că se temea să nu mă duc la el să-l pălmuiesc şi astfel să se afle totul despre ea. Mi-a spus că voi avea veşti de la ea înainte de expirarea celor 24 de ore. Dumnezeule! Îţi jur, Sheppard, nu mi-a trăsnit prin gând că luase hotărârea să se sinucidă. Şi eu care am împins-o la gestul acesta!

— Nu, nu., l-am liniştit eu. Nu trebuie să exagerezi. Nu ainici o răspundere pentru moartea ei.

— Dar acum ce-i de făcut? Sărmana femeie e moartă. De ce să mai răscolim un trecut atât de tulbure?

— Sunt de aceeaşi părere.

— Dar mai e şi altceva. Cum să pun mâna pe ticălosul acela, care, împingând-o la moarte, e ca şi cum ar fi ucis-o cu mâna lui? El ştia despre crima ei şi s-a năpustit asupra-i ca un vultur sângeros. Ea şi-a ispăşit greşeala. Dar el să rămână nepedepsit?

— Văd ce vrei, am spus eu, încet. Vrei să-l descoperi cu orice preţ. Asta presupune multă publicitate.

— Da, îmi dau seama şi m-am frământat în fel şi chip.

— Sunt de acord cu dumneata că ticălosul ar merita să fie pedepsit, dar trebuie să ţii cont şi de urmări.

Ackroyd s-a ridicat şi a început să se plimbe în lungul şi în latul camerei. Apoi s-a aşezat din nou în fotoliu.

— Ascultă, Sheppard, să zicem că nu clintim nimic. Dacă nu mi-a lăsatnici o vorbă, nu vom mai face nimic, şi gata.

— Ce înţelegi prin „nu mi-a lăsatnici o vorbă”? Am întrebat eu, curios.

— Am impresia certă că, înainte de a muri, mi-a scris un mesaj sau a lăsat ceva care să-mi parvină într-un fel sau altul. Nu pot aducenici un argument în sprijinul acestei presupuneri, dar asta e!

Am clătinat din cap.

— Nu s-a găsitnici o scrisoare sau altceva?

— Sheppard, sunt convins că a făcut-o. Şi, mai mult, am intuiţia că hotărând să se sinucidă, a vrut să se descopere tot adevărul, ca să se răzbune pe cel care a împins-o la disperare. Cred că, dacă aş fi văzut-o în clipa fatală, mi-ar fi destăinuit numele lui, cerându-mi să-l urmăresc până îşi va primi pedeapsa. Crezi oare în presimţiri? A urmat el, privindu-mă.

— Da, da, într-un anumit fel. Dacă, după cum presupui, vei primi o scrisoare din partea ei.

Am tăcut. Se deschisese uşa fără zgomot şi Parker intrase cu o tavă cu câteva scrisori.

— Poşta de seară, domnule, a zis el, întinzând tava lui Ackroyd. Apoi a adunat ceştile de cafea şi s-a retras.

Atenţia mea, abătută pentru o clipă, s-a concentrat din nou asupra lui Ackroyd. După ce lăsase să cadă celelalte scrisori pe podea, se uita, preschimbat parcă într-o stană de piatră, la un plic lung, albastru.

— Scrisul ei! Pesemne că a dus plicul la poştă noaptea trecută, înainte. Înainte.

A desfăcut plicul şi a scos din el o hârtie groasă. Apoi m-a privit pe neaşteptate.

— Eşti sigur că ai închis fereastra? A întrebat el.

— Absolut sigur, am răspuns eu surprins. De ce?

— Am avut toată seara senzaţia ciudată că simt urmărit, spionat. Ce-i asta?

S-a întors brusc. Am făcut la fel. Amândoi avuseserăm impresia că auziserăm un zgomot uşor, provocat de mişcarea clanţei de la uşă. M-am dus şi am deschis-o. Nu era numeni.

— Nervii, a murmurat Ackroyd ca pentru sine.

A desfăcut foaia groasă de hârtie şi a citit tare, cu voce joasă:

Dragul, scumpul, meu Roger, O viaţă cere totdeauna altă viaţă. Înţeleg asta – am citit-o pe chipul tău în această după-amiază. Aşa că voi porni pe singurul drum ce mi se mai

deschide în faţă. Îţi las ţie grija să pedepseşti persoana care a făcut în ultimul an un infern din viaţa mea. Nu am voit să-ţi spun numele ei în această după-amiază, dar îl voi aşterne acum pe hârtie. Nu am copii sau rude apropiate care trebuie să fie cruţate, aşa că nu mi-e teamă de publicitate. Dacă poţi, Roger, scumpul meu Roger, te rog să-mi ierţi răul pe care eram gata să ţi-l fac, fiindcă la momentul potrivit n-am avut curajul.

Ackroyd s-a întrerupt, cu degetul pe foaia pe care tocmai voia s-o întoarcă.

— Sheppard, iartă-mă, dar voi citi scrisoarea asta singur, a spus, cu un tremur în glas. Ea a fost scrisă numai şi numai pentru mine. A băgat-o în plic şi a pus-o pe masă. Mai târziu, când voi fi singur.

— Nu! Am strigat eu nestăpânit. Citeşte-o acum!

Ackroyd m-a privit cu oarecare surpriză.

— Iartă-mă, am spus, înroşindu-mă. Nu-ţi cer s-o citeşti cu voce tare, dar citeşte-o toată, cât mai sunt aici.

El a clătinat din cap.

— Nu, mai bine aştept.

Dar, dintr-un motiv inexplicabil, am insistat:

— Cel puţin citeşte numele persoanei!

Însă Ackroyd era un om foarte încăpăţânat. Cu cât îl rugai să facă un anumit lucru, cu atât mai mult se împotrivea. Toate argumentele mele au fost zadarnice.

Scrisoarea îi fusese adusă la nouă fără douăzeci de minute. L-am părăsit la nouă fără zece, fără ca el s-o fi citit până la capăt. Cu mâna pe clanţa uşii am ezitat puţin, privind înapoi şi întrebându-mă dacă nu mai era ceva de făcut. N-am găsit nimic şi, clătinând din cap, am ieşit afară şi am închis uşa după mine.

M-a surprins faptul să-l văd pe Parker în apropiere. S-a uitat la mine încurcat, ceea ce m-a făcut să mă gândesc că poate ascultase la uşă.

Ce faţă unsuroasă, grasă şi ce privire fără îndoială prefăcută avea!

— Domnul Ackroyd ţine în mod special să nu fie deranjat, am zis eu, rece. M-a rugat să-ţi spun asta.

— Bine, domnule. Mi. Mi s-a părut că am auzit soneria.

Era o minciună atât de grosolană, că nu mi-am dat osteneala să-i răspund. Majordomul a luat-o înaintea mea spre hol, mi-a ţinut pardesiul şi am ieşit afară, pierzându-mă în noapte. Norii acopereau luna, şi de jur împrejur era întuneric şi linişte.

În clipa când treceam prin poarta cea mare a domeniului, orologiul din turnul bisericii a bătut nouă. Cotind spre stânga, către sat, aproape că m-am izbit de cineva, care venea din direcţia opusă.

— Acesta este drumul spre Fernly Park, domnule? A întrebat străinul cu o voce răguşită.

L-am privit. Pălăria îi era trasă pe ochi, iar gulerul de la pardesiu ridicat. Nu am putut să-i văd faţa decât foarte puţin sau aproape deloc, dar părea tânăr. Avea o voce aspră şi necultivată.

— Acestea sunt porţile proprietăţii, am spus eu.

— Vă mulţumesc, domnule. Şi, după o pauză, a adăugat, deşi nu era nevoie: Nu sunt de prin partea locului.

Apoi şi-a continuat drumul, intrând pe poartă în clipa când mă întorceam să-l urmăresc cu privirea.

Ciudat, dar vocea lui mi-a amintit de un glas cunoscut, fără să mă dumiresc al cui era.

Zece minute mai târziu mă aflam din nou acasă. Caroline ardea de curiozitate să afle pentru ce mă întorsesem aşa de curând. Am fost silit săi fac o relatare puţin cam fantezistă despre evenimentele serii şi am avut impresia neplăcută că-şi dă seama că nu-i spun adevărul. La ora zece mam ridicat de pe scaun, am căscat şi i-am spus că mă duc să mă culc. Ea a aprobat.

Era vineri seara, şi vinerea întorc de obicei pendulele. Le-am întors, ca totdeauna, în timp ce Caroline verifica dacă servitorii încuiaseră bine bucătăria.

La zece şi un sfert urcam scările. Tocmai ajunsesem pe palierul de sus, când jos, în hol, a început să sune telefonul.

— Probabil doamna Bates, a zis Caroline imediat.

— Mă tem că ai dreptate, am răspuns eu, plictisit.

Am coborât grăbit şi am ridicat receptorul.

— Ce? Am zis eu. Cum?! Desigur. Vin imediat.

Am urcat scara în fugă, mi-am luat trusa şi am băgat în ea câteva pansamente suplimentare.

— A telefonat Parker, i-am strigat surorii mele. De la Fernly. Chiar acum l-au găsit pe Roger Ackroyd asasinat!

V. Crima.

Am scos repede maşina din garaj şi am pornit imediat la Fernly. Sărind din ea, am sunat, plin de nerăbdare. Dar timpul trecea şi nu răspundea nimeni, ceea ce m-a făcut să sun din nou.

Am auzit, în sfârşit, zgomotul lanţului şi Parker a apărut în pragul uşii, neschimbat, cu aceeaşi figură nepăsătoare de totdeauna.

L-am împins în hol.

— Unde este? Am întrebat eu, aspru.

— Cine, domnule?

— Stăpânul dumitale, domnul Ackroyd. Ce stai şi te uiţi la mine, omule, ai anunţat poliţia?

— Poliţia?! Aţi spus, poliţia? Parker mă privea ca pe o stafie.

— Dar ce s-a întâmplat cu dumneata, Parker? Dacă, aşa cum ai spus, stăpânul dumitale a fost asasinat.

Majordomul a scos un ţipăt:

— Stăpânul meu? Asasinat? Imposibil, domnule!

Acum îl priveam eu, nepricepând nimic.

— Nu mi-ai telefonat acum cinci minute şi mi-ai spus că domnul Ackroyd a fost găsit asasinat?

— Eu?! O, nu, nici n-am visat să fac aşa ceva!

— Vrei să spui că e vorba doar de o farsă? Şi că domnului Ackroyd nu i s-a întâmplat nimic?

— Scuzaţi-mă, domnule, persoana care v-a telefonat a folosit numele meu?

— Îţi voi repeta exact cuvintele ei: „Doctorul Sheppard la telefon? Aici e Parker, majordomul de la Fernly. Vă rog să veniţi imediat. Domnul Ackroyd a fost asasinat”.

Acum ne uitam unul la altul, fără să scoatem o vorbă.

— O glumă foarte sinistră, domnule, a zis el în cele din urmă, indignat. Cum de i-a trăsnit cuiva prin minte să spună aşa ceva?!

— Unde e domnul Ackroyd? Am întrebat eu, scurt.

— După câte cred, domnule, e încă în birou. Doamnele s-au culcat, iar maiorul Blunt şi domnul Raymond sunt în sala de biliard.

— Vreau să intru o clipă să-l văd, am spus. Ştiu că nu vrea să mai fie deranjat, dar gluma asta atât de bizară m-a neliniştit. Trebuie să mă asigur că e bine sănătos.

— Fără-ndoială, domnule. Şi eu sunt foarte neliniştit. Dacă nu aveţi nimic împotrivă, pot să vă însoţesc până la uşă?

— Desigur, vino cu mine.

Am intrat pe o uşă, prin dreapta, cu Parker după mine, am străbătut micul vestibul de unde câteva trepte duceau sus, la dormitorul lui Ackroyd, şi am bătut la uşa biroului.

Nu a răspuns nimeni. Am învârtit mânerul, dar uşa era încuiată.

— Daţi-mi voie, domnule, a zis Parker. Foarte suplu pentru un om cu constituţia lui, s-a lăsat pe un genunchi şi s-a uitat pe gaura cheii.

— Cheia este în broască, a zis ridicându-se. Pe dinăuntru. Domnul Ackroyd a încuiat pesemne chiar el uşa şi, poate, după aceea l-a furat somnul.

M-am aplecat şi am verificat constatarea lui Parker.

— S-ar părea că totul e normal, am zis eu, totuşi îl voi trezi pe stăpânul dumitale. Nu mă pot duce liniştit acasă până ce nu-l voi auzi chiar pe el spunându-mi că e sănătos.

Zicând aceasta, am zgâlţâit clanţa, strigând:

— Ackroyd, Ackroyd, ascultă-mă!

Nici un răspuns. M-am uitat înapoi peste umăr.

— Nu vreau să alarmez toată casa! Am spus eu, şovăitor.

Parker a traversat vestibulul şi a închis uşa dinspre holul cel mare, de unde venisem împreună.

— Cred că acum nu se va mai auzi nimic, domnule, camera de biliard este în cealaltă parte a casei, ca şi bucătăria şi dormitoarele doamnelor.

Am făcut un semn cu capul că am înţeles şi am început să lovesc din nou uşa cu putere, în timp ce, aplecându-mă, aproape că am urlat prin gaura cheii:

— Ackroyd, Ackroyd! Eu sunt, Sheppard. Dă-mi drumul înăuntru!

Din nou linişte. Din odaia încuiată,nici un semn de viaţă. Privirea mi s-a încrucişat cu a lui Parker.

— Ascultă, Parker, voi sparge uşa, sau mai bine zis o vom sparge împreună. Îmi asum întreaga răspundere.

— Dacă socotiţi că trebuie, domnule, a spus el cam cu îndoială.

— Trebuie. Sunt foarte nelinişţit de soarta lui Ackroyd.

M-am uitat prin micul vestibul şi am pus mâna pe un scaun greu, de stejar. L-am luat împreună cu Parker şi l-am izbit în uşă. Am lovit încuietoarea o dată, de două ori, şi după a treia lovitură ne-am năpustit în cameră.

Ackroyd şedea, aşa cum îl lăsasem, în fotoliul de lângă şemineu. Avea capul aplecat într-o parte, şi de sub gulerul hainei lui se vedea bine un obiect metalic, strălucitor, cu o formă răsucită.

Ne-am apropiat amândoi şi ne-am aplecat deasupra corpului. L-am auzit pe majordom respirând adânc, cu un şuierat ascuţit.

— Înjunghiat pe la spate! A murmurat el. Îngrozitor!

Şi-a şters fruntea umedă cu batista, apoi a întins mâna, prevăzător, spre mânerul pumnalului.

— Nu-l atinge! Am strigat eu. Du-te imediat la telefon şi cheamă postul de poliţie. Spune ce s-a întâmplat. Apoi anunţă-i pe domnul Raymond şi pe maiorul Blunt.

— Prea bine, domnule. Parker a ieşit grăbit, ştergându-şi mereu fruntea transpirată.

Am făcut puţinul care mai trebuia făcut. Am fost foarte atent să nu schimb poziţia corpului şi să nu pun mâna pe pumnal. Nici un obiect nu trebuie atins şi deplasat. Desigur că de la moartea lui Ackroyd se scursese o bucată de vreme. Apoi am auzit afară vocea neîncrezătoare şi plină de groază a tânărului Raymond:

— Ce spui?! O, dar e imposibil! Unde-i doctorul?

A năvălit pe prag şi a încremenit, cu faţa palidă. O mână l-a dat la o parte, şi Hector Blunt a intrat în cameră pe lângă el.

— Dumnezeule a exclamat Raymond, din spatele lui. Aşadar, e adevărat!

Blunt s-a îndreptat fără şovăială spre fotoliu. Când a ajuns la el, s-a aplecat deasupra corpului şi, temându-mă să nu-şi fi pus în gând, ca şi Parker, să atingă mânerul pumnalului, l-am împins înapoi cu mâna.

— Nu trebuie deranjat nimic, i-am explicat eu. E necesar ca poliţia să găsească trupul exact în poziţia asta.

Blunt a încuviinţat cu un gest din cap, înţelegându-mă foarte repede. Faţa lui era inexpresivă, ca de obicei, dar mi s-a părut că desluşesc pe masca asta indiferentă semne de emoţie. Geoffrey Raymond se apropiase de noi şi, privind corpul peste umărul lui Blunt, a îngăimat cu o voce stinsă:

— E îngrozitor!

Îşi recăpătase stăpânirea de sine, dar când şi-a scos pincenez-ul, pe care-l purta totdeauna, ca să-l şteargă, am văzut că-i tremură mâna.

— Presupun că e furt, zise el. Dar cum a intrat ucigaşul aici? Pe fereastră? A dispărut ceva?

Se îndreptă spre birou.

— Crezi că este vorba de un furt? Am întrebat eu, calm.

— Ce altceva ar putea fi? Că doar nu s-o fi sinucis?

— Nimeni n-ar putea să se înjunghie în felul ăsta, am zis, stăpânit. Este o crimă în toată regula. Dar pentru care

motiv?

— Roger nu aveanici un duşman pe lume, spuse Blunt, liniştit. Pesemne că au fost nişte tâlhari. Dar ce au jefuit? Se pare cănici un lucru nu e mişcat de la locul lui.

Şi-a rotit privirea prin cameră. Raymond cerceta încă hârtiile de pe birou.

— Parcă n-ar lipsi nimic, sertarele nu prezintă semne că ar fi fost forţate, constată secretarul în cele din urmă. E un mare mister.

Blunt a dat uşor din cap:

— Uite câteva scrisori pe pardoseală, a zis el.

Le-am privit. Trei sau patru scrisori se aflau acolo unde le lăsase Ackroyd să cadă mai înainte, în cursul serii.

Dar plicul albastru cu epistola doamnei Ferrars dispăruse. Am deschis gura să vorbesc, însă în momentul acela am auzit soneria, apoi un zgomot nelămurit de voci în hol, şi Parker a intrat înăuntru cu inspectorul poliţiei din localitate, însoţit de un agent.

— Bună seara, domnilor, a zis inspectorul. Îmi pare foarte rău de ceea ce s-a întâmplat! Un om atât de distins ca domnul Ackroyd! Majordomul spune că ar fi o crimă. Nu cumva e vorba de un accident sau de o sinucidere, doctore?

— Nici gând.

— Ah! O treabă încurcată! S-a apropiat şi s-a aplecat peste cadavru. N-a fost mişcat din loc? A întrebat el tare.

— Am constatat numai decesul, atât – ceea ce a fost foarte uşor – aşa că nu am mişcat deloc trupul.

— A! Şi se pare că ucigaşul a dispărut. Cel puţin deocamdată. Acum povestiţi-mi cum s-a întâmplat. Cine a găsit corpul?

Am relatat cu deamănuntul tot ceea ce se petrecuse.

— Un apel telefonic, spuneţi? Din partea majordomului?

— Un mesaj telefonic pe care nu l-am dat niciodată, a declarat Parker, grăbit. Nu m-am apropiat toată seara de telefon. Toţi o pot confirma.

— Foarte ciudat! Şi semăna cu vocea lui Parker, doctore?

— Nu sunt sigur. Am crezut că e glasul lui.

— Natural. Ei bine, aţi venit aici, aţi spart uşa şi l-aţi găsit pe sărmanul domn Ackroyd în poziţia în care se află acum. De cât timp spuneţi că a murit, doctore?

— De cel puţin o jumătate de oră, dacă nu chiar de mai mult.

— Ziceaţi că uşa era închisă pe dinăuntru? Dar fereastra?

— În cursul serii, mai devreme, la cererea domnului Ackroyd, am închis-o chiar eu şi am fixat-o în închizătoare.

Inspectorul s-a dus la fereastră şi a tras perdelele.

— În orice caz, acum e deschisă, a constatat el.

Într-adevăr, fereastră era deschisă, partea de jos fiind ridicată până la limită.

Inspectorul a scos o lampă de buzunar şi a luminat partea din afară a pervazului.

— Pe aici a venit şi pe aici a dispărut, a zis el. Uitaţi-vă!

La lumina puternică a lanternei se vedeau câteva urme clare de paşi. Păreau urme de pantofi cu tălpi de cauciuc încrustate. Una din ele, foarte clară, era îndreptată înăuntru, şi alta, care se suprapunea puţin peste prima, era în afară.

— Limpede ca lumina zilei, zise inspectorul. Lipseşte vreun lucru de valoare?

Geoffrey Raymond a clătinat din cap.

— După cât se pare, nu lipseşte nimic. Domnul Ackroyd nu păstra niciodată aici lucruri de valoare.

— Hm, criminalul a găsit fereastra deschisă, a spus inspectorul. A sărit înăuntru, l-a văzut pe domnul Ackroyd în fotoliu – probabil adormit. L-a înjunghiat pe la spate, apoi şi-a pierdut cumpătul şi a fugit. Dar a lăsat urme cât se poate de clare. E de aşteptat să-l prindem fărănici un fel de greutate. N-aţi văzutnici un străin suspect prin împrejurimi?

— O! Am exclamat eu deodată.

— Ce este, doctore?

— Astă-seară, când ieşeam pe poarta domeniului, am întâlnit o persoană străină. M-a întrebat de drumul spre Fernly Park.

— Cam pe la ce oră?

— La nouă fix. În clipa când ieşeam, am auzit bătăile orologiului.

— Ne-aţi putea spune cum arăta?

Am descris înfăţişarea necunoscutului cât am putut mai bine. Inspectorul s-a întors spre majordom.

— S-a prezentat cineva cu aceste semnalmente la uşa principală?

— Nu, domnule. În seara asta, nimeni.

— Dar la uşa din spate?

— Nu cred, dar voi cerceta.

S-a îndreptat spre ieşire, dar inspectorul l-a oprit cu un gest al mâinii:

— Nu, mulţumesc. Voi cerceta chiar eu. Dar mai întâi vreau să precizăm mai bine ora. Cine l-a văzut pe domnul Ackroyd pentru ultima oară în viaţă?

— Cred că eu l-am văzut, am spus şovăind. Când l-am părăsit era aproximativ nouă fără zece. Mi-a spus că nu vrea să mai fie deranjat şi iam transmis ordinul acesta lui Parker.

— Întocmai, domnule, a zis acest, respectuos.

— Fără îndoială că domnul Ackroyd mai era în viaţă la nouă şi jumătate, a intervenit Raymond, fiindcă l-am auzit vorbind.

— Cu cine?

— Asta n-o ştiu. Credeam că doctorul Sheppard era încă la dânsul. Voiam să-l întreb ceva în legătură cu nişte lucrări pe care mi le dăduse, dar când am auzit vocile, mi-am amintit că-şi exprimase dorinţa să stea de vorbă cu doctorul Sheppard fără să fie deranjat şi m-am retras. Totuşi, după cum se constată acum, doctorul era plecat în momentul acela.

Am afirmat cu un gest din cap, zicând:

— Am ajuns acasă la nouă şi un sfert. Şi n-am mai ieşit până când nam fost chemat la telefon.

— Dar cine să fi fost cu el la nouă şi jumătate? A întrebat inspectorul. Nu cumva dumneavoastră, domnule.

— Maior Blunt, am completat eu.

— Maiorul Hector Blunt? A întrebat inspectorul cu un ton plin de respect.

Blunt s-a mulţumit să dea din cap.

— Cred că ne-am mai întâlnit aici, domnule, a spus inspectorul. Nu vam recunoscut de la început, dar aţi locuit la domnul Ackroyd în mai, anul trecut.

— Iunie, l-a corectat Blunt.

— Într-adevăr, în iunie. Acum să ne întoarcem la întrebarea mea. Nu dumneavoastră aţi fost la domnul Ackroyd, la ora nouă şi jumătate, în seara asta?

— Nu l-am mai văzut după cină, declară acesta, clătinând din cap.

Inspectorul s-a întors din nou către Raymond:

— N-aţi auzit oare din întâmplare conversaţia de care este vorba, domnule?

— Am prins câteva cuvinte, a răspuns secretarul, şi deoarece eram convins că doctorul Sheppard se mai află la domnul Ackroyd, cuvintele acestea mi s-au părut foarte ciudate. După câte-mi amintesc, domnul Ackroyd a spus exact următoarele: „împrumuturile făcute în contul meu au fost atât de frecvente în ultimul timp – da, într-adevăr aşa spunea – în ultimul timp, încât mă tem că-mi este imposibil să dau curs cererii dumneavoastră.” Desigur că m-am retras numaidecât şi n-am mai auzit nimic. Dar am fost destul de surprins, fiindcă doctorul Sheppard.

— Nu solicită împrumuturi pentru sine sau subvenţii pentru alţii, am încheiat eu fraza.

— O cerere de bani, a zis inspectorul, gânditor. S-ar putea să fie o pistă foarte importantă. S-a întors spre majordom: După câte spui, Parker, nimeni n-a intrat astă-seară pe uşa principală?

— Exact, domnule.

— Atunci, pare aproape sigur că domnul Ackroyd, el însuşi, i-a dat drumul înăuntru străinului acela. Totuşi, nu văd de ce.

Inspectorul a stat câteva minute adâncit în gânduri.

— Un lucru este limpede, a zis el după ce s-a trezit din meditaţie. La nouă şi jumătate, domnul Ackroyd era în viaţă şi sănătos. Deci, momentul acesta e ultimul în care se ştie că trăia.

Parker a tuşit discret, făcându-l pe inspector să-şi întoarcă imediat privirea spre el.

— Ce este?

— Scuzaţi-mă, dar după această oră l-a văzut domnişoara Flora.

— Domnişoara Flora?

— Da. Poate să fi fost zece fără un sfert. Apoi, dânsa mi-a spus că domnul Ackroyd nu vrea să mai fie deranjat în seara aceasta.

— Ţi-a transmis chiar ea ordinul?

— Nu tocmai. Aduceam pe un platou whisky şi sifon, când domnişoara Flora, ieşind din cameră, m-a oprit şi mi-a spus că unchiul dânsei nu vrea să fie deranjat.

Inspectorul l-a privit cu mai multă atenţie decât până atunci.

— Ne-ai spus mai înainte că ştiai de dorinţa aceasta a domnului Ackroyd, nu-i aşa?

Parker a început să se bâlbâie. Îi tremurau mâinile.

— Da, domnule, da, domnule, într-adevăr.

— Totuşi, voiai să intri?

— Uitasem. Adică, vreau să spun că totdeauna aduc whisky şi sifon la ora asta, cu care prilej întreb dacă mai e nevoie de ceva şi venisem din obicei. Fără să mă mai gândesc.

Mi-am dat seama că Parker era cuprins de o emoţie foarte suspectă. Tremura din tot trupul.

— Hm, trebuie s-o văd imediat pe domnişoara Ackroyd, a zis inspectorul. Deocamdată, nu vom clinti nimic de aici. Mă voi întoarce imediat ce voi afla ce are de spus domnişoara Flora. Mai întâi însă, voi închide bine fereastra.

După măsura aceasta de prevedere, a pornit spre vestibul, urmat de noi toţi. S-a oprit puţin, privind mica scară de acolo şi i-a spus, peste umăr, agentului său:

— Jones, ar fi bine să rămâi aici. Să nu laşi pe nimeni să intre în odaia crimei.

Parker l-a întrerupt, respectuos:

— Scuzaţi-mă, domnule, dar dacă închidem uşa de la holul principal, nu va mai putea intra nimeni în această parte a casei. Scara duce numai spre dormitorul şi camera de baie a domnului Ackroyd. În afară de ea nu mai existănici un mijloc de comunicare cu restul locuinţei. A fost odată aici o uşă. Dar domnul Ackroyd a blocat-o. Îi plăcea să se ştie cu totul izolat în apartamentul său.

Pentru a lămuri şi mai bine cele de mai sus, precum şi situaţia camerelor, anexez o schiţă sumară a aripii din partea dreaptă a clădirii. Mica scară duce, aşa cum explicase Parker, spre un vast dormitor (alcătuit din două odăi contopite într-una singură) alături cu o cameră de baie şi de toaletă.

Inspectorul a cercetat situaţia dintr-o privire. Am intrat în holul cel mare şi omul legii a încuiat uşa în urma lui, băgând cheia în buzunar. Apoi a dat agentului unele instrucţiuni cu voce scăzută, şi acesta din urmă s-a pregătit de plecare.

— Trebuie să ne ocupăm de urmele de pantofi, a zis inspectorul. Dar mai întâi e necesar să vorbesc cu domnişoara Ackroyd. Ea a fost ultima persoană care l-a văzut pe domnul Ackroyd în viaţă. Ştie ce s-a întâmplat?

Raymond a clătinat din cap cu hotărâre.

— Bine, atunci nu-i spuneţi vreo cinci minute. Îmi va da răspunsuri, mai clare, dacă nu va fi tulburată de vestea morţii unchiului ei. Comunicaţi-i că s-a comis un furt şi

întrebaţi-o dacă vrea să se îmbrace şi să coboare, ca să răspundă la câteva întrebări.

Raymond a urcat scara să îndeplinească misiunea.

— Domnişoara Flora se pregăteşte să vină imediat. I-am spus exact ceea ce aţi dorit.

Fata a coborât scara în mai puţin de cinci minute. Era îmbrăcată cu un chimono de mătase roz-pal. Părea neliniştită şi emoţionată.

Inspectorul a făcut câţiva paşi în întâmpinarea ei.

— Bună seara, domnişoară Ackroyd, a salutat-o el politicos. Mă tem că e vorba de o tentativă de furt şi vă rog să mă ajutaţi la lămurirea cazului. Ce încăpere e asta? Camera de biliard? Intraţi şi luaţi loc.

Flora s-a aşezat, calmă, pe marele divan de lângă perete, cu ochii la inspector.

— Nu înţeleg. Ce s-a furat? Ce doriţi să aflaţi?

— Ceva foarte simplu, domnişoară Ackroyd. Parker susţine că aţi ieşit din biroul unchiului dumneavoastră cam la zece fără un sfert. Este adevărat?

— Desigur. Intrasem să-i spun noapte bună.

— Şi ora era exactă?

— Ei bine, trebuie să fi fost aşa. Nu ştiu precis. S-ar putea să fi fost puţin mai târziu.

— Unchiul dumneavoastră era singur, sau se mai afla cineva cu dânsul?

— Era singur. Doctorul Sheppard plecase.

— Aţi observat cumva dacă fereastra era deschisă ori închisă?

Flora a clătinat din cap:

— N-aş putea spune, perdelele erau trase.

— Întocmai. Unchiul dumneavoastră părea să aibă o înfăţişare normală?

— Cred că da.

— Vreţi să ne spuneţi exact ce s-a petrecut între dumneavoastră?

Flora a tăcut o vreme, ca să-şi adune gândurile.

— Am intrat şi am spus: „Noapte bună, unchiule, mă duc să mă culc, mă simt obosită”. El a scos un fel de mormăit. Eu m-am apropiat de dânsul şi l-am sărutat, şi unchiul mi-a făcut un compliment în sensul că rochia îmi vine bine, apoi m-a rugat să-l las singur, fiindcă e ocupat. Şi am ieşit.

— A insistat să nu fie deranjat?

— O, da, uitasem! A spus: „Înştiinţează-l pe Parker că nu mai am nevoie de nimic în seara asta şi să nu mă mai deranjeze”. L-am întâlnit pe Parker aproape de uşă şi i-am comunicat ordinul unchiului meu.

— Foarte bine, a aprobat inspectorul:

— Şi nu vreţi să-mi spuneţi ce s-a furat?

— Nu prea ştim bine. A răspuns inspectorul, ezitând.

Ochii fetei s-au umplut de spaimă. A sărit în picioare.

— Ce este? Îmi ascundeţi ceva?

Mişcându-se calm şi fără zgomot, Hector Blunt s-a interpus între ea şi inspector. Fata a întins şovăitoare mâna pe care el a luat-o într-ale sale, mângâind-o ca pe a unei copiliţe, şi ea s-a întors spre dânsul, ca şi cum înfăţişarea lui calmă şi impasibilă i-ar fi dat încredere şi siguranţă.

— Sunt veşti rele, Flora, a zis el, liniştit. Veşti rele pentru noi toţi. Unchiul dumitale, Roger.

— Da?

— Va fi o lovitură pentru dumneata. Sărmanul Roger a murit.

Flora a făcut un pas îndărăt, cu ochii holbaţi de groază.

— Când? A îngăimat ea. Când?

— Probabil că numaidecât după ce l-ai părăsit, a zis Blunt, grav.

Fata şi-a dus mâna la gât, scoţând un ţipăt slab şi am prins-o în braţe în clipa când se prăbuşea. Leşinase. Am transportat-o împreună cu Blunt pe scări în sus şi am întins-o pe patul ei. Apoi l-am rugat pe maior s-o trezească pe doamna Ackroyd şi s-o anunţe de cele întâmplate. Flora şi-a venit repede în fire şi am chemat-o pe mama ei, dându-i

indicaţii cum trebuie s-o îngrijească. Apoi am coborât repede scara.

VI. Stiletul Tunisian.

L-am întâlnit pe inspector tocmai când venea dinspre uşa care ducea la bucătărie.

— Cum se simte tânăra, doctore?

— Şi-a revenit. E în grija mamei sale.

— Perfect. Am interogat servitorii. Toţi susţin că în seara asta nu a venit nimeni la uşa din dos. Descrierea străinului, făcută de dumneavoastră, e destul de vagă. Nu puteţi să ne oferiţi un indiciu pe care să ne bazăm?

— Mă tem că nu, am spus eu cu părere de rău. Era un întuneric adânc, iar persoana aceea avea gulerul pardesiului ridicat şi pălăria trasă pe ochi.

— Hm, se pare că voia să-şi ascundă faţa. Sunteţi sigur că nu-l cunoaşteţi?

Am răspuns negativ, dar nu prea hotărât. Mi-am amintit impresia că vocea străinului îmi era cunoscută. I-am explicat asta inspectorului, şovăitor.

— Ziceţi că avea o voce grosolană, de om fără educaţie?

Am confirmat, deşi mi se păruse că vulgaritatea glasului era parcă intenţionat exagerată. Dacă, aşa cum credea inspectorul, omul voise să-şi ascundă faţa, e de aşteptat să fi încercat să-şi prefacă şi vocea.

— Vreţi să veniţi din nou cu mine în birou, doctore? Aş dori să vă pun câteva întrebări.

Am primit imediat. Inspectorul Davis a deschis uşa vestibulului pe care l-am traversat, apoi a încuiat-o din nou în urma lui.

— Nu trebuie să fim deranjaţi, a zis el grav. Şi n-aş vrea nici să tragă careva cu urechea. Ce înseamnă povestea aceea cu şantajul?

— Şantaj! Am exclamat eu, aproape uluit.

— E o fantezie a lui Parker? Sau e realitate?

— Dacă Parker a auzit ceva despre şantaj, am zis eu încet, trebuie să fi ascultat la uşă cu urechea lipită de gaura cheii!

Davis a confirmat:

— Foarte probabil. După cum vedeţi, am făcut o mică anchetă, ca să aflu cu ce s-a ocupat Parker în seara asta. Vă spun sincer că nu-mi place comportarea lui. Omul ştie ceva. Când am început să-l interoghez, a simţit încotro bate vântul şi a scos povestea cu şantajul.

M-am hotărât pe loc:

— Sunt mulţumit că aţi adus vorba de asta. Tocmai mă întrebam dacă să vă mărturisesc totul deschis. Şi mă hotărâsem s-o fac, dar aşteptam prilejul favorabil, care, iată că s-a ivit.

După aceea, i-am povestit toate întâmplările din cursul serii, aşa cum le-am relatat mai înainte. Inspectorul m-a ascultat cu atenţie, punându-mi din când în când câte o întrebare.

— E povestea cea mai extraordinară pe care am auzit-o vreodată! A exclamat el, când am terminat. Şi spuneţi că scrisoarea a dispărut complet? E un indiciu plin de semnificaţie, foarte important, într-adevăr. El ne oferă tocmai ceea ce căutam: mobilul crimei.

— Îmi dau seama, am spus eu.

— Domnul Ackroyd bănuia, după cum susţineţi, că ar fi vorba despre o persoană din anturajul său? Dar termenul de „anturaj” este foarte elastic.

— Nu credeţi că Parker ar putea fi omul pe care-l căutăm? Am sugerat eu.

— Foarte posibil. Când aţi ieşit dumneavoastră, nu încape îndoială că el asculta la uşă. Apoi, domnişoara Ackroyd l-a întâlnit mai târziu, tocmai când voia să se ducă în birou. Să presupunem că a intrat din nou, după ce ea s-a îndepărtat; l-a înjunghiat pe Ackroyd, a încuiat uşa pe dinăuntru, a deschis fereastra şi a dispărut, iar după aceea a pătruns în casă pe o uşă laterală, pe care o lăsase dinainte deschisă. Ce părere aveţi de ipoteza mea?

— Există singură obiecţie împotriva ei, am zis eu încet. Dacă Ackroyd a continuat citirea scrisorii numaidecât după plecarea mea, aşa cum avea intenţia s-o facă, nu cred că a avut răbdarea să rămână în birou şi să reflecteze o oră. Presupun că l-ar fi chemat pe Parker imediat, l-ar fi acuzat cu violenţă şi s-ar fi făcut o zarvă de nedescris. Amintiţi-vă că Ackroyd era un om impulsiv.

— Poate că n-a avut timp să termine de citit scrisoarea – a sugerat inspectorul. Ştim că la nouă şi jumătate era cineva la el. Dacă acest „cineva” a venit imediat după ce l-aţi părăsit dumneavoastră, iar când a plecat şi el, a intrat domnişoara Ackroyd să-i spună noapte bună, e sigur că n-a putut să citească scrisoarea până la ora zece.

— Şi apelul telefonic?

— Fără îndoială că a fost Parker; probabil că v-a chemat înainte de a se fi gândit la uşa încuiată şi la fereastra deschisă. Apoi s-a răzgândit, sau a intrat în panică, şi s-a hotărât să tăgăduiască totul. Cred că aşa s-au petrecut lucrurile.

— Da, am zis eu cu îndoială.

— În orice caz, vom afla cine a telefonat, întrebând la centrală; dacă s-a vorbit de aici, nu văd care altul ar fi putut s-o facă în afară de Parker. Credeţi-mă că el este omul pe care-l căutăm. Dar, vă rog să nu spuneţi nimănui nimic, fiindcă n-avemnici un interes să-l alarmăm înainte de a aduna toate dovezile. Voi avea grijă să nu ne scape. Vom da impresia că-l bănuim pe misteriosul străin.

S-a ridicat de pe scaunul pe care stătuse călare lângă birou şi s-a apropiat de cadavrul prăbuşit în fotoliu.

— Arma poate fi un indiciu, a zis el, uitându-se la ea. E de ajuns s-o priveşti, ca să-ţi dai seama că e o piesă rară, absolut unică.

S-a aplecat şi a examinat mânerul cu atenţie, apoi a scos un mormăit de mulţumire. După aceea, a apucat foarte atent stiletul mai jos de mâner şi l-a tras afară din rană.

Ţinându-l aşa, ca să nu atingă mânerul, l-a pus într-un vas de porţelan de pe şemineu.

— Da, a mormăit el, dând din cap. O adevărată operă de artă. Nu cred să fie multe la fel.

Era într-adevăr un obiect minunat. O lamă îngustă, cu vârful ascuţit şi cu mânerul făcut dintr-un metal răsucit şi cizelat cu o artă ciudată, plină de rafinament. I-a încercat, grijuliu, tăişul cu degetul, şi a fluierat admirativ.

— Dumnezeule, ce tăiş! Un copil ar putea să înjunghie un om tot atât de uşor de parc-ar tăia unt. Periculoasă jucărie, ca s-o ţii în casă!

— Acum pot să examinez corpul? Am întrebat eu.

— Desigur.

Am făcut un examen foarte atent.

— Ei bine? A întrebat inspectorul, după ce am terminat.

— Voi exclude termenii tehnici, am zis eu. Îi păstrez pentru anchetă. A fost lovit din spate, de un om care ţinea arma în mâna dreaptă, şi moartea a fost instantanee. După expresia de pe faţa cadavrului, cred că e vorba de o lovitură cu totul neaşteptată. Probabil, a murit fără să-l vadă pe ucigaş.

— Valeţii sunt în stare să umble cu paşi de pisică, a zis Davis. Nu-i cine ştie ce mister în crima asta. Uitaţi-vă la mânerul pumnalului.

L-am privit.

— Cred că dumneavoastră nu le distingeţi, dar eu le văd destul de limpede, la urmat el, coborând vocea. Amprente digitale!

S-a dat câţiva paşi înapoi, ca sa apreciez efectul vorbelor sale.

— Da, am zis eu încet. Am bănuit.

Nu ştiu de ce-i făceam impresia unui om lipsit cu totul de perspicacitate. La urma urmei, citesc romane poliţiste, jurnalele, posed o cultură medie. Dacă pe mânerul pumnalului s-ar fi observat urme de degete de picior, desigur că asta ar fi fost cu totul altceva. Lucrul acesta m-ar fi surprins şi m-ar fi umplut de groază. Cred că inspectorul

s-a simţit jignit de indiferenţa mea. A luat vasul de porţelan şi m-a invitat să-l Însoţesc în camera de biliard.

— Vreau să văd dacă domnul Raymond ne poate spune ceva despre stiletul acesta, m-a lămurit el.

După ce Davis a încuiat uşa în urma noastră, ne-am îndreptat spre camera de biliard, unde l-am găsit pe Geoffrey Raymond. Inspectorul i-a arătat stiletul:

— L-ai mai văzut pe undeva, domnule Raymond?

— Da… Cred… Sunt aproape sigur că este un dar al maiorului Blunt făcut domnului Ackroyd. E din Maroc, ba nu, din Tunisia. Aşadar, crima a fost săvârşită cu pumnalul acesta? Extraordinar! Pare aproape imposibil, dar nu cred să existe altul asemănător. Să mă duc să-l chem pe maiorul Blunt?

A plecat fără să mai aştepte încuviinţarea.

— Ce băiat amabil! A zis inspectorul. Are în toată fiinţa lui ceva cinstit şi natural.

Eram de aceeaşi părere. În cei doi ani, în care Geoffrey Raymond fusese secretarul lui Ackroyd, nu-l văzusem niciodată iritat sau scos din fire. Şi, după câte ştiam, fusese un secretar admirabil.

După câteva minute, Raymond s-a întors împreună cu Blunt.

— Am avut dreptate, a zis tânărul, emoţionat. Este într-adevăr stiletul tunisian.

— Cum de nu l-a observat maiorul Blunt? S-a mirat inspectorul.

— Ba l-am observat, chiar în clipa în care am intrat în birou, a spus acesta foarte liniştit.

— L-aţi recunoscut de atunci?

Blunt a afirmat din cap.

— Şi n-aţi spus nimic! A exclamat inspectorul, bănuitor.

— Mi s-a părut că e un moment nepotrivit, a explicat Blunt. Vorbele nesăbuite, care ne scapă în momente nepotrivite, fac adesea mult rău, a continuat el, înfruntând destul de calm privirea inspectorului.

Davis a mormăit ceva, s-a întors şi i-a adus stiletul.

— Îl recunoaşteţi sigur, domnule? Îl identificaţi fără şovăire?

— Negreşit. Nu poate fi nici cea mai mică îndoială.

— Unde era păstrat acest. Obiect rar? Puteţi să-mi spuneţi?

A răspuns secretarul:

— În masa de argint din salon.

— Cum?! Am exclamat eu.

Toţi au întors privirile spre mine.

— Continuaţi, doctore, ce este? M-a încurajat inspectorul.

— Nimic.

— Totuşi, ce este? A insistat Davis.

— E vorba, de ceva lipsit de importanţă, am zis eu, scuzându-mă oarecum. Când am sosit în seara asta, pentru cină, am auzit cum cineva a închis capacul mesei de argint din salon.

Chipul inspectorului exprima o îndoială, ba chiar şi o urmă de bănuială.

— Dar cum aţi ştiut că e vorba de capacul mesei?

Am explicat totul, detaliat – o explicaţie lungă şi plictisitoare, pe care aş fi preferat să nu fiu silit s-o dau.

Inspectorul m-a ascultat până la capăt.

— Stiletul era la locul lui când v-aţi uitat în vitrină? A întrebat el.

— Nu ştiu. Nu aş putea spune că-mi amintesc să-l fi observat. Dar desigur că trebuie să fi fost acolo.

— Ar fi mai bine să vorbesc cu menajera, a zis inspectorul sunând.

Câteva minute mai târziu, domnişoara Russell, chemată de Parker, a intrat în cameră.

— Nu cred să mă fi apropiat de masa de argint, a răspuns ea la întrebarea inspectorului. Am venit să văd dacă florile erau proaspete. O, da, acum îmi amintesc! Capacul vitrinei de la masa de argint era deschis, şi fiindcă nu trebuia să

stea aşa, când am trecut pe lângă el, l-am închis, a conchis ea, privindu-l pe Davis, gata de ceartă.

— Înţeleg. Puteţi să-mi spuneţi dacă stiletul era atunci în vitrină?

Ea a privit arma, liniştită.

— Nu pot spune precis. Nu i-am datnici o atenţie. Ştiam că întreaga familie urma să coboare în orice clipă şi eram nerăbdătoare să ies din încăpere cât mai repede.

— Mulţumesc, a zis inspectorul.

Avea aspectul omului care ezită, de parc-ar fi vrut să-i pună şi alte întrebări, dar domnişoara Russell, interpretând ultimele lui cuvinte ca o permisiune de a pleca, s-a strecurat afară din cameră.

— E cam supărăcioasă, după câte văd! A zis Davis, urmărind-o cu privirea. Acum să recapitulăm. Vitrina de argint se află în faţa uneia dintre ferestrele uşii, nu-i aşa, doctore?

A răspuns Raymond în locul meu:

— Da, în faţa ferestrei din partea stângă.

— Şi această fereastră era deschisă?

— Amândouă erau întredeschise.

— Ei bine, cred că nu este nevoie să mai căutăm o lămurire a acestui mister. Cineva, nu spun mai mult, ar fi putut să ia stiletul oricând, momentul exact când l-a luat nu arenici o importanţă. Mă voi reîntoarce mâine dimineaţă, cu şeful postului de poliţie, domnule Roaymond. Până atunci, voi păstra la mine cheia de la uşa biroului. Colonelul Melrose trebuie să găsească totul aşa cum se află acum. Ştiu că în seara asta ia cina la capătul celălalt al districtului şi cred că va rămâne acolo toată noaptea.

Ne-am uitat toţi la inspectorul care luase vasul de porţelan.

— Trebuie să-l împachetez cu grijă, a remarcat el. Obiectul acesta constituie o dovadă de un interes deosebit.

Câteva minute mai târziu, pe când ieşeam din camera de biliard împreună cu Raymond, acesta a chicotit amuzant. I-

am simţit mâna pe braţ şi i-am urmărit privirea. Davis părea că îl întreabă ceva pe Parker în legătură cu o agendă de buzunar.

— Destul de limpede, a murmurat însoţitorul meu. Bănuielile cad, va să zică, asupra lui Parker, nu-i aşa? Va trebui să-i dăm şi noi amprentele digitale inspectorului?

A luat de pe platou două cărţi de vizită, le-a şters cu batista lui de mătase şi mi-a dat mie una din ele, pe cealaltă păstrând-o pentru el. După aceea, le-a întins, rânjind, pe amândouă, inspectorului.

— Amintiri, a zis el. Numărul 1, doctorul Sheppard; numărul doi, umilul dumneavoastră servitor, eu personal. Aceea a maiorului Blunt va fi predată mâine dimineaţă.

Tinereţea este foarte uşuratică. Nici chiar asasinatul prietenului şi patronului său nu întunecase pentru multă vreme buna dispoziţie a lui Geoffrey Raymond. Poate că aşa trebuie să fie. Nu ştiu. În ceea ce mă priveşte, mi-am pierdut de mult darul de a fi bine dispus.

M-am înapoiat acasă foarte târziu şi nădăjduiam s-o găsesc pe Caroline în pat. Dar ar fi trebuit s-o cunosc mai bine.

Mă aştepta cu o ceaşcă de cacao fierbinte, şi în timp ce o beam, m-a descusut în legătură cu toate evenimentele din cursul serii. Nu am amintit nimic de şantaj, mulţumindu-mă să-i dau doar amănunte despre crimă.

— Poliţia îl bănuieşte pe Parker, am zis eu, ridicându-mă de la masă şi pregătindu-mă să urc scara. Se pare că există dovezi neîndoielnice împotriva lui.

— Parker! Prostii! Inspectorul trebuie să fie pur şi simplu un netot! Parker! Te rog, nu mai insista!

După aceste cuvinte echivoce, ne-am dus la culcare.

VII. Aflu profesiunea vecinului meu.

În dimineaţa următoare, mi-am făcut vizitele medicale cu o grabă condamnabilă. Mă scuza faptul că nu aveam cazuri prea grave. Când mam înapoiat acasă, Caroline m-a întâmpinat în hol.

— A venit Flora Ackroyd, mi-a şoptit ea, emoţionată.

— Cum!

M-am străduit să-mi ascund uimirea cât mai bine.

— E foarte nerăbdătoare să te vadă. Te aşteaptă de o jumătate de oră. Caroline a luat-o înainte spre micul nostru salon, şi eu am urmat-o.

Flora stătea pe divanul de lângă fereastră, Era îmbrăcată în negru şişi frământa mâinile foarte nervoasă. M-a surprins chipul ei nespus de palid. Dar a început să vorbească hotărâtă şi cât a putut de calmă:

— Doctore Sheppard, te rog să mă ajuţi.

— Nici vorbă că te va ajuta, scumpa mea, a asigurat-o Caroline.

Cred că Flora nu dorea ca sora mea să fie de faţă la convorbirea dintre noi, preferând să stea de vorbă cu mine între patru ochi. Dar nu voia nici să piardă timpul, aşa că a făcut ceea ce era mai nimerit.

— Te rog să vii cu mine la „The Larches”.

— The Larches”? Am întrebat surprins.

— La omul acela mic şi ciudat? A exclamat Caroline.

— Da. Cred că ştii cine este, nu-i aşa?

— Îmi închipui că e un coafor la pensie.

Flora m-a privit uimită cu ochii ei albaştri.

— Cum! E Hercule Poirot! Detectivul particular. Se spune că a dezlegat cazuri extraordinar de dificile – întocmai ca detectivii din romanele poliţiste. Acum un an s-a retras şi s-a stabilit aici. Unchiul ştia asta, dar ia făgăduit să nu spună nimic, fiindcă domnul Poirot doreşte să trăiască liniştit, netulburat de nimeni.

— Va să zică, el este! Am murmurat eu.

— Fără-ndoială că ai auzit despre dânsul, nu-i aşa?

— Deşi Caroline spune că sunt o fosilă bătrână, totuşi am auzit vorbindu-se de el.

— Extraordinar! A izbucnit Caroline.

Nu mi-am dat seama la ce se gândea – probabil, la neputinţa ei de a descoperi adevărul.

— Şi vrei să te duci să-l vezi? Am întrebat eu tărăgănat. Dar de ce?

— Nici vorbă, ca să-l roage să cerceteze crima, a intervenit Caroline cu vocea ei ascuţită. Nu fi atât de stupid, James.

Nu eram deloc stupid. Sora mea nu înţelegea totdeauna motivele acţiunilor mele.

— Nu ai încredere în inspectorul Davis? Am întrebat eu mai departe.

— Desigur că nu are, a zis Caroline. Nici eu n-am.

Ai fi putut crede că fusese ucis unchiul Carolinei.

— Şi de unde ştii că va primi să se ocupe de cazul acesta? Am continuat eu. Nu uita că a renunţat la îndeletnicirea lui.

— Tocmai asta e dificultatea, a spus Flora simplu. Trebuie să-l conving.

— Şi eşti sigură că faci bine? Am întrebat eu, grav.

— Fără îndoială, a intervenit sora mea. Dacă n-are nimic împotrivă, o însoţesc eu.

— Aş prefera să mă însoţească doctorul, dacă nu te superi, domnişoară Sheppard.

Flora ştia cât e de necesar să fii categoric în anumite situaţii. Un răspuns vag nu ar fi avutnici un efect asupra Carolinei.

— Vă daţi seama, a explicat ea, continuându-şi cu tact refuzul direct, doctorul Sheppard, ca medic, ţinând seama şi de faptul că dânsul a descoperit cadavrul, este cel mai indicat să-i furnizeze domnului Poirot toate lămuririle.

— Într-adevăr, a încuviinţat Caroline, cu invidie, înţeleg.

Am făcut câţiva paşi în lungul şi în latul camerei.

— Flora, am spus eu cu o mină serioasă. Te rog să-mi asculţi sfatul. Cred că nu e bine să-l amesteci pe detectivul acesta în cazul de faţă.

Fata a sărit imediat, cu obrajii îmbujoraţi.

— Ştiu de ce vorbeşti aşa, a strigat ea. Dar tocmai din cauza asta sunt atât de nerăbdătoare să mă duc la el. Dumitale ţi-e frică. Dar mie, nu. Eu îl cunosc pe Ralph mai bine decât dumneata.

— Ralph? A întrebat Caroline. Dar ce legătură are el cu toate astea?

Noi nu i-am datnici o atenţie.

— Ralph poate fi un om slab, a urmat Flora. A făcut în trecut fapte nebuneşti, chiar acte regretabile, dar n-ar asasina pe cineva.

— Nu, nu! Am exclamat eu. Nu m-am gândit o clipă la el.

— Atunci de ce, după ce a fost descoperit cadavrul unchiului meu, în drum spre casă, te-ai oprit noaptea trecută la hanul „Three Boars”?

Am tăcut o vreme. Sperasem să nu se afle nimic de vizita mea.

— Dar cum ai descoperit asta? Am întrebat-o.

— Azi-dimineaţă m-am dus acolo. Auzisem de la oamenii de serviciu că Ralph trăsese la han.

Am întrerupt-o:

— Nu ştiai că se află în King's Abbot?

— Nu. Purtarea lui m-a uimit, n-o înţelegeam. M-am dus şi am întrebat de el. Dar mi s-a dat, presupun, acelaşi răspuns ca şi dumitale noaptea trecută, că a ieşit ieri seară, aproape de ora nouă, şi nu. Nu s-a mai întors.

M-a înfruntat cu o privire oarecum dispreţuitoare şi, parcă răspunzând unui gând pe care-l citea în ochii mei, a izbucnit:

— Ei bine, şi de ce să nu fi plecat? Putea să se ducă. Oriunde. Ar fi putut chiar să se întoarcă la Londra.

— Lăsând bagajele la han? Am întrebat eu, încet.

Flora a bătut nerăbdătoare din picior:

— N-arenici o importanţă. Probabil că a avut el un motiv!

— Şi din cauza asta vrei să-l vezi pe Hercule Poirot? Nu ar fi mai bine să laşi lucrurile cum sunt acum? După câte ştiu, politia nu-l bănuieşte nici pe departe de Ralph. Merge cu totul pe altă pistă.

— Ba nu, dimpotrivă, a exclamat fata. Îl suspectează. În dimineaţa asta a sosit un om din Cranchester – inspectorul Raglan, de statură măruntă, cu un chip oribil, ca de dihor.

Am descoperit că a fost la „Three Boars” înaintea mea. Acolo am aflat de vizita lui şi de toate întrebările pe care le-a pus. Pare convins că Ralph a comis crima.

— Dacă-i aşa, înseamnă că poliţia şi-a schimbat părerea, am zis eu încet. Inspectorul acesta nu împărtăşeşte teoria lui Davis, în legătură cu Parker?

— Parker! A pufnit sora mea, cu ironie.

Flora s-a apropiat de mine şi m-a luat de mână.

— O, doctore Sheppard, te rog să mergem numaidecât la domnul Poirot. El va descoperi adevărul.

— Scumpa mea Flora, am spus eu cu blândeţe, lăsându-mi mâna într-a ei, eşti sigură că e nevoie să se cunoască adevărul?

M-a privit, încuviinţând din cap cu un aer serios.

— Dumneata te îndoieşti de Ralph, dar eu, nu. Eu îl cunosc mai bine decât dumneata.

— Desigur că nu e vinovat, a sărit Caroline, care abia se putuse stăpâni până atunci să nu se amestece în convorbirea noastră. Ralph poate-i un om excentric, dar e un băiat încântător şi foarte manierat.

Voiam să-i spun Carolinei că mulţi criminali sunt foarte manieraţi, însă, din cauza Florei, m-am stăpânit. Fiindcă tânăra era hotărâtă, am cedat stăruinţelor ei şi am plecat imediat, apucând să ieşim din casă înainte ca sora mea să mai poată spune ceva începând cu vorba ei favorită „desigur”.

La proprietate „The Larches” ne-a deschis uşa o femeie în vârstă, pe cap cu o imensă bonetă bretonă. Se părea că domnul Poirot era acasă. Am fost conduşi într-un mic salon, unde mobilierul era aranjat formal, şi cam după un minut a apărut cunoştinţa mea din ziua precedentă.

— Monsieur le docteur, mademoiselle, a zis el zâmbind şi înclinânduse în faţa Florei.

— Probabil că aţi auzit – am început eu să vorbesc – despre tragedia din noaptea trecută.

Chipul lui a devenit grav.

— Fără-ndoială. E îngrozitor. Daţi-mi voie să vă exprim mademoiselle, întreaga mea simpatie. Cu ce vă pot fi de folos?

— Domnişoara Ackroyd, am spus eu, ar vrea ca dumneavoastră să.

— Să-l descoperiţi pe ucigaş, a completat Flora cu hotărâre.

— Înţeleg, a zis omuleţul. Dar poliţia se şi ocupă de cazul acesta, nu-I aşa?

— Ea ar putea greşi, a spus fata. Presupun că e chiar de pe acum gata să greşească. Vă rog, domnule Poirot, să ne ajutaţi. Dacă este vorba de bani.

Poirot a ridicat mâna.

— O, vă rog, mademoiselle. Nu că nu mi-ar plăcea banii, în ochi îi apăru o licărire trecătoare. Îi preţuiesc şi i-am preţuit întotdeauna. Nu, dacă mă angajez în această anchetă, trebuie să înţelegeţi un lucru limpede. Voi merge până la capăt. Un câine de rasă nu părăseşte niciodată urmele descoperite, ştiţi asta! Să nu vă pară rău că nu aţi lăsat să se ocupe numai poliţia locală de cercetarea cazului.

— Vreau să aflu adevărul, a zis Flora, aţintindu-l cu privirea.

— Tot adevărul?

— Da, tot.

— Atunci primesc, a zis omuleţul, cu o voce calmă. Şi sper că nu veţi regreta aceste cuvinte. Acum povestiţi-mi toate amănuntele.

— Doctorul Sheppard vi le poate spune mai bine. Dânsul ştie mai multe decât mine.

Astfel am început o relaţie minuţioasă, expunând toate faptele consemnate de mine mai înainte. Poirot mă asculta cu atenţie şi punea din când în când câte o întrebare, dar în cea mai mare parte a timpului a tăcut, cu ochii aţintiţi în tavan.

Mi-am încheiat povestirea cu momentul când părăsisem, noaptea trecută, împreună cu inspectorul, proprietatea de

la Fernly Park.

— Şi acum povestiţi-i totul despre Ralph.

Am şovăit, dar privirea ei poruncitoare m-a silit să continuu.

— Aşadar, noaptea trecută, în drum spre casă, v-aţi oprit la hanul „Three Boars”? A întrebat Poirot, după ce am tăcut. Spuneţi-mi exact de ce v-aţi dus acolo?

Înainte de a răspunde, am făcut o pauză ca să-mi aleg cuvintele cu grijă.

— Am crezut că cineva trebuie să-l informeze pe tânărul Ralph despre moartea unchiului său. După ce am plecat de la Fernly, m-am gândit că, în afară de, mine şi de domnul Ackroyd, probabil nimeni nu ştia de prezenţa lui în sat.

Poirot a încuviinţat din cap.

— Într-adevăr, acesta a fost singurul motiv al vizitei dumneavoastră?

— Singurul, am răspuns eu, foarte scurt.

— Nu voiaţi cumva, de pildă, să vă asiguraţi în privinţa asta jeune homme?

— Să mă asigur?

— Cred, domnule doctor, că ştiţi foarte bine la ce mă gândesc, deşi vreţi să faceţi impresia că nu pricepeţi. Vreau să spun că ar fi fost o uşurare pentru dumneavoastră dacă aţi fi constatat că Ralph Paton nu-şi părăsise camera toată seara.

— Deloc, l-am contrazis, laconic.

Mărunţelul detectiv m-a privit, clătinând grav din cap.

— Nu aveţi aceeaşi încredere în mine ca domnişoara Flora. Dar narenici o importanţă. Important este faptul că domnul căpitan Paton a dispărut în împrejurări ce se cer lămurite. Trebuie să ştiţi că bănuiala care cade asupra sa este serioasă. Totuşi, s-ar putea ca purtarea lui să aibă o explicaţie foarte simplă.

— Asta spun şi eu, a exclamat Flora cu vioiciune.

Poirot n-a mai insistat. În schimb, a propus să ne ducem numaidecât la poliţie. Pe Flora a sfătuit-o să se înapoieze

acasă, iar pe mine m-a rugat să-l însoţesc, ca să-l prezint ofiţerului însărcinat cu cercetarea cazului.

Am făcut întocmai. L-am găsit pe inspectorul Davis în faţa postului de poliţie; arăta posomorât. Lângă el se afla şeful poliţiei, colonelul Melrose şi un alt bărbat despre care, după afirmaţia Florei că seamănă cu un dihor, nu mi-a fost greu să-mi dau seama că e inspectorul Raglan din Cranchester.

Îl cunoaştem pe Melrose foarte bine şi i l-am prezentat pe Poirot, explicându-i întreaga situaţie. Şeful poliţiei s-a simţit pur şi simplu vexat, iar Raglan s-a întunecat la faţă.

Totuşi, Davis, observând contrarierea întipărită pe figura superiorilor săi, oarecum se înveseli.

— Cazul acesta e clar ca lumina zilei, zise Raglan. Nu e necesar ca amatorii să se amestece în anchetă: Cred că orice începător ar fi putut descoperi din noaptea trecută cum stau lucrurile şi nu şi-ar fi pierdut douăsprezece ore fărănici un folos.

Aruncă o privire plină de reproş sărmanului Davis, care o înfruntă cu o neclintită seninătate.

— Se înţelege că familia domnului Ackroyd poate să facă tot ce i se pare potrivit, zise colonelul Melrose. Dar noi nu îngăduimnici un fel de stânjenire a cercetărilor oficiale. Cunosc, fără-ndoială, marea faimă a domnului Poirot, adăugă el, curtenitor.

— Din păcate, poliţia nu poate să-şi facă singură reclamă, sări Raglan.

Poirot salvă situaţia:

— E drept că m-am retras din activitate, zise el, şi sunt hotărât să nu mă mai ocup denici un fel de caz. Trebuie să ştiţi că mă tem mai ales de publicitate. Aşa că permiteţi-mi să vă rog ca, dacă voi contribui totuşi în vreun fel la dezlegarea acestui mister, să nu mi se pomenească numele cunici un chip.

Inspectorul Raglan se însenină puţin.

— Am auzit vorbindu-se despre unele dintre foarte remarcabilele succese ale dumneavoastră, spuse colonelul

mai îmbunat.

— Am acumulat multă experienţă, răspunse Poirot liniştit. Dar cea mai mare parte a succeselor mele se datorează ajutorului poliţiei. Am o mare admiraţie pentru poliţia engleză. Dacă inspectorul Raglan îmi permite să-l ajut, voi fi atât onorat, cât şi măgulit.

Pe chipul inspectorului se aşternu o şi mai mare amabilitate.

Colonelul Melrose mă luă deoparte:

— După câte am auzit, omuleţul acesta a rezolvat cazuri într-adevăr extraordinare, şopti el. Vă puteţi închipui că am dori foarte mult să nu fim siliţi a cere ajutorul Scotland Yard-ului. Raglan pare foarte sigur de sine, dar nu pot fi de părerea lui. Ştiţi doar că. Eu cunosc persoanele în cauză mai bine decât dânsul. Detectivul acesta nu pare avid de reclamă, nu-i aşa? Cred că va lucra cu noi fără să ne stânjenească, ce zici?

— Pentru şi mai marea glorie a inspectorului Reglan, am spus eu, plin de seriozitate.

— Bine, bine, exclamă Melrose, cu voce tare, ca să fie auzit şi de ceilalţi; acum să vă punem la curent cu ultimele evenimente, domnule Poirot.

— Vă mulţumesc, răspunse acesta. De la prietenul meu, doctorul Sheppard, am aflat că-l bănuiţi pe majordom.

— Palavre, sări imediat Raglan. Valeţii de casă mare sunt cuprinşi de o teamă atât de adâncă, încât au o comportare, de nimic justificată, care te face să-i bănuieşti.

— Şi amprentele digitale? I-am sugerat eu.

— Nu sunt ale lui Parker, zise el cu un zâmbet uşor, adăugând: şi nici ale dumitale sau ale domnului Raymond, doctore.

— Să fie ale căpitanului Ralph Paton? Întrebă Poirot, calm.

L-am admirat în tăcere pentru felul în care încerca să ia taurul de coarne. Am desluşit şi în ochii inspectorului o licărire de respect.

— Văd că nu vă pierdeţi timpul în zadar, domnule Poirot. Colaborarea cu dumneavoastră va fi o plăcere. Sunt absolut convins. De îndată ce-l vom găsi, vom lua şi amprentele digitale ale acestui tânăr.

— Mă văd silit să vă spun că greşiţi, domnule inspector, zise colonelul Melrose cu căldură. Îl cunosc pe Ralph Paton de când era copil. Nu s-ar coborî niciodată într-atât încât să omoare un om.

— Tot ce se poate, răspunse acesta, fără convingere.

— Ce dovezi aveţi împotriva lui? Am întrebat eu.

— A părăsit hanul ieri seară la noua. A fost văzut pe undeva, prin vecinătatea proprietăţii Fernly Park, cam pe la nouă şi jumătate. De atunci a dispărut. Pare să se afle într-o mare jenă financiară. Am găsit o pereche de pantofi de-ai săi cu flecuri de cauciuc. Avea două perechi aproape identice. Le voi compara cu urmele de paşi. Un agent stă de pază pentru a nu lăsa pe nimeni să le şteargă.

— Să mergem acolo, propuse colonelul Melrose. Doctore, vrei să ne însoţeşti, împreună cu domnul Poirot?

Am răspuns afirmativ şi ne-am urcat cu toţii în maşina colonelului. Inspectorul era nerăbdător să examineze urmele de paşi şi a cerut să-l lăsăm la loja portarului. De la jumătatea drumului principal, se ramifică, spre dreapta, o alee care duce direct la terasă şi la fereastra camerei de lucru a lui Ackroyd.

— Vreţi să-l însoţiţi pe inspector, domnule Poirot, l-a întrebat şeful poliţiei, sau preferaţi să cercetaţi biroul?

Poirot a ales ultima alternativă. Parker ne-a deschis uşa, stăpânit şi plin de respect. Părea să-şi fi revenit din spaima din noaptea trecută.

Colonelul Melrose a scos o cheie din buzunar şi a descuiat uşa spre vestibul, invitându-ne să intrăm în birou.

— Excluzând îndepărtarea cadavrului, domnule Poirot, această cameră se află exact aşa cum era noaptea trecută.

— Unde a fost găsit cadavrul?

Am arătat cât am putut mai bine poziţia în care l-am descoperit pe Ackroyd. Fotoliul se afla încă în faţa şemineului.

Poirot s-a dus şi s-a aşezat în fotoliu.

— Unde era scrisoarea albastră pe care aţi văzut-o când aţi părăsit camera? M-a întrebat dânsul.

— Domnul Ackroyd o pusese pe măsuţa asta din dreapta.

Poirot a dat din cap.

— Cu excepţia acestei scrisori, nu a fost clintit nimic de aici?

— Nu. Cred că nu.

— Colonele Melrose, sunteţi atât de amabil să vă aşezaţi o clipă în acest fotoliu? Vă mulţumesc. Acum, monsieur le docteur, vreţi să aveţi bunăvoinţa de a-mi arăta poziţia exactă a stiletului?

I-am dat ascultare, în timp ce omuleţul stătea în pragul uşii.

— Aşadar, mânerul pumnalului putea fi văzut bine de la uşă. Dumneavoastră şi Parker l-aţi observat imediat?

— Da.

Poirot s-a apropiat de fereastră.

— Lumina era desigur aprinsă când aţi descoperit corpul? A întrebat el, peste umăr.

Am confirmat, apropiindu-mă de dânsul; cerceta urmele de pe pervazul ferestrei.

— Flecurile de cauciuc sunt asemănătoare cu ale pantofilor căpitanului Paton, a zis el liniştit.

Apoi s-a mai dus o dată în mijlocul camerei. A dat ocol încăperii cu privirea, examinând totul cu ochii ageri şi pricepuţi.

— Ai simţul observaţiei dezvoltat, doctore Sheppard? A întrebat el în cele din urmă.

— Cred că da, am răspuns, surprins.

— Văd că a fost foc în vatră. Când, spărgând uşa, l-aţi găsit pe domnul Ackroyd mort, cum era focul? Se stinsese?

Am râs, oarecum contrariat.

— Nu. Nu pot spune sigur. N-am observat. Poate că domnul Raymond sau maiorul Blunt.

Micuţul om din faţa mea clătină din cap, zâmbind uşor.

— Trebuie procedat metodic. Am săvârşit o greşeală de apreciere când v-am pus această întrebare. Fiecare cu propriile lui cunoştinţe. Dumneavoastră mi-aţi putea da, fără îndoială, toate detaliile în legătură cu aspectul şi poziţia corpului despre care cred că nu v-a scăpat nimic. Dacă aş vrea să am o informaţie privitoare la hârtiile de pe biroul acesta, ar trebui să mă adresez domnului Raymond, care a observat pesemne totul. Pentru a afla starea focului, trebuie să întreb persoana care are, de obicei, grijă de el. Permiteţi.

S-a dus cu mişcări iuţi la şemineu şi a sunat. După o clipă sau două, apăru Parker.

— Aţi sunat, domnule, zise el şovăitor.

— Intră, Parker, îl încurajă colonelul Melrose. Domnul doreşte să te întrebe ceva.

Parker se uită respectuos la Poirot.

— Parker, zise detectivul, când ai spart noaptea trecută uşa împreună cu doctorul Sheppard şi l-aţi găsit pe stăpânul dumitale mort, cum era focul?

Acesta răspunse imediat:

— Ardea foarte scăzut. Era pe stinse.

— Ah! Exclamă Poirot aproape triumfător. Şi continuă: Uită-te în jurul dumitale, bunul meu Parker. Este camera aceasta exact în aceeaşi stare ca în momentul acela?

Majordomul îşi roti privirea prin odaie şi şi-o opri asupra ferestrelor.

— Perdelele erau trase, domnule, şi lumina electrică aprinsă.

Poirot făcu un semn că a înţeles.

— Altceva?

— Ba da, fotoliul acesta era tras puţin mai în faţă. Arătă un jilţ mare, din stânga, între uşă şi fereastră.

Anexez un plan al camerei, cu jilţul în chestiune însemnat cu un X.

— Arată-mi cum era, zise Poirot. Majordomul trase fotoliul vreo 60 de centimetri de la perete, întorcându-l cu faţa spre uşă.

— Voilà ce qui est curieux, murmură Poirot. Cred că nimeni nu ar fi stat cu plăcere într-un fotoliu care are o asemenea poziţie! Mă întreb cine l-o fi împins din nou la loc?! Dumneata, prietene?

— Nu, domnule, răspunse Parker. Am fost prea tulburat, când l-am văzut pe stăpânul meu asasinat, ca să mă gândesc s-o fac.

Poirot îşi îndreptă privirile spre mine.

— Poate dumneata, doctore?

Am dat negativ din cap.

— Când m-am întors cu poliţia, fotoliul era la locul lui, declară Parker. Sunt absolut sigur.

— Ciudat, zise din nou Poirot.

— S-ar putea să-l fi pus la loc Raymond sau Blunt, am sugerat eu. Nu este un indiciu important, nu cred!

— Într-adevăr, n-arenici o importanţă, şi tocmai din cauza asta e atât de interesant, adăugă el, pe gânduri.

— Scuzaţi-mă o clipă, spuse colonelul Melrose, părăsind camera împreună cu Parker.

— Credeţi că Parker mărturiseşte adevărul? Am întrebat eu.

— Despre jilţ? Da. În celelalte privinţe, nu ştiu. Daca v-aţi ocupa cu astfel de cazuri, aţi ajunge la concluzia, domnule doctor, că, într-o anumită privinţă, toate se aseamănă unul cu altul.

— Şi care e asemănarea aceea? Am întrebat curios.

— Oricine are vreun amestec ascunde ceva.

— Şi eu? Am zis, zâmbind.

Poirot mă privi foarte atent.

— Cred că da, răspunse el, liniştit.

— Dar.

— Mi-aţi spus tot ceea ce ştiţi despre tânărul Paton? Zâmbi, în timp ce eu mă înroşeam. Să nu vă temeţi, nu vă silesc la nimic. Voi afla la momentul potrivit.

— Mi-aţi face plăcere dacă mi-aţi spune câte ceva despre metodele dumneavoastră de lucru, am zis eu grăbit, ca să-mi ascund zăpăceala. Chestiunea în legătură cu focul, de pildă?

— O, e ceva foarte simplu. Dumneavoastră l-aţi părăsit pe Ackroyd la. Nouă fără zece, nu-i aşa?

— Da, exact, aş putea spune.

— La plecarea dumneavoastră, fereastra era închisă şi bine fixată, iar uşa, deschisă. La zece şi un sfert, când a fost descoperit cadavrul, uşa era încuiată, şi fereastra, deschisă. Cine a deschis-o? E limpede că numai domnul Ackroyd putea s-o facă, pentru unul din următoarele două motive: sau fiindcă în cameră era o căldură insuportabilă, dar, deoarece focul era pe stinse, şi fiindcă noaptea trecută temperatura a fost destul de scăzută, acesta nu poate fi adevăratul motiv, sau pentru că a dat chiar el drumul înăuntru cuiva pe această cale. Şi dacă a introdus pe cineva pe fereastră, acest cineva era un intim, deoarece mai înainte fusese preocupat de gândul că fereastra trebuie să fie închisă.

— Pare foarte simplu.

— Dacă aranjezi faptele metodic totul este foarte simplu. Acum ne interesează personalitatea celui care a fost la domnul Ackroyd la nouă şi jumătate, noaptea trecută. Toate par a indica faptul că este vorba de o persoană introdusă pe fereastră şi, deşi domnişoara Flora l-a văzut mai târziu pe domnul Ackroyd încă în viaţă, nu vom putea dezlega misterul până când nu vom afla cine a fost vizitatorul. Poate că după plecarea acestuia, fereastra a fost uitată deschisă, lăsându-se cale liberă ucigaşului, sau, poate, aceeaşi persoană s-a reîntors. A, iată-l şi pe colonel.

Merlose intra plin de însufleţire.

— În sfârşit, am depistat apelul telefonic, zise el. Nu s-a telefonat de aici. Doctorul Sheppard a fost chemat la 10:15 dintr-o cabină publică din gară de la King's Abbot. Şi la 10:23 expresul de seară pleacă spre Liverpool.

VIII. Inspectorul Raglan este plin de încredere.

Ne-am uitat unul la altul.

— Aţi făcut, pesemne, cercetări la gară, nu-i aşa? Am zis eu.

— Se-nţelege, dar nu prea cred să ajungem la vreun rezultat. Doar cunoaşteţi gara noastră.

Aşa era. King's Abbot nu e decât un sat, dar, din întâmplare, gara e un nod însemnat de cale ferată. Aici se opresc cele mai multe rapide importante şi au loc manevre, garări şi formări de terenuri. În incinta staţiei se află două sau trei cabine de telefon. La ora aceea, de seară, trei trenuri locale sosesc unul după altul, pentru a stabili legătura cu expresul, care, mergând spre nord, soseşte la 10:19 şi pleacă la 10:23. Atunci e o mare forfotă şi foarte puţin probabil să descoperi o persoană anume care a telefonat sau s-a urcat în expres.

— Dar de ce s-a telefonat? A întrebat Melrose. Faptul mi se pare atât de straniu, că nu găsescnici un fel de explicaţie sau motiv.

Poirot îndrepta cu grijă un bibelou de porţelan de pe unul din rafturile cu cărţi.

— Fiţi sigur că există un motiv, a zis el peste umăr.

— Ce motiv ar putea fi?

— Când vom afla asta, vom şti totul. E un caz foarte ciudat şi foarte interesant.

Tonul ultimelor lui cuvinte m-a impresionat. Simţeam că privea acest caz printr-o prismă proprie, şi nu izbuteam să-mi dau seama ce vedea.

S-a dus la fereastră şi a rămas acolo nemişcat, uitându-se afară.

— Aţi spus, doctore Sheppard, că l-aţi întâlnit pe străinul acela în faţa porţii parcului la ora nouă?

Pusese întrebarea fără să se întoarcă.

— Da. Orologiul bisericii tocmai bătea nouă.

— Cât timp i-ar fi trebuit ca să ajungă în apropierea casei? De pildă, la această fereastră?

— Cel mult cinci minute. Şi numai două sau trei minute, dacă a luato pe cărarea din dreapta drumului şi a venit direct aici.

— Dar ca să facă asta, ar fi fost necesar să ştie drumul! Cum să vă explic! Ar însemna că mai fusese pe aici şi cunoştea locurile.

— Într-adevăr, a zis colonelul Melrose.

— Nu am putea afla precis dacă domnul Ackroyd a primit, în ultima săptămână, vizita vreunui străin?

— Ar putea să ne spună tânărul Raymond, am zis eu.

— Sau Parker, a sugerat colonelul Melrose.

— Ou tous les deux, a adăugat Poirot, zâmbind.

Colonelul Melrose s-a dus să-l caute pe Raymond, iar eu am tras din nou de clopoţel, după Parker.

Melrose s-a întors aproape imediat, însoţit de tânărul secretar, pe care l-a prezentat lui Poirot. Geoffrey Raymond era vioi şi amabil ca totdeauna. A părut surprins şi încântat să facă cunoştinţă cu Poirot.

— Nici prin gând nu-mi trecea că trăiţi printre noi, incognito, domnule Poirot, a spus el. Va fi un mare privilegiu să vă urmărim cum lucraţi. Dar ce este?

În clipa intrării secretarului, Poirot se afla chiar în stânga uşii. A făcut brusc vreo câţiva paşi laterali şi am observat că, în timp ce fusesem întors cu spatele, el trebuie să fi tras foarte repede în afară jilţul în chestiune până la locul indicat mai înainte de Parker.

— Doriţi să mă aşez în fotoliul acela în timp ce-mi faceţi analiza sângelui? A întrebat Raymond bine dispus. Ce aveţi de gând?

— Domnule Raymond, fotoliul acesta a fost tras în afară. În felul acesta. Noaptea trecută, când domnul Ackroyd a fost

găsit, asasinat. Cineva l-a pus din nou la loc. Poate dumneavoastră?

Secretarul a răspuns fărănici o ezitare:

— Nu. Nici măcar nu-mi amintesc dacă era în poziţia aceea, dar trebuie să fi fost, dacă o spuneţi dumneavoastră. În orice caz cineva trebuie să-l fi mutat din nou la locul obişnuit. Să se fi distrus din cauza asta un indiciu? Ar fi regretabil!

— N-arenici o importanţă, a zis detectivul. Într-adevăr,nici o importanţă. În realitate, vreau să vă întreb, domnule Raymond: a primit Ackroyd, în ultima săptămână, în vizită vreun străin?

Secretarul s-a gândit o clipă sau două, încruntându-şi sprâncenele, în care timp a apărut Parker, care auzise clopoţelul.

— Nu, a răspuns Raymond în cele din urmă. Nu-mi amintesc să fi fost cineva. Îţi aminteşti dumneata, Parker?

— Vă cer iertare, domnule.

— L-a vizitat vreun străin pe domnul Ackroyd în săptămâna aceasta?

Majordomul a căzut un timp pe gânduri.

— A fost tânărul acela, miercuri, domnule, a zis el, în sfârşit. Mi se pare că era de la firma „Curtis şi Troute”.

Raymond a ridicat mâna cu un gest de nerăbdare.

— O, da! Îmi amintesc, dar nu cred ca acesta să fie tipul de străin la care se gândeşte domnul. Şi, întorcându-se spre Poirot, a urmat: Domnul Ackroyd voia să cumpere un dictafon. Aparatul ne-ar fi permis să facem mai multe lucrări într-un timp mai scurt. Firma respectivă a trimis aici un reprezentant, însănici un rezultat. Domnul Ackroyd nu s-a hotărât să-l cumpere.

Poirot S-a întors spre majordom:

— Ai putea să mi-l descrii pe tânărul acela, bunul meu Parker?

— Era scund, cu părul blond. Costumul său de serj albastru părea foarte îngrijit. Un tânăr nespus de

prezentabil, domnule, pentru postul său.
Poirot s-a întors spre mine.
— Omul pe care l-aţi întâlnit în faţa porţii, doctore, era de statură înaltă, nu-i aşa?
— Da. Aş putea spune că avea aproape un metru şi optzeci.
— Deci nu existănici un fel de potrivire, a zis belgianul. Mulţumesc, Parker.
Majordomul i se adresă lui Raymond:
— Tocmai acum a sosit domnul Hammond, domnule, i-a comunicat el. Este nerăbdător să afle dacă poate fi util şi ar vrea să vă vorbească.
— Vin îndată, a răspuns tânărul. Apoi a plecat grăbit, în timp ce Poirot se uita întrebător la şeful poliţiei.
— E avocatul familiei, a explicat acesta.
— Domnul Raymond va fi foarte ocupat, a murmurat Poirot. Face impresia unui om extrem de conştiincios.
— Cred că Ackroyd îl considera un secretar foarte capabil.
— De când e în postul acesta?
— Mi se pare că de doi ani.
— Îşi îndeplineşte sarcinile cu migală. De asta sunt sigur. Dar cum se distrează? Face sport?
— Secretarii particulari nu au prea mult timp pentru astfel de distracţii, a răspuns colonelul Melrose, zâmbind. Raymond cred că joacă golf, iar vara tenis.
— Nu se duce la curse? Vreau să spun la alergările de cai?
— Alergări de cai? Nu cred că-l interesează cursele.
— Poirot a dat din cap, părând că nu mai e curios. Şi-a plimbat încet privirea prin birou:
— Socot că am văzut aici tot ceea ce era necesar. M-am uitat şi eu în jur.
— Dacă pereţii ar putea să vorbească! Am murmurat eu.
Detectivul a clătinat din cap.
— O limbă pentru vorbit nu ajunge, a zis el. Pereţii ar trebui să aibă şi ochi, şi urechi. Dar să nu fiţi prea sigur că aceste obiecte fără viaţă – vorbind, atinse partea de sus a

unui dulap cu cărţi – sunt totdeauna mute. Cu mine, ele stau de vorbă uneori – scaunele, mesele au şi ele mesajul lor!

Apoi s-a întors din nou spre uşă.

— Ce mesaj?! Am exclamat eu. Ce v-au spus astăzi?

A întors capul spre mine, privindu-mă ironic şi ridicând o sprânceană.

— O fereastră deschisă, a zis el. O uşa închisă. Un scaun care pare să se fi mişcat singur. Le-am pus întrebarea: „De ce?” şi nu am primitnici un răspuns.

A clătinat din cap, a respirat adânc şi ne-a privit clipind din ochi. Părea ridicol cu atitudinea lui plină de sine. În clipa aceea m-am întrebat dacă era într-adevăr un bun detectiv. Nu cumva marea lui reputaţie fusese clădită pe o serie de împrejurări norocoase?

Cred că acelaşi gând trecuse şi prin mintea colonelului Melrose, fiindcă s-a încruntat.

— Mai doriţi să vedeţi ceva, domnule Poirot? A întrebat el, brusc.

— Poate că sunteţi atât de amabil să-mi arătaţi masa de argint, de unde a fost luat stiletul? După aceea nu voi mai abuza de bunăvoinţa dumneavoastră.

Ne-am dus cu toţii în salon, dar, în drum, Davis l-a oprit pe colonel, şi după o conversaţie în şoaptă cu aceasta şi-a cerut scuze şi ne-a părăsit. Iam arătat lui Poirot vitrină de argint şi după ce el a ridicat de câteva ori capacul şi l-a lăsat să cadă, a împins uşa din geam deschizând-o, şi a ieşit pe terasă. M-am dus după el.

Inspectorul Raglan tocmai apăruse după colţul casei şi venea spre noi. Pe chipul lui se observa o expresie severă şi satisfăcută.

— Iată-vă şi aici, domnule Poirot, a zis el. Ei bine, cred că nu e vorba de un caz complicat. Îmi pare foarte rău să văd un tânăr intrând la apă.

Poirot s-a întunecat şi a răspuns într-o şoaptă abia inteligibilă:

— Atunci mă tem că nu vă voi îi de prea mare ajutor, nu-i aşa?

— Cu alt prilej, a spus inspectorul, consolator. Deşi în colţul acesta liniştit nu se prea petrec crime în fiecare zi.

Privirea lui Poirot părea că se umple de admiraţie.

— Aţi izbutit cu o uimitoare promptitudine, a observat el. Aş putea să vă întreb care este procedeul pe care l-aţi folosit?

— Fără-ndoială, a zis inspectorul. Totul este să porneşti la treabă cu metodă. Totdeauna spun asta – metodă!

— Ah! A exclamat celălalt. Şi eu am această deviză. Metodă, şi micile celule cenuşii.

— Celule?! A repetat inspectorul, privindu-l cu uimire.

— Micile celule cenuşii ale creierului, l-a lămurit belgianul.

— Oh, desigur. Cred că toţi le folosim.

— Într-o măsură mai mică sau mai mare, a murmurat Poirot. Mai sunt şi deosebiri de calitate. Apoi mai este vorba şi de psihologia unei crime. Şi asta trebuie studiată.

— A! A exclamat inspectorul, şi dumneavoastră sunteţi un adept al teoriilor psihanalizei? Eu sunt un om simplu.

— Doamna Raglan nu ar fi de aceeaşi părere, a zis Poirot, făcând o mică plecăciune.

Inspectorul, cam descumpănit, s-a înclinat şi el.

— Nu mă înţelegeţi, a zis el, cu un zâmbet larg. Noi dăm sensuri diferite aceloraşi cuvinte. Vă voi spune cum lucrez. În primul rând, e vorba de metodă. Domnul Ackroyd a fost văzut ultima oară în viaţă la zece fără un sfert, de nepoata sa, domnişoara Flora Ackroyd. Faptul numărul 1, nui aşa?

— Dacă asta e părerea dumneavoastră.

— Da, asta este. La zece şi jumătate, doctorul, care e de faţă, a declarat că Ackroyd murise de cel puţin o jumătate de oră. Vă susţineţi afirmaţia, domnule doctor?

— Fără doar şi poate, am răspuns. O jumătate de oră sau ceva mai mult.

— Foarte bine. De aici rezultă exact un sfert de oră, timp în care să se fi comis crima. Am o listă a tuturor persoanelor

din casă şi am trecut pe ea, în dreptul fiecărui nume, unde se aflau şi ce făceau între 9:45 şi 10 seara.

I-a întins o foaie de hârtie lui Poirot. Eu am citit-o peste umărul detectivului. Iată ce era scris, cu o caligrafie foarte clară:

Maiorul Blunt – În camera de biliard, cu dl. Raymond o confirmă ultimul.

Domnişoara Ackroyd.

Oamenii de serviciu: Parker.

Domnişoara Russel.

Ursula Bourne.

Doamna Cooper Gladys Jones Elsie Dale.

Mary Thripp biliard. S-a dus sus să se culce la 9:55. (Raymond şi Blunt au văzuto urcând scara).

— A urcat direct sus, după ce a ieşit din camera unchiului ei (confrmat de Parker, şi de fata din casă, Elsie Dale).

— S-a dus la oficiul majordomului (a confirmat menajera, Russell, care a coborât să-i spună ceva la 9:47 şi a stat acolo cel puţin zece minute).

— Ca mai sus. A vorbit cu fata din casă, Elsie Dale, la primul etaj, la ora 9:45.

— (fată în casă) – În camera ei până la ora 9:55. Apoi în camera servitorilor.

— (bucătăreasă) – În camera servitorilor.

— (a doua fată în casă) – În camera servitorilor.

— În camera ei de la primul etaj. Văzută de domnişoarele Russell şi Flora Ackroyd.

(ajutoarea bucătăresei) – Camera servitorilor.

Bucătăreasa slujeşte aici de şapte ani, fata în casă principală, de 18 luni, şi Parker, de mai bine de un an. Ceilalţi sunt noi. Exceptând un lucru ciudat în legătură cu Parker, toţi ceilalţi par a fi în ordine.

— O listă foarte completă, a zis Poirot, înapoind-o. Sunt absolut sigur că nu Parker a comis crima, a adăugat el serios.

— Sora mea e de aceeaşi părere, l-am întrerupt eu. Şi, de obicei, ea nu se înşeală.

Nimeni nu a dat vreo atenţie vorbelor mele.

— Cele de mai sus dezvinovăţesc aproape cu totul persoanele din casă, a continuat inspectorul. Dar acum ajungem la un fapt foarte grav. Noaptea trecută, la loja portarului, Mary Black, portăreasa, tocmai trăgea perdelele, când l-a văzut pe Ralph Paton intrând pe poarta principală a locuinţei lui Ackroyd şi îndreptându-se spre casă.

— Este sigură? Am întrebat eu, cu însufleţire.

— Absolut sigură. Îl cunoaşte foarte bine. A trecut foarte repede şi a luat-o pe cărarea din dreapta, care duce direct la terasă.

— La ce oră l-a văzut? A întrebat Poirot, care ascultase nepăsător.

— La nouă şi douăzeci şi cinci precis, a răspuns inspectorul foarte grav.

S-a aşternut o clipă de tăcere. Apoi, inspectorul a vorbit din nou:

— Totul este foarte limpede. Raţionamentul nu arenici o fisură. La nouă şi douăzeci şi cinci, căpitanul Paton este văzut intrând în parc; cam pe la nouă şi treizeci, domnul Geoffrey Raymond aude pe cineva cerându-i bani domnului Ackroyd, şi pe acesta refuzându-l. Ce s-a întâmplat după aceea? Căpitanul Paton a plecat pe acelaşi drum pe care venise – pe fereastră. S-a plimbat pe terasă, furios şi dezamăgit. A ajuns în faţa ferestrei deschise a salonului. Să zicem că era zece fără un sfert. Domnişoara Flora Ackroyd vine să-i spună noapte bună unchiului ei. Maiorul Blunt, domnul Raymond şi doamna Ackroyd se află în camera de biliard. Salonul e gol. El se furişează înăuntru, ia stiletul din masa de argint şi se întoarce la fereastra biroului. Îşi scoate pantofii, sare pe fereastră, apoi. Cred că nu mai e nevoie să dau amănunte. După aceea, iese iar afară şi pleacă. Nu mai

are curajul să se întoarcă la han. Se duce la gară şi telefonează de acolo.

— De ce? A întrebat Poirot încet.

Am tresărit. Omuleţul se aplecase înainte. Ochii lui aveau o strălucire foarte stranie, verzuie.

O clipă, inspectorul Raglan păru descumpănit de întrebare.

— E greu de lămurit motivul, a zis el în cele din urmă. Dar criminalii fac lucruri ciudate. Asta aţi şti-o şi dumneavoastră dacă aţi lucra în poliţie. Chiar şi cel mai iscusit criminal săvârşeşte uneori greşeli grosolane. Dar veniţi cu mine şi vă voi arăta urmele de paşi.

L-am urmat cu toţii după colţul terasei, până la fereastra biroului. La un ordin al lui Raglan, un agent de poliţie a scos pantofii găsiţi la han. Inspectorul i-a pus peste urme.

— Se potrivesc exact, a spus el cu convingere. Adică, aceştia nu sunt pantofii care au lăsat urmele. Cu aceia a plecat. Asta e o altă pereche, identică, dar mai uzată, fiindcă se observă că flecurile sunt tocite.

— Nu multă lume poartă pantofi cu flecuri de cauciuc? Întrebă Poirot.

— Desigur, răspunse inspectorul. Nu m-aş baza prea mult pe urmele paşilor, dacă nu ar exista şi alte indicii.

— Un tânăr foarte neglijent acest căpitan Ralph Paton, murmură Poirot, gânditor. Să lase atâtea urme după el!

— După câte ştiţi, obiectă inspectorul, era o noapte frumoasă şi senină. Pe terasă ori pe aleea cu pietriş nu a lăsatnici o urmă. Dar, din nefericire pentru el, din pământ a ţâşnit de curând, la capătul aleii, un şuvoi de apă. Ia uitaţi-vă!

O alee îngustă, acoperită cu pietriş, dădea spre terasă, puţin mai încolo. La câţiva metri mai departe de capătul acesteia, solul era umed şi noroios. Acolo se desluşeau clar urme de paşi, care traversau porţiunea umedă, şi printre ele se distingeau şi cele de cauciuc.

Poirot porni pe alee, cu inspectorul lângă el.

— Aţi observat şi urmele de paşi de femei? Zise el deodată.

Inspectorul râse.

— Bineînţeles. Dar pe aici au trecut mai multe persoane – femei şi bărbaţi. Vă daţi seama, e un drum scurt spre casă. N-ar fi cu putinţă să identificăm toate urmele de paşi. În definitiv, importante sunt numai cele de pe pervazul ferestrei.

Poirot încuviinţă din cap.

— Nu e necesar să mergem mai departe, zise inspectorul, când am ajuns la aleea principală. Aici nu este decât pietriş foarte bine bătătorit.

Poirot aprobă din nou, dând din cap, însă rămase cu ochii aţintiţi pe o căsuţă din grădină, un fel de pavilion de vară mai arătos. Se afla puţin spre stânga aleii, chiar în dreptul nostru, iar într-acolo ducea o cărare acoperită tot cu pietriş.

Poirot a aşteptat până când inspectorul s-a întors spre corpul principal al clădirii. După aceea, a ridicat privirea spre mine:

— Fără-ndoială că cerul v-a trimis ca să-l înlocuiţi pe bunul meu amic Hastings, a zis el cu o licărire în ochi. Văd că nu mă părăsiţi deloc. Ce-aţi spune, doctore Sheppard, dacă am cerceta acest pavilion de vară? Mă interesează.

S-a îndreptat spre uşă şi a deschis-o. În semiîntunericul dinăuntru se distingeau câteva scaune de grădină, un joc de crichet şi câteva şezlonguri strânse.

L-am privit uluit pe noul meu prieten. Se lăsase jos, pe mâini şi pe genunchi, şi se târa pe pardosea. Din când în când, dădea nemulţumit din cap. În cele din urmă, a sărit în picioare.

— Nimic! A murmurat el. Poate că nici nu trebuia să ne aşteptăm la vreo descoperire. Ar fi însemnat, totuşi, atât de mult.

S-a întrerupt, înţepenind în loc. Apoi a întins mâna spre unul din scaunele de grădină şi a ridicat ceva de lângă el.

— Ce este? Am exclamat. Ce-aţi găsit?

A zâmbit, deschizând mâna, ca să pot vedea ce avea în palmă. O bucată de pânză albă, scrobită.

Am luat-o, am examinat-o curios, apoi i-am înapoiat-o.

— Şi ce credeţi că este, bunul meu prieten? A întrebat el, privindu-mă foarte atent.

— O bucată dintr-o batistă ruptă, am sugerat, dând din umeri.

S-a aplecat din nou şi a cules de pe jos o pană mică – după aspect, o pană de gâscă.

— Şi asta? A strigat el triumfător. Ce credeţi despre asta?

M-am uitat la el, fără să scot o vorbă.

A băgat pana în buzunar şi a cercetat din nou bucata de pânză albă.

— O bucată dintr-o batistă? A murmurat el. Poate că aveţi dreptate. Dar să ţineţi minte: o bună spălătorie nu apretează niciodată batistele.

A dat din cap triumfător şi a pus cu grijă bucata de pânză în carnetul său de buzunar.

IX. Iazul cu peşti aurii.

Ne-am întors împreună spre casă. Inspectorul plecase. Poirot a stat câtva timp pe terasă, cu spatele la locuinţă, dând dezaprobator din cap.

— Un belle propriété, a zis el în cele din urmă cu admiraţie. Cine o moşteneşte?

Cuvintele lui m-au înfiorat. Ciudat, dar până în clipa aceea nu mă gândisem la moştenire. Poirot mă privea cercetător.

— E o idee nouă pentru dumneavoastră? A spus el după o vreme. Vă surprinde, nu-i aşa?

— Nu m-am gândit, am răspuns sincer. Şi-mi pare rău că nu am făcut-o.

S-a uitat la mine, curios.

— Mă întreb ce vreţi să spuneţi, a zis el, gânditor. A, nu! A exclamat dânsul tocmai când eram pe punctul de a vorbi. Inutil. N-o să-mi mărturisiţi la ce v-aţi gândit.

— Fiecare are ceva de ascuns”, l-am citat eu zâmbind.

— Exact.

— Mai credeţi şi acum?

— Mai mult decât oricând, prietene, dar nu este uşor să-i ascunzi ceva lui Hercule Poirot. El află totul.

Zicând aceasta, a coborât treptele spre grădina în stil olandez.

— Hai să facem câţiva paşi, a spus, întorcând capul spre mine. E o vreme foarte plăcută astăzi.

L-am urmat şi m-a condus pe o alee spre stânga ce se pierdea într-un gard viu de tisă. O cărare, străjuită pe cele două părţi de straturi de flori, ducea în mijlocul grădinii, spre o mică rotondă pavată, unde se aflau o bancă şi un iaz cu peşti aurii. În loc să meargă până la capătul aleii, Poirot a luat-o pe altă cărare, care se ridica, şerpuind, în pantă uşoară. Într-un loc, arborii fuseseră defrişaţi şi se aşezase o bancă. De acolo aveai o perspectivă minunată a ţinutului şi vedeai bine rotonda pavată şi iazul cu peşti.

— Anglia e minunată! A zis Poirot, contemplând peisajul. Apoi a zâmbit. Şi tinerele englezoaice sunt tot la fel! A continuat el, în şoaptă. Ssst, prietene, ia uită-te în jos să vezi ce minunat tablou.

Atunci am zărit-o pe Flora. Se plimba pe aleea pe care tocmai o părăsisem, fredonând o frântură de cântec. Mergea parcă dansând şi, în ciuda rochiei sale negre, era plină de voioşie. A făcut pe neaşteptate o piruetă, şi rochia i s-a învolburat, în timp ce-şi dădea capul pe spate, izbucnind în râs.

Dintre arbori, a apărut un bărbat. Era Hector Blunt.

Fata a tresărit şi expresia feţei sale s-a schimbat uşor.

— Cum m-ai speriat, nu te-am văzut!

Blunt n-a răspuns; rămăsese pe loc, privind-o în tăcere.

— Ce-mi place la dumneata e conversaţia animată, a zis Flora uşor răutăcioasă.

Cred că obrazul ars de soare al lui Blunt s-a înroşit la ironia ei. Când a răspuns, vocea lui avea un ton ciudat, de om stingherit.

— N-am fost niciodată prea vorbăreţ. Nici măcar când eram tânăr.

— Cred că a trecut multă vreme de atunci, i-a spus Flora, serioasă.

Am observat nuanţa batjocoritoare din vocea ei, dar nu cred că Blunt o sesizase.

— Da, a suspinat el, e ceva timp de atunci.

— Ce senzaţie ai când te simţi ca Matusalem? L-a întrebat ea.

De data aceasta, ironia era şi mai vizibilă, dar Blunt şi-a continuat ideea:

— Îţi aminteşti de tipul care şi-a vândut sufletul diavolului ca să fie din nou tânăr? Există o operă cu acest subiect.

— Faust?

— Da, ăsta-i individul. O poveste stranie. Unii dintre noi am face la fel, dacă am putea.

— Oricine ar crede că încheieturile dumitale au slăbit, dacă te-ar auzi vorbind, a exclamat ea contrariată, dar şi amuzată.

Blunt a tăcut o vreme. Apoi şi-a întors privirea de la tânără spre peisajul din jur şi, aţintind-o pe trunchiul unui arbore, a spus că era timpul să se întoarcă în Africa.

— Pleci într-o nouă expediţie de vânătoare?

— Cred că da. După câte ştii, cu asta mă ocup.

— Dumneata ai împuşcat animalul al cărui cap este în vestibul?

Maiorul a făcut un semn afirmativ. Apoi a izbucnit, înroşindu-se:

— Vrei să-ţi trimit nişte blănuri frumoase? Dacă vrei, îţi trimit.

— Oh! Te rog s-o faci, a exclamat Flora. Îmi trimiţi? N-ai să uiţi?

— Nu, nu voi uita. Apoi a adăugat cu o neaşteptată sinceritate: A venit timpul să plec. Nu sunt făcut pentru felul acesta de viaţă. Nu sunt obişnuit cu el. Sunt mai degrabă un sălbatic decât un monden. Niciodată nu mă

pricep să spun cuvintele pe care cineva le aşteaptă de la mine. Da, a venit timpul să plec.

— Dar cred că n-o să pleci imediat, a strigat Flora. Nu trebuie să pleci înnici un caz acum, când a dat peste noi necazul ăsta. O, te rog! Dacă pleci. Fata şi-a lăsat ochii în jos.

— Ai vrea să rămân? A întrebat-o el, direct.

— Noi toţi.

— Dar dumneata personal? A insistat el, fără ocolişuri.

Flora şi-a ridicat ochii şi i-a întâlnit privirea.

— Iată, îţi spun că doresc să rămâi, dacă asta are vreo importanţă pentru dumneata.

— Are mare importanţă.

A urmat o clipă de tăcere. S-au aşezat pe banca de piatră de lângă iazul cu peşti aurii. Părea căniciunul dintre ei nu ştie ce să mai spună.

— Ce zi frumoasă! A zis Flora în cele din urmă. Ştii, nu pot să nu mă simt fericită, în ciuda. În ciuda a tot ceea ce s-a petrecut. E îngrozitor, nu-i aşa?

— E firesc. Nu l-ai cunoscut pe unchiul dumitale până acum doi ani, când ai venit aici, nu-i aşa? Nimeni nu se poate aştepta să suferi prea mult. E mult mai bine să nu fii ipocrit în această privinţă.

— Ai minunatul dar de a linişti oamenii. Faci totdeauna ca lucrurile să fie atât de simple!

— De obicei, totul este simplu, a răspuns vânătorul de animale sălbatice.

— Nu totdeauna.

Acum, vocea Florei Ackroyd era mai înăbuşită şi l-am văzut pe Blunt întorcându-se şi uitându-se la ea (aparent, revenise de la punctul acela închipuit de pe coasta Africii).

Schimbarea tonului fetei şi-o explica evident în felul său, fiindcă, după câteva clipe, spuse cu o oarecare bruscheţe:

— Te asigur că nu trebuie să fii îngrijorată. Mă gândesc la tânărul acela. Inspectorul e un măgar. Oricine îşi dă seama

de absurditatea ideii că el ar fi comis crima. E cineva din afară. Vreun tâlhar. Este singurul lucru posibil.

Flora şi-a întors privirea spre el.

— Crezi?

— Dumneata. Nu? A întrebat Blunt numaidecât.

— O, da, nici vorbă!

După o altă clipă de tăcere, Flora a izbucnit:

— Îţi voi mărturisi de ce sunt atât de fericită în dimineaţa asta; chiar cu riscul de a mă socoti fără inimă. Ei bine, din cauza avocatului Hammond, care a fost aici. Ne-a vorbit despre testament. Unchiul Roger mi-a lăsat douăzeci de mii de lire sterline. Gândeşte-te! Douăzeci de mii de lire sterline! Nu e minunat?

Blunt a privit-o uimit.

— Înseamnă asta atât de mult pentru dumneata?

— Atât de mult? Cum să nu, asta înseamnă totul! Libertate, viaţă. Nu voi mai fi silită să fac calcule, economii, să spun minciuni.

— Minciuni? A întrerupt-o Blunt cu însufleţire.

Flora a părut o vreme descumpănită.

— Ştii, a zis ea, şovăitoare, vreau să spun că nu va mai trebui să par recunoscătoare pentru orice lucru urât, bun de aruncat, dăruit de rudele bogate: rochiile, pălăriile şi mantourile demodate, de acum un an.

— Nu mă pricep prea mult în chestiunile de eleganţă feminină, dar mi se pare că te-ai îmbrăcat totdeauna foarte bine.

— Da, dar asta m-a costat destul de mult, a spus Flora, aproape în şoaptă. Hai să nu mai vorbim de lucrurile astea îngrozitoare. Mă simt atât de fericită că sunt liberă! Liberă să fac ce-mi place. Liberă să nu.

S-a oprit brusc.

— Să nu, ce? A întrebat Blunt, rapid.

— Am uitat ce voiam să spun. Nu e ceva important.

Blunt, care avea un băţ în mână, l-a băgat în iaz, căutând parcă ceva.

— Ce faci?

— Străluceşte ceva în apă. Am impresia că e un obiect asemănător cu o broşă de aur. Uite că am răscolit mâlul, s-a tulburat apa şi nu-l mai văd.

— Poate o fi o coroană, a zis Flora. Ca aceea pe care a văzut-o Melisanda în apă.

— Melisanda! A murmurat Blunt, pe gânduri. Un personaj de operă, nu-i aşa?

— Da. Pari să cunoşti multe despre operă.

— Uneori mă invită prietenii, a răspuns el, cu tristeţe. Ciudat mod de a te distra. Mai mult zgomot decât indigenii cu tam-tamurile lor.

Flora a râs.

— Îmi amintesc de Melinda, a continuat Blunt. Se căsătorise cu un bărbat care ar fi putut să-i fie tată.

Apoi a aruncat o pietricică în iaz. După care, schimbându-şi atitudinea de până atunci, s-a întors spre Flora:

— Domnişoară Ackroyd, aş putea face ceva pentru Paton? Ştiu cât de îngrozitor de neliniştită trebuie să fii.

— Mulţumesc, a răspuns Flora rece. La drept vorbind, nu trebuie făcut nimic. Lui Ralph nu i se va întâmpla nimic. Am reuşit să-l angajez pe cel mai priceput detectiv din lume, care va descoperi totul.

De câtva timp simţeam că ne aflăm într-o situaţie neplăcută. Nu ne ascunsesem să tragem cu urechea, era de ajuns ca perechea din grădină, de sub noi, să ridice privirea, ca să ne vadă. Totuşi, eu le-aş fi atras de mult atenţia că eram acolo, dacă prietenul meu nu m-ar fi strâns de braţ, semnificativ. Dorea vădit să tac. Dar acum, a sărit deodată în picioare şi, dregându-şi glasul, a strigat:

— Scuzele mele! N-o pot lăsa pe mademoiselle să-mi facă complimente atât de exagerate, fără să-i atrag atenţia asupra prezenţei mele. Se zice că cei ce trag cu urechea nu aud niciodată vorbe plăcute pe socoteala lor, dar iată că, de data aceasta, e altfel. Pentru ca să nu roşesc, trebuie să mă alătur dumneavoastră şi să-mi cer scuze.

A coborât grăbit aleea, cu mine în urma lui, şi am ajuns la cei doi, lângă iaz.

— Iată-l pe domnul Hercule Poirot, l-a prezentat Flora. Cred că ai auzit de dânsul.

Poirot s-a înclinat.

— Îl cunosc pe maiorul Blunt după faima sa, a spus el amabil. Mă bucur că v-am întâlnit, monsieur. Am nevoie de unele informaţii pe care mi le puteţi da.

Blunt l-a privit întrebător.

— Când l-aţi văzut ultima oară pe domnul Ackroyd în viaţă?

— La cină.

— Şi după aceea nu l-aţi mai văzut şi nu l-aţi mai auzit?

— Nu l-am mai văzut, dar i-am auzit vocea.

— Cu ce prilej?

— Când mă plimbam pe terasă.

— Permiteţi-mi, la ce oră?

— Cam pe la nouă şi jumătate. Mergeam în sus şi în jos fumând, prin dreptul salonului. L-am auzit pe Ackroyd vorbind în birou.

Aplecându-se şi rupând o buruiană mică, Poirot a murmurat:

— Desigur că, din partea aceea a terasei, nu aţi putut auzi vocile din birou.

Nu îl privea pe Blunt. Şi, spre uimirea mea, l-am văzut pe acesta înroşindu-se.

— Mă dusesem până la colţul terasei, a mărturisit maiorul, fără să vrea.

— Ah, într-adevăr? A exclamat Poirot, cu aerul cel mai nevinovat din lume, lăsând impresia că voia să afle mai multe detalii.

— Cred că am văzut. O femeie dispărând printre tufişuri. Ca o lucire albă. Poate m-am înşelat. Tocmai mă aflam în colţul terasei când am desluşit vocea lui Ackroyd, vorbind cu secretarul.

— Cu domnul Geoffrey Raymond?

— Da. Aşa am crezut atunci. Dar se pare că m-am înşelat.
— Domnul Ackroyd i-a pronunţat numele?
— O, nu!
— În cazul acesta, dacă îmi permiteţi, ce anume v-a făcut să credeţi că e el?
Blunt a explicat tacticos:
— Eram convins că e el, deoarece îmi spusese înainte de a ieşi să mă plimb, că trebuie să ducă nişte hârtii lui Ackroyd. Nu m-am gânditnici o clipă că ar putea fi altcineva.
— Vă amintiţi cuvintele pe care le-aţi auzit?
— Mă tem că nu. Ceva obişnuit şi banal. Am prins numai o frântură. În clipa aceea, gândurile îmi erau cu totul în altă parte.
— Nu are nici o importanţă, a murmurat Poirot. Aţi mişcat dumneavoastră fotoliul, trăgându-l lângă perete, când aţi intrat în camera de lucru, după descoperirea cadavrului?
— Fotoliul? Nu. Pentru ce s-o fi făcut?
Poirot a ridicat din. Umeri, fără să răspundă. Apoi s-a întors spre Flora:
— Aş vrea să aflu ceva de la dumneavoastră, mademoiselle. Când v-aţi uitat la obiectele din vitrina mesei de argint împreună cu doctorul Sheppard, stiletul era la locul lui sau nu?
Flora a ridicat capul.
— Şi inspectorul Raglan mi-a pus întrebarea aceasta, a exclamat ea, nemulţumită. Ce i-am răspuns dânsului vă răspund şi dumneavoastră. Sunt absolut sigură că nu era acolo. Inspectorul e convins că era, şi că Ralph l-a luat, mai târziu, în cursul serii. Şi. Şi nu vrea să mă creadă. Bănuieşte că am făcut declaraţia astA. Ca să-l apăr pe Ralph.
— Şi nu-i adevărat? Am întrebat-o eu, grav.
Flora a bătut din picior.
— Şi dumneata, doctore Sheppard? O, e prea mult!
Plin de tact, Poirot a făcut o diversiune:

— Aţi avut dreptate, domnule maior, în iaz luceşte un obiect. Ia să vedem dacă-l pot ajunge.

A îngenuncheat pe mal, şi-a suflecat mâneca până la cot şi şi-a vârât braţul foarte încet, ca să nu stârnească mâlul. Dar în pofida prudenţei lui, mâlul a tulburat apa, aşa că a fost silit să-şi scoată mâna goală.

Se uita cu dezgust la nămolul de pe braţ. I-am oferit batista mea pe care el a primit-o, mulţumindu-mi călduros. Blunt şi-a privit ceasul.

— Se apropie prânzul. Cred că ar fi bine să mergem spre casă.

— Luaţi prânzul cu noi, domnule Poirot? Întrebă Flora. M-ar bucura s-o cunoaşteţi şi pe mama. Ea. Ea-l iubeşte foarte mult pe Ralph.

Omuleţul s-a înclinat:

— Voi fi încântat, mademoiselle.

— Rămâi şi dumneata, doctore Sheppard, nu-i aşa?

M-am codit puţin.

— O, vă rog!

Doream să rămân, aşa că am primit invitaţia fără multă vorbă.

Mergeam cu toţii spre casă, cu Flora şi Blunt înaintea noastră.

— Ce păr frumos, mi-a şoptit Poirot, făcând un semn către fată. Parcar fi de aur! O să fie o pereche superbă. Ea şi frumosul căpitan Paton, cu părul atât de negru. Nu-i aşa?

M-am uitat la el întrebător, dar l-am văzut preocupat de câteva picături microscopice de apă de pe mâneca hainei. Omul semăna, în unele privinţe, cu o pisică. Avea ochi verzi şi gesturi meticuloase.

— V-aţi murdărit degeaba, am zis eu, compătimitor. Mă întreb ce se afla pe fundul iazului.

— Vreţi să vedeţi?

L-am privit uimit.

— Bunul meu prieten, a zis el amabil, dând din cap cu un ton de reproş, Hercule Poirot nu riscă să-şi murdărească

costumul, fără să fie sigur că găseşte ce caută. Ar fi absurd şi ridicol, iar eu nu sunt niciodată ridicol.

— Dar aţi scos mâna goală! Am obiectat eu.

— Uneori trebuie să fii discret. Dumneavoastră spuneţi pacienţilor absolut totul, doctore? Cred că nu. Nici minunatei dumneavoastră surori nu-i mărturisiţi totul, nu-i aşa?

Înainte de a arăta mâna goală, am strecurat obiectul găsit în cealaltă mână. O să vedeţi ce era.

Întinse palma stângă şi am zărit un inel mic de aur. O verighetă.

Am luat-o în mână, ca s-o privesc.

— Uitaţi-vă în partea dinăuntru, m-a sfătuit Poirot.

L-am ascultat şi am citit o inscripţie gravată cu un scris fin:

De la R., 13 martie.

Mi-am ridicat ochii spre Poirot, dar el îşi contempla chipul într-o oglinjoară de buzunar. Acorda o atenţie specială mustăţilor, fără să mă ia pe mine în seamă. Am înţeles că nu mai avea de gând să mai discute.

X. Fata din casă.

Am găsit-o pe doamna Ackroyd în hol. Lângă ea se afla un om mărunt, uscăţiv, cu o bărbie ascuţită, ochi vii, cenuşii, şi aspectul recomandându-l a fi avocat.

— Domnul Hammond ia masa cu noi, a zis doamna Ackroyd. Îl cunoaşteţi pe maiorul Blunt, domnule Hammond? Şi pe scumpul nostru doctor Sheppard, şi el e un prieten intim al sărmanului Roger. Daţi-mi voie.

A tăcut, examinându-l pe Hercule Poirot cu o oarecare uimire.

— Este domnul Poirot, mamă, l-a prezentat Flora. Ţi-am vorbit despre dânsul azi-dimineaţă.

— O, da! A spus doamna Ackroyd în mod vag. Desigur, scumpa mea, desigur. Dânsul îl va găsi pe Ralph, nu-i aşa?

— Va descoperi cine l-a ucis pe unchiul.

— O, scumpa mea! A exclamat mama ei. Te rog! Sărmanii mei nervi! Sunt extenuată astăzi, complet extenuată. O

întâmplare atât de îngrozitoare! Nu pot să cred decât că a fost vorba de un accident oarecare. Lui Roger îi plăcea atât de mult să se distreze cu obiecte neobişnuite! Poate că i-a alunecat mâna sau aşa ceva.

Ipoteza aceasta a fost primită de ceilalţi cu o tăcere politicoasă. L-am văzut pe Poirot apropiindu-se de avocat şi vorbindu-i în şoaptă, confidenţial. S-au înfundat împreună în ambrazura ferestrei. M-am apropiat de ei. Apoi am ezitat.

— Poate că sunt indiscret, am zis.

— Deloc! A exclamat Poirot, din toată inima. Noi doi, domnule doctor, cercetăm cazul acesta cot la cot. Fără dumneavoastră, m-aş simţi pierdut complet. Vreau de la distinsul domn Hammond doar o mică informaţie.

— După câte înţeleg, dumneavoastră faceţi cercetări în numele căpitanului Ralph Paton, a zis avocatul, prevăzător.

Detectivul a clătinat din cap:

— Nicidecum! Fac cercetări în interesul dreptăţii. Domnişoara Ackroyd mi-a cerut să întreprind o anchetă în legătură cu moartea unchiului său.

Domnul Hammond a părut cam surprins.

— Nu pot crede în mod serios că Ralph Paton are vreun amestec în această crimă, a zis el, oricât de mult l-ar acuza aparenţele. Numai faptul că rămăsese fărănici un ban.

— Avea mare nevoie de bani? L-a întrerupt Poirot, cu însufleţire.

Avocatul a dat din umeri.

— La Ralph Paton, nevoia asta era cronică, a răspuns el, sec. Banii îi alunecă printre degete ca apa. Venea mereu cu cereri de bani la tatăl său vitreg.

— În ultima vreme a mai cerut? Să zicem, în cursul ultimului an?

— Nu ştiu, domnul Ackroyd nu mi-a spus nimic.

— Înţeleg. Domnule Hammond, cunoaşteţi clauzele din testamentul domnului Ackroyd?

— Fără-ndoială. De aceea am şi venit astăzi aici.

— Atunci, ţinând seama de faptul că reprezint interesele domnişoarei Ackroyd, cred că nu aveţi nimic împotrivă să-mi comunicaţi şi mie clauzele acestea?

— Sunt foarte simple… Frazeologia legală şi, după stipularea anumitor donaţii şi danii.

— Ca de pildă? L-a întrerupt Poirot.

Domnul Hammond l-a privit puţin surprins.

— O mie de lire sterline pentru menajera sa, domnişoara Russell; cincizeci de lire pentru bucătăreasă, Emma Cooper; cinci sute de lire pentru secretarul lui, domnul Geoffrey Raymond. Apoi, la diferite spitale.

Poirot a ridicat mâna:

— Daniile nu mă interesează.

— Prea bine. Venitul de la un capital în acţiuni, în valoare de zece mii de lire sterline, îi revin doamnei Cecil Ackroyd, pe timpul vieţii sale. Domnişoara Flora Ackroyd moşteneşte net douăzeci de mii de lire. Restul, inclusiv această proprietate, precum şi acţiunile de la firma „Ackroyd & Son”, i se atribuie fiului său adoptiv, Ralph Paton.

— Domnul Ackroyd avea o mare avere, nu-i aşa?

— Extrem de mare. Căpitanul Paton va fi un tânăr foarte bogat.

S-a lăsat o clipă de tăcere. Poirot şi avocatul s-au uitat unul la altul.

— Domnule Hammond! S-a auzit de lângă cămin vocea plângăreaţă a doamnei Ackroyd.

Avocatul s-a îndreptat spre ea. Poirot m-a luat de braţ şi m-a tras spre fereastră.

— Uite ce irişi minunaţi! A exclamat el destul de tare. Magnifici, nu? Ce tablou încântător şi plin de efect!

Vorbind, mi-a apăsat braţul cu mâna, adăugând în şoaptă:

— Vreţi într-adevăr să mă ajutaţi? Să luaţi parte la această anchetă?

— Da, sigur, am zis cu însufleţire. Nimic nu mi-ar face mai multă plăcere. Nu vă puteţi închipui viaţa plicticoasă, de

fosilă, pe care o duc aici. Nu se petrece nimic ieşit din comun.

— Bine, atunci vom lucra împreună. Cred că în câteva clipe va veni lângă noi maiorul Blunt. Nu se simte prea bine cu mămica Florei. Aş vrea să aflu anumite lucruri, dar fără să las impresia asta. Mă înţelegeţi? Aşa că vă rog să-i puneţi câteva întrebări.

— Ce anume? Am spus eu, nu fără oarecare teamă.

— Aş dori să pomeniţi numele doamnei Ferrars.

— Da?

— Să vorbiţi despre ea cu un aer foarte natural. Întrebaţi-l dacă era aici când a murit bărbatul ei. Înţelegeţi ce urmăresc. Şi, când răspunde, urmăriţi-i expresia feţei, fără ca el să observe. C'est compris?

Chiar în clipa aceea, după cum prevăzuse Poirot, Blunt s-a despărţit de grupul lui, în felul său brusc şi s-a îndreptat spre noi.

Am propus o plimbare pe terasă, şi el a primit. Poirot a rămas în urmă.

M-am oprit să admir un trandafir târziu, de toamnă.

— Câte lucruri se schimbă într-o zi – două! Am suspinat eu. Îmi amintesc că miercurea trecută ne plimbam tot aici, pe această terasă. Ackroyd era cu mine. Plin de însufleţire. Şi astăzi, abia după trei zile, bietul om nu mai este, a murit. Doamna Ferrars, şi ea moartă. Aţi cunoscut-o, nu-i aşa? Sunt sigur că aţi cunoscut-o.

Blunt a afirmat din cap.

— Aţi mai văzut-o de când aţi venit aici?

— I-am făcut o vizită, împreună cu Ackroyd. Cred că a fost marţea trecută. O femeie seducătoare, dar stranie. Şi greu de pătruns. Nu ştiai niciodată la ce se gândeşte.

Mi-am fixat privirea în ochii lui cenuşii, calmi. Nu am găsit în ei nimic. Am continuat:

— Cred că aţi cunoscut-o mai dinainte.

— Când am fost aici, data trecută, tocmai se stabilise în localitate cu bărbatul ei. Ciudat, a continuat el după o

pauză scurtă, dar mi s-a părut că se schimbase foarte mult de când o văzusem prima dată.

— Cum adică. Se schimbase? Am întrebat.

— Părea că îmbătrânise cu zece ani.

— Aţi fost aici când a murit soţul ei? Am întrebat, străduindu-mă să sune cât mai natural.

— Nu. După câte am auzit, a fost o uşurare pentru ea că a scăpat de el. Poate că e o cruzime, dar acesta este adevărul.

— Ashley Ferrars nu a fost un soţ model, fără îndoială, am încuviinţat eu, prudent.

— După părerea mea, a fost un şnapan, a spus Blunt.

— Nu, am obiectat eu, doar un om care poseda mai mulţi bani decât îi trebuiau.

— O, banii! Toate necazurile din lume sunt provocate de bani. Sau de lipsa lor.

— Şi ce supărări deosebite aţi avut din cauza banilor?

— Am avut destui pentru nevoile mele şi socot că fac parte dintre cei fericiţi.

— Într-adevăr.

— De fapt, acum nu sunt prea avut. Anul trecut mi-a rămas o moştenire şi m-am lăsat convins, ca un naiv, s-o investesc într-o speculaţie nebunească.

Mi-am exprimat părerea de rău, povestindu-i propriu-mi necaz, cu totul asemănător.

Apoi a sunat gongul şi am intrat cu ceilalţi înăuntru, pentru masa de prânz. Poirot m-a tras puţin deoparte:

— Eh bien?

— Totul este normal, sunt absolut sigur.

— Nimic bătător la ochi?

— A moştenit ceva acum un an. Dar de ce nu? De ce n-ar fi moştenit! Pot să jur că omul este absolut cinstit şi sincer.

— Fără-ndoială, fără-ndoială, a aprobat Poirot cu vocea sa molcomă. Nu vă neliniştiţi!

Părea că vorbeşte cu un copil arţăgos.

Am intrat cu toţii în sufragerie. Aproape nu-mi venea să cred că trecuseră mai puţin de douăzeci şi patru de ore de

când stătusem ultima oară la această masă.

După dejun, doamna Ackroyd m-a tras deoparte, poftindu-mă să mă aşez lângă dânsa, pe o canapea.

— Mă cam simt puţin jignită, murmură ea, scoţând o batistă care, după aspectul ei, nu părea destinată să şteargă lacrimile. Lipsa de încredere a lui Roger m-a jignit. Cele douăzeci de mii de lire ar fi trebuit să mi le lase mie, nu Florei. Faţă de o mamă trebuie să ai încredere, îndeosebi în capacitatea ei de a apăra interesele copilului său. Socot că e o lipsă de încredere.

— Uitaţi, doamnă Ackroyd, că Flora este nepoata directă a lui Ackroyd, deci o rudă de sânge. Dacă dumneavoastră i-aţi fi fost soră, nu cumnată, s-ar fi schimbat lucrurile.

— Ca văduvă a sărmanului Cecil, cred că simţămintele mele ar fi trebuit menajate, a răspuns ea, ştergându-şi cu grijă genele cu batista. Dar Roger a fost de când îl ştiu un om extrem de curios – ca să nu spun meschin – în materie de bani. Eu şi Flora am avut totdeauna o situaţie foarte delicată. Nu-i instituise măcar o rentă acestei sărmane copile. E drept că, după câte ştiţi, îi plătea facturile, dar cu mare ezitare, tot întrebând-o pentru ce-şi cumpără atât de multe dantele – concepţie de bărbat, dar, uite c-am uitat ce voiam să spun! O, da, noi personal, după cum ştiţi, nu aveam un ban. Asta o amăra pe Flora, ba pot spune că o amăra nespus, cu toate că ţinea foarte mult la unchiul ei. Dar orice altă fată s-ar fi simţit umilită. Da, sunt silită să recunosc că Roger avea idei foarte ciudate în problemele pecuniare. Nici măcar prosoape noi pentru faţă nu voia să cumpere, deşi îl anunţasem că cele vechi se găuriseră. Şi apoi, a continuat doamna Ackroyd, făcând o digresiune caracteristică felului său de a vorbi, să laşi toţi banii aceştia, o mie de lire, închipuiţi-vă, o mie de lire, acelei femei!

— Cărei femei?

— Acea Russell. Am fost totdeauna de părere că are în ea ceva bizar. Dar Roger nu suferea să spui nimic împotriva ei. Pretindea că e o femeie plină de caracter şi că o admiră şi o

respectă. Era gata în orice clipă să-i laude corectitudinea, spiritul de independenţă şi simţul moral. Mi se pare cam ciudată. Desigur că a făcut totul ca Roger s-o ia de soţie. Însă am intervenit eu la timp, din care cauză m-a urât întotdeauna. Fireşte că am observat ce-i poate pielea.

Tocmai mă întrebam dacă exista vreo şansă de îndiguire a elocinţei doamnei Ackroyd, ca să pot scăpa de ea, când a apărut domnul Hammond ca să-şi ia rămas bun. Profitând de această ocazie, m-am ridicat şi eu în picioare.

— În ceea ce priveşte ancheta, am zis eu, unde aţi dori să se efectueze? Aici, sau la hanul „Three Boars”?

Doamna Ackroyd m-a privit surprinsă.

— Ancheta? A întrebat ea, uluită. Dar se va face cu siguranţă o anchetă?

Avocatul a tuşit sec, murmurând laconic:

— Inevitabil. Ţinând seama de împrejurări.

— Dar poate că doctorul Sheppard ar putea aranja.

— Posibilităţile mele de a aranja lucrurile sunt limitate, am răspuns eu, sec.

— Dacă moartea se datoreşte unui accident.

— A fost asasinat, doamnă Ackroyd, am spus eu, brutal.

Ea a scos un strigăt uşor.

— Ideea unui accident nu poate sta în picioare nici măcar o clipă.

Mi-a aruncat o privire jalnică. Îmi pierdusem răbdarea faţă de spaima ei prosteasca de neplăceri.

— Dacă va fi o anchetă, eu voi fi obligată să răspund la întrebări şi altele? A exclamat ea.

— Nu ştiu ce va fi absolut necesar, am răspuns. Îmi imaginez că domnul Raymond vă va feri de neplăcerea asta. Dânsul cunoaşte toate împrejurările şi poate face o depoziţie formală a identificării.

Avocatul a aprobat, înclinându-se uşor.

— De fapt, nu cred că trebuie să vă temeţi, doamnă Ackroyd, a zis el. Veţi fi cruţată de toate neplăcerile. Acum permiteţi-mi o întrebarea în legătură cu banii: Aveţi nevoie

urgentă de vreo sumă oarecare? Vreau să spun, a adăugat, în timp ce ea îl privea cercetătoare – de bani în numerar, mă înţelegeţi? În numerar. Dacă da, vă pot înmâna orice sumă doriţi.

— Cred că e totul în ordine, a zis Raymond, care se afla lângă noi. Domnul Ackroyd a încasat ieri un cec de o sută de lire.

— O sută de lire?

— Da, pentru plata salariilor şi a altor cheltuieli scadente astăzi. Suma este intactă.

— Şi unde sunt banii? În biroul său?

— Nu, ţinea întotdeauna numerarul în dormitor. Mai clar, într-o cutie veche de gulere. Bizară idee, nu-i aşa?

— Cred că da, a zis avocatul, dar, înainte de plecarea mea, trebuie să vedem dacă banii mai sunt acolo.

— Desigur, a încuviinţat secretarul. Vă voi conduce sus chiar acum.

O! Am uitat. Uşa este încuiată.

De la Parker am aflat că inspectorul Raglan era în camera menajerei, unde făcea o mică anchetă suplimentară. Câteva minute mai târziu, inspectorul a venit la noi în hol, aducând cheia. A descuiat, am intrat în vestibul, apoi am urcat mica scară. În capătul scării am găsit uşa dormitorului lui Ackroyd deschisă. Înăuntru domnea întunericul, perdelele erau trase, şi patul era răvăşit ca şi în noaptea trecută. Inspectorul a dat perdelele la o parte, lăsând să intre lumina soarelui, şi Geoffrey Raymond s-a dus la un birou din lemn de trandafir, şi a tras sertarul de deasupra.

— Îşi ţinea banii într-un sertar neîncuiat, închipuiţi-vă! A spus inspectorul.

Secretarul s-a înroşit puţin.

— Domnul Ackroyd avea încredere deplină în toţi servitorii, a exclamat el înţepat.

— O, desigur! A zis inspectorul, grăbit.

Raymond a luat din sertar o cutie rotundă, de piele, folosită la păstrarea gulerelor, şi după ce a deschis-o, a scos

afară un portofel gros.

— Iată banii, a zis el, arătând un teanc voluminos de bancnote. Suta de lire e neatinsă, fiindcă domnul Ackroyd a pus-o în cutie, seara trecută, de faţă cu mine, în timp ce se îmbrăca pentru cină, şi sunt convins că de atunci nu s-a mai umblat la ea.

Domnul Hammond a luat teancul de bancnote şi a început să le numere. A ridicat deodată privirea.

— Aţi spus o sută de lire, dar nu sunt decât şaizeci.

Raymond s-a holbat la el.

— Imposibil! A exclamat, apropiindu-se cu paşi mari de avocat. Luând bancnotele din mâna lui începu să le numere cu voce tare.

Hammond avea dreptate. Erau numai şaizeci de lire.

— Dar nu înţeleg! A strigat secretarul, uluit.

Poirot a întrebat:

— L-aţi văzut pe domnul Ackroyd punând aici această sumă, noaptea trecută, pe când se îmbrăca pentru cină? Sunteţi sigur că n-a făcut vreo plată înainte de a băga banii în cutie?

— Absolut sigur. Chiar mi-a spus: „Nu vreau să iau cu mine jos, la cină, o sută de lire. Îmi umflă buzunarele”.

— Atunci e foarte simplu, a declarat Poirot. Sau a plătit chiar el patruzeci de lire în cursul serii de ieri, sau au fost furate.

— Într-adevăr, a încuviinţat inspectorul. Apoi s-a întors spre doamna Ackroyd. Care dintre servitori a intrat ieri seară în această cameră?

— Cred că una dintre menajere a pregătit patul.

— Care dintre ele şi ce ştiţi despre ea?

— Nu slujeşte de mult la noi, a răspuns doamna Ackroyd. Dar este o fată cinstită de la ţară.

— Chestiunea trebuie lămurită, a zis inspectorul. Dacă domnul Ackroyd a plătit el însuşi banii, asta poate avea legătură cu misterul crimei. Ceilalţi oameni de serviciu ziceţi că sunt cinstiţi?

— O, cred că da.
— Nu a lipsit niciodată nimic?
— Nimic.
— Nimeni din personalul de serviciu nu şi-a exprimat dorinţa de a pleca?
— Ba da, fata din casă ne-a anunţat că pleacă.
— Când?
— După câte ştiu, ieri.
— Pe dumneavoastră v-a anunţat?
— O, nu. Eu nu am nimic de-a face cu oamenii de serviciu. Cu problemele casei se ocupă domnişoara Russell.

Inspectorul a căzut pe gânduri, apoi a zis, făcând un gest din cap:

— Cred că ar fi mai bine să vorbesc cu domnişoara Russell şi s-o văd şi pe fata aceea pe nume Dale.

L-am însoţit, împreună cu Poirot, în camera menajerei. Domnişoara Russell ne-a primit cu calmul ei obişnuit.

Elsie Dale venise la Fenly de cinci luni. O fată drăguţă, îndemânatică şi foarte respectoasă. Cu referinţe bune. Ar fi imposibil să fi pus mâna pe ceea ce nu-i aparţine.

— Dar servitoarea principală?
— E o fată de condiţie bună. Foarte liniştită şi cu maniere de doamnă. O muncitoare excelentă.
— Atunci de ce vrea să plece? A întrebat inspectorul.

Domnişoara Russell şi-a ţuguiat buzele.

— Nu din cauza mea. Cred că domnul Ackroyd a certat-o ieri dupăamiază. Făcuse ordine în birou şi se pare că deranjase câteva hârtii de pe masa de scris. Dânsul s-a enervat foarte mult din cauza asta şi fata a anunţat că pleacă. Cel puţin asta am înţeles din vorbele ei, dar poate că doriţi să vorbiţi cu ea.

Inspectorul a răspuns afirmativ. Fata aceasta îmi atrăsese atenţia când ne servea prânzul. Era înaltă, avea păr castaniu, pe care-l purta foarte strâns la ceafă, şi nişte ochi cenuşii, frumoşi. Chemată de menajeră, a venit şi s-a oprit, dreaptă, dinaintea noastră, aţintindu-ne cu ochii ei cenuşii.

— Dumneata eşti Ursula Bourne? A întrebat-o inspectorul.
— Da, domnule.
— Am aflat că vrei să pleci.
— Da, domnule.
— De ce?
— Am deranjat câteva hârtii de pe biroul domnului Ackroyd şi dânsul s-a supărat foarte rău, din care cauză i-am spus că ar fi mai bine să plec. Dânsul mi-a răspuns să plec cât mai curând.
— Ai fost în dormitorul domnului Ackroyd în seara trecută, ca să deretici sau pentru altă treabă?
— Nu, domnule. Asta e treaba Elsiei. Nu am intrat niciodată în partea aceea a casei.
— Trebuie să-ţi spun, fată dragă, că din camera domnului Ackroyd lipseşte o mare sumă de bani.
Servitoarea s-a emoţionat. Un val de roşeaţă i-a îmbujorat faţa.
— Nu ştiu nimic despre bani. Dacă dumneavoastră credeţi că i-am luat eu şi că aceasta este cauza pentru care m-a concediat domnul Ackroyd, greşiţi.
— Nu te învinuiesc că i-ai luat tu, fată dragă, a zis inspectorul. De ce te superi aşa?
Aceasta l-a privit liniştită.
— Vă rog să căutaţi în bagajele mele, dacă doriţi – a zis ea, cu dispreţ. Dar nu veţi găsi nimic.
Poirot a intervenit pe neaşteptate:
— Ieri după-amiază te-a concediat domnul Ackroyd, sau dumneata ai fost aceea care ai dat preavizul de plecare?
Fata a afirmat că ea i-a dat preavizul.
— Cât timp a durat convorbirea?
— Convorbirea?
— Da, convorbirea dintre dumneata şi domnul Ackroyd, în birou?
— Nu. Nu ştiu.
— Douăzeci de minute? O jumătate de oră?
— Cam atât.

— Nu mai mult?

— Mai mult de o jumătate de oră înnici un caz.

— Mulţumesc, domnişoară.

L-am privit curios. Aranja meticulos câteva bibelouri pe masă. Ochii îi străluceau.

— Bine, a zis inspectorul.

Ursula Bourne a plecat. Inspectorul s-a întors spre domnişoara Russell.

— De când este angajată aici? Aveţi o copie după referinţele pe care vi le-a prezentat?

Fără să răspundă la prima întrebare, menajera s-a îndreptat spre un birou din apropiere, a tras un sertar şi a scos un teanc de scrisori, prinse cu o clamă obişnuită. A ales una din scrisori şi a întins-o inspectorului.

— Hm, sună foarte bine: Doamna Richard Folliott, Marby Grange, Marby. Cine e această doamnă? Întrebă el.

— O doamnă dintr-o familie bună din provincie.

— Bine, a spus inspectorul, înapoindu-i referinţa. Acum s-o interogăm pe cealaltă, pe Elsie Dale.

Elsie Dale era o fată blondă, înaltă, cu un chip plăcut, dar cu o expresie de prostuţă. A răspuns destul de prompt la întrebările noastre şi a părut foarte speriată şi afectată când a auzit de dispariţia banilor.

— Nu cred că poate fi suspectată, a zis inspectorul, după ce i-a făcut semn să plece. Dar ce credeţi de Parker?

Domnişoara Russell şi-a strâns buzele fără să răspundă.

— Mi se pare că omul acesta are o purtare ciudată, a continuat inspectorul, gânditor. Numai că nu înţeleg când a putut săvârşi fapta! Imediat după cină a fost ocupat cu serviciul lui de majordom, iar pentru tot restul serii are un alibi perfect. De asta sunt sigur, fiindcă i-am cercetat alibiul cu foarte mare atenţie. Bine, vă mulţumesc foarte mult, domnişoară Russell. Deocamdată vom lăsa lucrurile aşa cum sunt. Tot ce se poate ca domnul Ackroyd să fi făcut el însuşi vreo plată cu banii aceia.

Menajera ne-a spus bună ziua cu un ton sec şi noi ne-am retras.

Am ieşit din casă împreună cu Poirot.

— Mă întreb, am rupt eu tăcerea, ce hârtii o fi deranjat fata pe biroul lui Ackroyd, pentru ca acesta să se înfurie atât de rău? Oare dacă ăsta e un indiciu?

— Secretarul susţine că nu erau hârtii importante pe birou, a zis Poirot, liniştit.

— Da, dar. Am tăcut.

— Vi se pare atât de bizar că pe Ackroyd l-a înfuriat un lucru atât de banal?

— Da, în oarecare măsură.

— Să fi fost vorba de ceva neînsemnat?

— Noi nu ştim despre ce fel de hârtii este vorba, dar Raymond a afirmat.

— Să-l lăsăm pe domnul Raymond o clipă deoparte. Ce credeţi despre fata asta?

— Care fată? Servitoarea principală?

— Da, Ursula Bourne.

— Pare o fată bună, am murmurat eu, ezitând.

Poirot a repetat cuvintele mele, dar în timp ce eu accentuasem al patrulea cuvânt, el îl accentuă pe primul:

— Pare o fată bună, da.

Apoi, după o pauză scurtă, a scos o hârtie din buzunar şi mi-a întins-o:

— Ia uitaţi-vă! Vreau să vă arăt ceva.

Hârtia fusese întocmită de inspector şi înmânată lui Poirot chiar în dimineaţa accea. Urmărind degetul său arătător, am observat o mică cruce, făcută cu creionul în dreptul numelui Ursulei Bourne.

— Poate că nu ai observat la timp, bunul meu prieten, că pe această listă figurează o persoană cu un alibi neconfirmat de nimeni: Ursula Bourne.

— Credeţi că.?

— Doctore Sheppard, eu trebuie să cred orice. S-ar putea ca Ursula Bourne să-l fi ucis pe Ackroyd, dar mărturisesc că

nu văd motivul pentru care ar fi făcut-o. Îl vedeţi cumva dumneavoastră?

Mi-a aruncat o privire atât de gravă, încât m-am simţit stingherit.

— Găsiţi vreun motiv? A repetat el.

— Nu,niciunul, am răspuns cu hotărâre.

Privirea lui s-a îmblânzit. Apoi s-a încruntat, murmurând ca pentru sine:

— Deoarece şantajistul era un bărbat, înseamnă că nu poate fi vorba de ea, deci.

Am tuşit.

— În privinţa asta. Am început, plin de îndoială.

S-a întors spre mine.

— Cum? Ce vreţi să spuneţi?

— Nimic, nimic. Numai că, la drept vorbind, doamna Ferrars nu a precizat în scrisoarea ei că e vorba de un bărbat, a folosit numai cuvântul o „persoană”. Numai noi ne-am gândit, Ackroyd şi cu mine, că nu ar putea fi decât un bărbat.

Poirot părea că nu mă mai ascultă. Mormăia ceva ca pentru sine.

— Dar atunci s-ar putea ca. Da, bineînţeles, ar fi posibil. Însă atunci. Ah! Trebuie să-mi pun ideile în ordine. Ordine şi metodă; niciodată nu am avut mai multă nevoie de ele ca acum. E necesar ca totul să se angrenezE. La locul potrivit. Altfel nimeresc pe o pistă falsă.

S-a întrerupt iar şi s-a întors spre mine:

— Unde este Marby?

— Dincolo de Cranchester.

— La ce distanţă?

— Cam la paisprezece mile.

— Vreţi să vă duceţi acolo, să zicem, mâine?

— Mâine! Să mă gândesc. Azi e duminică. Da, cred că aş putea. Dar pentru ce să mă duc acolo?

— Ca să luaţi contact cu doamna Folliott, să aflaţi cât mai mult despre Ursula Bourne.

— Prea bine. Dar. Misiunea asta nu mă entuziasmează.

— Nu e momentul să-mi faceţi greutăţi. Viaţa unui om poate atârna de asta.

— Sărmanul Ralph! Am zis eu, oftând. Credeţi că e totuşi nevinovat?

Poirot m-a privit cu gravitate.

— Vreţi să ştiţi adevărul?

— Fireşte.

— Atunci vi-l voi spune. Prietene, totul indică vinovăţia sa.

— Cum? Am strigat eu.

Poirot a afirmat din cap:

— Da, inspectorul acela stupid – fiindcă e stupid – a descoperit fapte care conduc la această concluzie. Eu caut adevărul. Şi adevărul mă duce mereu spre Ralph Paton. Mobilul, prilejul, mijloacele. Dar nu voi lăsa necercetat nici cel mai mic amănunt. I-am făgăduit lui mademoiselle Flora. Şi ea e foarte sigură, micuţa! Chiar foarte sigură.

XI. Poirot face o vizită.

Eram puţin cam nervos când am sunat în după-amiaza următoare la uşa proprietăţii „Marby Grange”. Mă întrebam ce anume spera Poirot să afle. Îmi încredinţase această misiune. Dar pentru ce? Poate, pentru ca el să rămână în umbră, aşa cum făcuse şi cu prilejul interogării maiorului Blunt? Explicaţia, plauzibilă în primul caz, mi se părea cu totul de nedesluşit acum.

Gândurile mi-au fost curmate de o fată în casă, îmbrăcată îngrijit.

Da, doamna Folliott era acasă. Am fost condus într-un salon mare şi, în timp ce o aşteptam pe stăpâna casei; mă uitam curios în jur. Era o cameră spaţioasă, aproape goală; nu se vedeau decât câteva frumoase porţelanuri vechi şi mai multe gravuri minunate, dar husele şi perdelele erau uzate.

Pe când admiram un tablou de Bartolozzi de pe perete, a apărut şi doamna Folliott. Era o femeie înaltă, cu păr castaniu, neîngrijit, şi cu un surâs încântător.

— Doctorul Sheppard? A zis ea, ezitând.

— Da, am răspuns eu. Vă rog să mă iertaţi că vă deranjez, dar aş dori să-mi daţi câteva informaţii în legătură cu o fată în casă, care a fost în serviciul dumneavoastră, anume Ursula Bourne.

Când a auzit numele fetei, i-a pierit zâmbetul de pe buze, rămânând doar amabilă, dar rece. Mă privea agasată şi stingherită.

— Ursula Bourne? A întrebat ea, cu îndoială.

— Da. Poate că nu vă reamintiţi numele?

— O, ba da, mi-l reamintesc foarte bine.

— După câte ştiu, a plecat de la dumneavoastră acum un an, nu-i aşa?

— Da, da, într-adevăr. Aşa este.

— Aţi fost mulţumită de ea? Apropo, cât timp a stat în serviciul dumneavoastră?

— A! Un an sau doi. Nu-mi amintesc exact. Este. Este foarte harnică. Sunt sigur că veţi fi foarte mulţumit de ea. Nu ştiam că părăseşte Fernly. Habar nu aveam.

— Puteţi să-mi spuneţi câte ceva despre ea?

— Să vă spun câte ceva despre ea?

— Da, de unde provine, ce rude are – amănunte de felul acesta.

Doamna Folliott m-a privit şi mai rece.

— Nu ştiu nimic.

— La cine a fost angajată înainte de a intra în serviciul dumneavoastră?

— Mă tem că nu-mi amintesc.

Am observat un început de iritare sub aparenţa ei de nelinişte. A ridicat capul cu un gest care mi s-a părut oarecum cunoscut.

— Este absolut necesar să-mi puneţi toate aceste întrebări?

— Nicidecum, am zis eu, cu un aer surprins şi cerându-mi scuze. Nu credeam că întrebările mele v-ar putea supăra. Vă rog să mă iertaţi.

Expresia de iritare de pe faţa ei se şterse, acum mi se păru iarăşi stingherită.

— O! Întrebările nu mă supără. Vă asigur. De ce m-aş supăra? Dar mi s-au părut cam ciudate, înţelegeţi? Asta-i totul. Cam ciudate.

Unul din avantajele profesiunii mele de medic este acela că, de obicei, simţi dacă persoanele cu care vorbeşti mint sau nu. După comportarea doamnei Folliott, mi-am dat seama că-i e neplăcut, chiar foarte neplăcut să răspundă la întrebările mele. Era foarte stânjenită şi tulburată; cunoştea probabil o taină, pe care nu voia să mi-o împărtăşească. M-am gândit că e o femeie neobişnuită cu dezamăgirile şi ca urmare se simţea foarte încurcată când se vedea silită să vorbească despre ele. Şi un copil ar fi putut să observe asta.

Dar din atitudinea ei reieşea clar că nu-mi va da alte detalii. Oricare ar fi fost misterul în legătură cu Ursula Bourne, nu aveam să-l aflu de la doamna Folliott.

Descurajat, mi-am cerut din nou scuze că o deranjasem, mi-am luat pălăria şi am plecat.

M-am dus să vizitez doi pacienţi şi am ajuns acasă cam pe la ora şase. Caroline stătea lângă o grămadă de ceşti de ceai. Pe faţa ei am observat expresia aceea de triumf stăpânit pe care o cunoşteam atât de bine. Era un semn sigur că aflase sau difuzase vreo informaţie. Mă întrebam care dintre cele două era acum adevărată.

— Am petrecut o după-amiază foarte interesantă, a început Caroline, după ce m-am aşezat în fotoliul meu preferat şi mi-am întins picioarele spre focul dogoritor din cămin.

— Aşa e? A fost domnişoara Gannett la ceai?

Domnişaoara Gannett este una dintre cele mai active bârfitoare ale noastre.

— N-ai ghicit! A răspuns Caroline cu foarte mare amabilitate.

I-am citat câteva nume, trecându-i în revistă pe toţi membrii serviciului ei de informaţii. Sora mea îmi răspundea la fiecare nume cu un gest negativ şi triumfător din cap. În cele din urmă, mi-a spus singură, de bunăvoie:

— Domnul Poirot! Ce zici de asta?

Mi-am zis multe în sinea mea privind vizita detectivului, dar m-am ferit să mărturisesc ceva.

— Şi de ce a venit? Am întrebat-o eu.

— Fără îndoială, ca să mă vadă. Mi-a spus că, deoarece-l cunoaşte atât de bine pe fratele meu, speră că-i este permis să facă cunoştinţă şi cu încântătoarea lui soră – încântătoarea ta soră s-a zăpăcit – dar acum ştiu ce-a vrut să spună.

— Şi despre ce ţi-a vorbit? Am întrebat-o.

— Mi-a povestit foarte multe lucruri despre el şi cazurile sale. Ţi-aduci aminte de prinţul Paul din Mauritania, cel care s-a căsătorit de curând cu o dansatoare?

— Ce-i cu el?

— Ieri am citit o notiţă foarte interesantă despre ea în „Society Snippets”, unde se făcea aluzie la faptul că, în realitate, era o mare ducesă de origine rusă, una din fiicele ţarului, care a reuşit să scape de bolşevici. Ei bine, se pare că domnul Poirot a dezlegat misterul unei crime răsunătoare, în care era cât pe-aci să fie implicaţi amândoi. Prinţul Paul ia fost foarte recunoscător.

— Şi i-a dăruit un ac de cravată cu un smarald de mărimea unui ou de porumbel? Am zis eu sarcastic.

— De asta nu mi-a spus nimic, dar de ce?

— Nu ştiu, credeam că aşa se obişnuieşte. Oricum, aşa se întâmplă într-un roman poliţist. Odăile super-detectivului sunt totdeauna împodobite cu rubinele, perlele şi smaraldele dăruite de recunoscătorii clienţi regali.

— Este atât de interesant să auzi despre aceste lucruri chiar de la persoanele care au avut legătură directă cu ele! A zis sora mea, cu satisfacţie.

Pe Caroline desigur c-o interesa. Nu puteam decât să admir ingeniozitatea lui Hercule Poirot, care îşi alesese, fără greş, dintre toate, cazul cu cel mai mare efect asupra unei fete bătrâne dintr-un sat izolat.

— Ţi-a spus că dansatoarea era într-adevăr o mare ducesă? Am întrebat eu.

— Nu, fiindcă nu îi este permis s-o spună, a zis Caroline, plină de importanţă.

Mă întrebam cât de mult denaturase Poirot adevărul în ceea ce-i povestise Carolinei – probabil că deloc. Pesemne că-şi însoţise relatările cu jocul cunoscut al sprâncenelor şi al umerilor.

— Şi după aceea, am zis eu, presupun că ai fost gata să-i mănânci din palmă.

— Nu fi grosolan, James. Nu ştiu de unde ai luat expresiile astea vulgare.

— Probabil că de la singurii oameni cu care vin în contact în lumea exterioară, de la pacienţii mei. Şi, din nefericire, printre clienţii mei nu se află nici prinţi, nici émigré ruşi interesanţi.

Caroline m-a privit, potrivindu-şi ochelarii pe nas.

— Astăzi pari foarte ursuz, James. Poate din cauza ficatului. Cred că ar trebui să iei, în seara asta, o pilulă albastră.

Cui ar trăi în casa mea, nu i-ar veni să creadă că sunt doctor în medicină, fiindcă cea care prescrie medicamentele pentru amândoi este sora mea.

— La naiba cu ficatul! Am exclamat eu, iritat. Ţi-a vorbit ceva despre crimă?

— Normal, era şi firesc, James. Parcă poţi vorbi de altceva acum? Am putut să-i dau domnului Poirot câteva informaţii şi a fost foarte recunoscător. Mi-a declarat că am calităţile unui detectiv înnăscut şi un minunat instinct psihologic de a pătrunde adâncurile naturii umane.

Caroline se asemăna cu o pisică, care se înfruptase dintr-un vas cu smântână. Era neînchipuit de mulţumită.

— Mi-a vorbit foarte mult despre micile celule cenuşii ale creierului şi despre funcţiile lor. Ale sale, pretinde el, sunt de prima calitate.

— Asta nu mă miră, am zis eu cu amărăciune. Modestia – se vede treaba – nu este virtutea sa precumpănitoare.

— M-ar bucura să nu fii atât de ironic ca un american, James. Domnul Poirot crede că e foarte important ca Ralph să fie găsit cât mai curând cu putinţă şi convins să iasă la lumina zilei, ca să-şi explice purtarea. El spune că neprezentarea lui va face o impresie foarte rea la anchetă.

— Şi tu ce ai răspuns la toate astea?

— Am fost de aceeaşi părere cu el, a zis Caroline, plină de importanţă. Şi i-am mai spus şi tot ce ştiu că se vorbeşte în legătură cu dispariţia lui.

— Dar, am zis eu, tăios, i-ai povestit cumva domnului Poirot ce ai auzit, în ziua aceea, în pădure?

— Desigur, a afirmat ea, mulţumită.

M-am ridicat şi am început să mă plimb în lungul şi în latul camerei.

— Sper că-ţi dai seama de ceea ce ai făcut! Am repezit-o eu. E tot atât de sigur după cum stai acum pe scaun că ai ajutat să i se pună ştreangul de gâtul lui Ralph Paton.

— Nicidecum, m-a contrazis Caroline, fără să se emoţioneze. Am fost foarte surprinsă că nu i-ai povestit tu asta.

— N-am făcut-o, pentru că tânărul acesta mi-e foarte drag.

— Ca şi mie. Asta mă face să susţin că vorbeşti prostii. Eu nu cred că Ralph a comis crima, aşa că adevărul nu-i poate pricinuinici un rău şi suntem datori să-i dăm tot ajutorul domnului Poirot. De ce să nu crezi că ar fi foarte posibil ca Ralph să fi părăsit hanul în seara aceea ca să se întâlnească din nou cu aceeaşi fată, având în felul acesta un alibi perfect?

— Dacă are un alibi perfect, atunci pentru ce nu se prezintă să-l declare?

— Poate că nu vrea să-i pricinuiască supărări fetei, a răspuns ea, înţeleaptă. Dacă domnul Poirot o descoperă şi-i demonstrează că este datoria ei, ea se va prezenta de bunăvoie şi-l va disculpa pe Ralph.

— Cred că ai născocit o poveste romantică dintre cele care-ţi plac ţie. Citeşti prea multe romane senzaţionale, Caroline. Totdeauna ţi-am spus asta.

M-am cufundat din nou în fotoliul meu.

— Ţi-a mai pus Poirot şi alte întrebări? Am iscodit-o eu.

— Numai cu privire la pacienţii pe care i-ai avut în dimineaţa aceea.

— Ce pacienţi? Am întrebat-o, neîncrezător.

— Pacienţii tăi, de la cabinet. Câţi au fost şi cine anume.

— Şi vrei să spui că ai fost în stare să-i răspunzi? Am exclamat eu.

Caroline este, într-adevăr, uimitoare.

— Şi de ce să n-o fi făcut? A întrebat ea, extrem de satisfăcută. De la fereastra de aici văd foarte bine poteca ce duce la cabinet. Şi pot să te asigur că am o memorie excelentă, James, mult mai bună decât a ta.

— Sunt convins, am murmurat eu, mecanic.

Sora mea a continuat, indicând numele pacienţilor, pe degete.

— A fost bătrâna doamnă Bennett, apoi băiatul acela de la fermă, cu degetul rănit, după aceea Dolly Grice, ca să-i scoţi un ac din deget, şi stewardul american de pe pachebot. Va să zică, până acum, patru. A mai venit şi bătrânul George Evans, cu ulcerul lui. Şi, în sfârşit. A făcut o pauză semnificativă.

— Ei bine?

Caroline, ajunsă în culmea triumfului său, a şuierat foarte caracteristic, cu toate s-urile de care era capabilă, zicând: „Miss Russell!”

S-a aşezat din nou în fotoliu, privindu-mă cu înţeles, şi când Caroline te priveşte astfel, e imposibil să scapi.

— Nu ştiu la ce te gândeşti, am spus eu, neîncrezător. De ce să nu-mi ceară domnişoara Russell o consultaţie în legătură cu genunchiul său bolnav?

— Genunchi bolnav! A sărit Caroline. Bazaconii! Nu suferă de genunchi aşa cum nu suferim noi doi. A venit din alte cauze.

— Poftim?

A trebuit să admită faptul că nu le cunoştea.

— Cred că asta căuta să afle domnul Poirot. Femeia aceasta e dubioasă şi el şi-a dat seama.

— Acelaşi lucru mi l-a spus ieri doamna Ackroyd. Şi ea pretinde că domnişoara Russell are o comportare ciudată.

— Ah! A exclamat Caroline, cu asprime. Doamna Ackroyd! Asta-i alta!

— Alta ce?

A refuzat să-şi explice remarcile. Şi-a clătinat doar capul de câteva ori, semnificativ, şi-a strâns lucrul de mână şi a urcat scara, ca să-şi îmbrace bluza de mătase mov şi să-şi pună medalionul de aur pe care le purta totdeauna la cină.

Am rămas contemplând focul din cămin şi rumegând cuvintele Carolinei. Venise oare Poirot într-adevăr după informaţii despre domnişoara Russell, sau mintea sucită a surorii mele interpreta totul numai prin prisma propriile ei idei?

Purtarea domnişoarei Russell din dimineaţa aceea nu putuse înnici un caz să stârnească vreo bănuială. Afară numai dacă.

Mi-am amintit deodată de insistenţa ei asupra subiectului de a lua droguri şi cum mă determinase apoi să vorbesc despre otrăvuri şi felurite mijloace de a otrăvi pe cineva. Dar asta nu aveanici o legătură cu crima. Ackroyd nu fusese otrăvit. Totuşi era ciudat.

Am auzit-o pe Caroline strigându-mă din capul scării cu un ton destul de acru:

— James, o să întârzii la cină!

Am pus câţiva cărbuni pe foc şi am urcat scara, ascultător.

Trebuie cu orice preţ să ai linişte în casă.

XII. În jurul mesei.

Luni a avut loc ancheta.

Nu am de gând să relatez toate demersurile în detaliu. Dacă aş face-o, ar însemna să repet lucruri ştiute. În înţelegere cu poliţia, am luat măsuri să nu se afle aproape nimic în afară. Am depus mărturie în legătură cu cauza morţii lui Ackroyd şi cu momentul probabil al decesului. Absenţa lui Ralph Paton a fost comentată de procuror, dar nu a insistat prea mult asupra ei.

După aceea, eu şi Poirot am schimbat câteva cuvinte cu inspectorul Raglan. Acesta din urmă era foarte tulburat.

— Chestiunea ia o întorsătură neplăcută, domnule Poirot, a zis el. Mă străduiesc să privesc lucrurile deschis şi imparţial. Sunt localnic şi l-am văzut pe căpitanul Paton de multe ori la Crachester. Nu aş vrea ca el să fie vinovatul. Dar oricum ai suci-o, îl vezi într-o lumină proastă. Dacă este nevinovat, de ce nu apare? Îl acuză multe fapte, s-ar putea ca ele să aibă o altă explicaţie. Atunci pentru ce nu vine să ne dea lămuriri?

Cuvintele inspectorului ascundeau mai multe semnificaţii decât puteam eu sesiza în clipa aceea. O descriere a lui Ralph fusese telegrafiată tuturor porturilor şi gărilor din Anglia. Poliţia îl căuta pretutindeni. Apartamentul său din Londra şi toate casele despre care se ştia că are obiceiul să le frecventeze erau supravegheate. Cu un astfel de cordon, nu părea cu putinţă să scape. Nu avea cu elnici un fel de bagaj şi, după câte se ştia, nici bani.

— Nu am găsit pe nimeni care să-l fi văzut în gară în noaptea aceea, a continuat inspectorul, deşi este foarte bine cunoscut aici şi cred că oricine ar fi putut să-l observe. Iar de la Liverpool nu am primitnici o veste.

— Credeţi că a luat-o spre Liverpool? A întrebat Poirot.

— Probabil. Mesajul telefonic din gară, numai cu trei minute înainte de plecarea expresului de Liverpool, pare să sprijine presupunerea asta.

— Afară numai dacă nu s-a telefonat cu intenţia de a vă abate de pe pista cea adevărată. Poate că tocmai acesta a fost scopul mesajului.

— Da, ar fi o idee, a zis inspectorul cu vioiciune. Sunteţi convins de temeinicia acestei presupuneri?

— Bunul meu prieten, a răspuns Poirot grav, nu ştiu. Dar pot să vă asigur că, în clipa în care vom găsi explicaţia aceluiaşi apel telefonic, vom fi descoperit şi adevărul în legătură cu crima.

— Îmi amintesc că aţi mai spus asta, am zis eu, privindu-l atent.

Poirot a încuviinţat din cap:

— Mă întorc mereu la ideea aceasta.

— Nu mi se pare deloc că ar fi vorba de un fapt semnificativ, am zis eu.

— Nu sunt tocmai de părerea dumneavoastră, a murmurat inspectorul. Dar mi se pare totuşi că domnul Poirot îi dă o prea mare importanţă. Avea indicii mai bune: amprentele de pe stilet, de pildă.

Detectivul a început să vorbească deodată cu un pronunţat accent străin, cum i se întâmplă adesea când e pasionat de ceva:

— Monsieur l'inspecteur, feriţi-vă de calea oarbă – comment dire? Adică de uliţa fără ieşire.

Inspectorul Raglan l-a privit uimit, dar eu i-am luat-o înainte:

— Vreţi să spuneţi, de un impas, de a merge legat la ochi?

— Exact. Un impas – ceva care nu duce nicăieri. Aşa s-ar putea întâmpla şi cu amprentele acelea digitale – să nu ne ducă lanici un rezultat.

— Nu văd cum ar fi posibil, a zis ofiţerul de poliţie. Vă gândiţi poate că ar fi falsificate? Am citit multe poveşti de felul acesta, însă mărturisesc că nu am întâlnit până acum astfel de cazuri. Dar, false ori adevărate, ele trebuie să ne ducă totuşi undeva.

Poirot a ridicat din umeri, însoţindu-şi gestul cu o mişcare în lături a braţelor.

Inspectorul ne-a arătat apoi nişte fotografii mărite ale amprentelor digitale dându-ne explicaţii despre liniile şi curbele respective.

— În orice caz, a zis el în cele din urmă, plictisit de atitudinea nepăsătoare a lui Poirot, trebuie să recunoaşteţi că amprentele acelea au fost lăsate de cineva care se afla în casă în noaptea aceea.

— Bien entendu, a răspuns Poirot, dând din cap.

— Ei bine, am luat amprentele tuturor celor din casă – băgaţi de seamă – începând cu bătrâna doamnă şi sfârşind cu bucătăreasa.

Nu cred că doamna Ackroyd s-ar fi bucurat dacă ar fi auzit că i se spune bătrâna doamnă. Sunt convins că cheltuieşte o groază de bani pe cosmetice.

— Amprentele tuturor, a repetat inspectorul, plin de sine.

— Inclusiv ale mele, am zis eu sec.

— Ei bine, nu se asemănă cuniciuna din ele. Aşa că nu ne rămân decât două alternative: Ralph Paton, sau străinul misterios despre care nea vorbit doctorul. Când vom pune mâna pe aceşti doi.

— Până atunci am pierdut mult timp preţios, l-a întrerupt Poirot.

— Nu vă înţeleg prea bine!

— Aţi luat amprentele tuturor, persoanelor din casă, a murmurat detectivul. Acesta este sensul exact al vorbelor dumneavoastră, monsieur l'inspecteur?

— Desigur.

— Fără a omite pe nimeni?

— Întocmai.

— Morţi sau vii?

O clipă, inspectorul l-a privit uluit. Observaţia i se părea prea îndrăzneaţă. Apoi a ripostat încet:

— Vreţi să spuneţi.

— Mortul, monsieur l'inspecteur.

Inspectorului i-au trebuit câteva minute ca să înţeleagă.

— Presupun, a zis Poirot, calm, că amprentele de pe mânerul stiletului sunt chiar ale domnului Ackroyd, ceea ce se poate verifica uşor, fiindcă trupul n-a fost încă îngropat.

— Dar de ce? Care ar fi explicaţia? Doar nu sugeraţi că ar fi vorba de o sinucidere?

— A! Nu. Cred că ucigaşul purta mănuşi, sau a avut mâna înfăşurată cu o pânză oarecare. După ce a implântat pumnalul, a luat mâna victimei şi i-a apăsat degetele pe mânerul acestuia.

— Dar cu ce scop?

Detectivul a ridicat iar din umeri.

— Pentru a complica astfel cazul, ca să fie şi mai greu de rezolvat.

— Bine, a zis inspectorul. Voi cercata. Dar ce anume v-a făcut să vă gândiţi tocmai la asta?

— Faptul că aţi fost atât de amabil să-mi arătaţi stiletul şi să-mi atrageţi atenţia asupra amprentelor. Ştiu foarte puţine lucruri despre curbele şi liniile acestora. Şi-mi mărturisesc deschis ignoranţa. Dar poziţia amprentelor mi s-a părut cam ciudată. Nu aşa l-aş fi ţinut eu ca să lovesc. Fără îndoială că, ridicând mâna dreaptă peste umăr, spre spate, era greu ca amprentele să aibă poziţia normală.

Inspectorul s-a uitat cu ochi mari la omuleţul nostru. Poirot îşi scutura foarte nepăsător câteva fire de praf de pe mâneca hainei.

— Bine, a acceptat inspectorul. Ar fi o idee, şi voi cerceta, dar să nu fiţi prea dezamăgit dacă se va dovedi neîntemeiată.

Se străduia să fie amabil şi protector. Când a plecat, Poirot l-a urmărit cu privirea. Apoi s-a întors spre mine, clipind din ochi:

— De astăzi înainte voi avea mai multă grijă să-i cruţ amorul propriu. Şi acum, când am fost lăsaţi să ne descurcăm singuri, ce-aţi zice, scumpul meu prieten, de o mică reuniune familială?

„Mica reuniune”, cum îi spunea Poirot, s-a ţinut cu o jumătate de oră mai târziu. Ne aflam toţi în jurul mesei din sufrageria de la Fernly. În capul mesei era Poiroţ, ca preşedinte al unei reuniuni funebre. Oamenii de serviciu nu erau de faţă, aşa că acolo rămăseserăm şase inşi: doamna Ackroyd, Flora, maiorul Blunt, tânărul Raymond, Poirot şi eu.

După ce s-au adunat toţi, detectivul s-a ridicat şi a zis, înclinându-se:

— Messieurs, mesdames, v-am chemat cu un anumit scop. După o pauză a continuat: aş dori, chiar de la început, s-o rog ceva cu totul special pe mademoiselle.

— Pe mine? A întrebat Flora.

— Da. Sunteţi logodită cu căpitanul Ralph Paton. Dacă este cineva care să se bucure de încrederea lui, apoi numai dumneavoastră puteţi fi aceea. Vă rog foarte serios, dacă ştiţi unde se află, să-l convingeţi să apară. Aşteptaţi o clipă – i-a spus el Florei, care se pregătea să vorbească – vă rog să nu spuneţi nimic până ce nu vă gândiţi bine. Mademoiselle, situaţia lui e, pe zi ce trece, tot mai mult în primejdie. Dacă ar fi apărut imediat, oricât de grave ar fi acuzaţiile care i se aduc, ar fi avut posibilitatea să se justifice. Altfel ce poate să însemne tăcerea asta, fuga? Fără îndoială, doar recunoaşterea vinovăţiei. Dacă credeţi în nevinovăţia lui, convingeţi-l să apară înainte de a fi prea târziu.

Chipul Florei se făcuse alb ca varul.

— Prea târziu! A repetat ea în şoaptă.

Poirot s-a aplecat înainte, privind-o atent.

— Luaţi seama, mademoiselle, a zis el foarte amabil, Papa Poirot vă roagă asta. Bătrânul Papa Poirot ştie multe şi are o îndelungată experienţă. Nu vă întind o cursă. Nu vreţi să aveţi încredere în mine. Şi să-mi spuneţi unde se ascunde Ralph Paton?

Fata s-a ridicat în picioare, privindu-l drept în ochi.

— Domnule Poirot, a spus ea răspicat, vă juR. Vă jur pe conştiinţa mea că habar n-am unde se află Ralph şi că nu l-am văzut, nici n-am auzit despre el. În ziua crimei sau de atunci încoace.

După ce a terminat, s-a aşezat din nou. Poirot a privit-o câteva clipe, fără să scoată o vorbă, apoi a bătut cu mâna în masă.

— Bien! A exclamat el cu chipul înăsprit. Acum apelez la toţi cei de faţă: la doamna Ackroyd, maiorul Blunt, doctorul Sheppard, domnul Raymond. Toţi sunteţi prietenii apropiaţi ai acestui om dispărut. Dacă ştiţi unde se ascunde Ralph Paton, vă rog să vorbiţi!

S-a lăsat o lungă tăcere. Poirot se uita, pe rând, la fiecare.

— Vă rog, a repetat el încet, vorbiţi!

Dar tăcerea s-a prelungit, până când a întrerupt-o, în sfârşit, doamna Ackroyd.

— Mărturisesc – a observat dânsa cu o voce plângăreaţă – că absenţa lui Ralph mi se pare foarte ciudată, într-adevăr, foarte ciudată. Să nu apară el într-o astfel de situaţie? Parcă ar ascunde ceva. Nu pot să nu mă gândesc, scumpa mea Flora, ce bine că logodna voastră n-a fost încă anunţată în mod public.

— Mamă! A exclamat Flora furioasă.

— Providenţa, a continuat doamna Ackroyd. Am o încredere oarbă în providenţă – divinitatea care plăsmuieşte destinele noastre, aşa cum o spun atât de minunat versurile lui Shakespeare.

— Desigur că nu-l faceţi direct răspunzător pe Cel Atotputernic pentru glezne groase, doamnă Ackroyd, nu-i aşa? A întrebat Geoffrey Raymond, râzând zgomotos şi plin de veselie.

Cred că avusese intenţia să destindă situaţia tensionată, însă doamna Ackroyd i-a aruncat o privire plină de mustrare şi şi-a scos batista.

— Flora a scăpat de o publicitate neplăcută. Nu mă gândesc o clipă că scumpul nostru Ralph ar avea vreo legătură cu moartea lui Roger. Nu, nu mă gândesc. E drept că am o inimă încrezătoare – aşa sunt eu de când mă ştiu. Mi-e greu să-mi închipui ce e mai rău despre un om. Totuşi, nu trebuie să uităm că, pe când era copil, Ralph a suferit şocul mai multor raiduri aeriene. Se spune că efectele lor apar uneori după ani îndelungaţi. Persoanele acestea nu sunt răspunzătoare câtuşi de puţin pentru faptele lor. Îşi pierd controlul asupra propriilor lor acţiuni – nu sunt în stare să se stăpânească.

— Mamă! A exclamat Flora, nu cumva crezi că Ralph a comis crima?

— Lăsaţi, doamnă Ackroyd, a intervenit Blunt.

— Nu ştiu ce să mai spun, a zis doamna Ackroyd, smiorcăindu-se. Totul este atât de tulburător. Mă întreb ce

se va întâmpla cu această proprietate dacă se va descoperi că Ralph e vinovat?

Raymond şi-a îndepărtat cu violenţă scaunul de masă. Maiorul Blunt se uita gânditor şi liniştit la doamna Ackroyd.

— Şocul bombelor, a continuat ea cu încăpăţânare, şi îndrăznesc să spun că Roger nu-i dădea prea mulţi bani, fără-ndoială, cu cele mai bune intenţii. Văd că toţi mă priviţi cu ostilitate, dar mi se pare foarte ciudat faptul că Ralph nu a apărut şi mărturisesc că sunt mulţumită că logodna Florei nu a fost anunţată oficial.

— Va fi anunţată mâine, a zis Flora, cu hotărâre.

— Flora, a exclamat mama ei, consternată.

Fata se adresă tânărului secretar:

— Vă rog, domnule Raymond, să trimiteţi anunţul la „Morning Post' şi „Times”.

— Dacă socotiţi că e bine, domnişoară Ackroyd, a răspuns el, grav.

Ea s-a întors cu o mişcare nestăpânită spre Blunt.

— Vă daţi seama, nu-i aşa? A zis ea. Ce aş putea face altceva, ţinând seama de situaţie, decât să-l apăr pe Ralph? Nu înţelegeţi că trebuie?

Îl cercetă cu o privire insistentă, şi după o îndelungată şovăială, Blunt a făcut un semn afirmativ, brusc, cu capul.

Doamna Ackroyd a izbucnit în proteste violente, însă Flora a rămas indiferentă. Apoi a vorbit Raymond:

— Apreciez motivele dumneavoastră, domnişoară Ackroyd, dar nu credeţi că este prematur? Să mai aşteptăm o zi sau două.

— Mâine, a răspuns fata, dârză. Mamă, nu arenici un rost să mai insişti. Orice defecte aş avea, sunt credincioasă prietenilor mei.

— Domnule Poirot, a murmurat doamna Ackroyd, întorcându-se cu un ton plângăreţ spre detectiv, nu spuneţi nimic?

— Nu e nimic de spus, a intervenit Blunt. Ea procedează aşa cum trebuie şi o voi susţine cu hotărâre şi împotriva

tuturor.

Flora i-a întins mâna.

— Mulţumesc, domnule maior Blunt.

— Mademoiselle, i s-a adresat Poirot, îi permiteţi unui om mai în vârstă să vă felicite pentru curajul şi loialitatea dumneavoastră? Sper să nu mă înţelegeţi greşit, dar vă rog cât se poate de serios să amânaţi anunţul la ziar cu cel puţin două zile.

Flora a şovăit.

— Vă cer asta atât în interesul lui Ralph Paton cât şi în al dumneavoastră. Văd că vă încruntaţi. Dumneavoastră nu vă daţi seama de rostul intervenţiei mele dar vă asigur că amânarea este necesară. Pas de blaguues. Mi-aţi încredinţat cazul. Acum nu trebuie să mă stânjeniţi.

Flora a tăcut câteva clipe înainte de a răspunde.

— Nu-mi place, dar vă voi asculta.

Apoi s-a aşezat din nou pe scaun.

— Şi acum, messieurs, et mesdames, a zis Poirot, vorbind repede, voi continua să vă expun părerea mea. Trebuie să înţelegeţi că sunt hotărât să descopăr adevărul. Oricât de hidos ar fi el, cel ce caută să-l descopere desfăşoară o muncă plină de ciudăţenii şi de frumuseţe. Sunt destul de vârstnic, poate că puterile mi-au slăbit. Aici a aşteptat în mod vădit să fie contrazis. Probabil că acesta va fi ultimul caz de care mă mai ocup. Şi Hercule Poirot nu-şi încheie cariera cu o înfrângere. Messieurs et mesdames, vă declar că vreau să aflu şi voi afla tot adevărul, în ciuda dumneavoastră a tuturor.

Ultimele cuvinte sunau ca o provocare pe care ne-a aruncat-o în faţă. Am tresărit toţi, în afară de Geoffrey Raymond, care nu şi-a pierdut buna dispoziţie şi nepăsarea de totdeauna.

— Ce înţelegeţi prin „în ciuda noastră a tuturor?” a întrebat el cu oarecare mirare.

— Exact ce spun cuvintele, monsieur. Fiecare dintre cei prezenţi îmi ascunde ceva. A ridicat mâna, ca să oprească

un murmur slab de protest. Da, da, ştiu ce vorbesc. S-ar putea să fie ceva lipsit de importanţă, o bagatelă, despre care credeţi că nu arenici o legătură cu crima, dar acesta este adevărul. Fiecare dintre dumneavoastră ascunde ceva. Spuneţi, n-am dreptate?

Şi-a plimbat privirea provocatoare şi acuzatoare în jurul mesei şi toţi şi-au aplecat ochii. Împreună cu mine.

— De altfel, mi-aţi răspuns, a zis Poirot, cu un chicotit ciudat, ridicându-se. Va rog din nou, pe toţi, să-mi spuneţi adevărul, tot adevărul. S-a aşternut tăcerea. Nimeni nu vrea să vorbească?

Şi din nou a izbucnit în acelaşi râs întretăiat.

— C'est dommage – a zis, părăsind camera.

XIII. Pana de gâscă.

În seara aceea, Poirot m-a invitat la el acasă după cină. Când m-a văzut plecând, Caroline m-a privit cu o nemulţumire vizibilă. Sunt convins că i-ar fi plăcut să mă însoţească.

Poirot m-a întâmpinat foarte amabil. Pregătise pe o măsuţă o sticlă de whisky irlandez (pe care nu-l pot suferi), cu un sifon şi un pahar. El tocmai îşi prepara ciocolata fierbinte. Mai târziu am aflat că era băutura lui favorită.

M-a întrebat politicos ce mai face sora mea, despre care a spus că este o femeie foarte interesantă.

— Mă tem că i-aţi excitat la culme fantezia, am zis eu, sec. Ce i-aţi povestit duminică după-amiază?

A râs, făcându-mi cu ochiul.

— Ascult totdeauna cu plăcere părerea unui expert, a remarcat el cam vag, refuzând să-mi explice sensul cuvintelor sale.

— În orice caz, aţi aflat toate bârfele din localitate – adevărate sau scornite.

— Şi multe amănunte foarte preţioase, a adăugat el, liniştit.

— Ca de pildă?

A clătinat din cap.

— De ce nu mi-aţi spus adevărul? A început el. Într-o localitate ca aceasta toate mişcările lui Ralph Paton se aflau. Dacă sora dumneavoastră nu ar fi trecut întâmplător prin pădure, tot s-ar fi găsit altcineva care l-ar fi văzut.

— Foarte probabil, am mormăit eu. Dar care este cauza marelui dumneavoastră interes pentru pacienţii mei?

Mi-a făcut din nou cu ochiul.

— Numai pentru unul din ei, doctore – unul singur.

— Ultima pacientă? Am îndrăznit eu să întreb.

— Socot că domnişoara Russell e un caz foarte interesant de studiat, a răspuns el evaziv.

— Sunteţi de aceeaşi părere cu sora mea şi doamna Ackroyd că e ceva dubios cu ea?

— Ei?! Cum aşa, dubios?

I-am explicat cât am putut mai bine ce voiam să spun.

— Şi sunt amândouă de aceeaşi părere?

— Sora mea nu v-a spus-o pe a ei ieri după-amiază?

— C'est possible.

— Fără să se bazeze pe nimic concret.

— Les femmes – a început Poirot să generalizeze – sunt minunate! Inventează la întâmplare şi, miracol! Au dreptate.

În realitate însă lucrurile nu se petrec tocmai aşa. Ele acumulează în subconştient mii de detalii mărunte, fără să-şi dea seama de faptele în sine şi de semnificaţia lor. Subconştientul lor le adună într-un mănunchi, şi acestui rezultat ele îi spun intuiţie. În ceea ce mă priveşte, mă pricep şi cunosc foarte bine acest fenomen psihologic.

Şi-a umflat pieptul cu atâta importanţă, părând ridicol, că abia m-am stăpânit să nu izbucnesc în râs. Apoi a băut puţină ciocolată şi şi-a şters mustăţile cu grijă.

— M-ar bucura, am spus eu deodată, să aflu părerea dumneavoastră sinceră despre toate aceste evenimente.

El şi-a pus ceaşca pe masă.

— Vreţi să aflaţi părerea mea?

— Da.

— Dumneavoastră aţi văzut tot ceea ce am văzut şi eu. N-ar trebui ca părerile noastre să fie identice?

— Mă tem că o să râdeţi de mine, am răspuns eu, rigid, dar nu amnici un fel de experienţă în astfel de probleme.

Poirot a zâmbit cu îngăduinţă.

— Parcă aţi fi un copil care e nerăbdător să ştie cum funcţionează un motor. Nu vreţi să priviţi cazul cu ochii doctorului de familie, ci cu aceia ai unui detectiv care nu cruţă pe nimeni, considerându-i pe toţi nişte străini suspecţi.

— Întocmai!

— Atunci vă voi ţine o mică disertaţie. În primul rând, trebuie să lămurim faptele petrecute în seara aceea – ţinând mereu seama că orice persoană cu care vorbeşti poate să mintă.

L-am privit mirat.

— O atitudine foarte bănuitoare.

— Dar necesară, vă asigur, necesară. Mai întâi, doctorul Sheppard părăseşte casa la nouă fără zece minute. De unde ştiu?

— De la mine.

— Dar poate că nu mi-aţi mărturisit adevărul, sau ceasul dumneavoastră nu a mers bine. Însă şi Parker spune că aţi părăsit casa la nouă fără zece minute. Să acceptăm deci afirmaţia şi să trecem mai departe. La nouă v-aţi întâlnit cu un bărbat – iată-ne ajunşi la ceea ce numim „Povestea străinului misterios” – dincolo de porţile parcului. De unde ştiu că e aşa?

— Tot de la mine, am început eu iar, dar Poirot m-a întrerupt cu un gest nerăbdător.

— Ah! În seara asta, sunteţi puţin cam stupid, prietene. Dumneavoastră ştiţi că este aşa, dar cum m-am convins eu de asta? Eh bien, nu aţi avut o halucinaţie, străinul misterios există, fiindcă servitoarea domnişoarei Gannett l-a întâlnit, cu câteva minute înaintea dumneavoastră, şi el a întrebat-o şi pe ea de drumul spre Fernly Park. Să

acceptăm deci prezenţa sa, putând fi absolut siguri de două detalii în legătură cu el: că nu cunoştea locurile şi că oricare ar fi fost scopul vizitei sale la Fernly, nu făcea din el un mare secret fiindcă a întrebat de două ori care e drumul într-acolo.

— Da, sunt de aceeaşi părere.

— Eu trebuia să aflu mai multe amănunte despre om. Şi am aflat că se oprise la hanul „Three Boars” să bea ceva; fata de la bar spune că vorbea cu accent american şi a menţionat că venea direct din Statele Unite. Aţi observat şi dumneavoastră accentul lui american?

Am tăcut câteva clipe, căutând să-mi amintesc.

— Da – cred că avea un uşor accent american.

— Précisément. Pe lângă acesta, mai e şi obiectul acesta mic, pe care l-am găsit, după cum ştiţi, în pavilionul de vară.

Mi-a întins micuţa pană de gâscă, pe care am privit-o curios. Şi miam amintit deodată de un articol pe care-l citisem.

Poirot, care mă urmărea cu atenţie, a dat din cap:

— Da, pudră de heroină „snow”. Cei ce iau stupefiante pun pudra în tubul penei şi o prizează.

— Hidroclorură de diamorfină, am murmurat eu mecanic.

— Metoda aceasta de a priza stupefiante este foarte obişnuită peste ocean. Iată deci o altă probă, dacă mai aveam nevoie, că persoana venea din Canada sau din Statele Unite.

— Dar ce anume v-a atras atenţia asupra pavilionului de vară? Am întrebat curios.

— Prietenul meu, inspectorul, era convins că aleea aceea constituia un drum mai scurt spre casă, dar când am văzut încotro mai duce, mi-am dat seama că ea putea fi folosită de oricine şi pentru o întâlnire în pavilionul de vară. Pare aproape sigur că străinul nu s-a îndreptat nici spre uşa principală a casei şi nici spre uşa din dos. Atunci, a ieşit cineva din locuinţă ca să-l întâlnească? În cazul acesta, care putea fi locul cel mai potrivit dacă nu acel mic pavilion? L-

am cercetat aşadar, nădăjduind să dau de vreun indiciu, şi am găsit două: bucata de pânză şi pana de gâscă.

— Şi bucata de pânză? Am întrebat curios. Ce e cu ea?

Poirot s-a mirat.

— Nu folosiţi micile dumneavoastră celule cenuşii, a zis el, sec.

Bucata de pânză apretată este uşor de explicat.

— Pentru mine nu-i uşor. Am schimbat subiectul. În orice caz, străinul s-a dus în pavilionul de vară să se întâlnească acolo cu cineva. Dar cu cine?

— Asta e-ntrebarea. Vă amintiţi că doamna Ackroyd şi fiica ei s-au întors în Anglia, ca să se stabilească aici, venind din Canada?

— La asta aţi făcut aluzie astăzi, când le-aţi acuzat că ascund adevărul?

— Poate că da. Acum altceva. Ce părere aveţi despre povestea spusă de servitoare?

— Care poveste?

— Aceea cu concedierea. Îţi trebuie o jumătate de oră ca să concediezi pe cineva? Istoria cu răvăşirea hârtiilor importante este ea verosimilă? Şi mai amintiţi-vă un lucru: Deşi susţine că a fost în camera ei de la nouă şi jumătate până la zece, declaraţia aceasta nu e confirmată de nimeni.

— Mă uluiţi!

— Pentru mine, treptat, se clarifică totul. Acum spuneţi-mi propriile dumneavoastră păreri şi ipoteze.

Am scos din buzunar o bucată de hârtie.

— Tocmai scrisesem câteva sugestii, am zis eu, oarecum scuzându-mă.

— Perfect, asta dovedeşte metodă. Să le auzim!

Am citit cam încurcat:

— Pentru a începe, trebuie să examinăm lucrurile în chip logic.

— Întocmai cum avea obiceiul să spună şi sărmanul meu Hastings, m-a întrerupt Poirot, dar, vai, niciodată nu proceda astfel.

— Punctul numărul 1 – Domnul Ackroyd a fost auzit vorbind cu cineva la nouă şi jumătate.

Punctul numărul 2 – La un moment dat, Ralph Paton trebuie să fi intrat în cursul serii pe fereastră, după cum dovedesc urmele pantofilor săi.

Punctul numărul 3 – Domnul Ackroyd, fiind nervos în seara aceea, nu putea să lase înăuntru decât o persoană cunoscută.

Punctul numărul 4 – Persoana care se găsea cu domnul Ackroyd la ora nouă şi jumătate i-a cerut bani. Noi ştim că Ralph Paton rămăsese fără o lescaie.

Aceste patru puncte tind să demonstreze că cel ce se afla la domnul Ackroyd la nouă şi jumătate a fost Ralph Paton. Noi ştim că Akcroyd era încă în viaţă la zece fără un sfert, deci nu a fost ucis de Ralph Paton. Ralph a lăsat fereastra deschisă. Şi pe ea a intrat mai târziu ucigaşul.

— Şi cine e ucigaşul? A întrebat Poirot.

— Străinul din America. Poate că a făcut-o în înţelegere cu Parker şi e posibil ca majordomul să fie cel ce a şantajat-o pe doamna Ferrars. Dacă-i aşa, Parker trebuie să fi auzit destule ca să-şi dea seama că jocul lui se terminase, i-a spus complicelui său şi acesta a comis crima cu stiletul primit de la Parker.

— Da, e o ipoteză verosimilă, a admis Poirot. Hotărât lucru, celulele dumneavoastră sunt de calitate. Dar rămân multe amănunte nelămurite.

— Ca de pildă?

— Apelul telefonic şi deplasarea jilţului.

— Credeţi într-adevăr că acest din urmă detaliu este important? L-am întrerupt eu.

— Poate că nu, a recunoscut prietenul meu. S-ar putea să fi fost tras întâmplător de lângă perete, şi Raymond sau Blunt să-l fi pus la loc, fără să-şi dea seama, sub impresia puternicei emoţii. Apoi mai este şi lipsa celor patruzeci de lire.

— Date de Ackroyd lui Ralph, am sugerat eu. Poate că Ackroyd a revenit asupra primului său refuz.

— Totuşi, rămâne un punct de lămurit.

— Care?

— De ce era Blunt atât de sigur că Raymond se afla în biroul lui Ackroyd la nouă şi jumătate?

— El a explicat.

— Sunteţi convins? Dar nu insist asupra acestei chestiuni. Mai degrabă spuneţi-mi ce l-a făcut pe Ralph Paton să dispară?

— Răspunsul acesta e mai greu de dat, am rostit eu încet. Aici trebuie să vorbesc ca medic. Probabil că l-au părăsit nervii! Dacă a aflat pe neaşteptate că unchiul lui fusese ucis numai după câteva minute de la plecarea sa – după întrevederea desigur furtunoasă cu acesta – s-a înfricoşat şi a dispărut. Se cunosc multe cazuri de oameni care au acţionat ca nişte vinovaţi, fiind totuşi absolut inocenţi.

— E adevărat, dar nu trebuie să uităm un lucru.

— Ştiu ce vreţi să spuneţi: motivul. Moartea unchiului său îl face pe Ralph Paton moştenitor al unei mari averi.

— E unul din motivele crimei, a încuviinţat Poirot.

— Unul?

— Mais oui. Nu vă daţi seama Că ne confruntăm cu trei motive separate? Cineva a furat plicul albastru, cu scrisoarea dinăuntru. Iată un motiv: şantajul! Poate că cel ce a şantajat-o pe doamna Ferrars a fost chiar Ralph Paton. Amintiţi-vă că în ultimul timp, după cum ne-a spus Hammond, Ralph Paton nu-i mai ceruse bani unchiului său, ceea ce ne-ar face să credem că avea o altă sursă de venituri. Apoi, mai e şi faptul că era – cum spuneţi dumneavoastră – fără o lăscaie, lucru de care se temea să nu ajungă la urechile unchiului său. Şi, în cele din urmă, e mobilul indicat de dumneavoastră.

— Oh! Am zis eu, uluit. Atunci se află într-o situaţie foarte gravă!

— Găsiţi? Aici nu cădem de acord, dumneavoastră şi cu mine. Trei motive. Sunt prea multe. Înclin a crede că Ralph Paton este, totuşi, nevinovat.

XIV. Doamna Ackroyd.

După convorbirea din seara aceea, pe care tocmai am relatat-o, mi s-a părut că afacerea intrase într-o fază nouă. Ea putea fi divizată în două părţi distincte una de alta. Prima parte cuprinzând perioada de la moartea lui Ackroyd din seara de vineri până luni noaptea. A fost narată, cu tot ceea ce se întâmplase şi i se înfăţişase lui Hercule Poirot. În toată această vreme, eu mă aflam lângă detectiv şi văzusem ceea ce văzuse el. Mă străduisem din răsputeri să-i citesc gândurile. Dar, aşa după cum îmi dau acum seama, nu reuşisem. Deşi Poirot îmi împărtăşise toate descoperirile sale – ca de exemplu, verigheta de aur – impresiile sale logice şi vitale le păstrase pentru sine. După cum am descoperit mai târziu, discreţia îi era caracteristică. Îi scăpau aluzii sau sugestii, dar se rezuma la acestea.

După cum am spus, până în seara de luni, naraţiunea mea ar fi putut fi absolut la fel cu a lui Poirot. Pentru acest Sherlock, jucam rolul lui Watson. Dar după ziua de luni drumurile noastre s-au despărţit. Poirot a acţionat de unul singur. Din auzite ştiam ce făcea; fiindcă la King's Abbot se află imediat orice, Poirot nu-mi făcea confidenţe anticipate. La rândul meu, aveam şi eu preocupările mele.

Rememorând acum cele întâmplate, mă izbeşte caracterul fragmentat al acestei perioade. Fiecare se străduia să dezlege misterul. Era ca un joc cu figuri, pe care trebuia să le împreuni, la care contribuise fiecare cu informaţiile sau cu descoperirile sale. Dar misiunea tuturor se sfârşea aici. E numai meritul lui Poirot de a fi pus toate aceste piese la locul potrivit.

Unele întâmplări mi s-au părut la acea vreme lipsite de semnificaţie şi fărănici o legătură cu crima. De pildă, chestiunea ghetelor negre. Dar despre asta voi vorbi mai târziu. Ca să povestesc evenimentele în ordinea lor

cronologică, trebuie să încep cu invitaţia pe care mi-a făcut-o doamna Ackroyd.

A trimis după mine în dimineaţa de marţi, foarte devreme, şi deoarece mi s-a părut că invitaţia avea un caracter urgent, m-am grăbit să mă duc la dânsa, aşteptându-mă s-o găsesc într-o situaţie „in extremis”.

Era încă în pat. Făcuse această concesie etichetei, din cauza situaţiei. Mi-a întins mâna sa osoasă, apoi mi-a arătat un scaun de lângă pat.

— Ei bine, doamnă Ackroyd, ce vă supără? Am întrebat-o.

Vorbeam cu jovialitatea aceea falsă care pare să fie proprie celor mai mulţi medici.

— Sunt sfârşită, a răspuns ea cu voce slabă. Absolut sfârşită. Din cauza şocului provocat de moartea bietului Roger. Se zice că, în general, nu simţi efectul emoţiilor la momentul respectiv. Reacţia vine mai târziu.

Păcat că un doctor nu poate spune uneori, din scrupule de ordin profesional, ceea ce gândeşte în realitate.

Aş fi dat orice să-mi fie îngăduit a-i răspunde: „Palavre!”

În schimb, i-am prescris un tonic, pe care l-a acceptat. Preliminariile păreau astfel încheiate. Nu-mi închipuisem o clipă că mă chemase din cauza şocului pricinuit de moartea lui Ackroyd. Dar doamna Ackroyd era absolut incapabilă să discute o problemă deschis. Ea se apropia totdeauna de subiect pe căi întortocheate. Mă întrebam mirat de ce trimisese după mine.

— Şi scena aceea de ieri, a urmat pacienta mea. Făcu o pauză, de parcă aştepta un răspuns.

— Care scenă?

— O, doctore, cum se poate? Ai uitat-o? Francezul. Sau belgianul acela mic, îngrozitor, orice-o fi. Ne-a brutalizat! M-a tulburat nespus. Mai ales după şocul produs de moartea lui Roger.

— Îmi pare foarte rău, doamnă Ackroyd.

— Nu ştiu ce-a vrut să spunĂ. Cu urletele lui. Sper că-mi cunosc destul de bine datoria de a nu ascunde ceva, nici

măcar în vis. Am ajutat poliţia din răsputeri.

Doamna Ackroyd a făcut o pauză, iar eu am răspuns: „Desigur”. Începusem să ghicesc de ce e supărată.

— Nimeni nu poate spune că nu mi-am făcut datoria, a urmat ea. Sunt convinsă că inspectorul Raglan e foarte mulţumit. Atunci, de ce s-o agita atâta străinul acesta mărunţel şi arogant? E şi o creatură ridicolă. Aşa cum găseşti caricatura unui francez într-o revistă. Nu înţeleg ce a făcut-o pe Flora să insiste ca el să ancheteze cazul. Nu mi-a suflat o vorbă mai înainte. A făcut totul de capul ei. Flora este prea independentă. Sunt şi eu o femeie cu experienţă şi doar sunt mama ei. Ar fi putut să-mi ceară mai întâi sfatul.

Am ascultat totul fără să scot o vorbă.

— Ce crede el, aş vrea să ştiu? Îşi închipuie că ascund ceva? Ieri m-a acuzat. Pur şi simplu.

Am dat din umeri.

— Nu are nici o importanţă, doamnă Ackroyd. Deoarece nu aveţi nimic de ascuns, orice aluzii ar fi făcut, nu aunici o legătură cu dumneavoastră.

A răspuns pe ocolite, cum îi era obiceiul:

— Servitorii sunt atât de supărători! Pălăvrăgesc şi vorbesc între ei. Apoi zvonurile se împrăştie peste tot. Dar sunt totdeauna fărănici o consecinţă.

— Au comentat servitorii ceva? Ce anume?

Ea mi-a aruncat o privire atât de pătrunzătoare că m-am zăpăcit.

— Credeam că ai aflat, doctore, fiindcă toţi au aflat-o. L-ai însoţit mereu pe domnul Poirot, nu-i aşa?

— Da.

— Atunci bineînţeles că ştii. E vorba de fata aceea, Ursula Bourne, nu-i aşa? Desigur. Pleacă. Şi a voit să provoace cât mai multe neplăceri. E rea, ca toate fetele de categoria ei. Aşadar, doctore, fiindcă ai fost de faţă, trebuie să ştii exact ce a spus. Sunt foarte îngrijorată; nu aş vrea să se creeze o atmosferă neplăcută. La urma urmei, dumneata n-o să

comunici poliţiei toate micile amănunte, nu-i aşa? Există uneori chestiuni familiale care n-aunici o legătură cu vreo crimă. Dar fata s-ar putea ca, din răutate, să fi dezvăluit tot felul de lucruri.

Am fost destul de pătrunzător să-mi dau seama că sub acest potop de cuvinte se ascundea într-adevăr o mare îngrijorare. Poirot avusese foarte mare dreptate. Din cele şase persoane care se aflaseră în ajun în jurul mesei, cel puţin doamna Ackroyd ascundea ceva. Şi eu trebuia să aflu ce anume.

— Dacă aş fi în locul dumneavoastră, am spus eu brusc, aş mărturisi totul.

— Oh, doctore, cum poţi fi atât de brutal?! Ai aerul ca şi cuM. Ca şi cum. Eu pot să explic totul foarte simplu.

— Pentru ce să n-o faceţi? Am zis eu.

A scos o batistă brodată şi a început să plângă.

— Eu, doctore, m-am gândit că ai putea să-l faci pe domnul Poirot să priceapă. Să-i explici, ştii. Fiindcă e foarte greu pentru un străin să înţeleagă mentalitatea noastră. Şi dumneata nu ştii – nimeni n-ar putea bănui măcar – cât am avut eu de suferit. Un martiraj. Un îndelung martiraj. Asta a fost viaţa mea. Nu-mi place să-l vorbesc de rău pe cel mort, dar acesta este adevărul. Cea mai mică factură era verificată cu grijă, de parcă Roger ar fi dispus de un venit anual doar de câteva biete sute de lire şi n-ar fi fost (după cum mi-a spus ieri domnul Hammond) unul din cei mai bogaţi oameni din regiune.

Doamna Ackroyd a făcut o pauză, ca să-şi tamponeze ochii cu batista brodată.

— Da, am zis eu încurajator, vorbiţi de facturi?

— De blestematele mele de facturi. Unele dintre ele nu voiam să le arăt lui Roger. Era vorba de lucruri pe care un bărbat nu le înţelege. Ar fi zis că sunt cumpărături nesocotite. Şi datoriile creşteau, la cele vechi adăugându-se mereu altele.

M-a privit rugător, ca şi cum aştepta să-mi exprim părerea de rău faţă de neînţelegerea arătată de Ackroyd.

— Asta se întâmplă cu oamenii bogaţi, i-am zis.

— Te rog să mă crezi, doctore, doamna Ackroyd schimbase tonul, devenind aproape agresivă, că mă făcusem îngrozitor de nervoasă. Aveam insomnii şi nişte palpitaţii teribile. În vremea asta am primit o scrisoare de la un scoţian, de fapt două scrisori, de la doi scoţieni. Pe unul îl cheamă Bruce Macpherson, pe celălalt Colin Macdonald. O simplă coincidenţă.

— Nu prea cred, am zis eu. Sunt de obicei gentlemani scoţieni, dar bănuiesc au un strămoş evreu.

— Zece lire dobândă la zece mii pentru o simplă semnătură, a murmurat doamna Ackroyd, pe gânduri. I-am scris unuia dintre ei, dar se pare că s-au ivit dificultăţi.

A făcut o pauză.

Am înţeles că ne apropiam de miezul unei chestiuni delicate. Nu văzusem niciodată pe cineva înaintând atât de greu spre ţintă ca doamna Ackroyd.

— Pricepi? A murmurat ea. Totul era o problemă de speranţe, nu-i aşa? Speranţe testamentare. Fireşte, mă aşteptam ca Roger să se gândească şi la mine, dar nu eram sigură. Siguranţa nu o puteam avea decât dacă vedeam o copie a testamentului său. Asta nu dintr-o curiozitate vulgarĂ. Ci numai ca să-mi aranjez lucrurile.

M-a privit dintr-o parte. Acum situaţia era, într-adevăr, foarte delicată. Cuvintele bine alese şi folosite cu ingeniozitate îţi ajută să ascunzi faptele condamnabile.

— Numai dumitale îţi pot mărturisi, scumpul meu doctor Sheppard, a zis doamna Ackroyd cu repeziciune. Am, încredere în dumneata că nu mă vei judeca greşit şi că vei expune domnului Poirot lucrurile în adevărata lor lumină. Era vineri după-amiază.

S-a oprit, parcă înghiţind ceva.

— Da, am repetat eu, încurajator, era vineri după-amiază. Şi?

— Plecaseră toţi, sau cel puţin aşa credeam. M-am dus în biroul lui Roger. Aveam un motiv întemeiat să mă duc. Vreau să spun că n-o făceam pe ascuns. Acolo, am văzut hârtiile îngrămădite pe birou şi mi-a răsărit deodată în minte următoarea idee: Nu cumva Roger îşi păstrează testamentul într-unul din sertarele biroului? Am fost totdeauna impulsivă, de copilă. Acţionez sub imboldul momentului. El uitase cheile – mare neglijenţă din partea sa – în broasca sertarului de sus.

— Înţeleg, am zis eu, ca s-o ajut. Aţi căutat în birou. Aţi găsit testamentul?

Doamna Ackroyd a scos din nou un mic ţipăt şi mi-am dat seama că nu fusesem destul de diplomat.

— Ce urât sună! Dar lucrurile nu s-au petrecut aşa.

— Fără-ndoială, m-am grăbit eu să spun. Scuzaţi-mi modul regretabil de a vorbi.

— Mă înţelegeţi, bărbaţii sunt foarte ciudaţi. Dacă aş fi fost în locul scumpului Roger, aş fi dezvăluit prevederile testamentului meu. Dar bărbaţii sunt foarte secretoşi. Şi atunci eşti silit să apelezi la mici subterfugii de autoapărare.

— Şi rezultatul acestui mic subterfugiu?

— Tocmai asta voiam să spun. Pe când deschidem sertarul de jos, a intrat Bourne. Foarte jenant. Desigur că am închis sertarul şi m-am ridicat în picioare, atrăgându-i atenţia asupra unor dungi de praf de pe birou. Dar nu mi-a plăcut privirea ei, destul de respectuoasă, dar cu o lucire foarte răutăcioasă, chiar dispreţuitoare, dacă mă înţelegi ce vreau să spun. Fata asta nu mi-a plăcut niciodată prea mult. Este o servitoare bună, vorbeşte totdeauna cu „doamnă” şi nu face mofturi să poarte şorţ şi bonetă (ceea ce se întâmplă foarte rar în ziua de astăzi); poată să spună „nu este acasă” fărănici un scrupul, dacă trebuie să răspundă la uşa principală în locul lui Parker, şi nu înghite în sec ca atâtea fete-n casă când servesc masa. Dar, te rog, unde am rămas?

— Ziceţi că, în ciuda câtorva calităţi de valoare, Bourne nu v-a plăcut niciodată.

— Într-adevăr. Este. Ciudată. E ceva mai altfel decât celelalte fete-n casă. Cred că e prea bine educată. De fapt, azi nici nu mai poţi deosebi doamnele de femeile de serviciu.

— Şi ce s-a petrecut după aceea?

— Nimic. Sau mai bine zis, a intrat Roger. Eu credeam că era la plimbare. Şi a întrebat: „Ce se întâmplă?” iar eu am răspuns: „Nimic, am venit să caut Punch”. Apoi, am luat revista şi am plecat. Bourne a rămas acolo. Am auzit-o întrebându-l pe Roger dacă poate să-i vorbească vreo câteva clipe. Eu m-am dus direct sus, în camera mea, să mă întind pe pat, fiindcă eram foarte tulburată.

A urmat o pauză.

— Ai să-i explici asta domnului Poirot, nu-i aşa? Cred că-ţi dai seama despre ce lucru neînsemnat este vorba. Dar când s-a exprimat cu atâta asprime împotriva celor ce ascund anumite chestiuni, desigur că mi-a răsărit imediat în minte bagatela aceasta. Mă tem ca nu cumva Bourne să fi brodat cine ştie ce poveste, dar sper că-i vei explica, nu-i aşa?

— Asta-i tot? Mi-aţi spus totul?

— Da, a răspuns doamna Ackroyd. Oh! Da, a repetat dânsa, cu hotărâre.

Dar eu observasem şovăiala ei şi ştiam că-mi mai ascundea ceva. Sub imboldul unei inspiraţii de moment i-am pus întrebarea:

— Doamnă Ackroyd, dumneavoastră aţi lăsat vitrina de argint deschisă?

Răspunsul l-am avut prin roşeaţa de vinovăţie, pe care nu au putut-o ascunde nici pudra, nici rujul.

— Dar de unde ştii? A întrebat ea, în şoaptă.

— Va să zică, dumneavoastră?

— Da – stai să vezi – se aflau acolo unul sau două obiecte vechi de argint, foarte interesante. Citisem un articol, însoţit de fotografia unui bibelou care fusese cumpărat cu o

sumă imensă la o licitaţie la Christy's. Mi se părea că este identic cu cel din vitrina de argint şi m-am gândit să-l iau la Londra, când mă voi duce, ca să-l. Evaluez. Dacă era într-adevăr o piesă valoroasă, închipuieşte-ţi ce surpriză plăcută ar fi fost pentru Roger, nu-i aşa?

M-am abţinut de la orice comentariu, acceptând povestea doamnei Ackroyd aşa cum mi-o spusese. M-am abţinut s-o întreb pentru ce era necesar să ia pe furiş obiectul acela.

— De ce aţi lăsat vitrina deschisă? Aţi uitat-o aşa?

— Am fost surprinsă, a răspuns. Am auzit zgomot de paşi pe terasă şi m-am grăbit să ies din cameră. Am urcat scările cu câteva clipe înainte ca Parker să deschidă uşa principală pentru dumneata.

— Trebuie să fi fost domnişoara Russell, am zis eu, gânditor. Doamna Ackroyd îmi dezvăluise ceva extrem de interesant. Că intenţiile sale în legătură cu bibeloul de argint al lui Roger fuseseră cinstite sau nu, nu le cunoşteam şi-mi erau absolut indiferente. Ceea ce mă interesa era faptul că domnişoara Russell trebuie să fi intrat în salon pe uşa-fereastră, şi nu greşisem când mă gândisem atunci că gâfâie din cauză că alergase. Dar de unde venea? M-am gândit la pavilionul de vară şi bucata de pânză.

— Mă întreb dacă domnişoara Russell îşi apretează batistele! Am exclamat, involuntar.

Doamna Ackroyd a tresărit, ceea ce m-a adus la realitate şi m-am ridicat de pe scaun.

— Crezi că o să-i poţi explica domnului Poirot? A întrebat dânsa, îngrijorată.

— O, fireşte. Absolut totul!

În cele din urmă am părăsit camera, dar nu înainte de a mai fi forţat să ascult câteva justificări suplimentare ale purtării sale.

Servitoarea principală se găsea în hol şi mi-a ţinut pardesiul. M-am uitat la ea mai atent decât de obicei. Se vedea limpede că plânsese.

— Pentru ce ne-ai spus, am întrebat-o, că domnul Ackroyd te-a chemat vineri în biroul dânsului? Acum am aflat că dumneata ai cerut să-i vorbeşti.

O clipă, şi-a lăsat ochii în pământ, apoi a murmurat:

— Vreau să plec în orice caz de aici.

Nu am mai spus nimic. Ea mi-a deschis uşa. Tocmai când treceam pragul, m-a întrebat deodată, încet:

— Scuzaţi-mă, domnule, se ştie ceva de căpitanul Paton?

Am făcut un gest negativ din cap, privind-o cercetător.

— Ar trebui să se întoarcă, a zis ea. Într-adevăr, ar trebui să se întoarcă, a continuat, privindu-mă cu ochi rugători. Nu se ştie unde se află?

— Poate ştii dumneata? Am întrebat-o eu, tăios.

— Nu, nu ştiu. Dar oricine îi e prieten s-ar cuveni să-i spună asta: ar fi bine să se întoarcă.

Am mai zăbovit, în speranţa că voi afla mai multe, întrebarea următoare m-a uimit:

— La ce oră se crede că s-a comis crima? Cu puţin înainte de ora zece?

— Întocmai, am răspuns eu. Între zece fără un sfert şi zece.

— Nu mai devreme? Nu mai devreme de zece fără un sfert?

Am privit-o mai atent. Părea foarte dornică să-i dau un răspuns afirmativ.

— Exclus. Domnişoara Ackroyd l-a văzut pe unchiul său, în viaţă, la zece fără un sfert.

Şi-a întors capul şi mi s-a părut că s-a întristat.

„O fată frumoasă, mi-am zis eu, plecând. O fată deosebit de frumoasă”.

Caroline era acasă. Poirot îi făcuse o vizită: părea foarte încântată şişi dădea aere.

— Îl ajut la cercetarea cazului, m-a lămurit ea.

M-am simţit puţin îngrijorat. Caroline era şi aşa destul de întreprinzătoare. Ce se va întâmpla dacă instinctele ei de detectiv vor fi încurajate în felul acesta?

— Aţi trecut în revistă toţi vecinii, ca s-o descoperiţi pe misterioasa fată care se plimba cu Ralph Paton? Am întrebat eu.

— Asta aş fi putut-o face şi singură. Nu, domnul Poirot vrea să-i aflu un lucru cu totul special.

— Şi anume?

— Doreşte să ştie dacă ghetele lui Ralph Paton erau negre sau maro, zise Caroline cu glas solemn.

M-am holbat la ea. Îmi dau seama acum că nu reuşeam să pricep ce-i cu aceste ghete. Nu înţelegeam rostul lor.

— Erau nişte pantofi maro, am zis eu. I-am văzut.

— Nu pantofi, James, ci ghete. Domnul Poirot vrea să ştie dacă ghetele pe care Ralph le avea la hotel erau maro sau negre. De culoarea lor depind multe lucruri.

Puteţi să gândiţi despre mine că sunt un prost, dar nu pricepeam.

— Şi cum o să afli lucrul acesta?

Caroline mi-a răspuns că nu va fi greu deloc. Prietena cea mai apropiată a fetei noastre din casă, Anny, era Clara, servitoarea domnişoarei Gannett. Iar Clara avea legături cu lustragiul de ghete de la hanul „Three Boars”. Era o chestiune extrem de simplă. Cu ajutorul domnişoarei Gannett, care a colaborat în mod loial, învoind-o imediat pe Clara, problema a fost rezolvată neînchipuit de repede.

Tocmai ne aşezaserăm la masa de prânz, când Caroline mi-a spus cu un ton prefăcut indiferent:

— Apropo, ştii, ghetele lui Ralph Paton.

— Ei bine, ce-i cu ele?

— Domnul Poirot presupunea că sunt maro. A greşit. Sunt negre!

Dădu de câteva ori de cap. Avea impresia vădită că marcase un punct faţă de Poirot.

Nu am răspuns. Mă minunăm ce legătură avea culoarea ghetelor lui Ralph Paton cu crima.

XV. Geoffrey Raymond.

Poirot mi-a dat o nouă probă a eficacităţii metodelor sale în ziua aceea. Provocarea lansată de el constituia abordarea subtilă, născută din cunoaşterea naturii umane. Un amestec de teamă şi vinovăţie o făcuse pe doamna Ackroyd să spună adevărul. Reacţionase prima.

În după-amiaza aceea, când m-am înapoiat de la vizitele medicale, Caroline mi-a spus că Geoffrey Raymond tocmai plecase.

— De ce m-a căutat? Am întrebat eu, agăţându-mi pardesiul în cuier.

Caroline se tot învârtea pe lângă mine.

— Pe domnul Poirot l-a căutat. S-a dus la proprietatea „Larches”, dar nu l-a găsit, şi domnul Raymond s-a gândit că poate va da de el aici, sau de nu, să-i spui tu unde se află.

— Habar n-am.

— M-am străduit să-l conving să aştepte, dar mi-a spus că se va duce din nou la „Larches” peste o jumătate de oră şi a plecat în sat. Păcat, fiindcă domnul Poirot a venit numai după un minut de la plecarea lui.

— Aici?

— Nu, acasă la el.

— De unde ştii?

— L-am văzut pe fereastra din spate, a răspuns Caroline scurt.

Mi se părea că nu mai aveam ce vorbi, dar sora mea era de altă părere.

— Nu te duci acolo? M-a întrebat

— Unde?

— La „Larches”, bineînţeles.

— Dar, scumpa mea Caroline, de ce să mă duc?

— Domnul Raymond voia să-l vadă pentru o chestiune foarte importantă. Ai putea afla despre ce este vorba.

Am ridicat mirat din sprâncene.

— Curiozitatea nu este defectul meu principal, am zis eu, cu răceală. Pot să trăiesc foarte bine fără să ştiu ce fac şi gândesc vecinii mei.

— Prostii şi absurdităţi, James. Tu eşti tot atât de curios să afli ce se petrece ca şi mine, dar nu vrei să recunoşti cinstit, asta-i tot. Totdeauna pretinzi că eşti un om cu principii.

— Te rog, Caroline, am murmurat eu, retrăgându-mă în cabinetul medical.

După zece minute, Caroline a bătut la uşă şi a intrat. Ţinea în mână ceva asemănător cu un borcan cu gem.

— James, eşti bun să duci domnului Poirot acest borcan cu jeleu de moşmoane? I l-am promis. Mi-a spus că niciodată n-a mâncat jeleu de moşmoane făcut în casă.

— Dar de ce să nu se ducă Anny? Am întrebat-o cu răceală.

— Cârpeşte ceva şi nu vreau s-o deranjez.

Ne-am privit tăcuţi.

— Foarte bine, am zis, ridicându-mă. Dar dacă duc tâmpenia asta, să ştii că o las la uşă. Ai înţeles?

Sora mea m-a privit miratã:

— Desigur, cine ţi-a spus să faci altfel?

Caroline avea totdeauna ultimul cuvânt.

— Dacă întâmplător îl vezi pe domnul Poirot, a adăugat ea pe când deschideam uşa din faţă, poţi să-i spui despre ghete.

Era o lovitură foarte subtilă. Şi eu ardeam de nerăbdare să dezleg misterul în legătură cu ghetele. Când bătrâna cu boneta bretonă mi-a deschis uşa, m-am trezit întrebând cu totul automat dacă domnul Poirot era acasă.

Poirot s-a grăbit să mă întâmpine, părând bucuros că mă vede.

— Luaţi loc, bunul meu prieten, a zis el. Unde vreţi să staţi? În fotoliu sau pe scaun? În cameră nu-i prea cald, nu-i aşa?

Mie, mi se părea înăbuşitor, dar nu i-am spus. Ferestrele era închise şi în cămin ardea un foc viu.

— Englezii au o manie pentru aerul proaspăt, a spus Poirot. Aer găseşti pretutindeni în afara casei, de ce să-l laşi să intre şi înăuntru? Dar să nu discutăm astfel de banalităţi. Vreţi să-mi spuneţi ceva, nu-i aşa?

— Două lucruri, am răspuns eu. Primul, acesta. E de la sora mea. Şi i-am dat borcanul cu jeleu de moşmoane.

— E foarte drăguţ din partea domnişoarei Caroline. Şi-a amintit de promisiune. Şi al doilea lucru?

— O anumită informaţie.

Şi i-am relatat convorbirea cu doamna Ackroyd, pe care a ascultat-o cu interes fără sa pară că-i dă o atenţie prea mare.

— Asta clarifică situaţia, a murmurat el, gânditor. Mărturisirea ei, are o anumită valoare, întrucât confirmă declaraţiile menajeriei. Doamna Russell a spus, după cum vă amintiţi, că a găsit capacul vitrinei de argint deschis şi că l-a închis, trecând pe lângă el.

— Dar declaraţia că s-a dus în salon cu intenţia de a vedea dacă florile erau proaspete?

— A! N-am prea luat-o niciodată în seamă, nu-i aşa, prietene? A fost explicaţia grăbită a unei femei care simţea nevoia presantă să-şi justifice prezenţa acolo – care prezenţă, în treacăt fie zis, nu v-aţi fi gândit probabil niciodată s-o priviţi ca anormală. Acceptam ca foarte plauzibilă ideea că starea ei de agitaţie fusese provocată de închiderea vitrinei, dar acum cred că trebuie să căutăm altă cauză.

— Da. Cu cine se dusese să se întâlnească? Şi în ce scop?

— Credeţi că s-a întâlnit cu cineva?

— Da.

Poirot a afirmat din cap.

— Şi eu cred, a murmurat dânsul, gânditor.

A urmat o pauză.

— Apropo, am zis eu. Am de la sora mea un mesaj pentru dumneavoastră. Ghetele lui Ralph Paton erau negre, nu maro.

În timp ce-i transmiteam mesajul, i-am urmărit expresia feţei cu foarte mare atenţie şi mi s-a părut că observ în ochii lui o urmă de tulburare. Cumva mă înşelasem, fiindcă dispăruse aproape o dată cu apariţia ei.

— Este sigură că nu sunt maro?
— Absolut sigură.
— A! A zis Poirot cu părere de rău. Păcat.
Părea într-adevăr foarte dezamăgit.
Nu mi-a mai dat alte lămuriri şi a schimbat imediat vorba.
— Aş fi indiscret dacă v-aş întreba ce aţi mai vorbit cu domnişoara Russell, când a venit la dumneavoastră pentru consultaţie, vineri dimineaţa, lăsând bineînţeles de o parte detaliile de ordin medical?
— Deloc, i-am răspuns. După consultaţie, am vorbit câteva minute despre otrăvuri şi despre uşurinţa sau greutatea de a le recunoaşte, precum şi despre stupefiante şi cei care le iau.
— În special despre cocaină?
— Dar de unde ştiţi? Am întrebat cu uimire.
În loc de răspuns, omuleţul s-a ridicat, s-a dus în partea cealaltă a camerei, la un teanc de ziare, a luat un exemplar din „Daily Budget” cu data de vineri 16 septembrie şi mi-a arătat un articol despre contrabanda de cocaină. Era un articol tare, scris evident cu scopul de a face senzaţie.
— Iată ce i-a trezit interesul pentru cocaină, bunul meu prieten, a zis el.
I-aş mai fi pus câteva întrebări, fiindcă nu înţelegeam prea bine la ce anume se gândea, însă în clipa aceea s-a deschis uşa şi a fost anunţat Geoffrey Raymond.
Acesta a intrat, voios şi jovial ca totdeauna, salutându-ne:
— Ce mai faci, doctore? Domnule Poirot, vin pentru a doua oară aici în dimineaţa aceasta. Eram nerăbdător să vă vorbesc.
— Poate că ar fi mai bine să plec, am zis eu, cam stânjenit.
— Înnici un caz din cauza mea, doctore. Iată ce vreau să spun, a continuat el, aşezându-se, la invitaţia lui Poirot. Trebuie să fac o mărturisire.
— En vérité? A exclamat Poirot cu o curiozitate amabilă.
— O, n-are prea mare importanţă. Dar, începând de ieri după-amiază mă mustră conştiinţa. Ne-aţi învinuit pe toţi că

ascundem ceva. Domnule Poirot, mă recunosc vinovat; am ascuns ceva.

— Şi ce anume?

— După cum v-am spus, ceva fără importanţă. Eram plin de datorii, şi legatul acesta a venit la timp. Cele cinci sute de lire mă pun din nou pe picioare, mai rămânându-mi şi o mică diferenţă.

A zâmbit, privindu-ne pe amândoi cu sinceritatea lui îndatoritoare, care-l făcea atât de simpatic.

— Mă înţelegeţi? Din cauza acelui poliţist bănuitor, n-am îndrăznit să recunosc că duc lipsă de bani, temându-mă să nu fac o impresie proastă. Dar am fost un adevărat naiv, deoarece m-am aflat cu Blunt în camera de biliard începând de la ora zece fără un sfert, aşa că aveam un alibi de necontestat, şi teama mea era nejustificată. Cu toate acestea, când aţi vorbit despre tendinţa oamenilor de a ascunde unele lucruri, m-a mustrat conştiinţa, şi m-am hotărât să mărturisesc totul.

S-a ridicat de pe scaun zâmbind.

— Sunteţi un tânăr foarte înţelept, a zis Poirot, aprobând din cap.

Vedeţi, când presupun că un om îmi ascunde ceva, bănuiesc că ceea ce ascunde e grav. Aţi făcut foarte bine.

— Mă bucur că sunt în afară de orice bănuială, a spus Raymond, râzând. Acum trebuie să plec.

— Ca să vedeţi, am zis eu, când uşa s-a închis după tânărul secretar.

— Da, a încuviinţat Poirot, e ceva fără importanţă, dar dacă n-ar fi fost în sala de biliard – cine ştie? La urma urmei, s-au comis destule, crime pentru mai puţin de cinci sute de lire. Totul depinde doar de suma care poate distruge pe cineva. O chestiune relativă, nu-i aşa? Oare v-aţi gândit, bunul meu prieten, că multe persoane din casa aceea trag foloase de pe urma morţii lui Ackroyd? Doamna Ackroyd, domnişoara Flora, tânărul domn Raymond,

menajera, domnişoara Russell. De fapt, un singur om nu se alege cu nimic, maiorul Blunt.

A rostit numele maiorului cu un ton atât de ciudat, încât l-am privit mirat.

— Nu vă înţeleg, am zis eu.

— Două din persoanele învinuite că ascund ceva au făcut mărturisiri.

— Credeţi că maiorul Blunt are şi el ceva de ascuns?

— În privinţa asta, a remarcat Poirot, cu o oarecare nepăsare, nu se zice că englezii tăinuiesc doar un singur lucru – iubirea lor? Şi pot spune că maiorul Blunt nu se pricepe s-o tăinuiască.

— Mă întreb uneori dacă nu cumva am tras concluzii pripite în legătură cu un punct.

— Care anume?

— Am presupus că cel ce a şantajat-o pe doamna Ferrars este în mod necesar şi ucigaşul lui Ackroyd. Nu cumva am greşit?

Poirot a aprobat energic din cap.

— Foarte bine! Într-adevăr, foarte bine! Mă gândeam chiar că ideea aceasta ar putea să vă treacă prin minte. Fără îndoială, ar fi posibil. Dar trebuie să ne amintim că scrisoarea a dispărut. Dar, după opinia dumneavoastră, asta nu ar fi în mod absolut un indiciu că ucigaşul a luato. Când aţi găsit cadavrul, poate că Parker a sustras scrisoarea fără să-l vedeţi.

— Parker?

— Da, el. Mă întorc la Parker – nu pentru că ar fi asasinul lui Ackroyd – nu, el n-a comis crima; dar cine ar putea mai bine decât el să fie ticălosul acela misterios care a terorizat-o pe doamna Ferrars? Poate că a fost informat despre cauza morţii domnului Ferrars de unul din oamenii de serviciu de la King's Paddock. În orice caz, e de presupus că el putea afla asta mai uşor decât un musafir trecător, cum e, de pildă, Blunt.

— Parker ar fi putut lua scrisoarea, am admis eu, fiindcă mi-am dat seama doar mai târziu că dispăruse.

— Cât de târziu? După ce Blunt şi Raymond au intrat în cameră, sau înainte de venirea lor?

— Nu-mi amintesc bine, am zis eu încet. Cred că înainte, ba nu, după aceea. Da, acum sunt aproape sigur că după intrarea lor.

— Asta face ca bănuielile să se extindă asupra a trei persoane, a urmat Poirot, gânditor. Da, Parker pare să fi luat scrisoarea. Aş vrea să fac o mică experienţă cu Parker. Ce-ar fi, prietene, dacă m-aţi însoţi la Fernly?

Am primit propunerea şi am plecat imediat. Poirot a cerut s-o vadă pe domnişoara Ackroyd şi aceasta a venit numaidecât.

— Mademoiselle Flora, i s-a adresat Poirot, trebuie să vă mărturisesc un mic secret. Nu sunt prea sigur de nevinovăţia lui Parker. Vă rog să mă ajutaţi să facem o mică experienţă. Aş vrea să reconstitui câteva din acţiunile sale din noaptea aceea. Dar să ne gândim cum să-i explicăm – ah, da! Am găsit. Vreau să mă conving dacă o voce din micul vestibul se aude pe terasă. Acum, vă rog să-l sunaţi pe Parker.

Am sunat, şi majordomul a apărut grav ca întotdeauna.

— Aţi sunat, domnule?

— Da, bunul meu Parker. Vreau să fac o mică experienţă. L-am rugat pe maiorul Blunt să stea pe terasă, lângă fereastra biroului. Aş vrea să ştiu dacă vocile domnişoarei Ackroyd şi a dumitale, din vestibul, din seara crimei, au putut fi auzite de acolo. Am de gând să reconstitui această mică scenă! Vrei să vii cu tava pe care o aveai atunci?

Parker a dispărut, şi noi ne-am dus în vestibulul de la intrarea în birou. După o clipă, am auzit un clinchet în hol, şi Parker a apărut în pragul uşii, cu tava pe care se afla un sifon, o carafă cu whisky şi două pahare.

— O clipă, strigă Poirot, ridicând mâna şi făcând impresia că e foarte agitat. Totul trebuie să se petreacă întocmai ca

atunci. Asta e o mică metodă de-a mea.

— Este o metodă străină, sir, a zis Parker. Se numeşte reconstituirea crimei, nu-i aşa?

Aştepta foarte liniştit şi politicos ordinele lui Poirot.

— Ah! Aşadar cunoşti, chestiunile astea, bunul meu Parker! A exclamat Poirot. Ai citit cărţi de genul ăsta. Acum să fim cât mai exacţi cu putinţă. Dumneata veneai, deci, din holul mare – aşa, acum, mademoiselle era – unde?

— Aici, a zis Flora, luându-şi locul în micul vestibul.

— Exact, sir, a întărit Parker.

— Tocmai închisesem uşa, a continuat Flora.

— Da, domnişoară, a confirmat Parker. Eraţi cu mâna încă pe clanţă, ca acum.

— Atunci allez, a ordonat Poirot. Jucaţi mica comedie.

Flora a rămas cu mâna pe clanţă iar Parker s-a întors în hol, apoi s-a apropiat, cu tava, îndreptându-se spre birou.

Lângă uşă s-a oprit. Flora a zis:

— Oh! Parker, domnul Ackroyd doreşte să nu mai fie deranjat în noaptea aceasta. Este exact? A întrebat ea foarte încet.

— Da, după câte-mi amintesc, domnişoară Flora, dar cred că aţi folosit cuvântul seară, nu noapte. Apoi a ridicat vocea, aproape teatral, zicând: Am înţeles, domnişoară. Trebuie să închid ca de obicei?

— Da, te rog.

Parker a ieşit din încăpere, urmat de Flora, care a pornit în sus, pe scara principală.

— E bine? A întrebat ea peste umăr.

— Admirabil, a declarat micul detectiv, frecându-şi mâinile. Apropo, Parker, eşti sigur că erau două pahare pe tavă în seara aceea? Pentru cine era al doilea?

— Totdeauna aduc două pahare, domnule. Mai doriţi ceva?

— Nimic. Mulţumesc.

Majordomul s-a retras foarte demn.

Poirot a rămas nemişcat şi încruntat în mijlocul holului. Flora a coborât şi a venit lângă noi.

— A reuşit experienţa? A întrebat ea. Nu înţeleg prea bine ce vreţi.

Poirot a zâmbit, privind-o cu admiraţie.

— Nu e nevoie să înţelegeţi, a zis el. Dar vă rog să-mi spuneţi – erau într-adevăr două pahare pe tava lui Parker în noaptea aceea?

Flora s-a încruntat o clipă, gândindu-se.

— Nu-mi amintesc deloc. Cred că erau. Acesta. Acesta a fost scopul experienţei dumneavoastră?

Poirot i-a luat mâna şi i-a mângâiat-o:

— Mulţumiţi-vă cu această explicaţie. Totdeauna am vrut să ştiu dacă oamenii spun adevărul.

— Şi Parker a spus adevărul?

— Cred că da, a răspuns Poirot, pe gânduri.

Câteva clipe mai târziu, ne îndreptam spre sat.

— Ce aţi urmărit cu întrebarea aceea referitoare la pahare? L-am iscodit eu, curios.

El a dat din umeri:

— Trebuia să spun ceva. E o întrebare ca oricare alta.

L-am privit cercetător.

— În orice caz, prietene, a zis el, mai serios, acum ştiu ce doream să aflu. S-o lăsăm baltă!

XVI. O seară de Mah Jong.

În seara aceea am făcut o mică partidă de Mah Jong. Acest joc distractiv, simplu, este foarte răspândit la King's Abbot. Oaspeţii sosesc după cină cu galoşi şi fulgarine. Sunt trataţi cu cafea, iar după aceea, cu sandviciuri, prăjituri şi ceai.

Invitaţii noştri au fost domnişoara Gannett şi colonelul Carter, care locuieşte lângă biserică. La reuniunile de felul acesta bârfa se împleteşte uneori cu desfăşurarea jocului. Noi obişnuiam altădată să jucăm bridge – bridge cu o conversaţie din cele mai plictisitoare. Am găsit că Mah Jong-ul este mult mai liniştit. Nu presupune discuţii enervante privitoare la motivul pentru care partenerul nu a jucat o anumită carte şi, cu toate că ne spunem deschis unele lucruri, nu o facem cu înverşunare.

— E foarte frig în seara asta, Sheppard, a vorbit colonelul Carter, stând cu spatele la foc. Caroline o luase pe domnişoara Gannett în camera ei şi o ajuta să-şi scoată numeroasele sale şaluri. Asta-mi aminteşte de trecătorile din Afganistan.

— Într-adevăr? Am zis eu, politicos.

— Crima aceasta împotriva sărmanului Ackroyd e foarte misterioasă, a continuat colonelul, acceptând o ceaşcă de cafea. Vreau să spun că are multe dedesubturi. Să rămână între noi, Sheppard, dar am auzit pronunţându-se cuvântul şantaj!

Colonelul mi-a aruncat o privire care voia să spună: „Vorbim ca între oameni de lume”.

— Fără-ndoială că la mijloc e o femeie, şi-a dat el cu părerea. Credemă, e vorba de o femeie.

În clipa aceea au intrat Caroline şi domnişoara Gannett. În timp ce sora mea aducea cutia de Mah Jong şi deşerta pietrele pe masă, domnişoara Gannett sorbea cafeaua.

— Amestecaţi pietrele, a zis colonelul, cu un ton glumeţ. Exact aşa spuneam la clubul din Şanghai: amestecaţi pietrele.

Atât eu cât şi Caroline eram convinşi că acesta nu făcuse niciodată parte dintr-un club din Şanghai. Ba mai mult, nici nu trecuse vreodată mai spre răsărit de frontiera Indiei, unde făcuse afaceri cu conserve de carne, de gem de prune şi de mere, în timpul primului război mondial. Dar colonelul e tare milităros şi micile manii ale oamenilor sunt foarte respectate la King's Abbot.

— Începem? A întrebat Caroline.

Ne-am aşezat în jurul mesei. Timp de cinci minute, s-a aşternut o tăcere desăvârşită, din cauză că, în taină, ne străduiam fiecare din răsputeri să aranjăm pietrele înaintea celorlalţi.

— Începe tu, James, a zis Caroline în cele din urmă. Tu eşti „vântul de răsărit”.

Am pus jos o piatră. Un tur sau două au trecut, întrerupte numai de formulele monotone: „trei bambuşi”, „două cercuri”, „pung” şi foarte adesea, de cuvântul „pardon”, rostit de domnişoara Gannett, din cauza obiceiului ei de a lua prea repede pietre la care nu avea dreptul.

— Am văzut-o pe Flora Ackroyd azi-dimineaţă, a zis domnişoara Gannett. „Pung” – nu – „pardon”, am făcut o greşeală.

— Patru cercuri”, a anunţat Caroline. Unde ai văzut-o?

— Ea nu m-a zărit, a spus domnişoara Gannett cu tonul acela insinuant caracteristic micilor sate.

— Ah! A îngânat Caroline, curioasă, „Cio”.

— Cred, a zis domnişoara Gannett, făcând o digresiune, că ar trebui să se pronunţe „ceu” nu „cio”.

— Prostii! A exclamat sora mea, eu am spus întotdeauna „cio”.

— La clubul din Şanghai, a intervenit colonelul Carter, se zicea „cio”.

Domnişoara Gannett a tăcut, copleşită.

— Ce spuneai despre Flora Ackroyd? A întrebat Caroline după câteva clipe consacrate jocului. Era cu cineva?

— Cam aşa ceva, a răspuns aceasta.

Privirile celor două femei, s-au întâlnit, părând că schimbă informaţii între ele.

— Într-adevăr? A zis Caroline, interesată. Păi nu mă, surprinde câtuşi de puţin.

— Aşteptăm să jucaţi domnişoară Caroline, a intervenit colonelul. Acesta lua uneori poza bărbatului serios, preocupat numai de joc, indiferent la bârfe. Dar nu putea înşela pe nimeni.

— Dacă vreţi să ştiţi părerea mea, a zis domnişoara Gannett (Ce-ai jucat, dragă, un „bambus”? Oh, nu! Abia acum văd că era un „cerc”). După cum vă spuneam, cred că Flora este neînchipuit de norocoasă. A avut un noroc extraordinar.

— Cum aşa, domnişoară Gannett? A întrebat colonelul. Voi lua acest „dragon verde”. Pentru ce găsiţi că domnişoara Flora a fost foarte norocoasă? Eu găsesc că e o fată pur şi simplu încântătoare.

— E drept că nu cunosc multe lucruri în legătură cu crima, a zis domnişoara Gannett cu aerul unei persoane care ştie tot ce se poate şti, dar pot să afirm un lucru. Prima întrebare care se pune este următoarea: „Cine a văzut ultima dată victima în viaţă? „Şi persoana respectivă este totdeauna bănuită. În cazul acesta, Flora Ackroyd l-a văzut ultima pe unchiul ei în viaţă, ceea ce ar fi putut fi un lucru foarte neplăcut pentru ea, într-adevăr foarte neplăcut. Asta e părerea mea şi pot spune cu toată convingerea că Ralph Paton stă ascuns ca să îndepărteze bănuielile de la ea.

— Vă rog, am protestat eu cu îngăduinţă, doar nu vreţi să sugeraţi că o tânără ca Flora Ackroyd ar fi în stare să-şi înjunghie unchiul cu sânge rece?

— Ştiu eu? A zis domnişoara Gannett. Tocmai am citit o carte de la bibliotecă despre lumea interlopă a Parisului, şi acolo scrie să ucigaşele cele mai sălbatice sunt fete cu chip de înger.

— Dar asta e în Franţa, a obiectat Caroline imediat.

— Se-nţelege, a încuviinţat colonelul. Ascultaţi, o să vă spun o poveste; foarte ciudată, care făcea ocolul bazarelor din India.

Povestea lui era interminabilă şi foarte puţin interesantă. Un eveniment petrecut în India cu mulţi ani în urmă nu se putea compara cu un fapt întâmplat la King's Abbot cu două zile mai înainte.

Din fericire, Caroline a întrerupt povestea colonelului, declarând Mah Jong. După senzaţia de uşoară jenă, prilejuită totdeauna de corectările pe care le aduc eu calculelor aritmetice greşite ale Carolinei, am început un joc nou.

— Vântul de răsărit” pasează, a anunţat Caroline. Am o idee cu totul proprie despre Ralph Paton. 'Trei caractere”.

Dar o păstrez pentru mine.
— Într-adevar? S-a mirat domnişoara Gannett. 'Cio” – vreau să zic „pung”.
— Da, a răspuns sora mea, hotărâtă.
— S-a verificat chestiunea cu ghetele? A întrebat domnişoara Gannett. Erau negre, nu-i aşa?
— Întocmai, a răspuns Caroline.
— Şi ce crezi, care-i rostul acestei precizări?
Sora mea şi-a strâns buzele şi a clătinat din cap, cu aerul că ştie totul în privinţa asta.
— Pung”, a răşpuns domnişoara Gannett. Nu, „pardon”. Presupun că, deoarece doctorul este intim cu domnul Poirot, ştie toate secretele, nu?
— Câtuşi de puţin, am obiectat eu.
— James e prea modest, a sărit Caroline. Ala, un „kong” ascuns!
Colonelul a scos un şuierat şi conversaţia a încetat o clipă.
— Dumneavoastră aveţi un „wind”, a zis el. Şi aţi primit de două ori „pung”. Trebuie să fim atenţi, domnişoara Caroline e pe punctul de a da lovitura.
Am jucat câteva clipe fără să mai vorbim ceva interesant.
— Dar acest domn Poirot, a întrebat la un moment dat colonelul, este într-adevăr un detectiv atât de renumit?
— Cel mai mare din câţi au existat în lume, a spus sora mea, cu gravitate. S-a stabilit incognito aici, tocmai ca să scape de publicitatea ce se face în jurul numelui său.
— Cio”, a anunţat domnişoara Gannett. Cu totul extraordinar pentru micul nostru sat, sunt sigură. Apropo, Clara – fata mea din casă – după cum ştiţi, este bună prietenă cu Elsie, servitoarea de la Fernly şi ce credeţi că i-a spus Elsie? Că s-au furat mulţi bani, şi părerea ei, vreau să zic a lui Elsie, este că servitoarea principală, Ursula Bourne, nu e străină de furt. Ea pleacă la sfârşitul lunii şi noaptea tot plânge. Dacă vreţi să ştiţi părerea mea, e foarte probabil ca fata asta să aibă legături cu vreo bandă. A fost totdeauna o fată ciudată – nu s-a împrietenit cuniciuna din

colegele ei de aici. Iese în zilele sale libere mereu singură – ceea ce e foarte nefiresc şi chiar foarte suspect. Am invitat-o o dată la una din „seratele amicale ale tinerelor”, dar a refuzat, şi atunci i-am pus câteva întrebări în legătură cu căminul şi familia sa – diferite amănunte, şi mă văd silită să mărturisesc că felul ei de a răspunde a fost neînchipuit de obraznic. Aparent, foarte respectuoasă, dar mi-a retezat-o extrem de tăios.

Domnişoara Gannett a făcut o pauză, ca să mai răsufle, şi colonelul, pe care nu-l interesau deloc amănuntele în legătură cu servitoarea, a prins prilejul şi ne-a informat că la clubul din Şanghai jocul rapid era un obicei sfânt.

Ca urmare, un tur s-a jucat foarte repede.

— Domnişoara Russell, a spus Caroline, a venit aici vineri dimineaţă, pretextând că vrea s-o consulte James. Eu cred că voia să afle unde ţinem otrăvurile. „Cinci caractere.”

— Cio”, a zis domnişoara Gannett. Ce idee ciudată! Mă întreb dacă asta e realitatea.

— Apropo de otrăvuri, a intervenit colonelul. Ei, ce? N-am jucat? O! „Opt bambuşi”.

— Mah Jong! A anunţat domnişoara Gannett.

Caroline a părut foarte contrariată.

— Un dragon roşu”, a suspinat ea cu părere de rău, şi aş fi avut trei duble.

— Cât despre mine, am avut „doi dragoni roşii” de la început.

— Ca totdeauna, James, a sărit Caroline, mustrătoare, n-ai habar de spiritul jocului.

Eu fusesem convins că jucasem destul de bine. Dacă ar fi câştigat sora mea, declarând Mah Jong, ar fi trebuit să plătesc o sumă mare. Mah Jong-ul domnişoarei Gannett era de cea mai modestă categorie, ceea ce Caroline n-a uitat să precizeze.

„Vântul de răsărit” s-a terminat şi am început un nou joc, fără să scoatem o vorbă.

— Voiam să vă spun. A început Caroline.

— Ce anume? A întrebat-o domnişoara Gannett, încurajând-o.

— Părerea mea despre Ralph Paton.

— Da, dragă, a îndemnat-o domnişoara Gannett. „Cio”.

— Este un semn de slăbiciune să declari „cio” atât de curând, a sărit sora mea, cu voce aspră. Trebuie să încerci un joc mai mare.

— Ştiu, a spus domnişoara Gannett. Vorbeai. Despre Ralph Paton, nu-i aşa?

— Da. Cred că ştiu locul unde se află.

Toţi am încetat jocul, privind-o fix.

— Foarte interesant, domnişoară Caroline, a exclamat colonelul Carter. E părerea dumneavoastră personală?

— Nu întru totul. Vă voi lămuri. Cunoaşteţi harta aceea mare a districtului ce se află în holul nostru, nu?

Toţi am răspuns afirmativ.

— Când domnul Poirot a plecat ieri de aici, s-a oprit, a privit-o şi a făcut câteva observaţii. De care nu-mi amintesc exact. Ceva despre Cranchester, că ar fi singurul mare oraş din apropierea noastră – ceea ce este adevărat. Dar după ce a plecat, mi-a venit în minte deodată.

— Ce?

— Ce voia să spună, anume că Ralph se află la Cranchester.

În clipa aceea, mi-am răsturnat tabla cu pietre. Caroline m-a dojenit numaidecât pentru neîndemânarea mea, dar se vedea bine că era preocupată de teoria ei.

— Cranchester, domnişoară Caroline? S-a mirat colonelul Carter. Înnici un caz! E atât de aproape!

— Tocmai asta e, a exclamat sora mea, triumfătoare. Acum pare absolut sigur că nu a plecat de aici cu trenul. Trebuie să se fi dus pe jos la Cranchester. Şi cred că mai e încă acolo. Nu i-ar trece nimănui prin minte că se află atât de aproape.

Eu am făcut câteva obiecţiuni, dar când Caroline îşi bagă o idee în cap, nimic nu mai poate să i-o scoată.

— Şi crezi că domnul Poirot e de aceeaşi părere? A întrebat domnişoara Gannett, gânditoare. E o coincidenţă curioasă, dar când am ieşit în după-amiaza aceasta la plimbare pe drumul spre Crachester, l-am văzut venind dintr-acolo cu o maşină.

Ne-am privit toţi unul pe altul.

— Ah! A zis deodată domnişoara Gannett, sunt Mah Jong de mult şi nu mi-am dat seama.

Intervenţia aceasta a abătut atenţia Carolinei de la presupunerile ei fanteziste. Ea i-a precizat domnişoarei Gannett că o donă completă, constând din suite amestecate şi prea multe „cio”, nu te îndreptăţeşte să declari Mah Jong. Domnişoara Gannett ascultă nepăsătoare şi colonelul a început să adune numerele de pe pietrele ei.

— Da, dragă, ştiu ce vrei să spui, a obiectat ea. Dar asta depinde de pietrele pe care le ai de la început, nu-i aşa?

— Niciodată nu vei face partide frumoase, dacă nu vei avea ambiţia să le realizezi, a insistat Caroline.

— Ce vrei, în definitiv fiecare joacă în felul său, a zis domnişoara Gannett, privind punctajele. La urma urmei, până acum am cele mai multe puncte.

Sora mea, care avea foarte puţine puncte, a tăcut.

„Vântul de răsărit” s-a terminat şi am început un nou joc. Anny a adus ceştile cu ceai. Caroline şi domnişoara Gannett era enervate, aşa cum se întâmpla adesea la aceste mici reuniuni.

— Numai de-ai juca ceva mai repede, draga mea, a mormăit Caroline, în timp ce domnişoara Gannett şovăia, neştiind ce piatră să dea jos. Chinezii joacă aşa de repede, că sunetul pietrelor puse jos pare a fi provocat de ciocul păsărelelor.

Timp de câteva minute am jucat în felul chinezilor.

— N-ai contribuit prea mult la informarea noastră, Sheppard, m-a mustrat colonelul Carter, afectuos. Eşti un om ascuns, lucrezi mână în mână cu marele detectiv şi n-ai

făcut nici măcar o aluzie în legătură cu felul în care se desfăşoară cercetările.

— James e mai altfel decât ceilalţi. Nu se poate hotărî să difuzeze nici cea mai mică informaţie, a zis sora mea, privindu-mă cu o oarecare nemulţumire.

— Vă asigur că nu ştiu nimic. Poirot îşi păstrează părerile sale pentru sine.

— Un om înţelept, a murmurat colonelul, chicotind. Nu se destăinuie altora. Sunt minunaţi detectivii ăştia şi aş paria că sunt în stare de orice fel de combinaţie.

— Pung", a anunţat domnişoara Gannett cu un ton calm şi triumfător. Şi Mah Jong.

Acum, atmosfera era mai încordată. Iritarea pricinuită de al treilea Mah Jong realizat de domnişoara Gannett a îndemnat-o pe Caroline să zică, în timp ce ne aranjam din nou pietrele:

— Eşti prea agasant, James, stai aici ca un sfinx şi nu spui nimic!

— Dar, draga mea, am protestat eu, nu am nimic de spus, acesta este adevărul în legătură cu subiectul la care faceţi aluzie.

— Prostii, m-a repezit Caroline, în timp ce-şi aranja pietrele. Tu ştii ceva interesant.

Nu am răspuns imediat. Eram copleşit şi uimit. Citisem că la acest joc există posibilitatea numită „câştigul perfect", când ieşi Mah Jong chiar de la prima donă. Niciodată nu sperasem să câştig în felul acesta.

Am pus pietrele pe masă cu un sentiment de triumf abia stăpânit, zicând:

— Cum se spune la clubul din Şanghai, „Tin-ho", adică câştigul perfect!

Ochii colonelului aproape că au ieşit din orbite.

— Pe viaţa mea! A exclamat el. E extraordinar! N-am mai văzut niciodată aşa ceva până acum!

Atunci, aţâţat de ironiile muşcătoare ale Carolinei şi oarecum neprevăzător din cauza succesului meu, am zis:

— Un fapt interesant vreţi? Ce părere aveţi despre o verighetă de aur, pe partea ei dinăuntru cu o dată şi o inscripţie: de la R.?

Nu vă mai spun scena care a urmat. Am fost silit să povestesc exact unde a fost găsită verigheta şi a trebuit să repet şi data gravată pe ea.

— Treisprezece martie, a murmurat Caroline. Acum şase luni. Ah!

Din sugestiile încurcate şi presupunerile emoţionante care s-au emis s-au desprins trei ipoteze:

1. Aceea a colonelului Carter: Ralph era căsătorit în secret cu Flora. Ipoteza cea dintâi şi cea mai simplă.

2. Aceea a domnişoarei Gannett: Roger Ackroyd fusese căsătorit în taină cu doamna Ferrars.

3. Aceea a surorii mele: Roger Ackroyd se căsătorise cu menajera. Lui, domnişoara Russell.

O a patra şi ultima ipoteză, de mai târziu, a Carolinei, pe când ne duceam să ne culcăm:

— Ţine minte vorbele mele, a zis zis ea deodată, n-aş fi deloc surprinsă dacă aş afla că Geoffrey Raymond şi Flora sunt căsătoriţi.

— Atunci inscripţia ar fi de la G., nu de la R., am obiectat eu.

— Asta nu-i o dovadă. Uneori, fetele vorbesc cu bărbaţii, folosind numele de familie. Şi apoi, ai auzit astă-seară părerea domnişoarei Gannett despre escapadele Florei.

În realitate, n-o auzisem pe domnişoara Gannett spunând ceva în,sensul acesta, dar am respectat iscusinţa Carolinei de a face insinuări.

— Însă la Hector Blunt te-ai gândit? Am sugerat eu. Dacă este cineva.

— Absurdităţi! A exclamat Caroline. M-aş încumeta să-ţi spun că o admiră – că poate s-a îndrăgostit de ea, însă nu cred că o fată ar fi capabilă să iubească un bărbat de vârstă cu tatăl ei, când în preajmă se află un secretar chipeş. S-ar putea să-l încurajeze pe maiorul Blunt, folosindu-l ca

paravan. Fetele sunt foarte abile. Însă un singur lucru vreau să-ţi spun, James Sheppard, Florei Ackroyd nu-i pasă câtuşi de puţin de Ralph Paton şi nu i-a păsat niciodată. Ţine asta minte de la mine.

Am ascultat-o cu bunăvoinţă.

XVII. Parker.

Mi-am dat seama în dimineaţa următoare că din cauza entuziasmului meu, pricinuit de „Tin-ho”, sau cum i se spune, câştigul perfect, fusesem destul de indiscret. E drept că Poirot nu-mi pusese în vedere să nu vorbesc despre descoperirea verighetei. Pe de altă parte, însă, el nu amintise nimic de ea când ne aflam la Fernly şi, după câte ştiam, eu eram singurul om la curent cu găsirea ei. Mă simţeam foarte vinovat. Probabil că zvonul se răspândea acum prin King's Abbot cu iuţeala fulgerului şi mă aşteptam în orice clipă la reproşuri aspre din partea lui Poirot…

Dubla înmormântare, a doamnei Ferrars şi a lui Roger Ackroyd, fusese fixată pentru ora unsprezece. A fost o ceremonie tristă şi impresionantă, la care au participat toate persoanele de la Fernly.

După terminarea ei, Poirot, care venise şi el, m-a luat de braţ şi m-a invitat să-l însoţesc acasă, la The Larches. Părea foarte grav şi mă temeam că auzise de indiscreţia mea din seara trecută. Dar mi-am dat numaidecât seama că-l preocupau cu totul alte gânduri.

— Vedeţi, a zis el, trebuie să acţionăm. Şi mi-am pus în gând să anchetez un martor cu ajutorul dumneavoastră. Îl vom interoga aici şi-l vom înspăimânta atât de tare, încât vom descoperi tot adevărul.

— Despre ce martor este vorba? Am întrebat eu, uluit.

— De Parker! I-am spus să vină la mine acasă în dimineaţa asta, la douăsprezece. Probabil că acum ne aşteaptă.

— Şi ce bănuiţi? Am zis eu, riscând întrebarea şi privindu-l pieziş.

— Ştiu numai că nu sunt mulţumit.

— Credeţi că el a şantajat-o pe doamna Ferrars?

— El, ori altul.
— Cine? Am întrebat eu, după ce am aşteptat câteva clipe.
— Bunul meu prieten, vă voi divulga numai atât: sper că a fost el.
Atitudinea lui gravă şi ceva nedefinit din toată comportarea sa m-a făcut să nu mai scot o vorbă. Când am sosit la The Larchers, am fost anunţaţi că Parker se şi afla acolo şi aştepta înapoierea noastră. Am intrat în cameră şi majordomul s-a ridicat respectuos în picioare.
— Bună dimineaţa, Parker, l-a salutat Poirot plin de amabilitate. Numai o clipă, te rog.
Şi-a scos pardesiul şi mănuşile.
— Daţi-mi voie să vă ajut, domnule, a spus Parker, grăbindu-se s-o facă. A aşezat cu grijă obiectele pe un scaun de lângă uşă. Poirot îl privea aprobator.
— Mulţumesc, bunul meu Parker. Vrei să stai jos? Ceea ce am de gând să-ţi spun ar putea să dureze mai mult.
Parker s-a aşezat, înclinând capul pentru a se scuza.
— Acum spune-mi, ce-ţi închipui, pentru ce te-am chemat aici în dimineaţa asta? Ei?
Parker a tuşit:
— Cred, domnule, că vreţi să-mi puneţi câteva întrebări între patru ochi în legătură cu stăpânul meu decedat.
— Précisément, a zis Poirot, încântat. Ai multă rutină în ceea ce priveşte şantajul?
— Sir! Majordomul a sărit în picioare.
— Nu te agita, a spus Poirot, netulburat. Nu juca farsa omului cinstit şi calomniat. Cred că cunoşti toate meandrele şantajului, nu-i aşa?
— Sir, eu. Eu, niciodată n-am fost.
— Insultat în felul acesta, până acum. Atunci de ce, excelentul meu Parker, ai simţit o nevoie atât de mare să tragi cu urechea, ca să auzi ce se vorbea în biroul domnului Ackroyd alaltăseară, după ce ai prins din zbor cuvântul şantaj?
— N-am fost eu. Eu.

— Cine a fost ultimul dumitale stăpân? A întrebat deodată Poirot.

— Ultimul meu stăpân?

— Da, stăpânul dumitale, înainte de a intra în serviciul domnului Ackroyd.

— Maiorul Ellerby, domnule.

Poiort aproape că-i luase vorba din gură.

— Într-adevăr, maiorul Ellerby. Era morfinoman, nu-i aşa? Ai călătorit împreună cu el. Când se afla în Bermude, s-a petrecut ceva neplăcut: a fost ucis un om. Maiorul a fost amestecat în această crimă, dar a ieşit basma curată. Însă dumneata ştiai totul. Cu cât ţi-a cumpărat tăcerea maiorul Ellerby?

Parker s-a holbat la el cu gura căscată. Părea cu totul dezorientat, tremura şi i se fleşcăiseră obrajii.

— După cum vezi, am făcut cercetări, a continuat Poirot amabil. Şi ceea ce ţi-am spus e exact. Preţul şantajului a fost o sumă frumuşică şi maiorul a continuat să te plătească până în clipa morţii sale. Acum aş vrea să aflu despre ultima dumitale ispravă.

Majordomul se uită la el uluit.

— N-ar aveanici un rost să negi, Hercule Poirot ştie totul. Nu-i aşa că ce ţi-am spus despre maiorul Ellerby este exact?

Parker a dat din cap, fără voia sa, în semn de aprobare. Era livid.

— Dar nu m-am atins denici un fir de păr din capul domnului Ackroyd, a gemut el. Jur pe Dumnezeul meu, domnule, că n-am făcut-o. M-am temut mereu că o să se afle ceea ce v-am mărturisit acum, dar vă spun că nu l-am ucis, nu!

Vocea i se ridicase, parcă ţipa.

— Sunt înclinat să te cred, prietene. Fiindcă nu ai nici rezistenţă nervoasă, nici curaj. Dar trebuie să aflu adevărul.

— Vă voi spune tot, domnule, orice doriţi să aflaţi. E drept că am încercat să trag cu urechea în noaptea aceea. Câteva cuvinte mi-au stârnit curiozitatea. Iar domnul Ackroyd nu

voia să fie deranjat şi se închisese cu doctorul în birou. Am declarat poliţiei numai adevărul. Am auzit cuvântul şantaj, domnule, şi.

A făcut o pauză.

— Ai crezut că ai putea să te alegi şi tu cu ceva, a zis Poirot, cu blândeţe.

— Ei bine, da, aşa am crezut. M-am gândit că dacă domnul Ackroyd este şantajat, aş putea să pun şi eu mâna pe o parte din sumele plătite.

Pe chipul lui Poirot a apărut o expresie foarte ciudată. S-a înclinat spre el.

— Ai mai avut înainte de noaptea aceea vreun motiv Să presupui că domnul Ackroyd era şantajat?

— Nu, nicidecum, a fost pentru mine o mare surpriză. Un gentleman cu o comportare atât de perfectă!

— Dar ce ai auzit?

— Nu prea multe, domnule. Aş putea spune că am avut ghinion. În primul rând, trebuia să-mi fac treburile din oficiu. Când m-am furişat, o dată sau de două ori, spre birou, nu m-am ales cu nimic. Prima oară a ieşit doctorul Sheppard şi aproape că m-a prins asupra faptului; a doua oară a trecut pe lângă mine, prin hol, domnul Raymond şi s-a îndreptat spre birou, aşa că nu m-am putut duce şi eu; şi când am apărut cu tava, domnişoara Flora mi-a spus să mă retrag.

Poirot l-a privit scrutător vreme îndelungată, de parcă voia să se convingă de sinceritatea lui. Parker i-a înfruntat deschis privirea.

— Sper că mă credeţi, domnule. M-am temut mereu că poliţia o să răscolească vechiul caz cu maiorul Ellerby şi că bănuielile vor cădea din cauza asta asupra mea.

— Eh bien, a zis detectivul în cele din urmă. Sunt înclinat să te cred. Dar îţi cer ceva – să-mi arăţi contul din bancă. Presupun că ai un astfel de carnet, nu?

— Da, domnule, într-adevăr, îl am chiar asupra mea.

A scos carnetul din buzunar, fără cea mai mică sfială. Poirot a luat carneţelul subţire, cu coperţi verzi, şi a cercetat intrările.

— Aha! Văd că ai cumpărat în anul acesta pentru suma de cinci sute de lire bonuri naţionale de economii?

— Da, domnule, am economisit peste o mie de lire – datorită. Relaţiilor mele cu ultimul meu stăpân, maiorul Ellerby. Şi am câştigat un pariu la cursele de cai de anul acesta. Dacă vă amintiţi, un outsider a câştigat premiul jubileului şi am avut norocul să joc douăzeci de lire pe el.

Poirot i-a înapoiat carnetul.

— Acum, la revedere. Cred că mi-ai spus adevărul. Iar dacă mă înşeli, cu atât mai rău pentru dumneata, prietene.

După ce Parker a ieşit, Poirot şi-a luat din nou pardesiul.

— Plecaţi iar? Am întrebat eu.

— Da, vom face o scurtă vizită excelentului domn Hammond.

— Îl credeţi pe Parker?

— Relatările lui par destul de verosimile. Din vorbele sale se desprinde clar convingerea – afară de cazul că ar fi într-adevăr un foarte bun actor – că domnul Ackroyd a fost victima unui şantaj. Ceea ce înseamnă că habar n-are despre şantajul exercitat asupra doamnei Ferrars.

— Atunci – cine?

— Précisément! Cine? Vizita noastră la domnul Hammond urmăreşte un scop, să-l scoată pe Parker complet din cauză, sau să.

— Ce anume?

— În dimineaţa asta văd că am prostul obicei să las frazele neterminate, s-a scuzat el. Să nu vă supăraţi.

— Apropo, am zis, sfios. Trebuie să vă mărturisesc ceva. Mă tem ca am fost atât de nesocotit încât am lăsat să-mi scape o informaţie în legătură cu inelul acela.

— Ce inel?

— Pe care l-aţi găsit în iazul cu peştii aurii.

— Ah, da! A zâmbit el, îngăduitor.

— Sper că nu v-am deziluzionat? M-am purtat cu o mare uşurinţă.

— Nicidecum, bunul meu prieten, nicidecum. Nu v-am atras înnici un fel atenţia în această privinţă şi aveaţi libertatea să vorbiţi sau nu. Sora dumneavoastră a fost curioasă, nu-i aşa?

— Da, a fost foarte curioasă, şi informaţia mea a părut senzaţională. S-au făcut tot felul de ipoteze.

— Ah! Şi cu toate acestea, lucrurile sunt atât de clare! Adevărata explicaţie sare-n ochi, ce părere aveţi?

— Într-adevăr? Am zis eu, sec.

Poirot a râs.

— Omul înţelept nu se compromite, a observat el. Ce credeţi? Dar iată-ne ajunşi la domnul Hammond.

Avocatul se afla în biroul său şi am fost primiţi imediat. S-a ridicat în picioare şi ne-a salutat în felul său grav şi sigur de sine.

Poirot i-a spus numaidecât motivul vizitei sale.

— Monsieur, vă rog să aveţi bunăvoinţa să-mi daţi câteva informaţii. După câte ştiu, aţi fost şi avocatul doamnei Ferrars din King's Paddock.

În ochii avocatului am surprins o licărire de uimire, înainte ca rezerva sa profesională să i se aştearnă pe chip ca o mască.

— E adevărat. M-am ocupat de toate afacerile sale.

— Foarte bine. Acum, aş vrea să vă rog să-mi spuneţi un anumit lucru, dar nu înainte de a asculta istorisirea pe care v-o va face doctorul Sheppard. Nu aveţi nimic împotrivă, bunul meu prieten, să repetaţi conversaţia pe care aţi purtat-o cu domnul Ackroyd în seara din vinerea trecută?

— Câtuşi de puţin, am răspuns eu şi am început imediat să povestesc ceea ce se petrecuse în seara aceea stranie.

Hammond a ascultat încordat.

— Asta-i totul, am zis eu, când am terminat.

— Şantaj, a murmurat avocatul, gânditor.

— Sunteţi surprins? L-a întrebat Poirot.

Avocatul şi-a scos pince-nez-ul şi l-a şters cu batista.

— Nu, a răspuns el. Nu pot spune că sunt surprins. Am cam bănuit asta de multă vreme.

— În felul acesta ajungem, a explicat Poirot, la informaţia pentru care am venit. Dacă poate cineva să ne comunice sumele plătite, apoi numai dumneavoastră sunteţi acela, monsieur.

— Nu vădnici un motiv să nu vă răspund, a zis Hammond, după câteva clipe. În cursul ultimului an, doamna Ferrars a vândut câteva valori, şi banii realizaţi au fost vărsaţi în contul său, fără a mai fi investiţi din nou. Deoarece avea un venit destul de mare şi ea trăia foarte modest după moartea soţului e sigur că acestor sume li s-a dat o destinaţie specială. Am încercat o dată să aflu de rostul lor şi mi-a răspuns că era obligată să susţină câteva rude sărace ale soţului decedat. Şi, nici vorbă, nu am mai insistat. Până acum îmi închipuisem că banii îi primea vreo femeie, care avusese cine ştie ce pretenţii de la Ashley Ferrars. Nici nu-mi trecuse prin minte că doamna Ferrars însăşi ar fi în cauză.

— Şi suma totală?

— Cred că, adunând diferitele sume, totul se ridică la cel puţin douăzeci de mii de lire sterline.

— Douăzeci de mii de lire sterline! Am exclamat eu, într-un singur an!

— Doamna Ferrars era foarte bogată, constată Poirot, cu glas sec, şi pedeapsa pentru crimă nu e deloc uşoară.

— Vă mai pot da vreo informaţie?A întrebat Hammond.

— Nu, vă mulţumesc, a zis Poirot, ridicându-se. Vă cer mii de scuze că v-am tulburat.

— Câtuşi de puţin, câtuşi de puţin.

— Cuvântul tulburat, am zis eu afară, se foloseşte numai când e vorba de o tulburare mintală.

— Ah! A exclamat Poirot. N-o să vorbesc niciodată perfect englezeşte! O limbă ciudată. Ar fi trebuit să spun „dezordonat”, nu-i aşa?

— Deranjat este cuvântul pe care-l aveaţi în minte.

— Vă mulţumesc, prietene. Dumneavoastră căutaţi totdeauna cu grijă cuvântul care se potriveşte perfect. Eh bien, acum ce rol mai poate juca prietenul nostru Parker? Cu douăzeci de mii de lire, ar mai fi rămas el majordom? Je ne pense pas. S-ar putea, fără-ndoială, să fi depus banii la bancă sub un alt nume, dar sunt gata să cred că a mărturisit adevărul. Chiar dacă e un ticălos, este unul de speţă modestă. Nu e în stare de planuri mari. Nu ne mai rămâne decât o posibilitate, Raymond sau – ei bine – maiorul Blunt.

— Înnici un caz Raymond, am obiectat eu. Deoarece ştim că avea foarte mare nevoie de cinci sute de lire.

— Aşa ne-a spus el.

— În ceea ce-l priveşte pe Hector Blunt.

— Vă voi destăinui ceva în legătură cu bunul maior Blunt, m-a întrerupt Poirot. Eu sunt dator să fac cercetări şi le-am făcut. Eh bien – am descoperit că moştenirea despre care vorbeşte el se ridică la aproape douăzeci de mii de lire... Ce spuneţi despre asta?

Eram atât de uluit, încât nu am putut scoate o vorbă.

— Cu neputinţă! Am exclamat în cele din urmă. O persoană atât de cunoscută ca Hector Blunt!

Poirot a dat din umeri.

— Cine ştie? Cel puţin, el este în stare să-şi facă planuri măreţe. Mărturisesc că-l văd cu greu în postura de şantajist, cu atât mai mult cu cât există o posibilitate la care dumneavoastră nu v-aţi gândit.

— Care?

— Focul, prietene. Poate că după plecarea dumneavoastră chiar Ackroyd a distrus scrisoarea şi plicul albastru.

— E greu de crezut, am murmurat eu. Şi, totuşi, s-ar putea. Dacă şi-a schimbat, cumva, hotărârea.

Tocmai ajunsesem în faţa casei mele şi, sub imboldul momentului, lam invitat pe Poirot să ia prânzul cu noi, cu ce s-o găsi.

Am crezut că sora mea va fi mulţumită, dar e foarte greu să mulţumeşti o femeie. Am aflat că pentru noi avem cotlete – iar personalul de bucătărie mânca tuslama. Însă două cotlete pentru trei persoane. Era într-adevăr o problemă.

Caroline îşi pierde însă arareori cumpătul pentru mai multă vreme. Ia explicat lui Poirot cu o siguranţă magnifică faptul că deşi fratele său, James, o ia peste picior pentru hotărârea ei, ea ţine o aspră dietă vegetariană. A făcut câteva reflecţii de ordin estetic în legătură cu deliciile pe care ţi le procură cotlete de nuci (pe care sunt sigur că nu le-a gustat niciodată) şi s-a mulţumit să mănânce cu poftă legume din Ţara Galilor, făcând numeroase observaţii tăioase cu privire la primejdiile alimentaţiei bazate pe carne.

După aceea, pe când stăteam în faţa căminului, fumând, l-a atacat pe Poirot direct:

— Nu l-aţi găsit încă pe Ralph Paton?

— Dar unde l-aş fi putut găsi, mademoiselle!

— M-am gândit că poate la. Cranchester, a zis Caroline, subliniind cuvintele…

Poirot a privit-o uimit.

— La Cranchester? Dar de ce la Cranchester?

I-am explicat cu oarecare răutate:

— Un membru al numerosului nostru corp de detectivi particulari v-a văzut ieri din întâmplare într-o maşină pe drumul spre Cranchester.

Expresia de uimire de pe faţa lui Poirot a pierit. A râs din toată inima.

— Ah! Ca să vezi! E vorba de o simplă vizită la dentist, c'est tout. Mă durea un dinte. Dar cum am ajuns la stomatolog, mi-au trecut durerile.

Atunci am vrut să mă înapoiez cât mai repede acasă, însă el s-a opus, susţinând că e mai bine să-l scot. Am rezistat. A stăruit, şi până la urmă am făcut ce-a vrut! Oricum, blestematul ăla de dinte nu mă va mai supăra.

Caroline s-a dezumflat ca un balon înţepat cu un ac.

Am început să vorbim despre Ralph Paton.

— Un caracter slab, am susţinut eu, dar nu e vicios.

— Ah! A exclamat Poirot. Dar unde se opreşte slăbiciunea aceasta?

— Exact, a sărit Caroline. Priviţi-l pe James, e un om slab în adevăratul înţeles al cuvântului, dacă n-aş fi eu să am grijă de el!

— Scumpa mea Caroline, am obiectat eu, enervat, nu poţi vorbi fără să faci aluzii jignitoare la adresa cuiva?

— Eşti un om slab, James, a repetat Caroline, fără să se tulbure. Sunt cu opt ani mai mare decât tine – oh! Nu-i nimic dacă aude domnul Poirot.

— N-aş fi crezut niciodată, mademoiselle, a zis Poirot, cu o uşoară înclinare galantă.

— Cu opt ani mai mare şi totdeauna m-am socotit datoare să am grijă de tine. Dacă ai fi avut o proastă educaţie, Dumnezeu ştie ce năzbâtii ai fi făcut până acum.

— M-aş fi căsătorit cu o aventurieră frumoasă, am murmurat eu, uitându-mă în tavan şi trimiţând în sus inele de fum.

— Aventurieră! A pufnit Caroline, cu un rânjet. Dacă e vorba de aventuriere.

Şi-a lăsat fraza neterminată.

— Ce vrei să spui? Am insistat eu curios.

— Nimic, dar aş putea să mă gândesc la una care nu-i prea departe de aici.

Apoi s-a întors deodată spre Poirot.

— James susţine că, după părerea dumneavoastră, crima a fost comisă de o persoană din casă. Daţi-mi voie să vă spun că greşiţi.

— Nu mi-ar face plăcere să greşesc, a zis Poirot. Mon métier, după cum spuneţi dumneavoastră, constă tocmai în a nu greşi.

— Eu cunosc cazul foarte bine, a continuat Caroline, fără să ia în seamă observaţia lui Poirot, de la James şi de la alţii. După părerea mea, dintre persoanele din casă, numai două

au avut posibilitatea de a a comite crima: Ralph Paton şi Flora Ackroyd.

— Draga mea Caroline.

— Te rog, James, să nu mă întrerupi. Ştiu foarte bine ce vorbesc. Parker a întâlnit-o pe Flora afară, la uşă. Nu-i aşa? El nu l-a auzit pe unchiul ei spunându-i noapte bună. Ea ar fi putut foarte bine să-l fi ucis înainte.

— Caroline!

— Nu spun că a făcut-o, James. Spun că ar fi putut s-o facă. Întradevăr, deşi Flora e, ca toate tinerele de astăzi, lipsită de orice respect pentru cei mai vârstnici, fiind convinsă că ştie mai bine decât oricine tot ce se petrece sub soare, nu crednici o clipă că ar fi în stare să ucidă măcar un pui de găină. Asta e! Raymond şi maiorul Blunt au alibiuri. Doamna Ackroyd, de asemenea. Chiar şi femeia aceea, Russell, pare să aibă unul – spre norocul ei. Cine a mai rămas? Numai Ralph şi Flora! Şi orice mi-aţi spune, eu nu cred că Ralph Paton e un ucigaş. Un băiat pe care-l cunosc de când mă ştiu.

Poirot a tăcut o vreme, urmărind rotocoalele de fum care ieşeau din ţigara sa. Când, în cele din urmă, a început să vorbească, vocea lui, care părea că vine de departe, făcea o impresie ciudată. Se deosebea cu totul de timbrul obişnuit al glasului său.

— Să luăm un bărbat – un bărbat foarte obişnuit. Un om care nu s-a gândit în viaţa lui să comită o crimă. Există undeva, în fiinţa sa, o înclinare spre slăbiciune, care nu s-a exteriorizat niciodată. Atât de ascunsă, încât nicicând nu a avut prilejul să se manifeste. Poate că nu va avea acest prilej vreodată – şi dacă nu-l va avea, va intra în mormânt cinstit şi respectat de toţi. Dar să presupunem că se petrece pe neaşteptate ceva. Se găseşte într-o situaţie grea din punct de vedere financiar, sau poate nici măcar atât. Află doar din întâmplare de o taină – o taină de care depinde viaţa sau moartea cuiva. În prima clipă, vrea să vorbească, să-şi facă datoria de cetăţean cinstit. Dar slăbiciunea

caracterului său îşi spune cuvântul. Există o şansă de a câştiga bani – o mare sumă de bani. Are nevoie de bani – îi doreşte şi i se pare că e foarte uşor. Nu trebuie să facă nimic altceva decât să tacă. Acesta e începutul. Însă nevoia de bani creşte. Îi trebuie din ce în ce mai mult! Este ameţit de viziunea minei de aur care s-a deschis la picioarele sale. Devine lacom şi, în lăcomia lui, nu se mai poate stăpâni. Asupra unui bărbat poţi să exerciţi o presiune cât de mare, dar nu asupra unei femei, fiindcă o femeie e stăpânită totdeauna în adâncul inimii sale de marea dorinţă de a spune adevărul. Ce mulţi bărbaţi care şi-au înşelat soţiile intră liniştiţi în mormânt, ducându-şi cu ei tainele! Dar cât de multe femei care şi-au dezamăgit soţii nu-şi distrug viaţa, mărturisind şi aruncându-le în faţă adevărul! Ele au suferit prea mult. Într-o clipă de nechibzuinţă (pe care după aceea o regretă, bien entendu,) se lăsă în voia valurilor şi, dispreţuind propria lor securitate, dezvăluie adevărul, simţind o mare satisfacţie momentană. Aşa cred că s-au petrecut lucrurile şi în cazul acesta. Presiunea a fost prea mare şi, verificându-se proverbul dumneavoastră, găina care făcea ouă de aur a murit. Dar lucrurile nu se sfârşesc aici. Omul despre care vorbim e ameninţat să fie descoperit. Şi el nu mai este cel care fusesE. Cu un an mai înainte. Fibra lui morală s-a alterat. E disperat. Duce o luptă sortită eşecului şi este gata să folosească orice mijloace care-i stau la îndemână, fiindcă a fi descoperit înseamnă ruinarea sa. Şi astfel – pumnalul loveşte!

A tăcut. Părea că umpluse camera cu o vrajă. Nu sunt în stare să descriu impresia pe care au făcut-o cuvintele sale. În această analiză nemiloasă, în această voinţă necruţătoare de a pătrunde adevărul era ceva ce ne înspăimântase pe amândoi.

— După aceea, a urmat el aproape în şoaptă, îndată ce primejdia trece, el redevine el însuşi, normal şi amabil. Dacă nevoia se iveşte iarăşi, va lovi din nou.

În cele din urmă, Caroline s-a recules.

— Vorbiţi despre Ralph Paton, a zis ea. Poate că aveţi dreptate, dar poate că şi greşiţi, însă nimic nu vă dă dreptul să condamnaţi un om înainte de a-l asculta.

S-a auzit sunetul ascuţit al telefonului. M-am dus în hol şi am ridicat receptorul:

— Alo? Da, doctorul Sheppard.

Am ascultat câteva clipe, apoi am răspuns foarte scurt, şi după ce am pus receptorul din nou în furcă, m-am întors în salon.

— Poirot, am zis eu, au arestat un bărbat la Liverpool, îl chema Charles Kent şi se presupune că ar fi străinul care a fost la Fernly Park în noaptea aceea. Mi se cere să mă duc imediat la Liverpool să-l identific.

XVIII. Charles Kent.

După o jumătate de oră, Poirot, eu şi inspectorul Raglan ne aflam în tren, în drum spre Liverpool. Inspectorul părea foarte agitat.

— Chiar dacă nu vom ajunge la alt rezultat decât la lămurirea aspectului cu şantajul din cazul nostru şi tot ar fi bine, a declarat el cu o mare satisfacţie. După câte am aflat prin telefon, tânărul acesta pare a fi un om decăzut. Ia stupefiante. Cred că o să scoatem uşor de la el tot ce dorim. Dacă există măcar o umbră de mobil, atunci e aproape sigur că el la ucis pe Ackroyd. Dar atunci pentru ce se ascunde tânărul Paton? E un caz foarte încurcat, asta-i! Apropo, domnule Poirot, aţi avut dreptate în privinţa amprentelor digitale. Erau chiar ale domnului Ackroyd. Aceeaşi presupunere am avut-o şi eu, dar o înlăturasem ca pe ceva neverosimil.

Am râs în sinea mea. Se vedea bine că Raglan vroia să salveze aparenţele.

— În ceea ce-l priveşte pe omul acela, a zis Poirot, nu este încă arestat, nu-i aşa?

— Nu, este doar reţinut provizoriu.

— Şi ce spune în apărarea sa?

— Prea puţin, a răspuns inspectorul, zâmbind. După câte am auzit, e foarte prevăzător. Înjură mult, dar nu spune nimic.

Când am ajuns la Liverpool, m-a surprins faptul că Poirot a fost întâmpinat cu o bucurie plină de entuziasm. Superintendentul Hayes, care ne-a primit, lucrase cu Poirot mai de mult la clarificarea unui caz şi, după cât se vedea, avea o părere exagerată despre capacitatea acestuia.

— Acum, că domnul Poirot e aici, cazul se va rezolva repede, a zis el, vesel. Credeam că v-aţi retras, monsieur Poirot!

— Aşa şi făcusem, bunul meu Hayes, aşa şi făcusem, dar la pensie e foarte plictisitor! Nici nu-ţi poţi închipui monotonia zilelor ce se scurg, una la fel cu cealaltă.

— O, sunt convins. Aţi venit să-l vedeţi pe individul pe care l-am reţinut? Dumnealui este doctorul Sheppard? Credeţi că veţi putea să-l identificaţi?

— Nu sunt prea sigur, am răspuns prudent.

— Dar cum l-aţi prins? A întrebat Poirot.

— După cum ştiţi, semnalmentele lui au fost difuzate prin presă şi pe alte diferite căi. Nu erau prea precise, dar tânărul acesta are un vădit accent american şi nu neagă că se găsea în noaptea aceea în împrejurimile satului King's Abbot. Dar ne întreabă ce ne interesează pe noi asta şi zice că ne trimite pe toţi la dracu, dar n-o să răspundă lanici o întrebare.

— Pot să-l văd şi eu? A întrebat Poirot.

Superintendentul a făcut cu ochiul în semn de aprobare.

— Suntem foarte bucuroşi că aţi venit, domnule. Aveţi mână liberă să faceţi tot ce vreţi. Inspectorul Japp de la Scotland Yard a întrebat de dumneavoastră ieri. A auzit că vă ocupaţi în mod neoficial de acest caz. Aţi putea să-mi spuneţi, domnule, unde se ascunde căpitanul Paton?

— Mă îndoiesc că ar fi înţelept s-o fac acum, a răspuns Poirot, plin de sine, ceea ce m-a determinat să-mi muşc buzele ca să-mi stăpânesc un zâmbet.

Omuleţul se purta într-adevăr grozav.

După câteva lămuriri preliminare, am fost conduşi în camera unde se afla deţinutul.

Era tânăr, poate de cel mult douăzeci şi doi – douăzeci şi trei de ani. Înalt, zvelt; mâinile îi tremurau puţin şi, după aspectul său, părea că e pe cale să-şi piardă cu totul rezistenţa fizică. Avea păr negru, dar ochi albaştri, neastâmpăraţi şi rareori te privea drept în faţă. Îmi închipuisem tot timpul că pe omul întâlnit în noaptea aceea îl cunoşteam de undeva, dar dacă acesta era într-adevăr străinul cu care vorbisem atunci, mă înşelasem cu totul. Nu-mi amintea câtuşi de puţin de vreun chip pe care să-l fi ştiut.

— Haide, Kent, a zis superintendentul, ridică-te. Au venit câteva persoane să te văd. Recunoaşteţi pe vreuna dintre ele?

Kent şi-a plimbat privirea, întunecat, fără să scoată o vorbă, peste noi trei şi, până la urmă, s-a oprit asupra mea.

— Aşadar, domnule? M-a întrebat superintendentul.

— Înălţimea e aceeaşi, am răspuns eu, şi ca aspect general ar putea fi foarte bine persoana în cauză. Dar mai mult decât atât nu pot spune.

— Ce dracu înseamnă asta? A exclamat Kent. Ce acuzaţie îmi aduceţi? Hai, vorbiţi! Ce se pretinde că am făcut?

Am dat din cap afirmativ.

— Acesta este, am zis eu. Îi recunosc vocea.

— Îmi recunoaşteţi vocea? Dar unde credeţi că m-aţi mai auzit vorbind?

— Săptămână trecută, vineri seara, în apropierea porţii proprietăţii Fernly Park. M-aţi întrebat de drumul într-acolo.

— Nu mai spuneţi!

— Recunoşti? A întrebat inspectorul.

— Nu recunosc nimic. Nimic până ce nu voi afla învinuirile pe care mi le aduceţi.

— În ultimele zile n-ai citit nici un ziar? A întrebat Poirot, vorbind pentru prima oară.

Ochii tânărului s-au îngustat.

— Va să zică pentru asta? Am citit că un gentleman în vârstă a fost lichidat la Fenly şi vă străduiţi să aflaţi dacă am comis eu crima, nu-i aşa?

— Dumneata ai fost acolo în noaptea aceea, a zis Poirot liniştit.

— Dar de unde ştii, domnule?

— Datorită acestui obiect. Detectivul a scos ceva din buzunar şi i-a arătat. Era pana de gâscă pe care o găsise în pavilionul de vară.

Când a dat cu ochii de ea, faţa tânărului a căpătat o expresie nouă şi a întins mâna pe jumătate.

— Praf de cocaină, a spus Poirot, gânditor. Nu, prietene, e goală. Am găsit-o acolo unde ai aruncat-o în noaptea aceea – în pavilionul de vară.

Charles Kent l-a privit şovăitor.

— Se pare că ştii multe lucruri, cocoşel străin ce eşti! Dar poate că-ţi mai aminteşti şi ceea ce spuneau ziarele, că bătrânul gentleman a fost ucis între zece fără un sfert şi zece?

— Exact, a încuviinţat Poirot.

— Vreau să aflu dacă afirmaţia asta e adevărată.

— O să-ţi spună domnul, a zis Poirot. L-a arătat pe inspectorul Raglan. Acesta a ezitat, privindu-l pe superintendentul Hayes, apoi pe Poirot, şi în cele din urmă a zis, ca şi cum primise autorizaţia să vorbească:

— Este adevărată. Între zece fără un sfert şi zece.

— Atunci nu aveţinici un motiv să mă ţineţi aici, a exclamat Kent. Am plecat de la Fernly Park la nouă şi douăzeci şi cinci de minute. Puteţi să vă informaţi la „The Dog and Whistle”. E un han care se găseşte la o milă de Fernly, pe drumul spre Crachester. Îmi amintesc că am făcut acolo puţin scandal şi era aproape de zece fără un sfert. Ce ziceţi de asta?

Raglan şi-a făcut câteva însemnări în blocnotesul său.

— Ei bine? A întrebat Kent.

— Vom cerceta, a răspuns inspectorul şi dacă ai spus adevărul, nu vei avea de ce să te plângi. Însă, oricum, ce făceai la Fernly Park?

— M-am întâlnit cu cineva.

— Cu cine?

— Asta nu vă priveşte.

— Ar fi mai bine să vorbeşti politicos, tinere, l-a sfătuit superintendentul.

— S-o ia dracu de politeţe. M-am dus acolo pentru treburi personale – asta-i tot. Şi deoarece am plecat de acolo înainte de comiterea crimei, n-are ce să-i mai intereseze pe copoi.

— Numele dumitale e Charles Kent, a zis Poirot. Unde te-ai născut?

Omul l-a privit rânjind.

— Sunt englez pur sânge, a răspuns el.

— Da, a murmurat Poirot, pe gânduri. Cred că eşti. Şi-mi închipui că te-ai născut în comitatul Kent.

Tânărul l-a privit uluit.

— De ce-ţi închipui asta? Din cauza numelui meu? Ce legătură are el cu locul naşterii mele? Faptul că te numeşti Kent înseamnă că te-ai născut neapărat în comitatul cu acelaşi nume?

— În anumite împrejurări, cred că asta este posibil, a zis Poirot foarte hotărât. În anumite împrejurări, mă înţelegi?

Vocea lui era atât de insinuantă, încât cei doi oameni ai legii l-au privit uimiţi. Charles Kent s-a înroşit ca un rac şi am crezut o clipă că se va repezi la Poirot. Dar s-a stăpânit şi i-a întors spatele, mârâind.

Poirot a pornit spre uşă, dând satisfăcut din cap. Puţin după aceea, cei doi ofiţeri de poliţie i s-au alăturat.

— Vom verifica declaraţia, a zis Raglan, deşi nu cred că minte. În orice caz, tot va trebui să ne declare ce făcea la Fernly. Mi se pare, totuşi, că am dat peste şantajistul nostru.

Pe de altă parte, dacă spune adevărul, pare a nu avea nimic de-a face cu crima. Când a fost arestat, s-au găsit asupra lui zece lire – o sumă destul de mare. Îmi închipui că el este cel care a primit cele patruzeci de lire; numerele bancnotelor nu corespund, dar fără îndoială că prima lui grijă a fost să le schimbe. Domnul Ackroid trebuie să-i fi dat banii şi el a plecat cât a putut de repede. Dar ce e cu aluzia aceea despre comitatul Kent ca fiind locul său de naştere? Ce legătură are asta cu cazul?

— Nici un fel de legătură, a răspuns Poirot, domol. E o mică idee de-a mea, asta-i tot. Eu sunt vestit pentru micile mele idei.

— Într-adevăr? A zis Raglan, scrutându-l cu un aer intrigat.

Superintendentul a izbucnit într-un hohot de râs.

— L-am auzit de multe ori pe inspectorul Japp vorbind despre domnul Poirot şi micile sale idei! Mărturisesc că mie îmi par cam fanteziste, spunea el, dar se dovedesc totdeauna întemeiate.

— Mă iei în râs, a zis Poirot, zâmbind, dar nu-i nimic. Bătrânii râd la urmă, în timp ce tinerii inteligenţi nu râd deloc.

Şi, salutându-i pe toţi cu un aer semnificativ, a ieşit în stradă.

Am dejunat împreună la hotel. Acum ştiu că el cunoştea întregul adevăr chiar din clipa aceea. Dăduse şi de ultimul fir de care avea nevoie ca să descopere adevărul.

Dar pe atunci nu bănuiam asta. Credeam că se supraestimează şi eram convins că ceea ce mă încurca pe mine, în aceeaşi măsură îl încurca şi pe el.

Nedumerit, mă întrebam de ce venise Charles Kent la Fernly. Mi-am pus de multe ori această întrebare, dar nu i-am găsit un răspuns mulţumitor. În cele din urmă, am îndrăznit să-l întreb pe Poirot. A replicat imediat:

— Mon ami, eu nu fac presupuneri – eu ştiu.

— Într-adevăr? L-am întrebat neîncrezător.

— Da, într-adevăr. Dumneavoastră, dacă v-aş spune că a venit în noaptea aceea la Fernly fiindcă se născuse în comitatul Kent, vi s-ar părea ceva lipsit de sens?

L-am privit uluit.

— Da, mi se pare cu totul lipsit de sens, am răspuns eu sec.

— Ah! A zis, Poirot, îngăduitor. Bine, nu face nimic. Eu am totuşi o mică idee.

XIX. Flora Ackroyd.

Tocmai mă înapoiam în dimineaţa următoare de la vizitele mele medicale, când l-am întâlnit pe inspectorul Raglan, care mi-a făcut semn cu mâna. Am oprit maşina şi el s-a urcat pe scară.

— Bună dimineaţa, doctore Sheppard, mi-a zis. Ştiţi că alibiul acela este exact?

— Al lui Charles Kent?

— Da. Sally Jones, chelneriţa de la hanul „The Dog and Whistle”, îşi aduce foarte bine aminte de el. Dintr-un grup de cinci fotografii a ales-o imediat pe a lui. A intrat în bar la ora zece fără un sfert, şi hanul se găseşte la o distanţă de mai bine de o milă de Eernly Park. Fata declară că avea mulţi bani.

— L-a văzut scoţând un teanc de bancnote de buzunar. Ceea ce a surprins-o, fiindcă individul purta nişte pantofi aproape ferfeniţă. Iată deci cui au fost date cele patruzeci de lire.

— Tânărul încă mai refuză să declare ce l-a adus la Fernly?

— Este încăpăţânat ca un catâr. În privinţa asta, am avut o convorbire telefonică azi-dimineaţă cu Hayes, la Liverpool.

— Poirot ştie motivul pentru care a venit tânărul în noaptea aceea la Fernly, am observat eu.

— Ştie? A exclamat inspectorul cu vioiciune.

— Da, am răspuns eu, maliţios. Spune că s-a dus acolo fiindcă s-a născut în comitatul Kent. Simţeam o satisfacţie răutăcioasă împărtăşindui propria mea dezorientare.

Raglan m-a privit atent câteva clipe, fără să înţeleagă. Apoi un zâmbet i-a luminat chipul de nevăstuică şi s-a bătut pe

frunte, cu subînţeles.

— E deranjat aici, a zis. Cam bănuiam eu asta de câtva timp. Bietul bătrân! De aceea s-a şi văzut silit să se retragă în satul nostru. Foarte probabil că e ceva ereditar. A avut un nepot complet nebun.

— A avut Poirot? Am zis eu, uluit.

— Da, nu v-a spus niciodată? Se pare că nu are accese de furie, dar e ţicnit rău, sărmanul băiat.

— De unde aţi aflat?

Chipul inspectorului Raglan s-a luminat iar de un zâmbet.

— De la sora dumneavoastră, domnişoara Sheppard, care mi-a dat toate detaliile.

Într-adevăr, Caroline este extraordinară. Nu-şi găseşte liniştea până nu află chiar şi cele mai mici amănunte în legătură cu tainele diferitelor familii. Din nefericire, nu am reuşit niciodată să-i insuflu decenţa de a păstra numai pentru sine ceea ce află.

— Urcaţi-vă, domnule inspector, am zis eu, deschizând portiera maşinii. Să mergem împreună la The Larches, la prietenul nostru belgian şi să-i anunţăm ultimele noutăţi.

— Cred că n-ar fi rău. La urma urmei, chiar dacă este cam aiurit, mia dat o sugestie bună în legătură cu amprentele digitale. Cu tânărul Kent se pare că i s-a suit ceva la mansardă, însă ştii, s-ar putea ca, în fond, ideea aceasta să fie totuşi utilă.

Poirot ne-a primit zâmbind, curtenitor ca totdeauna. A ascultat informaţiile, aprobând din când în când cu un semn din cap.

— Se pare că totul este O. K., nu-i aşa? A zis inspectorul, cam ursuz. Un om nu poate să omoare pe cineva într-un loc, în timp ce bea într-un bar, într-alt loc, la o distanţă de o milă.

— Aveţi de gând să-i daţi drumul?

— Nu putem altfel. Din lipsă de dovezi, reţinerea lui sub învinuirea de şantaj nu e posibilă.

Inspectorul a aruncat nemulţumit un chibrit în cămin. Poirot l-a ridicat şi l-a pus cu grijă într-un mic vas cu această destinaţie. Acţiunea lui era pur şi simplu mecanică. Mi-am dat seama că se gândea la cu totul altceva.

— Dacă aş fi în locul dumneavoastră, a zis el în cele din urmă, nu l-aş elibera încă pe Charles Kent.

— Ce vreţi să spuneţi? A întrebat Raglan, uimit.

— Ce am spus. Încă nu i-aş da drumul.

— Nu se poate să credeţi că ar avea vreun amestec în crimă, nu-i aşa?

— Nu cred, însă nu sunt absolut sigur.

— Dar nu v-am spus.

Poirot a ridicat mâna în semn de protest:

— Mais oui, mais oui. Nu sunt nici surd şi nici prost, mulţumesc cerului! Dar vedeţi, dumneavoastră judecaţi problema pornind de la nişte premise false. False, cred că acesta este cuvântul, nu-i aşa?

Inspectorul îl privea mereu, fără să înţeleagă.

— Nu pricep ce vreţi să spuneţi. Ascultaţi-mă, ştim că domnul Ackroyd era în viaţă la zece fără un sfert. Sunteţi de acord, nu-i aşa?

Poirot i-a aruncat o privire fugitivă, apoi a clătinat din cap, cu un zâmbet abia întrezărit:

— Nu sunt de acord cu nimic care nu este. Dovedit!

— Bine, dar avem o dovadă sigură: declaraţia domnişoarei Flora Ackroyd!

— Faptul că i-a spus noapte bună unchiului ei? Dar eu, eu nu cred niciodată ceea ce declară o tânără fată. Nici chiar când este frumoasă şi fermecătoare.

— Dar nu uitaţi, domnule, că Parker a văzut-o ieşind din birou.

— Nu! Vocea lui Poirot a izbucnit neaşteptat de ascuţită. Tocmai asta este, că n-a văzut-o ieşind. M-am convins de ceea ce spun făcând mica reconstituire – vă amintiţi, doctore? Parker a dat cu ochii de ea când era afară, cu mâna pe clanţa uşii. Nu a văzut-o ieşind din birou.

— Dar de unde ar fi putut să vină?
— Probabil dinspre scară.
— Dinspre scară?
— Da, asta este o mică idee de-a mea.
— Dar scara duce numai spre dormitorul domnului Ackroyd.
— Exact.
Inspectorul era şi mai uluit.
— Credeţi că a fost în camera de culcare a unchiului ei? De fapt, de ce nu? Dar pentru ce să ne fi minţit?
— Ah! Tocmai asta e întrebarea. Totul depinde de ceea ce a făcut acolo.
— Vă gândiţi la. Bani? Fiţi atent, doar nu vreţi să sugeraţi că domnişoara Ackroyd a luat cele patruzeci de lire?
— Nu sugerez nimic, spuse Poirot. Însă vă reamintesc numai un singur lucru. Atât mama cât şi fata duceau o viaţă destul de grea. Facturile prilejuiau supărări chiar când era vorba de sume mici. Roger Ackroyd avea ciudăţeniile lui în materie de bani. Poate că fata ajunsese la capătul puterilor pentru o sumă de bani destul de neînsemnată. Atunci închipuiţi-vă ce s-a întâmplat. A luat banii, a coborât mica scară şi, la jumătatea drumului, a auzit un clinchet de pahare venind din hol. Nu s-a îndoit o clipă că era Parker, care se îndrepta spre birou. Dar el nu trebuia s-o vadă cunici un preţ coborând scara. Parker n-ar fi uitat şi i s-ar fi părut ciudat. Când s-ar fi descoperit lipsa banilor, Parker şi-ar fi amintit fărăndoială că o văzuse coborând. Până să apară Parker în pragul uşii vestibulului, a avut timpul să alerge în jos, până la uşa biroului, şi să pună mâna pe clanţă, pentru ca să arate că tocmai ieşea. Şi a spus primul lucru care i-a trecut prin minte, adică a repetat ordinele date de Roger Ackroyd mai devreme în seara aceea, apoi a urcat scara, ducându-se în camera ei.
— Da, dar mai târziu, a insistat inspectorul, ea trebuie să-şi fi dat seama că este de o importanţă vitală să declare adevărul, nu-i aşa? Dezlegarea cazului depinde de asta!

— După aceea, a continuat Poirot, sec, a fost ceva mai greu pentru mademoiselle Flora. I s-a spus numai că a venit poliţia şi că s-a comis un furt. Ea s-a gândit fără-ndoială numaidecât că s-a descoperit furtul banilor, şi primul ei gând a fost să rămână la relatarea sa. Când a auzit că Ackroyd era mort, a cuprins-o panica. Fetele de astăzi, monsieur, nu leşină fără motive puternice. Eh bien, asta este! A fost pusă în alternativa sau săşi menţină prima versiune, sau să mărturisească totul. Şi o fată drăguţă şi tânără nu recunoaşte cu uşurinţă că este o hoaţă – mai ales faţă de cei a căror stimă vrea s-o păstreze.

Reglan a izbit cu pumnul în masă.

— Nu cred, a exclamat el. Este incredibil. Şi dumneavoastră aţi presupus asta. De la început?

— Da, presupunerea aceasta mi-a venit în minte de la început, a recunoscut Poirot. Am crezut tot timpul că mademoiselle Flora ascunde ceva. Şi ca să mă conving, am făcut mica experienţă de care v-am vorbit. Doctorul Sheppard era de faţă.

— Mi-aţi spus că a fost o experienţă pentru Parker, am remarcat eu cu amărăciune.

— Mon ami, a răspuns Poirot, cu un ton de scuză, dacă m-aţi întrebat în momentul acela trebuia să spun şi eu ceva.

Inspectorul s-a ridicat.

— Atunci nu ne mai rămâne, a declarat el, decât s-o interogăm fără întârziere pe tânără. Veniţi cu mine la Fernly, domnule Poirot?

— Desigur. Doctorul Sheppard ne va duce cu maşina sa.

Am încuviinţat bucuros.

Am întrebat de domnişoara Ackroyd şi am fost conduşi imediat în camera de biliard. Flora şi maiorul Hector Blunt stăteau pe bancheta de lângă fereastră.

— Bună dimineaţa, domnişoară Ackroyd, a salutat-o inspectorul. Putem să stăm de vorbă cu dumneavoastră între patru ochi?

Blunt s-a ridicat numaidecât şi s-a îndreptat spre uşă

— Dar pentru ce? A întrebat Flora, nervoasă. Te rog, nu pleca, domnule Blunt. Poate să rămână, nu-i aşa? A zis ea, întorcând capul spre inspector.

— Cum doriţi, răspunse acesta, sec. Sunt dator să vă pun câteva întrebări, domnişoară, şi aş prefera s-o fac între patru ochi, îndrăznind să spun că şi dumneavoastră aţi prefera asta.

Flora i-a aruncat o privire pătrunzătoare. Se făcuse palidă. Apoi s-a întors spre Blunt:

— Te rog să rămâi. Ştiu ce spun. Orice m-ar întreba inspectorul, vreau să auzi şi dumneata.

Reglan a ridicat din umeri.

— Bine, dacă doriţi, fie şi aşa. Acum, domnişoară Ackroyd, trebuie să vă spun că domnul Poirot, aici de faţă, mi-a împărtăşit un gând al său. Presupune că dumneavoastră nu aţi intrat deloc în birou în noaptea de vineri din săptămâna trecută, că nu l-aţi văzut pe domnul Ackroyd, ca să-i spuneţi noapte bună, şi că atunci când l-aţi auzit pe Parker străbătând holul, nu vă aflaţi în birou, ci pe scara care duce la dormitorul unchiului dumneavoastră.

Flora s-a uitat la Poirot. Drept răspuns, acesta a dat din cap.

— Mademoiselle, ieri, când eram adunaţi în jurul mesei, v-am implorat să fiţi sinceră cu mine. Dacă nu i se mărturiseşte tot lui papa Poirot, el află totul singur. Nu credeţi că am dreptate? Iată, voi simplifica problema ca să fie mai uşor. Nu-i aşa că dumneavoastră aţi luat banii?

— Banii? A exclamat Blunt cu o voce stridentă.

A urmat o tăcere de cel puţin un minut.

Apoi, Flora s-a ridicat şi a început să vorbească:

— Domnul Poirot are dreptate. Eu am luat banii. Am furat. Sunt o hoaţă – da, o hoaţă vulgară, de rând. Acum ştiţi! Mă bucur că s-a descoperit totul. Ultimele zile au fost pentru mine un coşmar! S-a aşezat deodată jos şi, îngropându-şi faţa în mâini, a spus printre degete: Nici nu vă puteţi închipui ce viaţă am dus de când am venit aici. Să doreşti

anumite lucruri, să faci combinaţii ca să ţi le procuri, să minţi, să trişezi, să acumulezi datorii, făgăduind mereu că le vei plăti – oh! Mă urăsc când mă gândesc la toate acestea! Asta ne-a apropiat, pe mine şi pe Ralph. Amândoi suntem slabi! L-am înţeles şi mi-a părut rău de el, fiindcă avem acelaşi caracter. Niciunul dintre noi nu este în stare să stea singur pe propriile-i picioare. Suntem fiinţe slabe, mizerabile, demne de dispreţ.

L-a privit pe Blunt şi a bătut deodată din picior.

— De ce te uiţi aşa la mine – ca şi cum nu-ţi vine să crezi? Poate că sunt o hoaţă – dar acum sunt, în sfârşit, sinceră. Nu mai mint. Nu mai pretind că sunt genul de fată care-ţi place dumitale – tânără, inocentă şi simplă. Şi nu-mi pasă dacă nu vrei să mă mai vezi. Mă urăsc, mă dispreţuiesc, dar te rog să crezi cel puţin un lucru: dacă aş fi socotit că, spunând adevărul, aş fi uşurat situaţia lui Ralph, l-aş fi spus. Dar am crezut că mărturisirea mea nu l-ar ajuta, bănuielile care cad acum asupra lui fiind mai grele decât oricând. Aşa că nu-i făceamnici un rău continuând să mint.

— Ralph, a murmurat Blunt, mereu Ralph.

— Văd că nu înţelegi, a zis Flora, deznădăjduită. Şi n-o să înţelegi niciodată.

Apoi, întorcându-se spre inspector, a urmat:

— Mărturisesc totul. Aveam o extrem de mare nevoie de bani. Nu l-am mai văzut pe unchiul meu în seara aceea după ce s-a ridicat de la cină. În ceea ce priveşte banii, puteţi lua orice măsuri credeţi de cuviinţă. Decât situaţia de acum, nu poate fi nimic mai rău!

A izbucnit iar în plâns, şi-a ascuns faţa în mâini şi a ieşit din cameră, alergând.

— Bine, a zis inspectorul, cu o voce monotonă, deci aşa stau lucrurile.

Părea cu totul dezorientat în legătură cu măsurile pe care să le ia.

Blunt s-a apropiat de el.

— Inspectore Reglan, a spus el, calm, banii aceia mi i-a dat mie Ackroyd cu un anumit scop. Domnişoara Ackroyd nu s-a atins de ei. A făcut o declaraţie mincinoasă, numai ca să-l ocrotească pe căpitanul Paton. Adevărul este ceea ce vă spun eu şi sunt gata să fac aceeaşi declaraţie, sub jurământ, şi în faţa instanţei de judecată.

După ce s-a înclinat scurt, s-a întors brusc şi a părăsit camera.

Poirot l-a ajuns din urmă într-o clipă. L-a prins în hol:

— Monsieur, vă rog, o secundă. Vreţi să fiţi aşa de bun să mă ascultaţi?

— Ce este, domnule? Blunt era vizibil iritat şi se încruntase la Poirot.

— Iată ce este, a spus acesta cu vioiciune: Fantezia dumneavoastră nu m-a indus deloc în eroare. Deloc. În realitate, domnişoara Flora a luat banii. Dar ceea ce aţi spus dumneavoastră este bine ticluit şi mi-a plăcut. Aţi făcut foarte bine. Sunteţi omul care gândeşte şi acţionează repede.

— Nu ard de nerăbdare să aflu părerea dumneavoastră, vă mulţumesc, a spus Blunt foarte rece.

A făcut o mişcare să-şi continue drumul, dar Poirot, câtuşi de puţin jignit, i-a pus o mână pe braţ, oprindu-l.

— Oh! Trebuie să mă asculţi. Am mai multe de spus. Ieri am vorbit despre secrete. Tot timpul mi-am dat foarte bine seama ce-mi ascundeţi dumneavoastră. O iubiţi nespus de mult pe mademoiselle Flora. Din prima clipă când aţi văzut-o, nu-i aşa? Oh! De ce-am şovăi ca să vorbim de lucrurile acestea? Nu ştiu de ce cred englezii că trebuie să ascunzi iubirea ca pe o taină ruşinoasă? O iubiţi pe mademoiselle Flora. Aţi căutat să ascundeţi asta faţă de toţi. Foarte bine, dacă aşa socotiţi. Dar ascultaţi-l pe Hercule Poirot, nu vă tăinuiţi dragostea chiar şi faţă de mademoiselle Flora.

În timp ce Poirot vorbea, Blunt părea nerăbdător, dar ultimele cuvinte parcă-i atrăseseră totuşi atenţia.

— Ce vreţi să spuneţi cu asta? A zis el tăios.

— Dumneavoastră credeţi că-l iubeşte pe căpitanul Ralph Paton, dar eu, Hercule Poirot, vă asigur că nu-i aşa. Mademoiselle Flora l-a acceptat pe căpitanul Paton numai ca să-i facă plăcere unchiului ei şi fiindcă şi-a dat seama că această căsătorie o va scăpa de viaţa de aici, care-i devenise insuportabilă. Ea îl privea cu plăcere şi între ei era o mare simpatie şi înţelegere. Dar iubire, nu! Nu pe căpitanul Paton îl iubeşte mademoiselle Flora.

— Ce dracu' vreţi să insinuaţi? Întrebă Blunt.

Obrazul lui bronzat de soare se înroşise.

— Sunteţi orb, monsieur, orb! Fata aceasta este o fiinţă loială. Ralph Paton fiind bănuit, ea s-a socotit obligată să-l ocrotească.

Simţind că era momentul să spun şi eu o vorbă în sprijinul acestei bune iniţiative, am intervenit, încurajator:

— Sora mea mi-a spus aseară că domnişoarei Flora nu i-a păsat niciodată de Ralph Paton şi nici n-o să-i pese vreodată. Şi sora mea nu se înşeală niciodată în astfel de chestiuni.

Blunt nu a luat în seamă bunele mele intenţii. L-a întrebat pe Poirot:

— Credeţi, într-adevăr, că. A tăcut.

Făcea parte dintre oamenii care-şi exprimă greu sentimentele în cuvinte.

Poirot nu se împiedica de aşa ceva.

— Dacă nu mă credeţi, întrebaţi-o chiar pe ea, monsieur, dar poate că n-o mai iubiţi, din cauza banilor.

Blunt a bombănit furios:

— Credeţi că pot s-o acuz pentru fapta asta? Roger a fost totdeauna un tip ciudat în chestiuni financiare. Ea se încurcase în datorii şi nu îndrăznea să-i spună. Biata copilă! Biata copilă neajutorată!

Poirot se uită gânditor spre uşă.

— Cred că mademoiselle Flora s-a dus în grădină, a murmurat el.

— Am fost un nebun! A izbucnit Blunt. Am avut o convorbire foarte ciudată, ca într-o piesă de teatru daneză. Sunteţi un om de treabă, domnule Poirot. Vă mulţumesc.

I-a luat mâna şi i-a strâns-o atât de tare, încât l-a făcut pe Poirot să se strâmbe de durere. Apoi a pornit spre uşă şi a ieşit în grădină.

— Nu-i chiar un nebun obişnuit, a murmurat Poirot, mângâindu-şi mâna strivită. E doar nebun după fată.

XX. Domnişoara Russell.

Inspectorul Raglan avusese un şoc destul de puternic. Minciuna eroică a lui Blunt nu-l înşelase nici pe el. Pe când ne întorceam în sat, se plângea:

— Asta schimbă toată situaţia. Nu ştiu dacă v-aţi dat seama, monsieur Poirot?

— Cred că da, cred că da, a răspuns Poirot. Vedeţi, eu mă obişnuisem de câtva timp cu această idee.

Raglan, pentru care ideea nu apăruse decât abia cu o jumătate de oră mai înainte, i-a aruncat o privire amărâtă, apoi a continuat cu descoperirile sale:

— Alibiurile acelea acum nu mai au nici o valoare! Absolut nici o valoare! Trebuie s-o luăm de la capăt, să aflăm ce-a făcut fiecare, începând de la ora nouă şi jumătate. Nouă şi jumătate – asta este ora la care trebuie să ne oprim. Aţi avut deplină dreptate în ceea ce-l priveşte pe tânărul Kent, că nu trebuie să-i dăm încă drumul. Ia să vedem, la ora nouă şi patruzeci şi cinci a fost la „The Dog and Whistle”. Alergând, ar fi putut să ajungă acolo într-un sfert de oră. Se poate că vocea lui să fi fost aceea pe care a auzit-o domnul Raymond vorbind cu domnul Ackroyd şi cerându-i banii pe care acesta i-a refuzat. Dar un lucru e limpede: nu-i el autorul mesajului telefonic. Gara se află la o jumătate de milă, în direcţia opusă, la mai mult de o milă şi jumătate de hanul „The Dog and Whistle”, şi el se găsea încă la han până la zece şi zece. Să ia dracu' apelul telefonic! Ne împiedicăm mereu de el!

— Într-adevăr, a încuviinţat Poirot, e foarte ciudat.

— Ar fi posibil ca Ralph Paton să fi intrat în biroul unchiului său şi, găsindu-l asasinat, să fi telefonat chiar el. Dar după aceea, dându-şi seama că ar fi acuzat de crimă, a dispărut. Ar fi posibil, nu-i aşa?

— Dar de ce să fi telefonat?

— Poate spera că bătrânul nu murise încă. S-a gândit că ar fi mai bine să cheme un doctor cât mai repede, însă nu a vrut să se dea în vileag. Da, acum cred că ştiu: ce ziceţi de ipoteza asta? Am impresia că e destul de întemeiată.

Şi-a umflat pieptul, plin de importanţă. Era atât de încântat de sine, că orice am fi spus noi ar fi fost de prisos.

În clipa aceea am ajuns la casa mea şi m-am grăbit să intru în cabinet, ca să consult pacienţii care aşteptaseră destul, lăsându-l pe Poirot să-şi continue drumul spre postul de poliţie împreună cu inspectorul.

După ce a plecat şi ultimul pacient, m-am dus în cămăruţa din spatele casei, pe care o numeam atelierul meu, fiind, de altfel, destul de mândru de aparatul de telegrafie fără fir pe care-l instalasem acolo. Caroline nu poate suferi acest atelier, fiindcă este încăperea în care-mi păstrez uneltele, şi Annie nu are voie să intre cu mătura şi cu cârpa de praf când face curăţenie. Tocmai reparam mecanismul unui ceas deşteptător, despre care se spunea că e inutilizabil, când s-a deschis uşa şi a apărut Caroline.

— Ah, eşti aici, James! A zis ea, foarte nemulţumită. Domnul Poirot vrea să te vadă.

— Bine, am răspuns eu puţin iritat din cauză că apariţia ei neaşteptată mă făcuse să tresar şi lăsasem să-mi scape din mână o mică piesă a mecanismului atât de delicată. Dacă vrea să mă vadă, n-are decât să vină aici.

— Aici? A întrebat Caroline.

— Da, aşa cum ai auzit, aici.

Caroline a pufnit nemulţumită şi s-a retras. După câteva clipe s-a întors cu Poirot, şi după aceea a plecat din nou, trântind uşa.

— Ah, prietene! A zis Poirot, venind spre mine şi frecându-şi mâinile. După cum vedeţi, nu scăpaţi de mine chiar aşa de uşor!

— Aţi terminat cu inspectorul? Am întrebat eu.

— Deocamdată, da. Şi dumneavoastră v-aţi consultat toţi pacienţii?

— Da.

Poirot s-a aşezat, privindu-mă, cu capul în formă de ou aplecat într-o parte, cu aerul unei fiinţe care savurează o glumă delicioasă.

— Greşiţi, a spus el în cele din urmă. Mai aveţi un pacient de consultat.

— Cred că nu e vorba de dumneavoastră! Am exclamat eu, uimit.

— Oh, nu, bien entendu! Eu am o sănătate de fier. Ca să vă spun adevărul, am pus la cale un mic complot. Aş vrea să am o întrevedere cu o persoană, mă înţelegeţi, fără să afle tot satul, ceea ce s-ar întâmpla dacă această doamnă ar fi văzută venind la mine acasă, fiindcă este vorba de o doamnă. La dumneavoastră a mai fost şi înainte, ca pacientă.

— Domnişoara Russell! Am exclamat.

— Précisément! Aş vrea foarte mult să-i vorbesc, aşa că i-am trimis un bileţel şi i-am dat întâlnire în cabinetul dumneavoastră. Cred că nu aveţi nimic împotrivă?

— Din contra, fiindcă aceasta presupune că-mi daţi voie să asist şi eu la convorbire?

— Fără îndoială! În cabinetul medical!

— Ştiţi, am zis eu, punând pe masă micul cleşte pe care-l aveam în mână, cazul acesta este extraordinar de interesant. Fiecare nouă descoperire e ca scuturarea unui caleidoscop – întregul aspect al cazului se schimbă. Acum de ce sunteţi atât de nerăbdător s-o vedeţi pe domnişoara Russell?

Poirot m-a privit mirat.

— Dar este evident! A murmurat el.

— Spuneţi mereu acelaşi lucru, am zis eu. După dumneavoastră totul este evident. Dar pe mine mă lăsaţi să bâjbâi prin ceaţă.

Poirot a clătinat afectuos din cap:

— Râdeţi de mine. Să luăm cazul domnişoarei Flora. Inspectorul a fost cu totul surprins, dar dumneavoastră nu.

— Nu mi-a trecut niciodată prin minte că ar putea fi o hoaţă! Am exclamat eu.

— Poate că asta nu. Dar v-am urmărit expresia feţei şi nu mi s-a părut că sunteţi, ca inspectorul Reglan, uluit şi neîncrezător.

M-am gândit câteva clipe.

— S-ar putea să aveţi dreptate, am murmurat eu în cele din urmă. Simţeam că Flora ascunde ceva şi, fără să-mi dau seama, aşteptam să apară adevărul, care l-a tulburat de altfel tare mult pe sărmanul inspector.

— Ah! Pour ça oui! Bietul om trebuie să-şi sistematizeze din nou toate ideile. Eu m-am folosit de zăpăceala asta a lui pentru a-l hotărî să-mi facă o mică favoare.

— Care anume?

Poirot a scos din buzunar o foaie de hârtie pe care erau scrise câteva cuvinte, şi le-a citit cu voce tare: „Poliţia îl caută de mai multe zile pe căpitanul Ralph Paton, nepotul domnului Ackroyd de la Fernly Park, a cărui moarte a survenit în împrejurări tragice în seara de vineri. Căpitanul Paton a fost descoperit azi la Liverpool unde tocmai se îmbarca pe un vapor cu destinaţia America”.

A împăturit din nou bucata de hârtie.

— Asta prietene, va apărea mâine dimineaţă în ziare.

L-am privit uimit, fără să pot scoate o vorbă.

— Dar. Dar nu-i adevărat! Nu este la Liverpool!

Poirot m-a privit radios:

— Sunteţi extrem de inteligent! Nu, n-a fost descoperit la Liverpool. Inspectorul Reglan a şovăit foarte mult înainte de a-mi îngădui să comunic această notiţă ziarelor, mai ales fiindcă nu am putut să-i facnici o confidenţă. Dar l-am

asigurat cât am putut că apariţia ştirii va da rezultate foarte interesante, şi a cedat, dar numai după ce a precizat că el nu-şi asumă înnici un caz răspunderea în această privinţă.

L-am privit uluit. El mi-a zâmbit.

— Mă întreb, am spus eu în cele din urmă, ce aşteptaţi de la publicarea acestei ştiri?

— Ar trebui să puneţi în acţiune micile dumneavoastră celule cenuşii, m-a sfătuit Poirot, grav. S-a ridicat de pe scaun şi s-a apropiat. Aveţi slăbiciune pentru mecanisme, a continuat el, după ce s-a uitat la obiectul muncii mele meticuloase.

— Fiecare om are mania lui.

I-am atras imediat atenţia asupra aparatului de telegrafie fără fir, pe care-l meşterisem. Când am văzut că-l interesează, i-am arătat şi câteva din neînsemnatele mele invenţii, dispozitive de mică importanţă, dar de folos într-o gospodărie.

— Sunt sigur, a zis Poirot, că ar fi fost mai bine să fiţi inventator decât doctor. Dar aud soneria, este pacienta dumneavoastră. Să mergem în cabinet.

Urmele de frumuseţe de pe chipul menajerei mă impresionaseră mai demult, dar, în dimineaţa aceea, au făcut din nou asupra mea o adâncă impresie. Înaltă, îmbrăcată foarte simplu, în negru, suplă, cu aerul ei independent de totdeauna, cu ochii-i mari, negri, şi cu obrajii, de obicei palizi, acum viu coloraţi.

— Mi-am dat seama iar că femeia aceasta trebuie să fi fost în tinereţe extrem de frumoasă.

— Bună dimineaţa, mademoiselle, a salutat-o Poirot. Vreţi să luaţi loc? Doctorul Sheppard a avut amabilitatea să ne pună la dispoziţie cabinetul său pentru o scurtă convorbire pe care ţin foarte mult s-o am cu dumneavoastră.

Domnişoara Russell s-a aşezat cu aerul ei calm, obişnuit. Chiar dacă simţea vreo nelinişte, nu o trăda prinnici o manifestare exterioară.

— Procedeul dumneavoastră mi se pare ciudat, dacă-mi permite-ţi s-o spun, a remarcat ea.

— Domnişoară Russell, am veşti pentru dumneavoastră.

— Chiar?

— Charles Kent a fost arestat la Liverpool.

Pe chipul eu nu a tresăritnici un muşchi. Doar ochii şi i-a deschis mai mari, şi a întrebat cu oarecare dispreţ:

— Ei şi? Ce-mi pasă mie?

În clipa aceea m-a izbit asemănarea dintre aerul sfidător al lui Charles Kent şi cel al domnişoarei Russell, asemănare care mă urmărise tot timpul. Şi vocile – una vulgară şi grosolană, iar cealaltă delicată, de doamnă – se înrudeau în chip ciudat prin timbrul lor. În noaptea când îl întâlnisem dinaintea grilajului de la Fernly Park, mă gândisem la domnişoara Russell.

L-am privit pe Poirot, încântat de descoperirea mea, şi el mi-a făcut un semn afirmativ, abia perceptibil.

Ca răspuns la întrebarea domnişoarei Russell, el şi-a întins mâinile cu un gest tipic francez.

— Am crezut că ştirea v-ar interesa, asta-i tot, a vorbit el cu blândeţe.

— Nu mă interesează în mod deosebit, a răspuns domnişoara Russell. De altfel, cine-i acest Charles Kent?

— Un tânăr, mademoiselle, care se găsea la Fernly în noaptea crimei.

— Zău?

— Din fericire pentru el, are un alibi. La ora zece fără un sfert se afla într-un han, la distanţă de o milă de aici.

— Norocul lui, a comentat domnişoara Russell.

— Dar nu ştim încă ce a căutat la Fernly, de pildă, cu cine voia să se întâlnească.

— Mă tem că nu vă pot danici un ajutor, a zis menajera, amabilă. Nu am auzit nimic în privinţa aceasta. Şi dacă asta e totul.

A făcut o mişcare pentru a se ridica. Dar Poirot a oprit-o.

— Nu este chiar totul, a zis el, blând. Azi-dimineaţă s-au descoperit lucruri noi. Acum s-a ajuns la concluzia că domnul Ackroyd nu a fost ucis la ora zece fără un sfert, ci mai înainte. Între nouă fără zece, când a plecat doctorul Sheppard, şi zece fără un sfert.

Roşeaţa din obrajii menajerei a dispărut şi s-a făcut palidă ca moartea. S-a aplecat înainte, tremurând:

— Dar domnişoara Ackroyd a spus. Domnişoara Ackroyd a spus.

— Domnişoara Ackroyd a recunoscut că a minţit. Dânsa n-a intrat deloc în birou în seara aceea.

— Atunci?

— Atunci se pare că Charles Kent este omul pe care-l căutăm. A venit la Fernly şi nu poate să ne deanici o explicaţie în legătură cu motivul vizitei sale.

— Vă pot spune eu de ce a venit. Nu s-a atins de-un fir de păr din capul bătrânului Ackroyd – nici nu s-a apropiat de biroul lui. Nu, asta n-a făcut-o, vă asigur.

S-a aplecat din nou înainte. Până la urmă, îşi pierduse stăpânirea de sine. Pe chipul ei se aşternuse spaima şi disperarea.

— Domnule Poirot! Domnule Poirot! Oh! Vă rog să mă credeţi.

Acesta s-a sculat de jos şi s-a apropiat de ea. A bătut-o uşor pe umăr, liniştind-o.

— Vă cred, vă cred. Trebuia să vă fac să vorbiţi, înţelegeţi?

O clipă, a fost cuprinsă de o umbră de bănuială.

— Dar ceea ce mi-aţi spus este adevărat?

— Că Charles Kent este bănuit de crimă? Da, e adevărat. Şi numai dumneavoastră îl puteţi salva, mărturisind motivul prezenţei sale la Fernly.

— A venit să mă vadă. Vorbea încet, grăbită. Am ieşit din casă ca să-l întâlnesc.

— În pavilionul de vară, ştiu.

— De unde ştiţi?

— Mademoiselle, Hercule Poirot se ocupă cu descoperirea a fel şi fel de lucruri. Ştiu că aţi ieşit din casă mai devreme în seara aceea şi că aţi lăsat un bilet în pavilionul de vară, în care aţi arătat ora la care vă veţi găsi acolo.

— Da, aşa este. Îmi scrisese că va veni. Nu am îndrăznit să-l bag în casă. I-am răspuns la adresa pe care mi-o indicase că ne vom întâlni în pavilionul de vară, pe care i l-am descris, ca să-l poată găsi. Apoi, temându-mă că n-o să mă aştepte liniştit acolo, am ieşit în fugă afară şi iam lăsat un bilet în care-i spuneam că voi veni la întâlnire cam pe la nouă şi zece. Nu voiam ca ceilalţi oameni de serviciu să mă vadă, aşa că am ieşit, furişându-mă afară pe uşa-fereastră a salonului. Când m-am întors, gâfâind din cauză că alergasem şi, întâlnindu-l pe doctorul Sheppard, mi s-a părut că respiraţia mea grea îl miră. Habar nu aveam că fusese invitat la cină în seara aceea.

A tăcut.

— Continuaţi, a îndemnat-o Poirot. Aţi ieşit să vă întâlniţi cu el la nouă şi zece. Spuneţi, vă rog, ce aţi vorbit?

— Mi-e greu. Vedeţi.

— Mademoiselle, a întrerupt-o Poirot, trebuie să aflu tot adevărul. Ceea ce ne veţi destăinui nu se va auzi niciodată dincolo de aceşti patru pereţi. Doctorul Sheppard şi cu mine vom fi discreţi. Dar să vă ajut eu. Charles Kent este fiul dumneavoastră, nu-i aşa?

Ea a afirmat din cap. Obrajii i s-au îmbujorat iar.

— Nimeni n-a ştiut asta. Totul s-a întâmplat cu mulţi, mulţi ani în urmă, în comitatul Kent. Nu eram căsătorită.

— Şi atunci i-aţi ales ca nume de familie denumirea comitatului. Înţeleg.

— Am găsit de lucru. Am putut să-i dau educaţie şi să-l întreţin. Nu iam spus niciodată că sunt mama lui. Dar el a decăzut, a început să bea şi să se drogheze. Am făcut totul ca să-i plătesc drumul până în Canada, şi un an, doi nu am mai auzit nimic de el. Apoi, nu ştiu cum a aflat că-i sunt mamă. Mi-a scris şi mi-a cerut bani. De curând mi-a

comunicat că s-a întors în ţară şi că vine la Fernly să mă vadă. N-am îndrăznit să-l bag în casă. Am fost privită totdeauna ca o femeie foarte. Foarte respectabilă. Dacă ar fi bănuit cineva ceva, mi-aş fi pierdut postul de menajeră. Şi i-am scris, aşa cum v-am povestit.

— Şi a doua zi dimineaţă aţi venit la doctorul Sheppard?

— Da, mă întrebam dacă se putea face ceva. Înainte de a lua stupefiante nu era băiat rău.

— Înţeleg, a zis Poirot. Acum să vedem ce s-a mai întâmplat. V-aţi întâlnit cu el în seara aceea la pavilionul de vară.

— Da, m-a aşteptat acolo. A fost foarte grosolan şi obraznic. Adusesem cu mine toţi banii de care dispuneam şi i-am dat. După ce am schimbat câteva cuvinte a plecat.

— Ce ora era?

— Trebuie să fi fost între nouă şi douăzeci de minute şi nouă şi douăzeci şi cinci. Când m-am întors din nou în casă, nu era încă nouă şi jumătate.

— Şi pe ce drum a plecat?

— Pe acelaşi drum direct pe care venise, pe cărarea ce dă în aleea principală, chiar lângă porţile parcului.

Poirot a dat din cap afirmativ.

— Şi dumnevoastră ce aţi făcut?

— M-am înapoiat în casă. Maiorul Blunt se plimba în lung şi-n lat pe terasă, fumând, aşa că am fost nevoită să fac un ocol, ca să ajung la intrarea laterală. După cum v-am spus, atunci era nouă şi jumătate.

Poirot a făcut din nou un semn de aprobare din cap.

Apoi şi-a notat ceva într-un carnet de buzunar, foarte mic.

— Cred că asta e tot, a zis el, gânditor.

— Va trebui. Şovăia. Va trebui să spun toate astea şi inspectorului Raglan?

— Cred că da. Dar să nu ne grăbim. Să procedăm încet, cu ordine şi metodă. Charles Kent nu este încă învinuit în mod formal de săvârşirea crimei. Poate că datorită unor

circumstanţe noi, destăinuirea dumneavoastră nu va mai fi necesară.

Domnişoara Russell s-a ridicat de pe scaun.

— Mulţumesc foarte mult, domnule Poirot, a spus ea. Aţi fost foarte amabil, într-adevăr, foarte amabil. Mă credeţi. Mă credeţi, nu-i aşa, că Charles nu are nimic de-a face cu asasinatul acesta îngrozitor?

— Fără îndoială, persoana care a vorbit cu domnul Ackroyd în birou la ora nouă şi treizeci nu a putut să fie fiul dumneavoastră. Curaj, mademoiselle! Totul se va sfârşi cu bine.

Domnişoara Russell a plecat. Am rămas singur cu Poirot.

— Iată că totul se clarifică, am zis eu. Ne întoarcem mereu la Ralph Paton. Dar cum aţi depistat că Charles Kent a venit la domnişoara Russell? Aţi observat asemănarea dintre ei?

— Mi-am dat seama că există o legătură între ea şi omul necunoscut, cu mult timp înainte de a-l vedea pe Kent. Din clipa în care am găsit pana de gâscă. Pana m-a făcut să mă gândesc la cocaină şi mi-am amintit de vorbele dumneavoastră referitoare la vizita domnişoarei Russell. Apoi, am găsit articolul despre cocaină în ziarul din aceeaşi zi. Totul mi s-a părut a fi foarte limpede. Ea primise veşti în dimineaţa aceea de la cineva care lua droguri, citise articolul şi venise să vă pună câteva întrebări de tatonare. A vorbit despre cocaină, deoarece articolul trata despre ea. Apoi, când i s-a părut că vă interesează prea mult subiectul acesta, a deviat convorbirea spre romanele poliţiste şi otrăvurile care nu lasă urme. Am bănuit că ar putea fi un fiu, un frate sau vreo rudă indezirabilă de sex bărbătesc. Ah! Dar trebuie să plec. Este ora prânzului.

— Vă rog să luaţi prânzul cu noi, l-am invitat eu.

Poirot a dat din cap în semn de refuz, în ochi cu o uşoară licărire.

— Nu, astăzi nu. N-aş vrea s-o silesc pe mademoiselle Caroline să se spună unei diete vegetariene două zile la rând.

Asta m-a făcut să mă gândesc că lui Hercule Poirot nu-i scăpa mai nimic.

XXI. Ştirea din ziar.

Caroline o văzuse fără îndoială pe domnişoara Russell venind la cabinetul medical. Prevăzând acest lucru, pregătisem o relatare amănunţită despre genunchiul bolnav al menajerei. Dar Caroline nu părea dornică să mă interogheze. Era convinsă că ştie pentru ce venise în realitate domnişoara Russell, în timp ce eu nu ştiam.

— Să te descoasă, James, a spus Caroline. Să te descoasă în modul cel mai neruşinat, de asta nu mă îndoiesc. Nu mă întrerupe degeaba, tu nai habar de intenţiile ei. Bărbaţii sunt atât de naivi! Dându-şi seama că te bucuri de încrederea domnului Poirot, vrea să afle cât mai multe lucruri. Ştii la ce mă gândesc, James?

— Nici nu mă străduiesc să-mi închipui. Tu te gândeşti la lucruri atât de extraordinare!

— Nu e cazul să fii sarcastic. Eu cred că domnişoara Russell ştie mai multe despre moartea domnului Ackroyd decât este gata să mărturisească.

Caroline s-a tolănit triumfătoare pe fotoliul ei.

— Eşti într-adevăr convinsă? Am murmurat eu, absent.

— Eşti foarte mohorât astăzi, James. N-ainici un pic de energie.

Pesemne din cauza ficatului.

Apoi am discutat numai de chestiuni personale.

După cum se hotărâse, notiţa redactată de Poirot a apărut în dimineaţa următoare în ziarul nostru local. Nu ştiam ce rost avea publicarea ei, dar efectul pe care l-a făcut asupra Carolinei a fost imens.

A început prin a declara, lipsită cu totul de sinceritate, că spusese asta de multă vreme. Am privit-o mirat, dar nu am contrazis-o. Caroline trebuie să fi simţit totuşi o slabă mustrare de conştiinţă, fiindcă a continuat:

— Poate că nu am pomenit de Liverpool, dar ştiam că va încerca să fugă în America. Crippen a făcut la fel.

— Fără să aibă prea mult succes, i-am amintit.

— Sărmanul băiat, aşadar l-au prins. Cred, James, că eşti dator să faci tot posibilul să nu fie spânzurat.

— Şi ce ar trebui să fac?

— Nu eşti medic? L-ai cunoscut de când era copil. Trebuie să-l declari iresponsabil. E clar cel mai bun lucru de adoptat. Chiar ieri am citit că nebunii de la Broadmoor trăiesc foarte fericiţi – e ca un club de înaltă clasă.

Cuvintele Carolinei însă mi-au amintit ceva.

— N-am ştiut că Poirot are un nepot imbecil, am spus eu, curios.

— N-ai ştiut? Oh! Mie mi-a povestit tot. Sărmanul băiat! Toată familia e tare necăjită din cauza lui. Până acum l-au îngrijit acasă, însă nebunia lui îmbracă astfel de forme încât se tem că vor trebui să-l interneze într-un ospiciu.

— Presupun că acum cunoşti cele mai mici amănunte despre familia lui Poirot, am exclamat eu, scos din sărite.

— Chiar foarte bine, mi-a răspuns ea, mulţumită. E o mare uşurare pentru un om să-şi poată destăinui necazurile unui semn de-al său.

— Probabil, dar numai dacă o face spontan, fiind cu totul altceva dacă destăinuirile i se smulg cu forţa.

Caroline s-a mulţumit să se uite la mine cu aerul unei martire creştine, căreia-i place să fie chinuită.

— Eşti un om atât de discret, James, a zis ea. Nu vrei deloc să vorbeşti sau să împărtăşeşti altora informaţiile pe care le ai şi pretinzi ca toţi să se poarte ca tine. Sunt convinsă că nu am smuls niciodată mărturisiri de la nimeni. De exemplu, dacă domnul Poirot vine la noi în după-amiaza aceasta, aşa cum s-a anunţat, nici nu-mi trece prin cap să-l întreb cine a fost persoana care a intrat pe poarta casei sale azi-dimineaţă, în zori.

— Azi-dimineaţă în zori? Am întrebat eu.

— Foarte devreme, a confirmat Caroline. Înainte de a veni lăptarul. Tocmai mă uitam întâmplător pe fereastră – jaluzelele se mişcau din cauza vântului. Era un bărbat. A

venit într-o maşină, foarte înfofolit. Nu am putut să-i văd chipul. Dar îţi voi spune părerea mea şi vei vedea că am dreptate.

— Şi care-i părerea ta?

Cu o voce joasă, plină de mister, şopti:

— Un expert de laborator de la Ministerul de Interne.

— Un expert de la Ministerul de Interne! Am repetat eu, uimit. Dar, scumpa mea Caroline!

— Ţine minte vorbele mele, James, vei vedea că am dreptate. Femeia asta, Russell, a venit în dimineaţa aceea aici, ca să se intereseze de otrăvuri. E foarte posibil ca lui Roger Ackroyd să-i fi fost date în seara crimei, la cină, alimente otrăvite.

Am râs în hohote!

— Prostii! Am exclamat apoi. A fost înjunghiat în ceafă. Ştii tot atât de bine ca şi mine.

— După moarte, James, ca să se creeze o pistă falsă.

— Buna mea soră, am examinat corpul şi cred că ştiu ce vorbesc. Rana a cauzat moartea – ea nu a fost făcută după deces. Nu trebuie să te îndoieşti o clipă de asta.

Expresia Carolinei era de femeie atotştiutoare, ceea ce m-a supărat într-atât, încât am adăugat:

— Poate vrei să spui că nu sunt medic?

— Ba eşti, afirm asta, James – cel puţin ştiu că eşti. Dar, oricum, nu ainici un pic de imaginaţie.

— Deoarece tu ai fost înzestrată cu o porţie triplă, n-a mai rămas nimic pentru mine, am răspuns eu sec.

Am urmărit foarte amuzat manevrele Carolinei în după-amiaza aceea, când Poirot a venit la ora anunţată. Fără să-i pună vreo întrebare directă, ea a făcut tot felul de aluzii privitoare la identitatea vizitatorului misterios. Dintr-o străfulgerare din ochii lui Poirot, am înţeles că-şi dăduse seama de intenţia ei, dar a rămas absolut impenetrabil şi i-a blocat încercările cu atâta iscusinţă, încât ea a rămas dezorientată.

Când, după câte bănuiesc, s-a amuzant şi el destul în sinea sa cu jocul acesta, s-a ridicat şi mi-a propus să facem o plimbare.

— Trebuie să mai slăbesc puţin, a zis el. Vreţi să veniţi cu mine, doctore? Şi poate că, după aceea, domnişoara Caroline ne va oferi o ceaşcă de ceai.

— Cu plăcere, a zis Caroline. Nu vrea să vină şi. Musafirul dumneavoastră?

— Sunteţi prea amabilă, a răspuns Poirot. Dar cred că nu, deoarece prietenul meu se odihneşte. O să-l cunoaşteţi cât de curând.

— Mi s-a spus că este un vechi prieten al dumneavoastră, a mai încercat Caroline, într-un ultim efort curajos, să afle ceva.

— Chiar aşa? A murmurat Poirot. Ei bine, trebuie să plecăm.

Ne-am îndreptat spre proprietatea Fernly. Bănuisem că aşa se va întâmpla. Începusem să înţeleg metodele lui Poirot. Cel mai mic detaliu avea o legătură cu cazul în întregul lui.

— Am o misiune pentru dumneavoastră, prietene, a zis el în cele din urmă. În seara aceasta aş dori să ţinem o mică adunare la mine acasă. Vrei să iei şi dumneata parte la ea?

— Fără-ndoială.

— Bine. Trebuie să fie de faţă toţi cei din casă, adică: doamna Ackroyd, domnişoara Flora, maiorul Blunt, domnul Raymond. Şi vă rog să fiţi ambasadorul meu. Mica adunare este fixată pentru ora nouă. Vreţi să-i invitaţi – da?

— Cu plăcere, dar pentru ce nu-i invitaţi dumneavoastră personal?

— Fiindcă mi-ar pune tot felul de întrebări: De ce? Pentru ce? Ce intenţii am şi, după cum ştiţi, nu-mi place să dezvălui micile mele idei înainte de momentul potrivit.

Am zâmbit.

— Prietenul meu Hastings, despre care v-am vorbit, obişnuia să spună că sunt un fel de stridie umană. Dar nu

avea dreptate, în ceea ce priveşte faptele, nu păstrez nimic pentru mine; îl las pe fiecare să le interpreteze în felul său.

— Când doriţi să-i invit?

— Chiar acum, dacă vreţi. Suntem aproape de casă.

— Nu intraţi?

— Nu, eu mă voi plimba prin parc şi ne vom întâlni din nou după un sfert de oră lângă porţile proprietăţii.

Am făcut un semn afirmativ şi l-am părăsit. Nu se afla acasă decât un singur membru al familiei – doamna Ackroyd, care sorbea o ceaşcă de ceai. M-a primit foarte binevoitoare.

— Îţi sunt nespus de recunoscătoare, doctore, a murmurat ea, că l-ai lămurit pe Poirot în chestiunea aceea. Dar viaţa este un lanţ de necazuri. Ai auzit, desigur, despre Flora?

— Ce anume? Am întrebat eu, prevăzător.

— Recenta ei logodnă cu Hector Blunt. Nici vorbă că nu e o partidă atât de bună ca Ralph. Dar, la urma urmei, în primul rând contează fericirea. Flora are nevoie de un om mai în vârstă – o persoană hotărâtă, pe care să se poată bizui, şi Hector e într-adevăr un om remarcabil în felul său. Ai citit în ziarul de azi-dimineaţă ştirea despre arestarea lui Ralph?

— Da, am citit-o.

— Îngrozitor. Doamna Ackroyd a închis ochii cutremurându-se. Geoffrey Raymond a fost cuprins de o nemaipomenită surescitare. A chemat Liverpool-ul la telefon, dar de la postul de poliţie nu au vrut să-i deanici un fel de amănunte. De fapt, au spus că nu l-au arestat pe Ralph. Domnul Raymond susţine cu încăpăţânare că este o greşeală, stai, cum îi zice? Că e un canard. O farsă a ziarelor. Am interzis să se vorbească despre asta în faţa oamenilor de serviciu. O ruşine atât de mare! Închipuiţi-vă ce-ar fi fost dacă Flora s-ar fi căsătorit cu el!

Doamna Ackroyd a închis ochii, foarte tulburată. Mă întrebam când voi izbuti să-i transmit invitaţia lui Poirot.

Înainte însă de a deschide eu gura, doamna Ackroyd s-a pornit din nou.

— Ai fost aici ieri, nu-i aşa, când era şi inspectorul acela, îngrozitor, Raglan? Ce brută – a terorizat-o pe Flora, acuzând-o că a luat bani din dormitorul sărmanului Roger. Şi doar e vorba de o chestiune atât de simplă! Sărmana copilă a vrut să împrumute câteva lire şi nu-i venea să-l tulbure pe unchiul ei, fiindcă acesta dăduse ordin să nu fie deranjat. Deoarece ştia unde-şi ţine banii, s-a dus şi a luat suma de care avea nevoie.

— Aşa îşi explică fapta domnişoara Flora?

— Dragă doctore, dumneata ştii cum sunt fetele din ziua de astăzi. Se lasă uşor sugestionate. Dumneata cunoşti, fără-ndoială, tot ceea ce se leagă de hipnoză şi de fenomenele de acest fel. Inspectorul a ţipat la ea, a pronunţat cuvântul „furt” în mod repetat, până când sărmana copilă a avut o inhibiţie – sau un complex? Întotdeauna confund aceşti doi termeni – şi s-a autosugestionat că a sustras banii. Mi-am dat seama imediat cum stau lucrurile. Dar sunt totuşi mulţumită, fiindcă, datorită acestei neînţelegeri, s-a produs apropierea dintre Hector şi Flora. Şi te rog să crezi că Flora mi-a pricinuit mari griji în trecut. La un moment dat am crezut că se născuse o anumită simpatie între ea şi tânărul Raymond. Gândeşte-te numai! Vocea doamnei Ackroyd s-a ridicat într-un strigăt de groază. Un secretar particular fărănici o avere!

— Ar fi fost o mare lovitură pentru dumneavoastră. Acum, doamnă Ackroyd, daţi-mi voie să vă transmit un mesaj din partea domnului Hercule Poirot.

— Mie?

Doamna Ackroyd m-a privit foarte alarmată.

M-am grăbit s-o liniştesc, explicându-i ce dorea Poirot.

— Desigur, a răspuns ea cu oarecare îndoială. Presupun că trebuie să mergem, dacă ne-o cere domnul Poirot. Dar despre ce este vorba? Aş vrea să ştiu dinainte.

Am asigurat-o cu toată sinceritatea că nici eu nu ştiam mai mult decât ea.

— Foarte bine, a spus doamna Ackroyd, în cele din urmă, aproape bombănind. Le voi spune celorlalţi şi la ora nouă vom fi acolo.

După aceasta mi-am luat rămas bun şi m-am întâlnit cu Poirot la locul stabilit.

— Mă tem că am stat mai mult de un sfert de oră, m-am scuzat eu. Dar când doamna începe să vorbească, e foarte greu s-o mai opreşti.

— N-arenici o importanţă. M-am distrat în timpul acesta foarte bine, fiindcă parcul e superb.

Am pornit spre casă şi când am ajuns, spre marea noastră surpriză, Caroline, care fără-ndoială că ne pândise, ne-a deschis chiar ea uşa.

A dus un deget la buze; chipul îi era încordat şi plin de importanţă.

— Ursula Bourne, a zis ea, fata din casă de la Fernly e aici! Am condus-o în sufragerie. Sărmana este într-o stare de nedescris! Zice că trebuie să vorbească imediat cu domnul Poirot. M-am străduit din răsputeri s-o calmez. I-am dat o ceaşcă de ceai fierbinte. Când vezi un om în starea asta, ţi se frânge inima.

— E în sufragerie? A întrebat Poirot.

— Pe-aici, am zis eu, deschizând uşa.

Ursula Bourne stătea pe un scaun lângă masă. Ţinea mâinile întinse şi se vedea bine că îşi sprijinise până atunci capul pe braţe.

— Ursula Bourne, am murmurat eu.

Dar Poirot a trecut pe lângă mine cu mâinile întinse.

— Nu, a zis el, cred că nu e tocmai exact. Nu Ursula Bourne, nu-i aşa, copila mea? Ci Ursula Paton, doamna Ralph Paton.

XXII. Povestea Ursulei.

Câteva clipe fata l-a privit pe Poirot fără să scoată o vorbă. Apoi şi-a părăsit cu totul atitudinea rezervată, a făcut un

gest afirmativ din cap şi a izbucnit într-un plâns cu sughiţuri.

Caroline a trecut pe lângă mine şi a luat-o pe după umeri, mângâindO.

— Hai, hai, scumpa mea! A zis ea blând, totul va fi bine. Vei vedea. Totul va fi bine.

În ciuda curiozităţii şi a patimii ei de a bârfi, Caroline este în realitate foarte bună. Pentru o clipă, văzând deznădejdea fetei, n-a mai interesat-o nici chiar dezvăluirea lui Poirot.

Ursula s-a ridicat de pe scaun şi şi-a şters ochii.

— A fost o slăbiciune şi o prostie din partea mea, s-a scuzat ea.

— Nu, nu, copila mea a spus Poirot, prietenos. Toţi ne dăm seama de zbuciumul prin care ai trecut în ultima săptămână.

— Trebuie să fi fost nişte chinuri insuportabile, am zis eu.

— Şi acum să descopăr că dumneavoastră ştiţi totul! A continuat Ursula. De unde aţi aflat? V-a spus Ralph?

Poirot a negat cu o clătinare a capului.

— Cred că ştiţi ce m-a adus la dumneavoastră. Aceasta.

— I-a întins o bucată mototolită din ziar, cu notiţa dată de Poirot spre publicare.

— Aici spune că Ralph a fost arestat. Totul a fost zadarnic şi nu mai este cazul să ascund nimic.

— Ştirile din ziare nu sunt totdeauna adevărate, mademoiselle, a murmurat Poirot, care părea că se ruşinează de sine însuşi. Totuşi ar fi bine să lămurim lucrurile. Acum avem nevoie mai mult decât oricând de adevăr.

Fata a ezitat, privindu-l cu îndoială.

— N-ai încredere în mine, a zis Poirot, cu blândeţe. Cu toate acestea, ai venit aici să mă cauţi, nu-i aşa? Pentru ce?

— Deoarece sunt convinsă că Ralph nu a comis crima, a murmurat fata cu o voce stinsă, şi că dumneavoastră sunteţi foarte priceput şi veţi afla adevărul. Mai e ceva.

— Da?

— Cred că aveţi şi un suflet bun.

Poirot a înclinat de câteva ori din cap.

— Foarte bine. Da, foarte bine. Ascultaţi, eu sunt convins într-adevăr că soţul dumitale nu este vinovat, dar ancheta se desfăşoară destul de rău pentru el. Ca să-l salvez, trebuie să aflu tot ce se poate şti, chiar dacă s-ar părea că unele informaţii i-ar crea, în aparenţă, o situaţie mai grea.

— Cât de bine înţelegeţi totul! A exclamat Ursula.

— Aşa că o să-mi spui toată povestea? De la început.

— Sper că n-o să mă goniţi, a zis Caroline, aşezându-se foarte confortabil într-un fotoliu. Aş vrea să aflu, a continuat ea, pentru ce această tânără se dădea drept fată-n casă?

— Se dădea drept fată-n casă? Am repetat eu.

— Chiar aşa am spus. Din ce cauză, copila mea? Ai făcut vreo prinsoare?

— Ca să-mi câştig existenţa, a răspuns Ursula, sec. Şi, prinzând curaj, a început să spună povestea pe care o relatez aici cu propriile mele cuvinte.

Se pare că Ursula Bourne era unul din cei şapte copii ai unei familii irlandeze de nobili sărăcite. La moartea tatălui lor, mare parte din fete au plecat în lume să-şi câştige existenţa. Sora mai în vârstă fusese căsătorită cu căpitanul Folliott. Pe ea o văzusem duminică şi abia acum mi-am dat seama pentru ce fusese atât de stingherită. Hotărâtă să-şi câştige existenţa, dar nu ca guvernantă la copii – şi slujba de fată în casă fiind singura ocupaţie potrivită pentru o tânără fărănici o pregătire – Ursula a preferat-o pe aceasta. Ea nu a vrut să se prezinte ca o doamnă care face pe fata-n casă. A voit să fie într-adevăr o femeie de serviciu, şi sora ei i-a procurat câteva referinţe. La Fernly, în ciuda unei rezerve, care, după cum s-a văzut, dăduse naştere la unele comentarii, îşi îndeplinise cu succes îndatoririle, fiind vioaie, îndemânatică şi conştiincioasă.

— Îmi place munca, a explicat ea. Şi aveam destul timp liber să mă recreez.

În situaţia aceasta, l-a întâlnit pe Ralph Paton, şi dragostea lor s-a consfinţit printr-o căsătorie în taină. Ea a acceptat o astfel de căsătorie, la insistenţele lui, oarecum în contră voinţei sale. Îi spusese că tatăl său vitreg nu i-ar fi îngăduit niciodată să ia de soţie o fată săracă. Aşa că era mai bine să se căsătorească în secret şi să-i mărturisească situaţia de fapt mai târziu şi într-un moment mai prielnic.

Astfel, Ursula Bourne a devenit Ursula Paton. Ralph i-a promis că-şi va plăti datoriile, îşi va găsi o slujbă, apoi, când o va putea întreţine, deci atunci când va fi independent faţă de tatăl său adoptiv, îi vor spune adevărul.

Dar pentru oameni ca Ralph Paton, adaptarea unui nou fel de viaţă este mai uşoară în teorie decât în practică. El nădăjduia că tatăl său vitreg, care nu ştia nimic de căsătoria lui, putea fi convins să-i plătească datoriile, şi că-şi va limpezi astfel situaţia. Dar s-a întâmplat contrariul – datoriile lui foarte mari l-au înfuriat şi mai mult pe Roger.

Ackroyd şi a refuzat categoric să le achite. Au trecut câteva luni şi Ralph a fost chemat iar la Fernly. Când acesta a venit, Roger Ackroyd nu s-a mulţumit numai să facă aluzii în legătură cu o căsătorie a lui Paton cu Flora, ci, dorind această unire din toată inima, i-a vorbit deschis tânărului.

Cu acest prilej s-a dovedit din nou caracterul slab al lui Ralph Paton. Ca totdeauna, el s-a hotărât pentru rezolvarea imediată şi uşoara a problemei. Atât cât îmi puteam da seama, nici Flora, nici Ralph nu pretindea că-l iubeşte pe celălalt. Căsătoria aceasta era pentru amândoi o chestiune de afaceri. Roger Ackroyd îşi impusese voinţa şi ei o acceptaseră. Pentru Flora, căsătoria însemna o posibilitate de a-şi câştiga libertatea, de a dispune de bani şi de a se bucura de un orizont mai larg; pentru Ralph, lucrurile aveau un cu totul alt aspect, dar se găsea într-o situaţie financiară îngrozitoare. Şi nu a lăsat să-i scape şansa oferită. În felul acesta, i se plăteau datoriile şi putea să pornească iar la drum, începând o viaţă nouă. Nu era în stare să scruteze viitorul şi se pare că nădăjduia în mod vag

ca logodna lui cu Flora să se rupă după un oarecare timp. Cei doi tineri hotărâseră ca logodna lor să rămână o vreme secretă. Ralph ţinea foarte mult ca Ursula să nu afle nimic. Simţea instinctiv că aceasta, cu firea ei cinstită şi hotărâtă, care o făcea să dispreţuiască duplicitatea, nu va accepta o astfel de situaţie.

Apoi a venit momentul decisiv, când Roger Ackroyd, totdeauna foarte energic, a hotărât să anunţe logodna. Lui Ralph nu i-a spus nimic despre intenţia lui, ci numai Florei, care, apatică, nu s-a împotrivit. Dar pentru Ursula ştirea aceasta a avut efectul unei bombe. L-a chemat fără întârziere pe Ralph, care s-a grăbit să vină de la Londra. S-au întâlnit în pădure, unde o parte a convorbirii lor a fost auzită de sora mea. Ralph a implorat-o să rămână liniştită încă vreo câtva timp, dar Ursula era hotărâtă să termine cu secretele. I-a spus că-i va destăinui numaidecât tot adevărul domnului Ackroyd. Cei doi soţi s-au despărţit în termeni foarte reci.

Ursula, foarte hotărâtă, a căutat prilejul să stea de vorbă cu Roger Ackroyd chiar în după-amiaza aceea şi i-a spus tot. Întrevederea a fost furtunoasă şi ar fi putut fi şi mai furtunoasă dacă Roger Ackroyd nu ar fi fost obsedat de propriile sale necazuri. Totuşi, a avut urmări destul de rele. Ackroyd nu era omul care să ierte o asemenea înşelăciune. Era furios, mai ales pe Ralph, dar socotea că şi Ursula îşi avea partea ei de vină, privind-o ca pe o fată care încercase, cu bună ştiinţă, „să-l seducă” pe fiul adoptiv al unui om foarte bogat. Amândoi şi-au spus unul altuia lucruri foarte jignitoare.

Ursula s-a întâlnit cu Ralph chiar în aceeaşi seară. Aşa cum se înţeleseseră, în micul pavilion de vară, ieşind din casă pe o mică uşă laterală. Întrevederea s-a petrecut cu reproşuri de o parte şi de alta. Ralph a acuzat-o că-i compromisese definitiv toate planurile prin destăinuirea ei inoportună. Fata l-a învinuit de duplicitate.

În cele din urmă, s-au despărţit. După o jumătate de oră, s-a descoperit cadavrul lui Roger Ackroyd. Din noaptea aceea Ursula nu l-a mai văzut şi nu a mai auzit nimic de Ralph.

Pe măsura desfăşurării povestirii, îmi dădeam seama tot mai mult de extraordinara succesiune a faptelor. Dacă Ackroyd ar mai fi trăit, şi-ar fi modificat fără îndoială testamentul. Îl cunoşteam destul de bine ca să ştiu că s-ar fi grăbit s-o facă. Moartea lui venise la timp pentru Ralph şi Ursula Paton. Deci nu e de mirare că fata s-a putut stăpâni să nu scoată vreo vorbă şi şi-a jucat rolul cu atâta stăruinţă.

Meditaţiile mele au fost întrerupte de vocea lui Poirot; tonul său grav m-a făcut să înţeleg că şi el îşi dăduse seama de implicaţiile noii situaţii.

— Mademoiselle, trebuie să vă pun o întrebare şi să-mi răspundeţi cinstit, fiindcă ceea ce-mi veţi spune ar putea hotărî totul: cât era ceasul când v-aţi despărţit de căpitanul Paton în pavilionul de vară? Vă rog să vă gândiţi bine, ca să puteţi răspunde exact.

Fata a râs scurt, cu destulă amărăciune.

— Credeţi că nu m-am gândit mereu la asta? Când am ieşit din locuinţă, ca să-l întâlnesc; era exact nouă şi jumătate. Maiorul Blunt se plimba în lung şi-n lat pe terasă, aşa că am fost silită să fac un ocol prin tufişuri, ca să nu mă vadă. Am ajuns la pavilionul de vară, unde mă aştepta Ralph, cam la zece fără douăzeci şi şapte de minute. Nu am stat cu el mai mult de zece minute şi m-am întors în casă la zece fără un sfert.

Abia acum înţelegeam întrebarea ei stăruitoare din ajun, prin care voia să afle dacă Ackroyd fusese ucis înainte de zece fără un sfert sau după aceea.

Am observat că acelaşi gând îl frământă pe Poirot, fiindcă a întrebat:

— Cine a părăsit primul pavilion de vară?

— Eu.

— Lăsându-l pe Ralph Paton acolo?

— Da, dar nu cumva credeţi.

— Mademoiselle, ce cred eu nu arenici o importanţă. Ce-aţi făcut când v-aţi înapoiat în casă?

— M-am dus în camera mea.

— Şi cât timp aţi stat acolo?

— Cam până la ora zece.

— Există cineva care ar putea să confirme asta?

— Să confirme? Că am stat în camera mea? Oh, nu! Dar. Oh, înţeleg, s-ar putea crede. S-ar putea crede că.

Ochii i s-au umplut de groază.

Poirot a terminat fraza în locul ei:

— Că dumneata ai intrat pe fereastră şi l-ai înjunghiat pe domnul Ackroyd, pe când stătea în fotoliu? Da, s-ar putea crede asta.

— Numai un nebun ar fi în stare să se gândească la aşa ceva, a izbucnit Caroline, indignată, mângâind umărul Ursulei.

Fata şi-a ascuns chipul în palme:

— E îngrozitor, a murmurat ea, îngrozitor!

Caroline a mângâiat-o şi i-a vorbit cu prietenie:

— Nu te frământa, scumpa mea. Domnul Poirot nu presupune asta înnici un caz. Iar cât îl priveşte pe soţul dumitale, nu am o părere bună despre el şi ţi-o spun deschis. A plecat şi te-a lăsat să te descurci singură.

Însă Ursula a dat energic din cap:

— Oh, nu! A exclamat ea. Nu-i adevărat. Ralph nu ar fi plecat de bunăvoie, acum înţeleg bine. Când a auzit de asasinarea tatălui său vitreg, a crezut, poate, că eu am comis-o.

— La aşa ceva nu se putea gândi, a zis Caroline.

— În noaptea aceea l-am chinuit, am fost atât de crudă şi neînduplecată cu el! Nu am vrut să ascult nimic din ceea ce se străduia să-mi spună şi nu am vrut să cred că ţine într-adevăr la mine. I-am aruncat în faţă tot ceea ce gândeam despre el, i-am spus cuvinte crude şi grele fără să le aleg, aşa cum îmi treceau prin minte, străduindu-mă din răsputeri să-l jignesc.

— Nu l-ai jignit deloc, a intervenit Caroline. Orice i-ai spune unui bărbat, să nu te îngrijorezi niciodată. Sunt toţi atât de vanitoşi, că nu te cred decât când îi măguleşti.

Ursula îşi frământa mereu mâinile, cuprinsă de o neînchipuită nervozitate.

— Când s-a descoperit crima, a continuat ea, şi el nu a apărut, am fost tare nenorocită. M-am întrebat o clipă dacă. Însă mi-am dat seama că el nu ar fi fost în stare. Nu ar fi fost în stare. Aş fi dorit să apară şi să declare deschis că nu are nici o legătură cu cele ce s-au petrecut. Ştiam că ţine foarte mult la doctorul Sheppard şi am crezut că numai dânsul ar putea să cunoască locul unde se ascunde Ralph. S-a întors spre mine: Din cauza asta v-am vorbit aşa cum am făcut-o în ziua aceea. Am crezut că dacă aţi şti unde se află, i-aţi trimite un mesaj.

— Eu? Am exclamat.

— Dar de unde să ştie James unde se află? A întrebat Caroline cu vocea ei stridentă.

— Îmi dau seama că nu prea era probabil, a recunoscut Ursula, însă Ralph îmi vorbea des de doctorul Sheppard şi ştiam că-l priveşte ca pe cel mai bun prieten al său din Kink's Abbot.

— Scumpa mea copilă, am obiectat eu, habar nu am unde se găseşte acum Ralph Paton.

— Ceea ce e foarte adevărat, a zis Poirot.

— Dar. Ursula a întins foarte stânjenită bucata de ziar decupată.

— Ah! Asta! A zis Poirot, şi el puţin stânjenit, O bagatelle, mademoiselle. Rien du tout. Nu cred o clipă că Ralph Paton a fost arestat.

— Dar atunci., a început fata, aproape în şoaptă.

Poirot a întrerupt-o:

— Aş vrea să ştiu un singur lucru: căpitanul Paton purta în noaptea aceea pantofi sau ghete?

Ursula a negat clătinând din cap:

— Nu-mi amintesc.

— Mare păcat! Dar cum v-aţi putea aminti? În sfârşit, acum, madame, a continuat el, zâmbind, cu capul înclinat şi admonestând-o cu degetul, nu mai puneţi întrebări şi nu vă mai chinuiţi. Fiţi curajoasă şi aveţi încredere în Hercule Poirot.

XXIII. Mica reuniune a lui Poirot.

Şi acum, a zis Caroline, ridicându-se, o s-o duc pe fata asta sus, să se odihnească puţin. Nu te mai frământa, scumpa mea, fii convinsă că domnul Poirot va face imposibilul pentru dumneata.

— Ar trebui să mă întorc la Fernly, a spus Ursula, şovăitoare.

Dar Caroline i-a întrerupt protestele cu un gest hotărât.

— Prostii! Acum eşti în grija mea şi vei rămâne deocamdată aici, nu-i aşa, domnule Poirot?

— Da, da, este cel mai bun lucru, a încuviinţat micuţul belgian. În seara aceasta aş vrea ca mademoiselle, cer scuze, madame, să asiste la ora nouă la mica reuniune din locuinţa mea. E absolut necesar să fie de faţă.

Caroline a încuviinţat şi a ieşit din cameră împreună cu Ursula. Când uşa s-a închis după ele, Poirot s-a aşezat din nou.

— Totul merge destul de bine, a constatat el, lucrurile par să se clarifice de la sine.

— Dar situaţia lui Ralph Paton e tot mai gravă, am observat eu cu amărăciune.

Poirot a încuviinţat din cap:

— E drept, dar era de aşteptat, nu-i aşa?

L-am privit, oarecum stingherit de cuvintele lui. Se lăsase pe speteaza scaunului, cu ochii pe jumătate închişi, cu degetele mâinilor aproape atingându-se. A oftat pe neaşteptate, clătinând din cap.

— Ce este? Am întrebat.

— Uneori mi-e tare dor să-l văd din nou lângă mine pe prietenul meu Hastings. E amicul de care v-am vorbit, stabilit în Argentina. Ori de câte ori aveam un caz greu de

rezolvat, se afla alături de mine. Şi m-a ajutat, da, m-a ajutat de multe ori, fiindcă avea şpilul de a se poticni de adevăr fără să-şi dea seama, bien entendu. Uneori intervenea cu câte o observaţie foarte prostească, dar tocmai asta îmi dezvăluia adevărul! Mai avea şi obiceiul să păstreze însemnările pe care şi le făcea despre toate cazurile ce i se păreau interesante.

Am tuşit cam încurcat.

— În privinţa asta, am început eu, dar m-am oprit.

Poirot şi-a îndreptat trupul, întrebând, cu ochi scânteietori:

— Da, ce vreţi să spuneţi?

— Ei bine, de fapt am citit unele din relatările căpitanului Hastings şi m-am gândit că aş putea să-l imit. Mi s-a părut că ar fi păcat să nu folosesc prilejul unic, amestecul acesta al meu, probabil pentru prima şi ultima oară, în evenimente de acest gen.

Simţeam că roşesc din ce în ce mai mult şi că-mi pierd şirul în timp ce bâiguiam cele de mai sus.

Poirot a sărit de pe scaun şi m-am temut o clipă că o să mă îmbrăţişeze, după obiceiul francezilor, însă, mulţumesc lui Dumnezeu, s-a stăpânit.

— Dar e magnific! Aţi aşternut pe hârtie toate impresiile pe care le-aţi avut în legătură cu acest caz, pe măsura desfăşurării evenimentelor?

Am afirmat din cap.

— Epatant! A exclamat el. Arătaţi-mi-le imediat!

Nu eram deloc pregătit pentru o astfel de eventualitate. M-am străduit să-mi amintesc detalii din însemnările mele.

— Nădăjduiesc că n-o să vă supăraţi, am bâiguit eu, dacă am făcut pe ici pe colo unele mici observaţii personale.

— Oh! Înţeleg foarte bine: aţi vorbit despre mine ca de un personaj comic, poate uneori chiar ridicol, nu-i aşa? Dar n-arenici o importanţă. Nici Hastings nu era totdeauna prea amabil în această privinţă. Oh, nu ţin seama de astfel de bagatele!

Deşi mai şovăiam, am căutat în sertarul biroului meu şi am scos un vraf de hârtii, manuscrisul meu, pe care i le-am întins. Gândindu-mă la o posibilă publicare a lui, împărţisem mica mea operă în capitole, şi noaptea precedentă ajunsesem cu naraţiunea la zi, povestind vizita domnişoarei Russell. Îi dădeam, prin urmare, lui Poirot douăzeci de capitole.

L-am lăsat singur.

Eram obligat să mă duc să vizitez un pacient care locuia la o distanţă destul de mare. Când m-am întors acasă, era trecut de ora opt; mi-am găsit cina caldă încă şi mi s-a spus că Poirot luase masa împreună cu sora mea la şapte şi jumătate, după care se retrăsese în atelierul meu, ca să termine citirea manuscrisului.

— Sper, James, mi-a spus sora mea, că ai fost destul de prevăzător în aprecierile tale despre mine în ceea ce ai scris?

Am privit-o oarecum surprins, fiindcă nu fusesem deloc prevăzător.

— Dar asta n-are o prea mare importanţă, a continuat Caroline, ghicind ce voia să spună expresia de pe chipul meu. Domnul Poirot va şti ce să creadă. El mă înţelege mult mai bine decât tine.

Am intrat în atelier. Detectivul stătea lângă fereastră, iar manuscrisul se afla aşezat cu grijă pe un scaun de lângă el. Când m-a văzut, a pus mâna pe opera mea, zicând:

— Eh bien, vă felicit pentru modestia dumneavoastră!

— Oh! Am exclamat eu, puţin mirat.

— Şi pentru discreţia dumneavoastră, a adăugat el. Oh, Hastings nu scria aşa, a continuat prietenul meu. Pe fiecare pagina descopereai de foarte multe ori cuvântul „eu”. Ce gândea, ce făcea el. Dar dumneavoastră aţi rămas în umbră. Am putea spune că numai o dată sau de două ori aţi intrat în scenă în nişte împrejurări ale vieţii casnice, nu-i aşa?

Mi s-au îmbujorat puţin obrajii, văzând licărirea din ochii lui.

— Dar, în realitate, ce credeţi despre aceste însemnări? Am întrebat eu, nervos.

— Vreţi să cunoaşteţi părerea mea sinceră?

— Da. '

Tonul glumeţ al lui Poirot s-a schimbat şi mi-a răspuns cu bunătate:

— E o dare de seamă nespus de amănunţită şi clară. Aţi înregistrat toate faptele în mod fidel şi foarte precis, deşi aţi fost extrem de discret în ceea ce priveşte participarea dumneavoastră la evenimente.

— Şi vă sunt de folos?

— Da, aş putea spune că m-au ajutat neînchipuit de mult. Acum să mergem la mine acasă şi să pregătim scena pentru mica mea reprezentaţie.

Caroline se afla în hol şi cred că spera să fie invitată şi ea. Însă Poirot s-a purtat cu mult tact.

— Mi-ar face o foarte mare plăcere să fiţi şi dumneavoastră de faţă, a zis el cu regret, dar nu este momentul potrivit şi cred că dacă v-aş invita, aş greşi, înţelegeţi? Toţi cei ce vin în seara asta sunt suspecţi. Printre ei voi găsi persoana care l-a ucis pe Ackroyd.

— Sunteţi sigur? Am întrebat eu, cu îndoială.

— Se pare că nu credeţi, a răspuns Poirot sec. Încă nu-l apreciaţi pe Hercule Poirot la adevărata lui valoare.

În clipa aceea, Ursula a coborât scara.

— Văd că eşti gata, copila mea, a zis detectivul. E bine. Vom merge împreună. Mademoiselle Caroline, vă rog să mă credeţi că fac tot ce pot ca să vă fiu agreabil. Noapte bună.

Am ieşit, lăsând-o pe sora mea în pragul uşii principale, urmărindune din ochi întocmai ca un câine dezamăgit că nu e luat la plimbare.

În salonul de la The Larches se făcuseră pregătirile. Pe masă erau pahare, felurite siropuri, precum şi un platou cu biscuiţi. Fuseseră aduse câteva scaune din cealaltă cameră.

Alergând încoace şi încolo, Poirot rearanja lucrurile: trăgea un scaun, corecta poziţia unei lămpi, în treacăt se oprea să îndrepte un covor de pe duşumea. Dădea o mare atenţie lămpilor din încăpere. Acestea erau rânduite în aşa fel încât să arunce toată lumina în partea camerei unde se aflau grupate scaunele, lăsând în penumbră o porţiune a odăii unde presupuneam că avea să şadă chiar Poirot.

Ursula şi cu mine îl urmăream. S-a auzit soneria.

— Iată-i că sosesc, a exclamat Poirot. Foarte bine. Totul este pregătit.

Uşa s-a deschis şi au intrat toţi locatarii de la Fernly. Poirot le-a ieşit în întâmpinare şi le-a salutat pe doamna Ackroyd şi pe Flora.

— Sunteţi foarte amabile că aţi venit, le-a spus el. Vă mulţumesc şi dumneavoastră, domnilor, a zis el întorcându-se spre maiorul Blunt şi Raymond.

Ca de obicei, secretarul era vesel.

— Ce idee măreaţă v-a trecut prin cap? A întrebat el, râzând. Vreo maşinărie ştiinţifică? Vreţi să ne puneţi benzi în jurul încheieturilor de la mâini, ca să înregistraţi pulsaţiile inimii şi să descoperiţi astfel vinovatul? Există o astfel de invenţie, nu-i aşa?

— Da, am citit despre ea, răspuns Poirot. Însă eu sunt de modă veche şi folosesc tot binecunoscutele metode. Lucrez numai cu micile celule cenuşii. Acum să începem, dar mai întâi daţi-mi voie să vă anunţ o veste, a continuat el, luând-o de mână pe Ursula şi prezentând-o celorlalţi: Iată-o pe doamna Ralph Paton. S-a căsătorit cu căpitanul Paton în luna martie.

Doamna Ackroyd a scos un ţipăt scurt.

— Ralph! Căsătorit? În martie! Oh! Dar e absurd! Cum ar fi putut s-o facă? A privit-o de sus până jos, de parcă n-o mai văzuse niciodată. Căsătorit cu această Bourne? Ei bine, domnule Poirot, nu vă cred.

Ursula s-a îmbujorat şi voia să răspundă, însă Flora i-a luat-o înainte. S-a apropiat foarte iute de ea şi a luat-o de

braţ:
— Să nu te contrarieze uimirea noastră. Înţelegi, noi habar nu aveam. Amândoi aţi păstrat taina foarte bine. Vestea asta mă bucură foarte mult.
— Sunteţi tare bună, domnişoară Ackroyd, a răspuns Ursula încet. Aţi putea, pe bună dreptate, să fiţi foarte supărată. Ralph s-a purtat foarte urât, mai ales cu dumneavoastră.
— Asta nu trebuie să te neliniştească, i-a răspuns Flora, mângâind-o. Ralph se afla într-un impas, şi a ales singura cale posibilă de a ieşi din încurcătură. Cred că dacă aş fi fost locul lui, aş fi făcut la fel. Dar ar fi trebuit să-mi împărtăşiţi şi mie secretul vostru, fiindcă nu l-aş fi trădat înnici un caz.
Poirot a ciocănit de câteva ori în masă, dregându-şi glasul în chip semnificativ.
— Consiliul va începe şedinţa, a zis Flora. Domnul Poirot ne dă a înţelege să nu mai vorbim. Dar mai spune-mi un singur lucru: Unde este Ralph? Dacă cineva ştie unde se află, numai dumneata poţi fi aceea.
— Tocmai asta e, că nu ştiu, a exclamat Ursula aproape tânguinduse. Nu ştiu!
— Nu este arestat la Liverpool? A întrebat Raymond. Aşa scrie în ziar.
— Nu se află la Liverpool, a spus Poirot foarte scurt.
— În realitate, am observat eu, nimeni nu ştie unde este.
— Cu excepţia lui Hercule Poirot, nu-i aşa? A zis Raymond.
Acesta a răspuns glumei lui cu toată seriozitatea.
— Da, cu excepţia mea, eu ştiu tot. Să nu uitaţi asta.
Geoffrey Raymond l-a privit mirat.
— Tot?! A spus el, cu un fluierat scurt. Ei, dar asta-i grozav!
— Susţineţi că bănuiţi într-adevăr unde se ascunde Ralph Paton? Am exclamat eu neîncrezător.
— Dumneavoastră întrebuinţaţi cuvântul a bănui. Eu va răspund că ştiu, prietene.

— La Cranchester? Am întrebat eu la întâmplare.

— Nu, a răspuns Poirot, sever, nu la Cranchester.

Nu a mai adăugat nimic şi la un gest al său cei prezenţi am ocupat locurile. Atunci uşa s-a mai deschis o dată şi au apărut încă două persoane care s-au aşezat pe scaune chiar lângă intrare. Erau Parker şi menajera.

— Acum au venit toţi, a constatat Poirot, toată lumea e de faţă. În vocea lui se simţea o nuanţă de mulţumire, iar pe chipurile persoanelor care se aflau în partea cealaltă a camerei a apărut, fugitiv, o umbră de îngrijorare. Fiecare avea impresia că era vorba de o capcană care se şi închisese.

Poirot a luat o foaie de hârtie şi a citit, grav:

— Doamna Ackroyd, domnişoara Flora Ackroyd, maiorul Blunt, domnul Geoffrey Raymond, doamna Ralph Paton, John Parker, Elizabeth Russell.

A pus hârtia la loc pe masă.

— Ce înseamnă asta? A început Raymond.

— Lista pe care am citit-o, a explicat Poirot, cuprinde numele persoanelor suspecte. Fiecare dintre dumneavoastră ar fi putut să-l ucidă pe domnul Ackroyd.

Doamna Ackroyd a sărit de pe scaun, cu un ţipăt răguşit, văicărindu-se:

— Nu pot suporta aşa ceva! Nu pot suporta! Mai bine mă întorc acasă.

— Nu puteţi pleca, madame, a spus Poirot, aspru, înainte de a auzi tot ce am de spus.

A tăcut o vreme, apoi şi-a dres glasul:

— O voi lua de la început. Când domnişoara Ackroyd mi-a cerut să mă ocup de cazul acesta, m-am dus la Fernly Park cu bunul doctor Sheppard. Am străbătut împreună terasa, mi s-au arătat urmele de paşi de pe pervazul ferestrei. De acolo, inspectorul Raglan m-a condus pe cărarea care dă în aleea principală. Mi-a atras privirea un mic pavilion de vară, pe care l-am cercetat cu de-amănuntul. Am găsit două lucruri: o bucată de pânză apretată şi o pană de gâscă.

Bucata de pânză m-a făcut să mă gândesc numaidecât la şorţul unei fete în casă. Când inspectorul Raglan mi-a arătat lista întocmită de el cu persoanele din locuinţă, am observat numaidecât că una din fete, Ursula Bourne, subreta principală, nu avea un alibi real. După declaraţia ei, se aflase în camera sa între orele nouă şi jumătate şi zece. Dar dacă fusese în realitate în pavilionul de vară? Şi dacă se dusese acolo, o făcuse numai ca să întâlnească pe cineva. Or, ştiam de la doctorul Sheppard că o persoană străină venise în seara aceea la Fernly, străinul cu care vorbise chiar la poartă. La prima privire, problema noastră părea rezolvată: străinul se întâlnise în pavilionul de vară cu Ursula Bourne. Eram aproape sigur că el fusese acolo, din cauza penei de gâscă. Pana aceasta mi-a sugerat îndată ideea că era vorba de o persoană care lua stupefiante şi mai ales de cineva care-şi însuşise acest obicei de cealaltă parte a Oceanului Atlantic, unde prizarea pulberii este mai răspândită decât în Anglia, presupunerea mea fiind confirmată de faptul că străinul întâlnit de doctorul Sheppard avea un accent american.

Un singur punct m-a pus pe gânduri. Nu se potriveau orele. Eram sigur că Ursulei Bourne nu-i fusese posibil să se ducă la pavilionul de vară înainte de nouă şi jumătate, în timp ce bărbatul acela trebuie să fi intrat acolo doar la câteva minute după nouă. Fără-ndoială, puteam presupune că aşteptase o jumătate de oră, dar şi că în seara aceea avusese loc în pavilionul de vară şi o altă întâlnire. Eh bien, când am examinat această alternativă, am descoperit câteva fapte semnificative. Am aflat că domnişoara Russell, menajera făcuse o vizită doctorului Sheppard în dimineaţa aceea, când se interesase cu foarte mare curiozitate de mijloacele de vindecare a celor ce iau stupefiante. Punând această descoperire în legătură cu pana de gâscă, am presupus că bărbatul acela venise la Fernly să vorbească nu cu Ursula Bourne, ci cu menajera. Dar atunci cu cine se întâlnise Ursula Bourne în pavilion? Nesiguranţa nu a durat

mult. Mai întâi, am găsit un inel, o verighetă, cu inscripţia: de la „R” şi cu o dată gravată în partea ei dinăuntru. Apoi am aflat că Ralph Paton fusese văzut la ora nouă şi douăzeci şi cinci pe cărarea ce duce spre pavilionul de vară şi am mai auzit şi despre o convorbire petrecută chiar în după-amiaza aceea în pădurea din apropierea satului între Ralph Paton şi o fată necunoscută. În felul acesta, elementele adunate se urmau într-o succesiune; o căsnicie tăinuită, o logodnă anunţată chiar în ziua tragediei, întrevederea furtunoasă din pădure şi întâlnirea fixată în seara aceea la pavilionul de vară.

Întâmplător, toate descoperirile despre care v-am vorbit dovedeau faptul că Ralph Paton şi Ursula Bourne (Paton) aveau motive puternice să dorească dispariţia domnului Ackroyd, dar şi un lucru foarte clar, că nu Ralph Paton fusese persoana care se afla cu domnul Ackroyd în biroul acestuia la ora nouă şi jumătate.

Astfel, am ajuns la un aspect, şi poate cel mai interesant, al crimei. Cine se afla în biroul domnului Ackroyd la ora nouă şi jumătate? Înnici un caz Ralph Paton, deoarece era în pavilionul de vară cu soţia lui. Nici Charles Kent, care şi el plecase. Cine atunci? Şi mi-am pus cea mai îndrăzneaţă şi inteligentă întrebare: oare se afla într-adevăr la ora aceea cineva la domnul Ackroyd?

Poirot s-a aplecat înainte, spunând cuvintele cu un ton triumfător, apoi s-a tras înapoi cu aerul celui ce dăduse o lovitură precisă.

Totuşi, Raymond nu părea prea impresionat şi a obiectat:

— Nu ştiu dacă nu cumva credeţi că sunt mincinos, domnule Poirot, dar prezenţa unei persoane în biroul domnului Ackroyd, în afară de cuvintele exacte care au fost pronunţate, nu este confirmată numai prin mărturia mea. Amintiţi-vă că şi maiorul Blunt l-a auzit pe domnul Ackroyd vorbind cu cineva. Se găsea afară, pe terasă, şi nu a înţeles clar cuvintele pronunţate, dar nu e nici cea mai mică îndoială că a auzit vocile.

Poirot a afirmat cu o mişcare a capului:

— Nu am uitat asta, a spus el, liniştit. Dar maiorul Blunt a avut impresia că dumneavoastră aţi fost cel care a vorbit cu domnul Ackroyd.

O clipă, Raymond a părut descumpănit. Apoi şi-a revenit.

— Maiorul Blunt recunoaşte acum că s-a înşelat, a zis el.

— Exact, a încuviinţat acesta.

— Dar trebuie să fi existat totuşi un motiv care l-a făcut pe domnul Blunt să aibă impresia asta, a remarcat Poirot. O, nu! A zis ridicând mâna în semn de protest. Ştiu ce motiv vreţi să invocaţi, dar nu este concludent. Trebuie să căutăm o altă cauză, şi iată părerea mea: cuvintele auzite din întâmplare de domnul Raymond m-au surprins de la început. M-am mirat foarte mult că nimeni nu le-a privit cu spirit critic şi nimănui nu i s-au părut ciudate.

A făcut o pauză, apoi a citat rar:

— Împrumuturile făcute în contul meu au fost atât de frecvente în ultimul timp, încât mă tem că îmi este imposibil să dau curs cererii dumneavoastră". Oare exprimarea aceasta ciudată nu vă surprinde?

— Câtuşi de puţin, a zis Raymond. Domnul Ackroyd mi-a dictat adesea scrisori în care folosea aproape aceleaşi cuvinte.

— Exact! A strigat Poirot. Aici voiam să ajung. Se exprimă oare cineva astfel când vorbeşte cu o persoană? E imposibil ca aceste cuvinte să facă parte dintr-o conversaţie reală, în timp ce dacă ar dicta o scrisoare.

— Vreţi să spuneţi că citea o scrisoare cu voce tare? A întrebat Raymond, încet. Dar chiar şi în această ipoteză, trebuie să fi citit cuiva aceste cuvinte.

— Dar de ce? Nimic nu dovedeşte că mai era cineva în cameră. Nu uitaţi, în afară de vocea domnului Ackroyd, nu s-a mai auzit o alta.

— Dar nimeni n-ar citi astfel de scrisori cu voce tare, pentru sine însuşi, în afară de cazul că ar fi, să zicem, ţicnit.

— Toţi aţi uitat ceva, a remarcat Poirot cu blândeţe, l-aţi uitat pe străinul care a făcut o vizită la Fernly în miercurea precedentă.

Cei prezenţi l-au privit uluiţi.

— Da, a continuat detectivul, cu un gest încurajator din cap. În ziua de miercuri. Persoana acestui tânăr nu ne interesează, însă firma pe care o reprezenta mi-a atras atenţia.

— Societatea de dictafoane! A exclamat Raymond. Acum înţeleg. Un dictafon. La asta vă gândiţi, nu-i aşa?

Detectivul a încuviinţat din cap.

— Domnul Ackroyd se hotărâse, după cum vă amintiţi, să cumpere un dictafon. Am avut curiozitatea să cer informaţii la societatea respectivă. Mi s-a răspuns că stăpânul de la Fernly a cumpărat un dictafon de la reprezentantul ei. De ce v-a ascuns asta, nu ştiu.

— Pesemne că a vrut să-mi facă o surpriză, a murmurat Raymond. Astfel de surprize îl bucurau ca pe un copil. A păstrat câteva zile taina existenţei lui, fiindcă probabil îl distra ca o jucărie nouă. Da, aveţi dreptate, totul e verosimil. Nimeni nu ar folosi asemenea cuvinte într-o convorbire obişnuită.

— Aşa se şi explică, a zis Poirot, de ce maiorul Blunt a crezut că dumneavoastră vă aflaţi în birou. Frânturile de fraze auzite de dânsul erau fragmentele unei dictări, şi în subconştientul său a tras concluzia că domnul Ackroyd vă dicta dumneavoastră. Atenţia domnului Blunt era îndreptată în altă direcţie, cu totul opusă, la forma albă pe care o zărise. Credea că e domnişoara Ackroyd. În realitate, văzuse şorţul alb al Ursulei Bourne, pe când aceasta se furişa spre pavilionul de vară.

Raymond îşi revenise din uimirea lui de mai înainte.

— Totuşi, oricât de strălucită ar fi această descoperire, a remarcat el (sunt convins că nu m-aş fi gândit niciodată la ea), ea nu schimbă deloc situaţia. Domnul Ackroyd era în viaţă la nouă şi jumătate, deoarece vorbea la dictafon. Şi

pare sigur că Charles Kent plecase la ora aceea. În ceea ce-l priveşte pe Ralph Paton.? A şovăit, uitându-se la Ursula.

Aceasta s-a înroşit, dar a răspuns imediat:

— Ralph şi cu mine ne-am despărţit la zece fără un sfert. Sunt absolut sigură că nu s-a apropiat de casă. Nici nu-i trecea prin gând s-o facă, fiindcă nu voia să dea ochii cu tatăl său vitreg. O astfel de întrevedere îl înspăimânta.

— Nu mă îndoiesc o clipă de sinceritatea declaraţiilor dumneavoastră, a replicat Raymond. Am fost totdeauna convins de nevinovăţia căpitanului Paton. Dar trebuie să ne gândim şi la tribunal, şi la întrebările care i se vor pune. Are o situaţie foarte încurcată şi numai dacă ar apărea.

Poirot l-a întrerupt:

— Sunteţi de părere că trebuie să apară, nu-i aşa?

— Nici vorbă. Dacă ştiţi unde se află.

— După cum se vede, nu mă credeţi că ştiu asta, deşi v-am spus acum câteva clipe că ştiu totul: adevărul în legătură cu mesajul telefonic, cu urmele de paşi de pe pervazul ferestrei, cu locul unde se ascunde Ralph Paton.

— Unde este? A izbucnit Blunt.

— Nu chiar atât de departe! A răspuns Poirot, zâmbind.

— La Cranchester? Am întrebat eu.

Detectivul s-a întors spre mine:

— Totdeauna mă întrebaţi acelaşi lucru. Ideea cu Cranchester pare a fi o idee fixă la dumneavoastră. Nu, nu este la Cranchester. Este. Acolo! A făcut un gest melodramatic cu degetul arătător. Am întors toţi capul.

Ralph Paton se afla în pragul uşii.

XXIV. Povestea lui Ralph Paton.

A fost o clipă neplăcută pentru mine. Abia am putut observa ce anume s-a petrecut după apariţia lui Ralph; ştiu doar că am auzit exclamaţii şi strigăte de uimire. Când mi-am venit iar oarecum în fire, miam putut da seama de ceea ce se întâmplă: Ralph Paton stătea lângă soţia lui, ţinând-o de mână şi-mi zâmbea privindu-mă din partea cealaltă a camerei.

Poirot zâmbea şi el, fluturând spre mine, demonstrativ, degetul arătător:

— Nu v-am spus de cel puţin 36 de ori că nu arenici un rost să-i ascundeţi ceva lui Hercule Poirot? A zis el. Că el e în stare să descopere totul?

S-a întors către ceilalţi:

— Dacă vă amintiţi, am mai avut într-o zi o mică reuniune în jurul acestei mese – şase dintre cei prezenţi acum. Am acuzat atunci cinci persoane că-mi ascund anumite lucruri. Patru dintre ele mi-au dezvăluit secretul lor, însă doctorul Sheppard nu l-a mărturisit pe al său. Dar am avut de la început bănuielile mele. Doctorul s-a dus în seara aceea la hanul „Three Boars”, nădăjduind să-l găsească pe Ralph. Nu l-a găsit, dar dacă presupunem, îmi spuneam eu, că l-a întâlnit pe stradă în drumul său spre casă? Doctorul Sheppard era unul dintre prietenii căpitanului Paton şi tocmai venea de la locul crimei. Ştia, fără îndoială, că aparenţele îl acuzau în mod absolut. Poate că ştia chiar mai multe lucruri decât alţii.

— E adevărat, am zis eu, cu tristeţe. Şi cred că e clipa să mărturisesc totul. M-am dus în după-amiaza aceea să-l văd pe Ralph. La început n-a vrut să-mi facă destăinuiri, dar până la urmă s-a hotărât să-mi vorbească despre căsătoria lui şi despre impasul în care se găsea. Imediat după descoperirea crimei, mi-am dat seama că atunci când se vor cunoaşte faptele, bănuiala nu va întârzia să cadă asupra lui Ralph, sau dacă nu, asupra fetei pe care o iubea. În noaptea aceea i-am mărturisit deschis părerea mea şi teama că mărturisirile lui ar putea s-o incrimineze pe soţia sa l-au împins, să. Să.

Am ezitat o clipă şi Ralph a rupt tăcerea:

— S-o şterg. Vedeţi, Ursula s-a despărţit de mine ca să se înapoieze în casă. O nouă încercare a ei de a vorbi cu tatăl meu vitreg mi se părea imposibilă. Acesta se purtase foarte nepoliticos cu dânsa prima dată şi mă gândeam că ar fi

putut s-o jignească din nou atât de tare, încât ea, fără să-şi dea seama ce face.

Se opri. Ursula şi-a tras mâna din strânsoarea mâinilor lui şi s-a dat un pas înapoi:

— Te-ai gândit tu la asta, Ralph? Te-ai gândit într-adevăr că aş fi în stare s-o fac?!

— Să ne întoarcem la comportarea vinovată a doctorului Sheppard, a zis Poirot, sec. El a consimţit să încerce totul, ca să-l ajute, şi a izbutit să-l ascundă pe căpitanul Paton de poliţie.

— Unde l-a ascuns? A întrebat Raymond. În propria sa casă?

— Ah, nu, nici gând! A răspuns Poirot. Puneţi-vă întrebarea pe care mi-am pus-o şi eu. Dacă bunul doctor ar vrea să-l ascundă pe tânărul său prieten, unde l-ar duce? Neapărat într-un loc din apropiere. M-am gândit la Cranchester. Într-un hotel? Nu. Într-o pensiune? Şi mai sigur că nu. Dar atunci unde? Ah! Poate că am găsit. Un ospiciu de alienaţi! Mi-am verificat teoria, inventând în familia mea un nepot cu tulburări mintale. Am întrebat-o pe domnişoara Sheppard unde sunt astfel de ospicii. Mi-a spus numele a două dintre ele, în apropiere de Cranchester, la care fratele său trimisese câţiva pacienţi. Am făcut cercetări în această direcţie. Da, la unul dintre ele fusese adus un pacient chiar de doctor personal, în zorii zilei de sâmbătă. Deşi acesta purta un alt nume, nu mi-a fost greu să-l identific pe căpitanul Paton şi, după îndeplinirea unor anumite formalităţi, l-am scos de acolo. Ieri dimineaţă, devreme, a sosit la mine acasă.

L-am privit cu tristeţe.

— Aşa-zisul expert al Carolinei de la Ministerul de Interne, am murmurat eu. Şi când mă gândesc că n-am bănuit nimic!

— Cred că acum pricepeţi pentru ce v-am atras atenţia asupra discreţiei manuscrisului dumneavoastră? A spus

Poirot încet. Relatează foarte sincer faptele, dar este o sinceritate parţială, nu-i aşa, prietene?

Eram prea ruşinat ca să mai discut.

— Doctorul Sheppard a fost foarte loial, a zis Ralph. S-a aflat alături de mine în toate momentele grele prin care am trecut. Şi a făcut tot ce a crezut că e bine. Din ceea ce aflu acum de la domnul Poirot înţeleg însă că nu am găsit soluţia cea mai bună. Ar fi trebuit să apar şi să înfrunt situaţia. Socot că vă daţi seama, într-un ospiciu de alienaţi nu există ziare şi nu am ştiut nimic despre ceea ce se petrece.

— Doctorul Sheppard a fost un model de discreţie, a spus Poirot, tăios, dar eu, eu descopăr toate micile taine, fiindcă asta este îndeletnicirea mea.

— Acum putem să aflăm şi noi ce s-a întâmplat în noaptea aceea? A întrebat Raymond nerăbdător, cu ochii la Ralph.

— Dar aţi şi aflat, a răspuns acesta. Nu mai am decât foarte puţin de adăugat. Am părăsit pavilionul de vară cam la ora nouă şi patruzeci şi cinci şi am rătăcit prin pădure, încercând să iau o hotărâre în legătură cu pasul următor şi cu drumul pe care trebuia să merg. Mărturisesc că nu am nici măcar o umbră de alibi, dar vă dau cuvântul meu de onoare că nu am intrat nici pentru o clipă în birou şi că nu l-am văzut pe tatăl meu vitreg nici viu, nici mort. Orice-ar crede ceilalţi, pe cei de aici îi rog să fie convinşi că spun adevărul.

— Nici un alibi! A murmurat Raymond. Asta e rău. Fără-ndoială că vă cred, dar. Situaţia este cam încurcată.

— Dimpotrivă, asta simplifică foarte mult totul, a obiectat Poirot, vesel. Într-adevăr, foarte mult.

L-am privit uluiţi.

— Vă daţi seama la ce mă gândesc? Nu? La aceasta: Pentru a-l salva pe căpitanul Paton, adevăratul ucigaş trebuie să facă mărturisiri complete.

Ne-a privit radios.

— Da. Ştiu ce vorbesc. Trebuie să vă spun că nu l-am invitat aici pe inspectorul Raglan în seara aceasta dintr-un

singur motiv: nu vreau să-i dezvălui tot ce ştiu, cel puţin nu vreau în seara asta.

S-a aplecat în faţă – glasul, ca şi întreaga sa persoană s-au transformat deodată. Era ameninţător.

— Eu am siguranţa că ucigaşul domnului Ackroyd se găseşte în această cameră. Pentru el vorbesc. Mâine, inspectorul Raglan va afla tot adevărul. Mă înţelegeţi?

S-a lăsat o tăcere grea, întreruptă de intrarea bătrânei doamne bretone, care aducea o telegramă pe o tăviţă. Poirot a deschis-o.

Vocea lui Blunt s-a auzit, tare şi hotărâtă:

— Spuneţi că ucigaşul este printre noi? Îl ştiţi? Cine e?

Detectivul a citi telegrama. A mototolit-o în mână.

— Acum îl ştiu, a răspuns el, arătând cocoloşul de hârtie.

— Ce-i asta? A întrebat Raymond cu glas strident.

— Un mesaj telegrafic de la un pachebot care se află în drum spre Statele Unite.

S-a aşternut din nou tăcerea. Poirot s-a ridicat în picioare, înclinându-se:

— Doamnelor şi domnilor, reuniunea noastră a luat sfârşit. Ţineţi minte: mâine dimineaţă, inspectorul Raglan va afla adevărul.

XXV. Întregul adevăr…

Poirot mi-a făcut un semn să mai rămân. L-am ascultat şi m-am îndreptat spre focul din cămin, unde, gânditor, am început să împing buştenii cu vârful ghetei.

Eram descumpănit. Renunţasem pentru prima oară să mă mai gândesc la intenţiile detectivului. O clipă, mi-a venit să cred că asistasem la o scenă dintr-o piesă bombastică, în care el jucase un rol de mare comediant, urmărind să se facă interesant şi să-şi dea importanţă. Dar mă vedeam silit să presupun, contrar voinţei mele, că această piesă ascundea realitatea. Din cuvintele sale se desprinsese o serioasă ameninţare, cu un necontestat accent de sinceritate. Cu toate acestea, credeam mereu că se găseşte pe o pistă absolut falsă.

Când uşa s-a închis în urma ultimului musafir, a venit spre foc.

— Ei bine, prietene, a întrebat el, liniştit, ce părere aveţi despre toate acestea?

— Nu ştiu ce să zic, am recunoscut eu, sincer. Ce urmăriţi? Pentru ce nu v-aţi dus direct la inspectorul Raglan să-i spuneţi adevărul, în loc să-i daţi vinovatului avertismentul acesta atât de complicat?

Poirot s-a aşezat, a scos o ţigară din cutiuţa lui cu ţigarete ruseşti, foarte mici, şi a fumat câteva clipe liniştit.

— Vă rog să folosiţi micile dumneavoastră celule cenuşii, a zis el. Faptele mele au totdeauna un substrat raţional.

Am ezitat o clipă, apoi am zis cu o voce stinsă:

— Primul gând care-mi răsare-n minte este că nu cunoaşteţi vinovatul, dar sunteţi sigur că el s-a aflat printre cei ce au fost aici în seara aceasta. Prin urmare, cuvintele dumneavoastră au urmărit să smulgă o mărturisire de la un criminal necunoscut, nu-i aşa?

Poirot a încuviinţat din cap:

— O idee ingenioasă, dar inexactă.

— M-am gândit că, poate, făcându-l să creadă că-l cunoaşteţi, l-aţi sili să se descopere, dar nu chiar printr-o mărturisire. S-ar putea trăda poate printr-o încercare de a vă reduce la tăcere, cum a procedat şi cu domnul Ackroyd, înainte de a avea timp să acţionaţi mâine dimineaţă.

— O cursă în care să fiu eu însumi momeala? Merçi, mon ami, dar eu nu sunt destul de viteaz pentru aşa ceva.

— Atunci nu vă înţeleg. Sunteţi sigur că nu vă supuneţiniciunei primejdii lăsând ucigaşul să scape, după ce l-aţi pus în gardă?

A clătinat din cap:

— Nu poate scăpa, a spus el, grav. Nu există decât o singură ieşire. Şi aceasta nu duce spre libertate.

— Credeţi într-adevăr că una dintre persoanele prezente aici în seara aceasta a comis crima? Am întrebat eu, neîncrezător.

— Da, prietene.

— Care?

A urmat o tăcere de câteva minute. Apoi, detectivul a aruncat restul ţigării sale în cămin şi a început să vorbească pe un ton domol şi meditativ:

— Vă voi descrie drumul pe care l-am străbătut eu. Mă veţi însoţi pas cu pas şi veţi vedea că toate faptele duc fără cea mai mica îndoială spre o singură persoană.

Acum, ca să începem, au existat două fapte şi o mică diferenţă de ore, care mi-au atras cu deosebire atenţia. Primul fapt a fost mesajul telefonic. Dacă Ralph Paton era într-adevăr ucigaşul, chemarea telefonică părea absurdă, lipsită de sens. Prin urmare, mi-am spus că nu el este ucigaşul.

După aceea, m-am convins că cel ce telefonase nu putea să fie cineva dinăuntrul casei, deşi eram sigur că ucigaşul trebuia căutat printre cei prezenţi acolo în seara fatală. Am tras deci concluzia că telefonul trebuie să fi fost dat de un

complice. Această deducţie nu-mi plăcea deloc, dar deocamdată am păstrat-o.

Am examinat după aceea scopul apelului telefonic, care era greu de precizat. Nu am putut să-l aflu decât gândindu-mă la efectul acestei ştiri, care a făcut ca asasinatul să fie descoperit în aceeaşi seară în loc de a doua zi dimineaţă, aşa cum s-ar fi întâmplat după toate probabilităţile. Sunteţi de acord cu aceasta?

— Da-a, am recunoscut eu. Dar, după cum ştiţi, datorită dispoziţiilor domnului Ackroyd de a nu fi deranjat, probabil că nu a mai intrat nimeni în birou în seara aceea.

— Très bien. Cazul începe să se contureze, nu-i aşa? Totuşi, rămâne încă nelămurit. Care a fost folosul descoperirii crimei în chiar noaptea aceea, în loc de dimineaţa următoare? M-am oprit la singura idee care m-a satisfăcut şi anume aceea că ucigaşul a vrut să se asigure că va fi prezent la descoperirea crimei, când se va sparge uşa, ori, în orice caz, numaidecât după aceea. Şi acum să ne îndreptăm atenţia asupra celui de-al doilea fapt, fotoliul care fusese tras de la perete. Inspectorul Raglan a privit amănuntul acesta ca ceva fără importanţă. Eu, dimpotrivă, l-am socotit mereu ca un indiciu hotărâtor. În manuscrisul dumneavoastră aţi făcut o schiţă, arătând aranjamentul mobilierului din birou. Dacă aţi avea-o la dumneavoastră, aţi vedea că fotoliul îndepărtat de perete, în poziţia indicată de Parker, se găsea între fereastră şi uşă.

— Fereastră! Am zis eu, repede.

— Şi dumneavoastră împărtăşiţi prima mea părere. Mi-am închipuit că fotoliul fusese tras de la perete pentru ca, dacă cineva intra pe uşă, să nu poată vedea vreun amănunt în legătură cu fereastra. Dar am părăsit curând această presupunere, căci deşi avea un spătar înalt, fotoliul astupa foarte puţin din cadrul ferestrei, doar partea dintre pervaz şi podea. Nu, mon ami, aduceţi-vă aminte că drept în faţa ferestrei se afla o masă plină cu cărţi şi reviste. Îndepărtând

fotoliul de zid, masa aceea nu se mai vedea deloc şi atunci am avut numaidecât o umbră de bănuială a adevărului.

Ia să presupunem că pe această masă era un obiect care nu trebuia văzut? Ceva pus acolo de ucigaş? La început, nu aveam nici cea mai mică ideea despre natura acestui obiect, ştiam însă câteva amănunte interesante. De exemplu că era ceva pe care ucigaşul nu izbutise să-l ia cu dânsul după ce săvârşise crima. În acelaşi timp, dispariţia acestui obiect cât mai curând posibil după descoperirea crimei era o chestiune de viaţă şi de moarte. Aşa se explică mesajul telefonic care i-a dat ucigaşului prilejul să se afle în birou când s-a descoperit corpul.

Or, înainte de sosirea poliţiei, se aflau patru persoane la faţa locului. Dumneavoastră, Parker, maiorul Blunt, şi domnul Raymond. Pe Parker lam eliminat imediat, deoarece oricând se descoperea crima, el era sigur că poate fi de faţă. Pe de altă parte, el îmi atrăsese atenţia că fotoliul fusese îndepărtat de perete. Deci, Parker nu putea să fie făptaşul (al crimei, bineînţeles, gândindu-mă totuşi că ar fi posibil să fie omul care o şantajase pe doamna Ferrars). Raymond şi Blunt rămâneau suspecţi, deoarece, dacă asasinatul se descoperea în primele ore ale dimineţii, s-ar fi putut foarte bine ca ei să ajungă la faţa locului prea târziu ca să mai împiedice şi descoperirea obiectului de pe masă.

Dar despre ce fel de obiect era vorba? Vă amintiţi argumentele mele din seara aceasta, privitoare la frânturile de convorbire auzite? Când am aflat că un reprezentant al unei societăţi de dictafoane venise la domnul Ackroyd, în minte mi-a răsărit ideea unui dictafon. Aţi auzit ce-am spus în această cameră acum o jumătate de oră? Toţi au acceptat teoria mea, dar se pare că le-a scăpat un fapt esenţial. Dacă este sigur că domnul Ackroyd a folosit un dictafon în seara aceea, pentru ce acesta nu a fost găsit?

— Nu m-am gândit niciodată la asta, am zis eu.

— Ştiam că dictafonul a fost livrat domnului Ackroyd, dar el nu a fost descoperit printre lucrurile sale. Deci, dacă s-a

luat ceva de pe masă, de ce să nu fi fost acel obiect tocmai dictafonul? Dar presupunerea aceasta ridica anumite dificultăţi. Desigur că atenţia tuturor era concentrată asupra omului ucis. M-am gândit că cineva se putea duce spre masă, fără să fie observat de ceilalţi. Dar dictafonul este destul de mare, nu poate fi vârât în buzunar. Deci, cel ce luase aparatul avusese cu sine un obiect în care putea să-l transporte.

Înţelegeţi unde am ajuns? Silueta ucigaşului prinde contur. O persoană care se găsea la locul crimei, dar nu ar fi putut să fie prezentă dacă aceasta se descoperea în dimineaţa următoare. O persoană în posesia unui obiect în care putea să ascundă dictafonul.

L-am întrerupt:

— Dar pentru ce să-l ia? În ce scop?

— Sunteţi ca şi domnul Raymond. Acceptaţi ca sigur faptul că la nouă şi jumătate s-a auzit vocea domnului Ackroyd dictând la dictafon. Acum să ne gândim puţin la această invenţie folositoare. Ea serveşte pentru dictat, nu-i aşa? Şi după aceea, un secretar sau o dactilografă îl deschide şi se aude vocea înregistrată anterior.

— Vreţi să spuneţi., am strigat eu, gâfâind.

Poirot a afirmat din cap:

Da, vreau să spun că la nouă şi jumătate domnul Ackroyd era mort. Dictafonul. Dictafonul vorbea, nu el.

— Atunci înseamnă că ucigaşul a pus dictafonul în funcţiune şi că, deci, a fost în cameră în clipa aceea?

— Poate. Dar nu trebuie înlăturată probabilitatea adaptării unui dispozitiv mecanic, ceva asemănător cu un dispozitiv de declanşare automată, sau chiar un simplu ceas deşteptător. În cazul acesta, la portretul închipuit al ucigaşului trebuie să adăugăm alte două trăsături: era cineva care ştia de cumpărarea dictafonului şi mai avea, pe lângă aceasta, şi cunoştinţele necesare de mecanică.

Atunci când s-au descoperit urmele de paşi de pe pervazul ferestrei ajunsesem cu deducţiile în faza de mai sus. În

legătură cu ele am formulat trei ipoteze: acestea au putut fi lăsate, într-adevăr, de Ralph Paton. El se găsea la Fernly în noaptea aceea, i-ar fi fost posibil să se furişeze în birou şi să-l descopere pe unchiul său mort. Iată prima ipoteză; a doua consta în probabilitatea ca urmele să fi fost lăsate de o altă persoană care avea întâmplător acelaşi fel de flecuri la pantofi. Dar locatarii casei purtau pantofi cu talpa de crep. Nu am crezut în coincidenţa că cineva din afară folosea acelaşi fel de pantofi cu ai lui Ralph Paton. Charles Kent, după cum a declarat fata de la barul „Câinele şi fluierul”, avea o pereche de ghete făcute ferfeniţă. Şi a treia ipoteză, urmele au fost lăsate de un om care a încercat cu bună ştiinţă să îndrepte bănuielile asupra lui Ralph Paton. Pentru verificarea acestei ultime ipoteze, trebuiau lămurite câteva amănunte. Poliţia a luat de la hanul „Trei mistreţi” o pereche de pantofi de-ai lui Ralph. Nici acesta şi nimeni altul nu-i purtase în seara aceea, deoarece fuseseră daţi la curăţat. Aşa cum presupune poliţia, Ralph purtase alţi pantofi asemănători şi am aflat într-adevăr că avea două perechi. Acum, pentru ca teoria mea să poată fi dovedită, era necesar ca ucigaşul să fi fost încălţat în seara aceea cu pantofii lui Ralph, în care caz acesta din urmă trebuie să fi purtat o a treia pereche identică. Dar greu mi-a venit a crede că adusese cu el trei perechi de pantofi de acelaşi fel, aşa că al treilea rând de încălţăminte trebuia să fie mai degrabă o pereche de ghete. Am rugat-o pe sora dumneavoastră să facă o mică anchetă în legătură cu această ipoteză, stăruind mai ales asupra culorii ca, recunosc deschis, să ascund scopul adevărat al întrebării mele.

Cunoaşteţi rezultatul acestor cercetări. Ralph adusese cu dânsul şi o pereche de ghete. Prima întrebare pe care i-am pus-o când a venit la mine ieri dimineaţă a fost ce încălţăminte purtase în seara fatală. Mi-a răspuns imediat că fusese încălţat cu ghete pe care, de altfel, le mai avea încă în picioare, în lipsa altei perechi de schimb.

Aşa că, la portretul ucigaşului se mai adăuga un amănunt, şi anume: e un om care avusese prilejul să ia pantofii lui Ralph Paton în ziua aceea de la hanul „Trei mistreţi”.

A făcut o pauză, apoi a spus, ridicând puţin tonul:

— Mai e şi un alt detaliu. Criminalul trebuie să fi fost o persoană care avusese ocazia să sustragă pumnalul din vitrina de argint. Mi-aţi putea obiecta că oricine din casă putea face asta, însă eu v-aş aminti că domnişoara Flora Ackroyd a declarat cu hotărâre că pumnalul nu era acolo când s-a uitat în vitrina de argint.

A făcut din nou o pauză.

— Acum, când totul este limpede, să recapitulăm. E vorba de o persoană care a fost la hanul „Trei mistreţi” mai devreme în ziua aceea, care-l cunoaşte destul de bine pe Ackroyd, ca să ştie de cumpărarea unui dictafon, care poseda anumite noţiuni de mecanică şi avusese prilejul să ia pumnalul din vitrina de argint înainte de sosirea domnişoarei Flora, care purta cu sine un obiect potrivit ca să transporte dictafonul, de pildă o geantă neagră, şi rămăsese câteva clipe singur în birou după descoperirea crimei, în timp ce Parker telefona la poliţie; într-un cuvânt, doctorul Sheppard!

XXVI… Şi numai adevăr!

Vreme de un minut s-a aşternut o tăcere mormântală. Apoi am spus, râzând:

— Sunteţi nebun!

— Nu, a răspuns Poirot foarte calm. Nu sunt nebun. Mica diferenţă de timp mi-a atras de la început atenţia asupra dumneavoastră.

— Diferenţă de timp? Am întrebat eu, curios.

— Da, amintiţi-vă: toţi, împreună cu dumneavoastră, aţi fost de părere că pentru a ajunge de la casă la grilajul parcului, în afară de cazul că se merge pe aleea care taie scurt spre terasă, e nevoie de cinci minute. Dar, deşi aţi părăsit casa la nouă fără zece, după cum reiese din propria dumneavoastră declaraţie şi aceea a lui Parker, aţi ieşit pe

poarta proprietăţii la ora nouă. Era o noapte răcoroasă, nu o seară care să predispună pe cineva la o mică plimbare. De ce v-au trebuit zece minute pentru un drum care durează în mod normal doar cinci minute? Mi-am dat numaidecât seama că numai din declaraţia dumneavoastră reieşea că fereastra biroului era bine închisă. Ackroyd v-a rugat s-o închideţi, dar nu a controlat să se convingă că aţi făcut-o. Să presupunem, deci, că fereastra biroului nu era închisă. Oare cele zece minute erau îndestulătoare ca să ieşiţi din casă şi să schimbaţi pantofii, apoi să intraţi pe fereastră, să-l ucideţi pe Ackroyd şi să ajungeţi la poartă la ora nouă? Această ipoteză mi s-a părut neverosimilă, fiindcă un om nervos ca Ackroyd în seara aceea var fi auzit urcându-vă pe fereastră şi ar fi avut loc o luptă. Dar, presupunând că l-aţi ucis pe Ackroyd înainte de a părăsi biroul, în clipa când vă aflaţi în spatele fotoliului în care stătea, aţi ieşit pe uşa din faţă, aţi alergat până la pavilion, aţi luat pantofii lui Ralph din sacul în care i-aţi adus în noaptea aceea, i-aţi încălţat, aţi trecut cu ei prin noroi, lăsând urme pe pervazul ferestrei, v-aţi căţărat pe fereastră, intrând în birou, aţi încuiat uşa acestuia pe dinăuntru, aţi alergat din nou la pavilionul de vară, ca să încălţaţi iar pantofii dumneavoastră, şi după aceea aţi pornit în fugă spre poarta proprietăţii. (Ieri, pe când vă aflaţi cu doamna Ackroyd, am făcut o verificare a acestor fapte şi mi-au trebuit exact zece minute.) După aceea, v-aţi înapoiat acasă, procurându-vă un alibi, deoarece aţi potrivit regulatorul dictafonului în aşa fel ca să funcţioneze la ora nouă şi jumătate.

— Scumpul meu Poirot, am zis eu, cu o voce care suna ciudat şi forţat chiar şi pentru propriile mele urechi. Văd că aţi ţesut o întreagă poveste în jurul acestui caz! Ce naiba aş fi câştigat omorându-l pe Ackroyd?

— Siguranţa. Aţi şantajat-o pe doamna Ferrars. Cine ar fi putut cunoaşte mai bine decât doctorul care l-a îngrijit cauza morţii soţului ei? Când aţi vorbit prima dată cu mine în grădină, aţi amintit de o moştenire pe care aţi avut-o cam

cu un an mai înainte. Am cercetat, dar nu am dat denici o moştenire. Aţi născocit-o, ca să justificaţi cele douăzeci de mii de lire de la doamna Ferrars. Această sumă nu v-a folosit prea mult, fiindcă aţi pierdut cea mai mare parte din ea în speculaţii de bursă; apoi aţi exercitat o presiune atât de mare asupra doamnei Ferrars, încât ea a căutat şi a găsit o ieşire din impas la care nu v-aţi aşteptat. Dacă Ackroyd ar fi aflat adevărul, n-ar fi avut nici cea mai mică milă şi v-ar fi distrus, fără putinţă de scăpare.

— Şi mesajul telefonic? Am întrebat eu, străduindu-mă să-mi vin în fire. Presupun că aţi găsit şi pentru el o explicaţie plauzibilă, nu-i aşa?

— Atunci când am aflat că telefonul fusese dat din gara King's Abbot, mărturisesc că detaliul acesta m-a încurcat mai mult decât toate celelalte. Întâi am crezut că povestea asta aţi inventat-o pur şi simplu. Aţi acţionat foarte iscusit. Vă trebuia un motiv ca să vă înapoiaţi la Fernly, să descoperiţi cadavrul şi să aveţi astfel prilejul de a îndepărta dictafonul de care depindea alibiul dumneavoastră. Am avut o bănuială foarte vagă despre felul în care aţi operat când am venit pentru prima oară s-o văd pe sora dumneavoastră şi am întrebat-o de pacienţii consultaţi vineri dimineaţă. În clipa aceea nu mă gândeam deloc la domnişoara Russell, şi vizita ei a fost o coincidenţă fericită, fiindcă v-a abătut atenţia de la scopul real al întrebărilor mele. Am aflat ceea ce căutam. Printre pacienţii dumneavoastră din ziua aceea se afla şi un steward de pe un pachebot american. Ce putea fi mai potrivit pentru dumneavoastră decât faptul că el pleca la Liverpool cu trenul de seară şi că o dată ce se afla în largul oceanului, ar fi fost greu de găsit. Am fost informat că pachebotul Orion a pornit în larg sâmbătă, şi după ce am descoperit numele steward-ului, iam trimis un mesaj telegrafic, punându-i o anumită întrebare. Şi răspunsul telegrafic l-am primit tocmai acum.

Mi-a întins telegrama cu următorul cuprins: „Absolut exact. Doctorul Sheppard m-a rugat să las o scrisoare la

unul din pacienţii săi, şi din gară să-i comunic telefonic răspunsul. I-am spus la telefon: Nu enici un răspuns”.

— A fost o idee ingenioasă, a zis Poirot. Mesajul telefonic a existat într-adevăr şi sora dumneavoastră v-a văzut ridicând receptorul şi vorbind, însă numai dumneavoastră cunoşteaţi conţinutul convorbirii.

Am căscat.

— Toate acestea, am spus eu, sunt foarte interesante, dar nu prea văd care ar fi concluzia practică.

— Într-adevăr? Amintiţi-vă ce am spus. Inspectorul Raglan va afla adevărul mâine dimineaţă. Dar de dragul bunei dumneavoastră surori sunt gata să vă ofer şansa unei alte ieşiri. Ea ar putea consta, de exemplu, dintr-o doză prea mare de narcotice. Mă înţelegeţi? Şi deoarece căpitanul Ralph Paton trebuie scos din cauză, ça va sans dire v-aş sugera să terminaţi atât de interesantul dumneavoastră manuscris, lăsând deoparte rezerva anterioară.

— Se pare că sunteţi plin de sugestii, am remarcat eu. Sunteţi sigur că aţi terminat?

— Acum, fiindcă-mi atrageţi atenţia asupra acestui lucru, trebuie să vă mai spun ceva. Ar fi foarte stângaci din partea dumneavoastră dacă aţi încerca să mă reduceţi la tăcere cum aţi făcut cu Ackroyd. Cred că înţelegeţi că o astfel de acţiune nu ar avea succes împotriva lui Hercule Poirot.

— Scumpul meu Poirot, am spus eu, începând să zâmbesc. Cred că pot fi acuzat de orice, dar înnici un caz de faptul că aş fi un imbecil.

M-am ridicat în picioare.

— Bine, bine, am murmurat eu, căscând uşor. Trebuie să mă întorc acasă. Vă mulţumesc pentru cea mai interesantă şi instructivă seară din viaţa mea.

Poirot s-a ridicat şi el şi s-a înclinat cu politeţea sa obişnuită, în timp ce eu părăseam camera.

XXVII. Justificare.

E ora cinci dimineaţa. Sunt foarte obosit, dar mi-am terminat misiunea. Mă doare mâna de atâta scris. Un sfârşit

ciudat pentru manuscrisul meu, pe care îmi pusesem în gând să-l public într-o zi ca o dovadă a unui eşec de-al lui Poirot! Evenimentele se înlănţuie foarte ciudat.

Din clipa în care l-am văzut pe Ralph Paton vorbind foarte intim cu doamna Ferrars, m-a urmărit mereu presimţirea dezastrului. Am crezut că-i făcuse confidenţe. Mă înşelasem, dar această idee nu m-a părăsit până când nu am intrat în acea noapte cu Ackroyd în biroul său şi mi-a spus adevărul.

Sărmanul bătrân Ackroyd! Sunt totuşi foarte mulţumit că i-am oferit o şansă, îndemnându-l să citească scrisoarea aceea înainte de a fi prea târziu. Dar e mai bine să fiu sincer – oare nu mă aşteptam, în subconştient, că, datorită încăpăţânării lui, îndemnul meu de a citi scrisoarea era mijlocul cel mai bun de a-l determina să n-o facă? Nervozitatea lui din seara aceea a fost foarte interesantă din punct de vedere psihologic. Presimţea că e în primejdie. Totuşi, nu m-a bănuitnici o clipă.

Nu m-am gândit de la început la pumnal. Adusesem un stilet făurit de mine, m-am gândit că ar fi preferabil să folosesc o armă care nu putea să atragă bănuielile asupra mea.

Cred că mă hotărâsem să-l ucid din clipa în care auzisem de moartea doamnei Ferrars, fiindcă eram convins că ea îi spusese ceva înainte de a muri. Când l-am întâlnit în după-amiaza aceea şi l-am văzut atât de agitat, mi-am închipuit că aflase adevărul, însă nu-i venea să creadă şi voia să-mi dea prilejul să mă dezvinovăţesc.

M-am înapoiat acasă şi mi-am luat toate măsurile de precauţie. Dacă Ackroyd s-ar fi necăjit numai din pricina lui Ralph, nu s-ar fi întâmplat nimic. Cu două zile mai înainte el îmi dăduse dictafonul să-l repar. Aparatul era puţin stricat şi-l rugasem să nu-l înapoieze încă fabricantului, ci să mi-l încredinţeze mai întâi mie să-l examinez. L-am reglat cum am dorit, şi în seara aceea l-am luat cu mine în geantă.

Ca scriitor sunt destul de mulţumit de mine. De pildă, ce putea fi mai perfect decât următoarea frază: Scrisoarea i-a fost adusă la nouă fără douăzeci de minute; l-am părăsit la nouă fără zece, fără ca el s-o fi citit până la capăt. Cu mâna pe clanţa uşii, am ezitat o clipă, privind înapoi şi întrebându-mă dacă nu mai era ceva de făcut.

După cum vedeţi, totul era de o precizie desăvârşită. Dar să presupunem că aş fi pus punct după prima frază! Atunci, nu s-ar fi întrebat oare cineva de la început ce s-a întâmplat în acest răstimp de zece minute?

Când mi-am plimbat privirea prin cameră, de jur împrejur, am fost foarte mulţumit. Totul fusese pus la punct. Dictafonul se găsea pe masă, lângă fereastră, reglat ca să funcţioneze la ora nouă şi jumătate (mecanismul acestui mic dispozitiv se baza pe principiul ceasului deşteptător), şi fotoliul fusese îndepărtat de perete, ca să-l ascundă când te uitai într-acolo de la uşă.

Mărturisesc că întâlnirea mea cu Parker chiar lângă uşă m-a tulburat oarecum. De altfel, am consemnat acest amănunt cu sinceritate.

Apoi, mai târziu, după ce cadavrul a fost descoperit şi l-am trimis pe Parker să anunţe poliţia la telefon, cât de judicios am ales cuvintele: „Am făcut puţinul care mai trebuia făcut”. Era într-adevăr ceva foarte neînsemnat – să ascund dictafonul în geantă şi să împing din nou fotoliul lângă perete, la locul său obişnuit. Nu m-am gândit o clipă că Parker ar fi putut să-şi amintească poziţia exactă a acestuia. În mod logic, ar fi trebuit să fie atât de surprins la vederea cadavrului, încât să uite de orice altceva. Dar n-am ţinut seama de mentalitatea unui valet bine stilat.

Regret că nu am putut afla mai dinainte de intenţia Florei de a declara că l-a văzut pe unchiul ei în viaţă la zece fără un sfert. Amănuntul acesta m-a zăpăcit neînchipuit de mult. De fapt, toate evenimentele din jurul acestui caz m-au uimit. Toţi păreau implicaţi în el.

Mai mult decât de oricine, m-am temut mereu de Caroline. Îmi închipuiam că ar putea bănui ceva. Mi s-a părut foarte ciudat felul în care a vorbit în ziua aceea despre slăbiciunea mea. Cu toate acestea, nu va afla niciodată adevărul. Asta este, după cum a spus Poirot, singura ieşire. Pot avea încredere în el. Poirot şi inspectorul Raglan vor face totul ca să nu se vorbească de mine. N-aş vrea ca sora mea Caroline să afle ceva, fiindcă mă iubeşte şi mai e şi atât de mândră! O va durea moartea mea, dar durerile trec.

Când voi termina de scris, voi pune manuscrisul într-un plic şi-l voi trimite lui Poirot.

După aceea – ce voi alege? Veronalul? Ar fi un fel de justiţie poetică. Nu pentru că m-aş simţi răspunzător de moartea doamnei Ferrars, fiindcă ea nu a fost decât consecinţa directă a propriilor sale fapte. Nu mi-e milă de ea.

De altfel, nu simt milă nici pentru mine însumi.

Aşa că voi alege veronalul.

Dar ce bine ar fi fost dacă Hercule Poirot nu ar fi ieşit la pensie şi n-ar fi venit aici să cultive dovleci!

SFÂRŞIT